

BERETNING

FRA

AKP (m-l)

Vedtatt på det 2. landsmøtet til
**Arbeidernes
Kommunistparti
(marxist-leninistene)**
november 1976

Oktober

Beretning
fra
AKP(m-l)

BERETNING
fra
AKP(m-l)

Vedtatt på det
2. landsmøtet til
Arbeidernes Kommunistparti
(marxist-leninistene)
november 1976

Forlaget Oktober A/S
Oslo 1978

SENTRALE ADRESSER FOR AKP(m-l)

Januar 1978

Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene)

Postboks 211, Sentrum, Oslo 1

Henvendelser til partiet kan ellers formidles gjennom Klassekampen,

Øvre Regata 7, Oslo 5

Tlf.: (02) 35 22 50

Klassekampen, avisa til AKP(m-l)

Redaksjon:

Postboks 2046, Grünerløkka, Oslo 5

Tlf.: (02) 67 49 90

Distribusjon:

Postboks 2046, Grünerløkka, Oslo 5

Tlf.: (02) 67 49 90

Røde Fane, tidsskrift utgitt av AKP(m-l)

Redaksjon:

c/o Forlaget Oktober A/S

Postboks 6875, St. Olavs plass, Oslo 1

Distribusjon:

Postboks 2046, Grünerløkka, Oslo 5

Tlf.: (02) 67 49 90

Rød Ungdom, AKP(m-l)s ungdomsforbund

Postboks 610, Sentrum, Oslo 1

Korsgt. 18, Oslo 5

Tlf.: (02) 35 32 62

Norges Kommunistiske Studentforbund

Postboks 2072, Grünerløkka, Oslo 5

Korsgt. 18, Oslo 5

Tlf.: (02) 35 32 62

Forlaget Oktober A/S

Postboks 6875, St. Olavs plass, Oslo 1

Tlf.: (02) 11 45 73

Kontortider, postgironummer, eventuelle nye adresser osv., vil du finne opplysninger om i avisa Klassekampen til enhver tid

Forlaget Oktober har også gitt ut:

Prinsipprogram og vedtekter for AKP(m-l)

Vedtatt på det 2. landsmøtet til

Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene)

november 1976

Beretning fra AKP(m-l)

Vedtatt på det 2. landsmøtet til

Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene)

november 1976

© Forlaget Oktober A/S, Oslo 1978

1. opplag, januar 1978, 5 000

Trykt hos A/S Duplotrykk, Oslo 1978

ISBN 82-7094-148-4

INNHOOLD

ÅPNING AV LANDSMØTET VED FORMANNEN I AKP(m-l)	11
I. DEN INTERNASJONALE SITUASJONEN .	15
1. Det er nødvendig å analysere den internasjonale situasjonen.	15
2. Den allmenne krisa i kapitalismen skjerpes.	17
3. Oppsvinget for den proletariske verdens- revolusjonen	22
4. Krigsfaren øker kraftig.	26
5. Norden mellom supermaktene	34
6. Norge mellom supermaktene	35
II. KLASSEKREFTENE I NORGE OG AKP(m-l)s ROLLE I KLASSEKAMPEN.	38
1. Utviklinga av klassene	38
a) Borgerskapet	38
b) Klassene på landsbygda og i fiskeriene	40
c) Lønnstakerne i småborgerskapet	40
d) Arbeideraristokratiet	41
e) Skoleungdommen og studentene	43
f) Arbeiderklassen	44
2. Den sykliske krisa.	45
3. Klassekampens utvikling i Norge	50
a) Den politiske kampen	50

b) Streikekampene	54
c) Utviklinga i fagbevegelsen	60
d) De arbeidende bøndernes og fiskernes kamp mot staten og monopolkapitalen	66
e) Kvinnekampen	69
f) Kampen mot borgerskapet og staten fra ungdom under utdanning og soldatene	71
g) Den anti-imperialistiske solidaritets- kampen	73
h) Fremmedarbeidernes kamp mot ut- bytting og undertrykking	79
i) Samenes kamp mot det norske borger- skapets sjåvinisme og nasjonale under- trykking	80
4. Kampen mot imperialistisk press for norsk suverenitet og sjølråderett.	80
5. AKP(m-l)s rolle i klassekampen	82
 III. KAMPEN MELLOM DEN REVOLUSJO- NÆRE OG BORGERLIGE RETNINGA I ARBEIDERBEVEGELSEN	
1. Opportunismens klassekarakter og klasse- grunnlag	89
2. Sosialdemokratiets rolle og utviklinga i DNA.	91
3. Den moderne revisjonismen	94
 IV. KAMPEN MELLOM DE TO VEIENE I AKP(m-l) SJØL.	
1. Den norske ml-bevegelsen har vokst fram i kampen mellom to linjer	103
2. Betydninga av AKP(m-l)s første landsmøte	106
a) Landsmøtet en viktig milepel i m-l-bevegelsens historie	106
b) Generallinja har alltid vært riktig!	108
c) Landsmøtet gjorde store konsesjoner til den moderne revisjonismen	110

3. Røttene til det moderne revisjonistiske avviket	117
a) De historiske røttene til det moderne revisjonistiske avviket	117
b) De sosiale og ideologiske røttene til høyreavviket.	119
4. Utviklinga av høyreavviket etter landsmøtet	123
5. Høyreavviket på sentrale områder av den eksternpolitiske linja.	130
a) Høyreavviket og den faglige linja	130
b) Høyreavviket og kvinnepolitikken	135
c) Høyreavviket og det anti-imperialistiske arbeidet	137
6. Vulgariseringa av kampen mot høyreavviket	139
7. Sentralkomiteen og kampen mot vulgariseringa	142
8. Sentralkomiteens rolle i høyreavviket.	143
9. Det moderne revisjonistiske høyreavviket er ennå ikke utrydda.	144

V. AKP(m-l) OG DEN INTERNASJONALE KOMMUNISTISKE BEVEGELSEN	147
1. Høyreavviket og partiets forhold til den internasjonale kommunistiske bevegelsen.	147
2. Den første konferansen av marxist-leninister i Norden	148
3. Våre forbindelser med de marxist-leninistiske partiene og partibyggende organisasjonene i Norden.	152
4. Våre forbindelser med Kinas Kommunistiske Parti og Arbeidets Parti i Albania. .	153
5. Til spørsmålet om utviklinga av den marxist-leninistiske bevegelsen i Europa. .	154
6. Om betydninga av AKP(m-l)s forbindelser med den internasjonale kommunistiske bevegelsen og videreutviklinga av dem.	157

VI. UTVIKLINGA I ORGANISASJONS-

ARBEIDET.....	159
1. Høyreavviket og organisasjonsarbeidet ..	159
2. Utbygginga av partiorganisasjonen.....	162
3. Proletarisk klassesammensetning er nødvendig for å holde partiet revolusjonært	164
4. Grunnorganisasjonens avgjørende rolle og betydning	166
5. Studier og ideologisk arbeid.....	167
6. Den demokratiske sentralismen og partinormene	170
7. Kampen mot byråkratismen i par- tiorganisasjonen	173
8. Kritikk og sjølkritikk	174
9. Kaderpolitikk	176
10. Sikkerheten.....	178
11. Økonomien.....	179
12. Partipressa — propagandaen	180

VII. DET KOMMUNISTISKE UNGDOMS-

ARBEIDET.....	181
1. Ungdomsarbeidet er avgjørende for revolusjonen	181
2. Vårt ungdomsarbeid har vunnet viktige seire og har et godt utgangspunkt	181
3. Store og alvorlige uløste problemer i ungdomsarbeidet.....	185
4. Når begynte avviket i SUF(m-l)?	187
5. Det var riktig å skifte navn på SUF(m-l) og skille ut NKS	192
6. Utviklinga etter partiledelsens kritikk av høyreopportunismen. Vulgariseringa — sekteismen.....	197
7. Ledelsen i ungdomsforbunda har ikke klart å gjøre opp med de gamle feila	200
8. Ei stor og viktig oppgave for partiet i landsmøteperioden som kommer	201

VIII. PARTIET OG ERFARINGENE FRA TO VALG.....	203
1. Den marxist-leninistiske bevegelsens linje for valga i 1969 og 1971.....	203
2. Valglinja for 1973 var høyreoppportu- nistisk og revisjonistisk.....	205
3. Partiet og valget i 1975.....	210
4. Partiets erfaringer med det parlamen- tariske arbeidet.....	215
5. Partiet har fastlagt ei revolusjonær, marxist-leninistisk linje for holdninga til parlamentariske valg.....	217
IX. PARTIET OG MASSENE.....	219
1. Grunnlaget.....	219
2. Fra massene — til massene.....	221
3. Gjør undersøkelser.....	223
4. Sørg for massenes velferd.....	224
5. Kommunistene kan ikke gjøre alt aleine..	225
6. Bare massene er en mur av jern.....	227
7. Ikke fjerne seg fra massene.....	228
8. Mot sjablonmessige skriverier.....	229
9. Ikke alt som er klart for oss, er klart for massene.....	230
10. Det er partiets oppgave å hjelpe til å organisere massene og sjøl jobbe i masse- organisasjonene.....	232
X. VURDERING AV SITUASJONEN I PARTIETS ARBEID SOM HELHET.....	235
1. Vurdering av situasjonen i partiets arbeid i forhold til situasjonen ved det første landsmøtet.....	235
2. Vurdering av partiets arbeid i forhold til de krava klassekampen stiller til oss akkurat nå.....	238
3. Vurdering av situasjonen i partiets arbeid i forhold til de krava de strategiske perspektivene stiller.....	242

XI. PERSPEKTIVENE FRAMOVER OG

AKP(m-l)s OPPGAVER	243
1. Hvordan blir situasjonen i åra som kommer?	243
2. Krav til AKP(m-l) i tida som kommer . . .	247
3. Om nødvendigheten av å skjerpe kampen mot revisjonisme og all opportunisme . . .	255
4. AKP(m-l) må bli større. Partiet må styrke seg politisk og organisatorisk	259

Merknad:

Landsmøtet gjorde vedtak om at Beretninga skulle behandle perioden fram til 1.oktober 1976.

— Red.

ÅPNING AV LANDSMØTET VED FORMANNEN I AKP(m-l)

Kamerater!

På vegne av Sentralkomiteen vil jeg hilse dere velkommen til AKP(m-l)s 2. landsmøte. Mer enn tre og et halvt år er gått siden partiet blei stifta. Nå er partiets høyeste organ samla på nytt for å gjøre ei vurdering av den tida som er gått, slå fast partiets kurs framover og velge en ny sentralkomite.

Partiets første landsmøte var et historisk vendepunkt, ikke bare for ml-bevegelsen i Norge, som tok skrittet fra grupper til parti. Det var først og fremst et vendepunkt i arbeiderklassens historie. Etter noen tiår uten en revolusjonær fortropp, uten sitt politiske parti, fikk igjen den norske arbeiderklassen sin revolusjonære ledelse. 18. februar 1973, datoen for opprettinga av AKP(m-l), er derfor en dato som bør brenne seg inn i minnet til enhver kommunist, enhver revolusjonær og enhver klassebevisst arbeider.

På partiets første landsmøte vedtok vi ei riktig generell linje, den væpna revolusjonen og marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning. Det første landsmøtet var derfor grunnlaget for de seinere framgangene for partiet og arbeiderklassen.

Men som alle kjenner til blåste det også en høyrevind på det første landsmøtet. Det eksisterte ei revisjonistisk linje som tok sikte på å likvidere partiet i fødselen. Grunnlaget for denne linja og linja for å nedkjempe

den skal vi komme tilbake til. Jeg bare nevner dette ved åpninga av landsmøtet for å peke på det store ansvaret som hviler på denne forsamlinga. Vi skal oppsummere store feil som er og har vært i partiets arbeid, men vi må gjøre det på en slik måte at vi er årvåkne mot feilaktige linjer som helt sikkert kommer til å oppstå på dette landsmøtet også. Vi må vokte oss både for den åpne og utilslørte modernerevisjonistiske høyrelinja og for den vulgariserte utgaven av de samme avvika. Det første landsmøtet, sjøl om det var viktig, evna dårlig å skille mellom marxisme og revisjonisme på mange avgjørende punkter. La oss lære av dette og styrke årvåkenheten mot all slags opportunisme.

Den perioden som har gått siden det forrige landsmøtet har vært full av viktige kamper, partiet har vokst, ikke bare i medlemstall og innflytelse, men også i erfaring og politisk nivå. Dette skjedde på tross av svakhetene på det første landsmøtet. Det viser at vi har en grunnleggende riktig kurs. Men det viser også at dersom dette landsmøtet løser oppgavene sine vesentlig bedre enn det første landsmøtet gjorde så vil det legge grunnlaget for en ny epoke med framgang for partiet og for arbeiderklassen. Dette landsmøtet har til oppgave å forberede partiet på å ta ledelsen i den proletariske revolusjonen og eventuelt en nasjonal-revolusjonær frigjøringskrig. Vi kan ikke si sikkert at noen av disse oppgavene vil bli stilt på dagsordenen i den kommende landsmøteperioden. Men vi veit at verden i dag er prega av stor uro, at revolusjonen er på frammarsj samtidig som faren for krig øker. Vi var ikke verd navnet kommunistparti om vi ikke tok konsekvensene av denne situasjonen og forberedte partiet, klassen og massene på de avgjørende kampene som kommer. Fra dette landsmøtet må det komme en klar analyse av disse spørsmåla og ei politiske linje som seinere kan foredles og gjøres mer detaljert etterhvert som kampen utvikler seg. Dette legger et ekstra stort ansvar på landsmøtedeltakerne, og det må inspirere oss til å jobbe energisk

under landsmøtet og ikke sky noen anstrengelser for å sikre at de vedtaka vi fatter blir riktige og i samsvar med den store marxismen-lenismen-Mao Tsetungs tenkning. Løser vi denne oppgaven, da vil datoen for dette landsmøtet være en ny stor milepæl i den revolusjonære bevegelsens historie.

Kamerater!

Vårt parti er partiet til proletariatet i Norge. Samtidig er vi en del av en strålende kommunistisk verdensbevegelse. Denne marxist-leninistiske bevegelsen som bygger på tradisjonene og linja til Marx, Engels, Lenin og Stalin var det de moderne revisjonistene forsøkte å likvidere. Den som framfor noen har æren for at dette mislyktes og som la grunnlaget for å gjenreise den kommunistiske bevegelsen i alle land og bringe den ut til alle verdenshjørner er formann Mao Tsetung. Under hans ledelse klarte Kinas Kommunistiske Parti sammen med Arbeidets Parti i Albania å avsløre den moderne revisjonismen og trekke opp en korrekt marxist-leninistisk kurs for vår tid. Vårt parti skylder kamerat Mao sin eksistens. Uten Mao Tsetungs tenkning ville vi ha gått vill i den urskogen av borgerlige, småborgerlige og revisjonistiske strømninger som borgerskapet har piska opp i arbeiderbevegelsen og blant de progressive massene. Derfor var det med djup sorg vi mottok meldinga om Formann Maos død kort tid før dette landsmøtet. Verdensproletariatets ubestridt største leder i vår tid er gått bort. Men han har etterlatt seg sin helstøpte revolusjonære tenkning, som er udødelig, og han gir oss et kart og kompass i den kampen som vi må føre uten han. Formann Maos død er også en appell til kommunistene over hele verden om å øke kreftene sine, slutte seg tettere sammen, fylle rekkene med proletariske revolusjonære som står på formann Maos linje og kjempe enda mer målbevisst for å virkeliggjøre de måla som formann Mao var den fremste talsmannen for. Slik skal vi

vende sorgen over formann Mao til styrke, og hedre hans minne ved å kjempe enda hardere for den proletariske revolusjonens seier over hele verden, mot imperialism, sosialimperialisme, revisjonisme og all annen reaksjon.

Deretter reiste forsamlinga seg i to minutters stillhet til minne om Mao Tsetung og kamerater i AKP(m-l) som er gått bort i landsmøteperioden.

I. DEN INTERNASJONALE SITUASJONEN

1. Det er nødvendig å analysere den internasjonale situasjonen

Norge er en del av det imperialistiske verdenssystemet, og sjøl et imperialistisk land. Utviklinga av motsigelsene i verdensmålestokk har avgjørende betydning for utviklinga av klassekampen i Norge.

Å lukke øynene for utviklinga av den internasjonale situasjonen, vil gjøre det *umulig* å foreta ei vitenskapelig, marxistisk analyse av utviklinga av klassekampen i Norge.

I AKP(m-l)s prinsippprogram heter det:

«Stalin viste at skjerpinga av dei internasjonale motseiingane i imperialismen har blitt ein faktor som driv fram proletariske revolusjonar:

«Tidlegare såg ein den proletariske revolusjonen berre som eit resultat av den indre utviklinga i vedkomande land. No er dette standpunktet allereie utilstrekkeleg. No må ein fyrst og fremst sjå den proletariske revolusjonen som eit resultat av utviklinga av motseiingane i det imperialistiske verdssystemet.»

Samstundes understrekar Stalin at revolusjonen utviklar seg ut frå dei særskilde vilkåra i dei einskilde landa. På grunn av den ujamne utviklinga vil revolusjonen sigra i kvart einskild land og *ikkje* i heile verda i *eitt* slag.»

Denne konklusjonen trakk Stalin på grunnlag av et grundig studium av verdsutviklinga sidan kapita-

lismen hadde utvikla seg til imperialismen, og på grunnlag av erfaringene fra en rekke revolusjoner og revolusjonære kamper som brøyt ut i samband med den *første imperialistiske verdenskrigen* (1914—18).

Dersom vi forsøkte å utforme en politikk for klassekampen i dag og en strategi for den sosialistiske revolusjonen, uten å legge avgjørende vekt på å ha en korrekt forståelse av den internasjonale situasjonen, ville vi begå alvorlige feil. Vi ville bli ute av stand til å stake ut en rett kurs. Politikken vår ville kort og godt være løsrevet fra den objektive virkeligheten.

AKP(m-l) bygger sitt internasjonale arbeid på den *proletariske internasjonalsismen*. Dette er et grunnleggende prinsipp for kommunistene i hele verden. Dette innebærer at kommunistene målbevisst må støtte opp om de kampene proletariatet og de undertrykte folka og nasjonene over hele verden fører mot imperialismen, sosialimperialismen og all reaksjon.

Om kommunistpartiet i Norge skal evne å fylle denne oppgava, må det ha djup og vitenskapelig kunnskap om den internasjonale situasjonen.

For å få et korrekt bilde av den internasjonale situasjonen er det nødvendig å gjøre ei konkret analyse av de grunnleggende motsigelsene i verden i dag, av klassekreftene internasjonalt og av hovedmotsigelsen. På dette grunnlaget er det mulig å finne fram til de viktigste tendensene i den internasjonale situasjonen og få forståelse av sambandet mellom dem.

Oppsvinget i den revolusjonære bevegelsen i verden og den raskt økende faren for en tredje, imperialistisk verdenskrig, er begge tendenser som preger utviklinga nå. Vi skal konsentrere oss om å analysere begge disse faktorene.

Partiet har analysert den internasjonale utviklinga, og fatta vedtak som ligger til grunn for partiets linje i de internasjonale spørsmåla.

— Først og fremst ligger partiets nye prinsippprogram til grunn.

— Dernest må det understrekes at vedtaket fra Landskonferansen høsten 1974 («Styrk kampen mot sosialimperialismen») og vedtaket fra fellesmøtet til de marxist-leninistiske partiene og partibyggende organisasjonene, januar 1975, («Norden mellom supermaktene») har vært sentrale dokumenter for utviklinga av partilinja.

2. Den allmenne krise i kapitalismen skjerpes

I AKP(m-l)s prinsippprogram heter det:

«Den gamle frikonkurranskapitalismen var råka av periodiske økonomiske kriser. Slike kriser finst og under tidbolken for imperialismen. Men imperialismen har samstundes ført med seg *den allmenne krise i kapitalismen*.

Denne allmenne krise er samstundes ei økonomisk, sosial, politisk og militær krise som råkar alle sider ved det imperialistiske og kapitalistiske verdssystemet, skjerpar alle motseiingar og verkar inn på alle former for kapitalistisk og borgarleg verksemd. Ho er eit uttrykk for at imperialismen har nådd topp-punktet i den historiske utviklinga si. No kan han ikkje gjera anna enn gå attende, rotne opp.

Den allmenne krise vart innleidd i 1914 med utbrotet av den fyrste imperialistiske verdskrigen som enda med ein rad proletariske revolusjonar, særskilt med den sigerrike sosialistiske Oktober-revolusjonen i Russland i 1917.»

Den allmenne krise i imperialismen er ikke ei hending, men en langvarig prosess. Den skjerper og utdyper klassekampen, og gir opphavet til nye

revolusjonære stormer. Samtidig gjennomløper klassekampen og den revolusjonære bevegelsen både flo og ebbe.

Men en tilbakegang i den revolusjonære flodbølge i verden kan aldri bli permanent, og heller ikke særlig langvarig. Historia har vist at en relativt kortvarig tilbakegang i klassekampen og revolusjonen i verden raskt avløses av et nytt, revolusjonært oppsving mer djuptgående og omfattende enn tidligere.

Den 2. verdenskrigen starta som en kamp mellom to imperialistiske stormaktsblokker. Dette ga opphav til nasjonal frigjøringskamp mot imperialismen i en rekke land. Da den tyske imperialismen overfalt det sosialistiske Sovjetunionen i 1941, skifta verdenskrigen karakter. Den utvikla seg til en brei, anti-fascistisk frihetskrig mot Hitlerfascismen.

Denne utviklinga innebar ei kraftig skjerpning av den allmenne krise i kapitalismen. Krigen blei vendt til revolusjon, og kapitalismen blei styrta i ei rekke land som omfatta mange hundre millioner mennesker.

I den imperialistiske leiren førte krigen til at USA-imperialismen styrka seg kraftig på bekostning av de andre imperialistmaktene. USA utvikla seg raskt til ei imperialistisk supermakt, som var i stand til å svinge taktstokken over de andre imperialistmaktene såvel militært som økonomisk og politisk. USA-imperialismens mål var å erobre fullstendig verdensherredømme for seg sjøl. Den greip kontrollen over Vest-Europa, sirkla inn Sovjetunionen og Kina militært og fortsatte og økte utplyndringa av de koloniale/nykoloniale landa i Asia, Afrika og Latin-Amerika.

Utover i 50-åra styrka USA-imperialismen posisjonene sine, og innleda militær aggresjon mot ei rekke nasjoner. USA var blitt hovedfienden til alle verdens folk.

Mange folk tok opp kampen mot USA-imperialismen. Mange steder brøyt det ut væpna frigjøringskamp mot imperialismen.

Men samtidig blei den revolusjonære bevegelsen i verden påført et stort, midlertidig tilbakeslag. Med den 20. partikongressen blei den borgerlige kontra-revolusjonen i Sovjet fullført under ledelse av erke-revisjonisten Krustsjov. Statsmonopolkapitalisme erstatta den sosialistiske planøkonomien. Byråkratborgerskapets diktatur erstatta proletariatets diktatur. Det tidligere sosialistiske Sovjet under ledelse av Lenin og Stalin blei forvandla til et fascistisk, borgerlig diktatur.

Denne gjenreisninga av kapitalismen i et stort og mektig land som det tidligere sosialistiske Sovjet førte til framveksten av ei ny imperialistisk supermakt, den sovjetiske sosialimperialismen.

Kontra-revolusjonen i Sovjet, under ledelse av Krustsjov og den moderne revisjonismen, ga samtidig støtet til en skarp strid i hele den kommunistiske verdensbevegelsen. Med Kinas Kommunistiske Parti og Arbeidets Parti i Albania i spissen gikk marxist-leninistene over hele verden til motangrep på den moderne revisjonismens forsøk på å forvandle den kommunistiske verdensbevegelsen til et redskap for borgerskapet og imperialismen.

Den kommunistiske verdensbevegelsen blei kløyvd. Men samtidig la KKP, APA og alle virkelige marxist-leninisters forsvar av marxismen-leninismen *mot* revisjonismen grunnlaget for å bygge opp den kommunistiske verdensbevegelsen på ny.

I og med framveksten av USA til supermakt, den moderne revisjonismen og kontra-revolusjonen i Sovjet oppsto det ei midlertidig stabilisering av kapitalismen i verdensmålestokk. *Hovedårsaka* til denne stabiliseringa, og spesielt at den blei såpass langvarig, var kontra-revolusjonen i Sovjet og gjennombruddet for den moderne revisjonismen.

I dag er denne stabiliseringa *definitivt* forbi. Verden er nå prega av stor uro og raske skiftninger. Helt siden

tidlig i 60-åra og fram til i dag har det skjedd ei stadig skjerping av den allmenne krise i kapitalismen.

Den allmenne krise i kapitalismen har tidligere gått gjennom to faser, der verden har opplevd to verdenskriger og en rad folkedemokratiske og sosialistiske revolusjoner. I AKP(m-l)s prinsippprogram heter det:

«Omvandlinga av Sovjet til ei imperialistisk supermakt i tevling med USA-imperialismen set eit skilje i historia som gjer at den andre fasen i den allmenne krise i kapitalismen er blitt avløyst av ein tredje fase.»

Skjerpinga av den allmenne krise i kapitalismen er et uttrykk for at alle de grunnleggende motsigelsene i verden har blitt stadig skarpere og akutte. Prinsippprogrammet slår fast følgende:

«Dei fire grunnleggjande motseiingane i verda i dag er desse:

— Motseiinga mellom imperialismen/sosialimperialismen på den eine sida og dei underkua nasjonane på hi sida.

— Motseiinga mellom borgarskapet og proletariatet i dei kapitalistiske/byråkratkapitalistiske landa.

— Motseiingane mellom dei imperialistiske/sosialimperialistiske landa innbyrdes.

— Motseiinga mellom dei sosialistiske landa på den eine sida og dei imperialistiske/sosialimperialistiske landa på hi sida.

Ikkje nokon av desse motseiingane kan løysast innanfor råma av det imperialistiske verdssystemet.»

Kontrarevolusjonen, som forvandla Sovjet fra et sosialistisk til et kapitalistisk, imperialistisk land, støtta opp om kontrarevolusjonen som fant sted i de fleste av de tidligere sosialistiske og folkedemokratiske landa. De blei forvandla til kapitalistiske land og til satelitter

og nykolonier for sosialimperialismen. Den tidligere sosialistiske leiren blei knust.

Framveksten av to imperialistiske supermakter og oppløsninga av den sosialistiske leiren har ført til at vi må oppdele landa i verden på en annen måte i dag enn tidligere. I AKP(m-l)s prinsippprogram sammenfattes dette slik:

«Då det sosialistiske lægeret fanst, kunne landa i verda plasserast i tre grupper: landa i det imperialistiske lægeret, i den 3. verda og i det sosialistiske lægeret. I 1976 må vi skilja mellom dei på ein annan måte. I ei gruppe for seg har vi dei to imperialistiske supermaktene. Mot dei står landa i den 3. verda. I ei mellomstilling står dei mindre kapitalistiske og imperialistiske landa, som har motseiingar både til landa i den 3. verda og til dei to imperialistiske supermaktene.»

Denne inndelinga av verden er et resultat av og underordna utviklinga av de grunnleggende motsigelsene i verden. Den er uttrykk for en objektivt eksisterende realitet i verden i dag, som det er nødvendig å forstå for å få et korrekt bilde av utviklinga for den proletariske verdensrevolusjonen.

Studiet av utviklinga til de grunnleggende motsigelsene i verden viser at de viktigste tendensene i den internasjonale situasjonen nå er det mektige revolusjonære oppsvinget, særskilt for den tredje verdens kamp mot imperialismen/sosialimperialismen, og den stadig kraftigere rivaliseringa mellom de to imperialistiske supermaktene USA og Sovjet om hege-
moni og verdensherredømme.

3. Oppsvinget for den proletariske verdensrevolusjonen

Det siste tiåret har vært prega av et betydelig oppsving for den revolusjonære bevegelsen i verden. Undertrykkinga fra USA-imperialismen, Sovjets sosial-imperialisme og all annen imperialisme har avla kraftig motstand fra de undertrykte nasjonene og folkene si side. De har reist en omfattende militær, politisk og økonomisk kamp, særskilt mot hegemonismen til de to supermaktene. Den væpna frigjøringskampen i Asia, Afrika og Latin-Amerika har utvikla seg kraftig.

I 70-åra har den tredje verdens kamp mot imperialismen påført reaksjonen store tap, og de undertrykte folka og nasjonene har vunnet store seire. De indo-kinesiske folkas knusende seier over USA-imperialismen og deres hjemlige lakeier, er et foreløpig høydepunkt for det revolusjonære oppsvinget i 60- og 70-åra.

Det palestinske folket har utvikla en stadig hardere kamp mot Israel og sionismen og mot de reaksjonære komplottene i Midt-Østen fra supermaktene USA og Sovjet.

Folka i Afrika har trappa opp kampen mot kolonialismen, supermaktshegemonismen og all imperialisme. Den væpna frigjøringskampen mot kolonialismen/nykolonialismen har blussa opp med stor styrke.

Alt dette viser at den anti-imperialistiske, revolusjonære kampen i den tredje verden er i stor framgang. Dessuten har landa og de undertrykte nasjonene i den tredje verden slutta seg tettere sammen i den politiske og økonomiske kampen mot imperialismen og supermaktene.

Dette gjør det nødvendig å slå fast at den tredje verden i dag utgjør den fremste krafta i kampen mot supermaktene og all imperialisme.

Denne utviklinga er et uttrykk for skjerpinga av mot-

sigelsen mellom imperialismen/sosialimperialismen og de undertrykte nasjonene. I AKP(m-l)s prinsippprogram heter det:

«Den av dei grunnleggjande motseiingane som karakteriserer verdsutviklinga i dag, som er hovuddrivkrafta i verdsutviklinga og verkar inn på *alle* andre motseiingar, er motseiinga mellom imperialismen/sosialimperialismen på den eine sida og dei underkua nasjonane på hi sida. Dette er *hovudmotseiinga* i verda i 1976.

På den eine sida i denne motseiinga står i dag dei to supermaktene Sovjet og USA og dei mindre imperialistiske maktene. På den andre sida står dei underkua nasjonane, folka og landa i verda. I den noverande stoda er det folka i den tredje verda som er hovudkrafta i kampen mot imperialismen og særskilt supermaktene.

Det vil seia at dei anti-imperialistiske og demokratiske revolusjonane i desse landa er ein del av og fremjar den proletariske verdsrevolusjonen. Dei verkar og attende på proletariatet i dei imperialistiske landa og skjerpar deira revolusjonære kamp.

Den striden som folka, nasjonane og landa i den tredje verda fører mot supermaktene gjennom frigjeringsrørslene sin væpna kamp, saman med den andre politiske og økonomiske kampen dei fører, er ei mektig revolusjonær rørsle som inga makt i verda kan stogga.»

På denne bakgrunnen er det viktig å slå fast at å forstå den virkelige betydninga av den væpna frigjøringskampen, de nydemokratiske revolusjonene i den tredje verden, er avgjørende for hvordan en stiller seg til den proletariske verdensrevolusjonen i det heletatt. Å neglisjere den store betydninga av den nydemokratiske revolusjonen og den tredje verdens kamp er uforenlig med ei korrekt holdning til den proletariske internasjonalsmen.

Men *samtidig* har proletariatet og de arbeidende massene i de kapitalistiske og byråkratkapitalistiske landa reist seg til kamp mot monopolkapitalen og borgerskapet i sine land, og styrka solidariteten med den tredje verdens kamp mot imperialismen.

Skjerpinga av den allmenne krise har ført til et kraftig oppsving i klassekampen i de imperialistiske landa, og økt motsigelsen mellom proletariatet og borgerskapet. De periodiske, økonomiske krisene har blitt stadig kraftigere og mer djuptgående. Borgerskapet i de imperialistiske landa har febrilsk forsøkt å løse de økonomiske krisene ved å velte byrdene over på proletariatet og de arbeidende massene. Den skjerpa utbyttinga som dette har ført til, har møtt stadig økende motstand og kamp. For å tvinge gjennom den økte utbyttinga har borgerskapet i de imperialistiske landa innført stadig flere reaksjonære, politiske tiltak. Men denne økte undertrykkinga har ikke gjort borgerskapet i stand til å demme opp for massenes kamp. Tvert om har den gitt opphavet til stadig nye og større massekamper.

Streiker og aksjoner fra proletariatet i de imperialistiske landa utgjør en stor bevegelse som ikke har kuliminert, men tvert om økt i styrke og omfang. Dette gjelder både i de vestlige, imperialistiske landa og i de byråkratkapitalistiske landa i øst.

Store ungdomsmasser har også reist seg til kamp mot borgerskapet, og forent seg med proletariatet. Store masser av kvinner har reist seg mot den kapitalistiske kvinneundertrykkinga.

Massene under tradisjonelle, fascistiske åk som i f.eks. Spania har reist seg til økende og kraftig motstand. Folka i Portugal og Hellas har velta forhatte fascistregimer.

Et særs viktig trekk er den økende kampen mot borgerskapet i Sovjet og de andre byråkratkapitalistiske landa under sosialimperialismens herredømme. Tross alle forsøk fra de nye tsarene i Kreml på å skjule

virkeligheten, veit vi at arbeiderne og massene i Sovjet-samveldet har reist seg til et utall av streiker og aksjoner. Rå voldsmakt, forfølgelse og fengsling fra bresjnevklikkens side har ikke greid å stoppe klassekampen.

Den polske arbeiderklassen har vist et strålende eksempel ved oppstandene i 70 og 76, mot det polske borgerskapet og deres sovjetiske herrer.

Det er derfor korrekt å trekke den konklusjonen at utviklinga i de kapitalistiske/imperialistiske landa i øst og vest viser et betydelig revolusjonært oppsving de siste ti åra. Tross desperate tiltak fra USA-imperialismen, den sovjetiske sosialimperialismen og all reaksjon for å demme opp for denne utviklinga, så styrkes det revolusjonære oppsvinget for hver dag som går.

Over hele verden har det vokst fram ekte, kommunistiske partier som forsvarer marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning, som kjemper mot den moderne revisjonismen og som kaster kreftene inn i massenes kamp mot imperialisme og reaksjon.

De sosialistiske landa utgjør også ei mektig, revolusjonær kraft. Spesielt er konsolideringa av proletariatets diktatur og oppsvinget i den sosialistiske oppbygginga i Kina og Albania et avgjørende bidrag til oppsvinget for den revolusjonære bevegelsen i verden. Den store, proletariske kulturrevolusjonen og andre store kamper i Kina under ledelse av formann Mao Tsetung har knust alle forsøk på å gjenreise kapitalismen. Dette har vært kamper av avgjørende historisk betydning for den proletariske verdens-revolusjonen.

Den kampen som Arbeidets parti i Albania, under ledelse av kamerat Enver Hoxha, har ført for revolusjoneringa av det albanske samfunnet er en viktig inspirasjon for alle revolusjonære.

Den resolute kampen fra de sosialistiske landa, spesielt Kina og Albania, mot imperialismen/sosial-

imperialismen, revisjonismen og all reaksjon utgjør ei avgjørende støtte til den proletariske verdensrevolusjonen.

Folkerepublikken Kinas revolusjonære utenrikspolitikk med støtte til verdensproletariatets revolusjonære kamper, med støtte til den tredje verdens kamp mot imperialismen og supermaktene USA og Sovjet og politikken for å utnytte motsigelsene i fiendens leir, har vært av uvurderlig betydning. Alle virkelige kommunister og revolusjonære må gi si fulle støtte til Kinas utenrikspolitikk.

4. Krigsfaren øker kraftig

Motsigelsene mellom de imperialistiske/sosialimperialistiske landa innbyrdes har også blitt kraftig skjerpa de siste åra. Særskilt kommer dette til uttrykk i den stadig kraftigere rivaliseringa om hegemoni mellom de to imperialistiske supermaktene USA og Sovjet.

Lenin viste i si analyse av imperialismen at det er et vesentlig kjenneteikn ved denne at «noen få stormakter konkurrerer om hegemoni». Det imperialistiske verdenssystemet *kan ikke* eksistere uten kolonier og nykolonier, som imperialismaktene kan eksportere *kapital* til og plyndre for råvarer, billig arbeidskraft osv. Eksporten av *kapital* er også uløselig knytta til imperialismen. Dette fører lovmessig til at imperialismaktene strever etter å undertvinge seg *både* koloniområder og mindre kapitalistiske land for å tiltvinge seg *markeder* for kapitaleksporten.

For å skaffe seg områder for kapitaleksport og råvaretilgang, markeder for de varene de produserer, billig arbeidskraft og strategiske punkter for å øke styrken sin i forhold til andre imperialister, så kjemper imperialismaktene innbyrdes om hegemoni.

Den økonomiske, politiske og militære *makta* til de ulike imperialistmaktene legger grunnlaget for at de kan dele opp verden i «interessesfærer» som de holder hvert sitt hegemoni over. Samtidig er det nå slik at den territoriale oppdelinga av jorda mellom de imperialistiske stormaktene forlengst er avslutta. Nå er det bare ei *nyoppdeling* av verden som er mulig.

Men samtidig utvikler kapitalismen og de ulike imperialistiske landa seg *ujamnt*. Denne ujamne utviklinga gir opphavet til kampen om nyoppdeling. Den er årsaken til rivaliseringa mellom imperialistmaktene. I AKP(m-l)s prinsippprogram heter det:

«Men det er ei lov at kapitalismen utviklar seg *ujamnt*, at ulike industrigreinar, ulike kapitalistiske land osb. utviklar seg med *ujamn* fart. Det vil seia det same som at den økonomiske og politiske makta statane har vert endra med tida. Sume makter går snøgt fram, andre stagnerer, andre går attende. Men med dei endra styrketilhøva mellom dei imperialistiske stormaktene som det fører med seg, kvessast også kampen for å endra den oppdelinga av verda som byggjer på dei gamle styrketilhøva.

Rivaliseringa om hegemoniet og den ujamne utviklinga av styrketilhøvet mellom dei imperialistiske stormaktene er ei *kjelde til krig* under imperialismen og er årsaka til at *krig mellom imperialiststatar i røynda er uunngåeleg under imperialismen.*»

Denne rivaliseringa mellom de imperialistiske stormaktene har to ganger tidligere ført til verdenskrig.

I dag er det de to imperialistiske supermaktene, som konkurrerer om hegemoni over alt og som rivaliserer om å oppnå verdensherredømme. De to supermaktene er vår tids største utbyttere og undertrykkere. De blander seg inn overalt i verden, slavebinder og undertrykker andre nasjoner og folk og bruker terror og militær aggresjon for å nå måla sine.

Sovjet invaderte Tsjekkoslovakia og holder landet okkupert på åttende året. Sovjet sto bakinvasjonen i Angola og sendte tusenvis av sosialimperialistiske leiesoldater for å hærta landet. USA trengte seg inn i Indo-Kina med massiv militær aggresjon. De fikk i stand det fascistiske kuppet i Chile. Dette er bare noen eksempler, på den endeløse rekka av forbrytelser mot verdens folk, som supermaktene står bak.

For å forstå vilkåra for den intense rivaliseringa mellom de to supermaktene, er det nødvendig å se på den utviklinga hver av dem har gjennomløpt de siste åra.

I 60-åra var USA overlegen Sovjet som imperialistmakt. Den økonomiske og militære styrken til USA-imperialismen lå langt foran sosialimperialismen sin. USA hadde baser og strategiske punkter over alt i verden, mens de områdene som Sovjet kontrollerte var begrensa.

Men den framstormende frigjøringskampen til nasjonene som var undertrykt av USA-imperialismen, og den stadig økende motstanden mot USAs aggresjonspolitik i USA sjøl, førte denne supermakta opp i stadig større problemer. Tendensen til at mindre imperialistmakter i vest under USAs dominans valgte en mer sjølstendig kurs, forsterka problemene til USA-imperialismen.

Den voksende intensiteten i de periodiske, økonomiske krisene i USAs økonomi siden begynnelsen av 60-åra bidro til å svekke USA-imperialismens overlegne økonomiske styrke.

Nederlaget i Indo-Kina og sammenbruddet for inn-sirklingspolitikken overfor Kina, slo store sprekker i USA-imperialismens politiske og militære posisjoner rundt om i verden. Denne utviklinga har fortsatt. USA har nå blitt ei imperialistisk supermakt i relativ *tilbakegang*. Dette gir sjølsagt ingen grunn til illusjoner om USA-imperialismens karakter. USA er fortsatt ei aggressiv *supermakt*, som desperat vil forsøke å forsvare posisjonene sine overfor framrykkinga til supermakta Sovjet.

I 60-åra fulgte Sovjet taktikken med å søke «samarbeid» med USA-imperialismen, for på dette viset å styrke sine egne posisjoner. Samtidig begynte sosialimperialismen å reise kamp om hegemoni. Slik la den sovjetiske sosialimperialismen opp til å bli i stand til å ta opp kampen med USA-imperialismen om verdensherredømmet.

I løpet av det siste ti-året har Sovjet utvikla seg raskt på USA-imperialismens bekostning. På mange områder har Sovjet kommet på høyde med USA som supermakt, og på viktige felter har Sovjet til og med gått forbi USA. Sovjet har nå gått forbi USA i militær styrke. Når det gjelder konvensjonelle styrker og sjøstridskrefter har Sovjet nå blitt USA overlegen. Den sovjetiske sosialimperialismen er ei supermakt i relativ framgang.

Samtidig er det viktig å være klar over at Sovjets framgang og USAs relative tilbakegang skjer innafor et imperialistisk verdenssystem som skrumper inn, som et resultat av den nasjonale frigjøringskampen i den tredje verden. Dette skjerper motsigelsen mellom supermaktene.

Å se bort fra loven om den ujamne utviklinga i forholdet mellom supermaktene, gjør det umulig å få ei korrekt oppfatning av den aktuelle situasjonen i verden i dag.

Når det gjelder den sovjetiske sosialimperialismen, er det flere forhold det er viktig å merke seg nå, om en skal få et korrekt bilde av verdenssituasjonen og forholdet mellom supermaktene.

Sosialimperialismen blir mer og mer aggressiv. Den bruker akkurat samme politikk som USA-imperialismen overfor de undertrykte nasjonene og folka. I 70-åra har Sovjet til og med *overgått* USA-imperialismen i bruk av militær aggresjon og krig, infiltrasjon og statskupp osv. som middel til å nå de imperialistisk måla sine og utvide herredømmet sitt i Asia, Afrika og Latin-Amerika.

Sosialimperialismen har ett «hemmelig våpen» som

USA ikke har. Den maskerer aggresjonen sin bak minnet om Oktoberrevolusjonen. De nye tsarene i Kreml dekker seg kynisk bak den falske merkelappen om at de er «sosialistiske» og en «naturlig venn», for å infiltrere de nasjonale frigjøringsbevegelsene.

I virkeligheten driver sosialimperialismen aggressiv kolonialisme og nykolonialisme. Skritt for skritt prøver de å sikre seg stadig mer herredømme for på dette viset å legge grunnlaget for en storstilt kamp med den andre supermakta om verdensherredømmet.

Den sosialimperialistiske invasjonen i Angola er et bevis på dette. Her rykka sosialimperialismen inn med tusenvis av leiesoldater, tungt krigsutstyr osv. og gjorde seg til de *virkelige* herrene i landet under dekke av «vennskapelig hjelp» mot «fienden». USA-imperialismen var ikke i stand til å hevde *sine* imperialistiske interesser i Angola med noen som helst tyngde. Angola er derfor også et eksempel på Sovjets relative framgang og USA's relative tilbakegang.

Alle verdens folk må merke seg sosialimperialismens Angola-operasjon og trekke de nødvendige lærdommene av den.

Sovjet driver enorm, militær opprustning. Rustningsindustrien prioriteres over alt annet. De nye tsarene fører bokstavelig talt en politikk med «kanoner i stedet for smør». Mens sosialimperialismen er ute av stand til å brødfø sitt eget folk, ruster den mer enn noen gang.

Slik blir den sovjetiske økonomien *militarisert* meget hurtig. Dette har skjerpa den økonomiske krisa i Sovjet kraftig, den har økt utplyndringa av COMECON-landa og den skjerper i sin tur sosialimperialismens jag etter kolonier og nykolonier.

Den sovjetiske rustninga har *ikke* noen defensiv karakter. Tvert om er det slik at rustningene systematisk har blitt fulgt opp med *gigantiske* offensive militærøvinger, som har blitt gjennomført med regelmessige mellomrom over hele jorda de siste åra.

På bakgrunn av disse åpenbare krigsforberedelsestiltaka, er det viktig å merke seg at det imperialistiske sovjetborgerskapet skjerper det fascistiske diktaturet hjemme, noe som er et viktig krigsforberedelsestiltak på de indre linjene. Her har Hitler vært lærermester for Bresjnev & co.

USA-imperialismen forsøker febrilsk å samle krefter for å demme opp for den sovjetiske ekspansjonen. De forsøker å konsentrere kreftene mer og mer om Europa, og å ruste kraftig opp for å forhindre Sovjets militære overlegenhet.

Supermaktens kapprustning, alle de krigsforberedende tiltaka, sosialimperialismens ekspansjon og USAs desperate virksomhet for å demme opp for denne viser at *rivaliseringa* mellom dem blir skarpere for hver dag som går.

Denne rivaliseringa om hegemoni og kampen for verdensherredømme mellom supermaktene står særskilt skarpt i Europa. Ingen supermakt som drømmer om verdensherredømme kommer utenom å planlegge å sikre seg kontroll over dette rike kontinentet, med en betydelig del av verdens industriressurser, høgt utvikla teknologi og et betydelig marked. *Strategisk* utgjør Europa ei avgjørende «mellomsone» mellom de to supermaktene. Den av supermaktene som greier å erobre hegemoni over Europa, har skaffa seg et avgjørende overtak på den andre. Dette er grunnen til at begge supermaktene *konsentrerer* den militære oppbygginga si om Europa først og fremst.

Ei helhetlig analyse av verdensutviklinga i 1976 viser at *både* krigsfaktoren og revolusjonsfaktoren øker kraftig og raskt. I AKP(m-l)s prinsippprogram heter det:

«Det veldige oppsvinget for den revolusjonære rørsla i verda grip om seg overalt, og framfor alt veks den politiske og militære kampen til dei undertrykte nasjonane og folka i den tredje verda mot imperialismen og supermakts-hegemonismen fram med stor styrke. Denne

revolusjonære flodbylgja er ein historisk tendens som ikkje kan stogkast. Revolusjonen er framleis hovudtendensen i verda i dag.

Samstundes peikar den alt kvassare striden og stadig aukande rivaliseringa mellom supermaktene om verdsherredøme i retning av ein ny, tredje verdskrig. Denne rivaliseringa har alt forplanta seg frå det økonomiske og politiske omkvervet til det militære.

Alt i dag nyttar dei to i eit visst omfang imperialistisk krig som eit middel i rivaliseringa. Dels gjer dei militære framstøytar på kvar sin kant, dels er det stadig fleire krigar der både supermaktene er blanda inn gjennom agentar på kvar si side. Både supermaktene driv intense krigsførebuingar og rustar sterkare enn nokon gong, med sosialimperialismen som den leiande opp til no. ...

Dei faktorane som verkar i retning krigen styrkjer seg: Rivaliseringa mellom supermaktene, den ujamne utviklinga mellom dei, fasciseringa og militariseringa hjå supermaktene som vert særskilt snøgt skjerpa i Sovjet, skjerpinga av den allmenne krisa i kapitalismen.

Mao Tsetung har slege fast at «anten hindrar revolusjonen krigen, eller så fører krigen til revolusjon». Det mektige revolusjonære oppsvinget i verda er det einaste som kan hindra ein ny imperialistisk verdskrig. Berre ein proletarisk revolusjon i ei eller både supermaktene kan hindra ein slik krig. Men framleis er dei revolusjonære kreftene i USA og Sovjet for veike til at dette vil skje snøgt, samstundes som krigsfaktorane aukar særskilt kraftig. Difor er det lite sannsynleg at revolusjonen vil kunna hindra krigen.

Eit særskilt viktig tilhøve som må bli teke med i vurderinga av verdsutviklinga no, er at tendensen til krig synest å *vekse snøggare* enn tendensen til revolusjon.

Det er heilt klårt at i denne situasjonen vil det bryta ut stadig fleire mindre krigar der ein eller både supermaktene er blanda inn. Slik stoda er i verda i dag, er det

og *sannsynleg* at det vil bryta ut krig mellom dei to supermaktene.

Når det gjeld tilhøvet mellom supermaktene utviklar det seg no slik at det er sosialimperialismen som er på offensiven andsynes USA-imperialismen. Sovjet har rykt kraftig fram, skaffa seg basar og kontroll over strategiske område, vunne overtaket i rustingskappløpet, alt på kostnad av USA. Sovjet er ei ung supermakt på veg opp, som ynskjer å driva fram ei nyoppdeling av verda med alle middel. Sovjet er den som mest sannsynleg kjem til å utløysa krigen.»

De to supermaktene og særskilt Sovjetunionen bruker den «imperialistiske pasifismen» som et våpen til å skjule krigsforberedelsene sine. De prater om «avspenning», «fred», «nedrustning» osv., mens det i virkeligheten er det motsatte som skjer. Alt dette er demagogi for å føre folkene bak lyset, slik at de kan overraske dem vergeløse ved et imperialistisk angrep.

Alt pratet om «fred» og «avspenning» står i grell kontrast til virkeligheten, som er prega av stadig større spenning, stadig økende kapprustning og flere anslag mot andre lands suverenitet og sjølråderett enn før.

Helsingfors-konferansen i 1975 som supermaktene framstilte som et «betydelig skritt i retning av å sikre freden», var i virkeligheten et gigantisk forsøk fra Sovjet på å fryse fast «si innflytelsessfære» i Europa, undergrave små nasjoners sjølråderett og skjule de enorme krigsforberedelsene sine bak et tåketeppe av prat om «avspenning».

Men dersom de to supermaktene utløser en tredje, imperialistisk verdenskrig, vil de helt sikkert lide nederlag. På samme måte som de to verdenskrigene til nå, vil imperialistisk urettferdig krig fra supermaktene helt sikkert vendes til ei bølge av opprør og revolusjoner.

5. Norden mellom supermaktene

Supermaktene driver i dag ei storstilt opptrapping for å øke innflytelsen sin politisk, økonomisk og militært over de nordiske landa.

De nordiske landas geografiske stilling gjør dem til et meget viktig strategisk område i rivaliseringa mellom supermaktene. Særlig har de nye tsarene i Kreml satsa kraftig for å bygge opp styrkeoverlegenhet på nordflanken og i Østersjøområdet.

Sovjet driver systematiske militærøvinger der de trener på å okkupere de nordiske landa. Samtidig gjennomfører USA og NATO stadig større militærmanøvrer i området, blant annet på norsk territorium. På dette viset utgjør derfor rivaliseringa mellom supermaktene en stadig kraftigere trusel mot de nordiske folkenes nasjonale suverenitet og sjølråderett.

Den militære truselen fra supermaktene, og særskilt sosialimperialismen, er svært alvorlig sett på bakgrunn av supermaktens press mot den territoriale suvereniteten og sjølråderetten i Norden.

Sovjet betrakter i virkeligheten Finnland som «en del av sin innflytelsessfære», de øver et stadig sterkere press mot norsk suverenitet på Svalbard og i den norske delen av Barentshavet, de øver press mot svensk sjøterritorium i Østersjøen vest for midtlinja osv.

På sin første felleskonferanse i 1975 analyserte de nordiske marxist-leninistiske partiene og partibyggende organisasjonene i det viktige programmatisk dokumentet «Norden mellom supermaktene».

Her blei denne politiske og militære truselen bl.a. oppsummert slik:

«I vest har de nordiske landa NATO som en forlenget arm for USA-imperialismen. I øst har Sovjetunionen bygd opp Warszawa-pakten — også den har en klart aggressiv karakter.

På Kola-halvøya — i umiddelbar nærhet av våre land — har Sovjetunionen bygd opp den største flåtebasen i verden.

Dette betyr at de nordiske landa ligger midt i skuddfeltet mellom de to supermaktene.»

6. Norge mellom supermaktene

Den kraftige rivaliseringa mellom supermaktene om innflytelse og hegemoni i Norden, innebærer at norsk suverenitet og sjølråderett i økende grad blir trua.

Norges spesielle stilling som flankgeområde i nord og Sovjets omfattende militære planer i nord-områdene skjerper supermaktspresset mot Norge.

USA-imperialismen har gjennom sin tradisjonelt sterke innflytelse i Norge blitt i stand til å infiltrere norsk økonomi i betydelig grad. Gjennom NATO har USA betydelig innflytelse i det borgerlige, norske militærapparatet. USA-imperialismen har dessuten et betydelig *politisk agentur* i Norge. I årtier har DNA/LO-toppen og de åpne borgerlige partiene spilt denne rolla. Det gjør de fortsatt. Samtidig er det viktig å merke seg at viktige deler av sosialdemokratiet nå mer og mer knyttes til sosialimperialismen. Dette gjelder helt opp i toppen i sosialdemokratiet.

USA-imperialismen driver storstilt utbytting av norske arbeidsfolk, og den har innlemma norsk territorium i de aggressive planene sine. Det er avslørt planer som viser at USA-imperialismen har forberedt seg på å sette i verk et reaksjonært statskupp i Norge, om den finner det nødvendig for å sikre de imperialistiske interessene sine.

I øst står den sovjetiske sosialimperialismen for et stadig større politisk og militært press mot norsk suverenitet. Sovjet har marsjert opp enorme militær-

styrker langs Norges grenser. På Kolahalvøya har de nye tsarene i Kreml bygd opp verdens største marinebase.

Sovjet driver regelmessige angrepsøvelser med sikte på landgangsoperasjoner i Norge fra sjøen, koordinert med store luft- og bakkeoperasjoner. Slik gjennomfører den sovjetiske sosialimperialismen regelmessige øvelser med sikte på invasjon i Norge.

Den sovjetiske supermaktas arroganse og målretta provokasjoner mot norsk sjølråderett og suverenitet øker i omfang og styrke. Sovjet har i lang tid motsatt seg Norges rett til 50-mils fiskerigrense og 200 miles økonomisk sone. Sosialimperialistene nekter å anerkjenne norsk suverenitet over store norske havområder vest for midtlinja i Barentshavet. De har til og med gått så langt som til gjenntatte, store rakettøvinger i dette området, noe som i realiteten innebærer sovjetisk annekasjon av dem.

Den samme annekasjonspolitikken driver Sovjet på Svalbard, der de fører en målbevisst provokasjonspolitik for å tilrane seg kontroll over norsk territorium.

De to supermaktene utgjør en stadig økende trusel mot den norske arbeiderklassens og det arbeidende folkets interesser. Dersom det bryter ut en ny verdenskrig, vil Norge utvilsomt bli trukket inn. Den økende krigsfaren gjør det nødvendig for det norske folket å forberede seg allerede i dag. Dersom Norge utsettes for et supermaktsoverfall og militær okkupasjon, må det norske folket reise seg og møte aggresjonen med nasjonal, revolusjonær folkekrig.

Norge er et lite, imperialistisk land. Monopolborgerskapet vil derfor ikke ha felles interesser på alle områder med de mellomstore imperialistmaktene og i enda mindre grad med supermaktene. Men om disse motsetningene fins innafor imperialistenes leir, er det likevel klart at borgerskapet, monopolkapitalen og dens regjering ikke vil forsvare Norges nasjonale sjøl-

råderett når den blir truet. Borgerskapet og dets politiske representanter er ingen forsvarere av nasjonen i imperialismens epoke. Det viste seg i 1940 da tysk imperialisme hærtok landet.

Vi kommunister vil sjølsagt reise krav overfor regjeringa og mobilisere til kamp for disse, for forsvar av den nasjonale suvereniteten og sjølråderetten. Dersom den norske regjeringa i noen saker tar tiltak som retter seg mot supermaktenes og andre imperialisters angrep på norsk suverenitet støtter vi dette. Men det er ingen grunn til å ha illusjoner om borgerskapets rolle.

I samband med et eventuelt supermaktsangrep på Norge, heter det bl.a. følgende i AKP(m-l)s prinsippogram:

«Om til dømes sosialimperialismen går til åtak på Noreg er det ingen grunn til å rekna med at det borgarlege «forsvaret» vil gjera nokon stor motstand. Mest truleg er det at dei væpna styrkane vil gå i oppløysing, liksom dei gjorde i 1940. Om dei skulle gjera motstand under leiinga av den borgarlege regjeringa mot eit imperialistisk åtak, vil AKP(m-l) sjå det som ein rettviss krig som proletariatet stør.

Den borgarlege regjeringa kan gjera ein slik rettviss krig om til ein urettviss krig.

Slike tilhøve vil inntreffa om krigen i hovudsak vert ført som ein lekk i å tryggja eit USA-imperialistisk åtak på Noreg.» Og vidare:

«Kva haldning borgarskapet vil ta vil bli avgjort av at det norske borgarskapet i hovudsak er ein svikar av Noregs nasjonale interesser».

I vår tid er det bare proletariatet og de arbeidende massene som er en pålitelig forsvarer av det norske folkets nasjonale interesser mot imperialistisk aggresjon.

II. KLASSEKREFTENE I NORGE OG AKP(m-l)s ROLLE I KLASSEKAMPEN

1) Utviklinga av klassene.

Norge er et utvikla imperialistisk land. Det er derfor prega av at utviklinga av industriproletariatet har kommet langt. Samtidig er det prega av imperialismens oppråtningstendenser. Det betyr at arbeideraristokratiet spiller ei viktig rolle og at den uproduktive sektoren er kraftig oppsvulma. Samtidig er den statsmonopolistiske kapitalismen høyt utvikla og i rask vekst.

I landsmøteperioden har det rimeligvis skjedd små endringer i klassestrukturen i Norge. Men om vi ser på det siste tiåret eller mer, kan vi slå fast endel grunnleggende tendenser i utviklinga av styrkeforholdet mellom klassene som er karakteristiske for et land av Norges type.

a) Borgerskapet.

Det er sjølsagt vanskelig å slå fast den nøyaktige størrelsen på borgerskapet i Norge, fordi det ikke finnes noen statistikk over slike snyltere som lever av å klippe kuponger o.l. Statistikk over det yrkesaktive borgerskapet blander også sammen sjølstendige småborgere med kapitalistene og de småborgerlige funksjonærene med de funksjonærene som må reknes til borgerskapet. Likevel finnes det noen klare tendenser.

Tallet på personlige eiere i industrien går ned. Samtidig øker tallet på ansatte toppfunksjonærer kraftig.

Oppsvulminga av statsapparatet, økninga i de stats-eide bedriftene og veksten i de private monopolselskapene, øker også tallet på medlemmer av kapitalistklassen som formelt er «lønnstakere». Staten spiller ei aktiv rolle i å utvide denne delen av borgerskapet. Et av de siste tiltaka er innstillinga til statens lønnskomite, som tar sikte på å gjøre toppjobbene i staten mer attraktive i forhold til sjefsjobbene i de privatkapitalistiske bedriftene. Sett under ett må vi gå ut fra at borgerskapet har vokst det siste tiåret, og at det vil fortsette å vokse noe.

Den monopolistiske delen av borgerskapet har økt makta si ytterligere i samband med oljeutbygginga og veksten i den statsmonopolistiske kapitalismen. De mektigste av de private monopola er fletta tettere sammen med de statlige monopola. Men dette har samtidig *skjerpa* striden mellom de ulike monopolgrupperingene. Statens favorisering av *deler* av de privatkapitalistiske monopola har *skjerpa* tilhøvet til de øvrige privatkapitalistiske monopola. Særlig har dette kommet til uttrykk i samband med oppbygginga av oljeindustrien.

Staten har økt sin eierandel av norsk industri kraftig fra 1973 til i dag. Kjøpet av Alcan-aksjene, kjøpet av BP og kjøpet av Reksten-aksjene er blant de største oppkjøpa den norske staten har gjort overhodet. Ifølge uoffisielle opplysninger skal staten nå eie i overkant av 50% av alle industriaksjene i Norge. Dette blir finansiert gjennom ei drastisk økning av statsgjelda, noe som i neste omgang vil bety økt utbytting av de arbeidende massene i Norge.

Et annet viktig trekk er det at monopolkapitalen i løpet av de siste åra har styrka det borgerlige voldsapparatet, som er retta mot arbeiderklassen og dens allierte. Den målbevisste oppbygginga av det nye opprørspolitiet, som allerede har blitt satt inn mot streiken-

de arbeidere, er et viktig uttrykk for denne utviklinga. Militærapparatets systematiske øvinger i å slå ned arbeidere, studenter, kommunistene osv., slik avsløringene av Wintex-øvingene viste, uttrykker det samme.

b) Klassene på landsbygda og i fiskeriene

Den kapitalistiske landbrukskrisa og krisa i fiskeriene har skjerp seg betraktelig i 1970-åra sammenlikna med 50- og 60- åra. Statens, byråkratkapitalens og bankenes utbytting driver småbøndene fra jorda i titusner. Det samme er tilfelle for den tilsvarende gruppa i fisket.

Tallet på halvproletarer øker, og stadig flere småbrukere går over fra sesongarbeid i primærnæringene til industriarbeid. På den andre sida øker tallet på kapitalistiske bønder og de kapitalistiske fiskebåteierne, som svarer til storbøndene i jordbruket.

De rike jordeierne blir rikere. Den samme utviklinga skjer i fisket. Derfor er det ei klar polarisering av klasseforholda på landsbygda og i fiskeriene. Denne utviklinga oppmuntres og drives fram av staten, landbruksmonopolet og de byråkratkapitalistiske bedriftene og halvstatlige institusjonene i fiskeriene.

Vilkåra for ei ny utvikling av den åpne klassekampen på landsbygda og i fisket er i ferd med å modne. Det er opp til proletariatet og AKP(m-l) å inspirere denne kampen og gi den riktig retning.

c) Lønnstakerne i småborgerskapet

Samtidig som småborgerskapet i primærnæringene og til en viss grad også i industri og handel går tilbake, skjer det ei kraftig økning av det småborgerlige sjiktet blant funksjonærer og tjenestemenn. Den uproduktive sektoren i økonomien er kraftig oppsvulma, og det er

nettopp dette sjiktet som øker mest. Bare nå det siste tiåret har tallet på denne typen småborgerskap økt med mange titusener. Det gjør denne delen av småborgerskapet mer viktig enn før. Disse folka har småborgerskapets vaklende karakter, og borgerskapet har dels klart å oppmuntre reaksjonære strømninger blant dem. På den andre sida har deler av dette småborgerskapet som ligger nærmest arbeiderklassen vist at de kan reise kamper som støtter arbeiderklassen og retter harde slag mot staten og kapitalen. Det siste gjelder lærerne, deler av de statsansatte, og ansatte i helse/sosialsektoren. Det er viktig å støtte slike kamper og utvikle arbeidet med de laveste delene av de småborgerlige funksjonærene o.l. lenger enn vi har gjort i dag.

d) Arbeideraristokratiet

Det har stått kamp om hvordan vi skal definere arbeideraristokratiet. Her eksisterer det to farer. Den ene består i å utelukkende regne de *bevisste* agentene for borgerskapet til arbeideraristokratiet. Det vil føre til at en ikke er årvåken overfor bestikkelser og materielle fordeler som gis til folk som ennå ikke har skifta klassestandpunkt. Den andre faren består i å gjøre avgrensninga av arbeideraristokratiet til utelukkende et spørsmål om størrelsen av de materielle fordelene. Da mister en grepet om at arbeideraristokratiet er *ei politisk avdeling av borgerskapet*. For å gjøre det helt klart hva vi mener med dette viktige begrepet vil vi sitere fra prinsippprogrammet:

«Imperialismen har gjort det økonomisk mogeleg for borgarskapet å muta eit tunt sjikt av arbeidarklassen frå den imperialistiske superprofitten. Dette laget av borgarleggjorde arbeidarar er i våre dagar den viktigaste *sosiale* støtta for borgarskapet. Arbeidararistokratiet er korrumpert av imperialismen og utgjer ei politisk avdeling av borgarskapet.

Til arbeidararistokratiet reknar vi dei halvt småborgarlege privilegerte arbeidarane som er skilde frå det store fleirtalet av arbeidarklassen ved særlege føremoner. Sjøl om dei utgjer eit lite mindretal innanfor klassen er dei ein massebasis for opportunisten og revisjonisten.

Attåt desse borgarleggjorde arbeidarane har det vorte utvikla eit stort arbeidararistokratisk byråkrati innanfor fagrørsla, i dei borgarlege arbeidarpartia, i bladstyre, organisasjonar osv. Staten stør og utviklinga av eit slikt lag omkring dei parlamentariske organa og i statsapparatet. Sosialt har desse arbeidararistokratane teke steget ut or arbeidarklassen og vorte småborgarar eller borgarar. Dei øvste delane av arbeidararistokratiet høyrer til monopolborgarskapet.»

I forordet til «Imperialismen» sier Lenin at «Dette sjiktet av borgerliggjorte arbeidere eller «arbeidararistokratiet» som er helt filisteraktig i sin livsstil, i hele sin verdensanskuelse er hovedstøtten for den Annen Internasjonale og i våre dager den viktigste *sosiale* (ikke militære) *støtten til borgerskapet*. For de er de virkelige agenter for borgerskapet i arbeiderklassens bevegelse, arbeiderløytnantene til kapitalistklassen, virkelige kanaler for reformisme og sjåvinisme. I borgerkrigen mellom proletariatet og borgerskapet tar de nødvendigvis og ikke i noe lite antall side for borgerskapet, for «Versaillerne mot Kommunardene.»

Borgerskapet har interesse av å holde oppe et arbeidararistokrati, imperialismen har gjort det økonomisk mulig med sine ekstra profitter. I Norge er det utvikla et fingradert system for å ale opp arbeidararistokrater på forskjellige nivåer. Det lokkes med økonomiske fordeler for arbeidertillitsmenn som svikter den klassen som har valgt dem. På den andre sida blir tillitsmenn som er uredde representanter for klassen utsatt for forfølgelser, suspensjoner osv.

Det er borgerskapets politikk å øke tallet på arbeidararistokrater i mellomsjiktet utover det det er i

dag. Det blir stadig flere fastlønna tillitsmenn som betales av bedriftene, og utvidelsen av det såkalte «bedriftsdemokratiet» har til hensikt å trekke enda fler forhenværende arbeidere inn i slike verv. På samme måten øker staten de borgerlige «arbeider»-partienes muligheter til å ha et stort lønna byråkrati. Ei liknende-utvikling finner sted i tilknytning til de kommunale organene.

Den politiske betydninga av disse korrumperte «arbeider»-leaderne er stor, fordi de er profesjonelle sabotører av arbeiderklassens kamp. På en langt mer effektiv måte enn hva borgerskapet sjøl kan gjøre, motarbeider de og skader enhver kamp fra arbeidernes side. De siste åra har dette blitt demonstrert et utall ganger.

e) Skoleungdommen og studentene

Tallet på ungdom under utdanning har økt kraftig i løpet av det siste tiåret. Dette innebærer at tallet på skolelever og studenter med bakgrunn i småborgerskapet og proletariatet har økt både absolutt og relativt.

Samtidig har staten gjennomført en kraftig nedskjæringspolitikk i utdanningssektoren, som rammer arbeidsforholda og levekåra til flertallet av ungdommen under utdanning.

Dette har skjerpa motsigelsen mellom monopolkapitalens stat og de breie massene av skolelever og studenter.

Dette har ført til en brei bevegelse blant skoleungdommen og studentene i kamp mot staten og borgerskapet. Den politiske kampen er kraftig styrka, den revolusjonære bevegelsen har stor innflytelse.

Denne utviklinga har ført til kraftig *polarisering* blant student- og elevmassene, der det relative innslaget av ungdom fra borgerskapet er stort. Dessuten legger

den småborgerlige stillingen, som flertallet av ungdommen under utdanning står i, grunnlaget for oppportunisme og revisjonisme. Dette har ført til en svært kraftig kamp mellom revisjonisme og marxisme-leninisme, spesielt på universitetene.

f) Arbeiderklassen.

De største endringene i proletariatet har skjedd på det subjektive, i form av økt kampvilje og klassebevissthet. Men det har også skjedd en del viktige endringer i den objektive sammensettinga av arbeiderklassen.

Proletariatet i industri, bygg og anlegg har aldri vært så stort som det er i dag. Samtidig har proletariatet i landbruket gått drastisk tilbake, og tallet på proleterer i de laveste delene av funksjonærene har økt kraftig. Sammensettinga av proletariatet er derfor en god del forskjellig fra hva det var for tjue og til og med for ti år sia. Også blant industriarbeiderne skjer det store endringer, fordi flere industribransjer er inne i permanente kriser, mens helt nye industrier har oppstått. På den måten har det vært tilbakegang i tallet på arbeidere i næringsmiddelindustrien, tekstilindustrien og treforedlingsindustrien, mens tallet på arbeidere i jern og metallindustrien vokser. Særlig er det ei stor øking i tallet på unge industriarbeidere. Tallet på arbeidere under 30 år i industri, bygg og anlegg økte med 25 000 fra 1960 til 1970, eller mer enn en femtedel. Ei anna utvikling i sammensettinga av arbeiderklassen er økinga i tallet på utenlandske arbeidere i Norge. Det er en særlig undertrykt og utbytta del av arbeiderklassen, og særlig arbeiderne fra den tredje verden blir ekstremt hardt undertrykt, nasjonalt, kulturelt og sosialt.

Oljeutvinninga har skapt nye industrigreiner og gitt ei anna innretting på verkstedindustrien. *Dette har betydd ei øking i kjerneproletariatet og dermed gitt klassen større potensiell styrke.*

2. Den sykliske krise

Da partiet blei stifta hadde vi liten teoretisk og praktisk forståelse for lovmessighetene i den økonomiske krise. Siden da har den kapitalistiske produksjonssyklusen gått gjennom nesten et helt kretsløp, og vi har fått en praktisk demonstrasjon av den marxistiske kriseteorien.

«Hver krise forbereder jordbunnen for nye, enda mer djuptgående kriser, og derfor øker krisenes ødeleggende kraft og voldsomhet med kapitalismens utvikling.» (Lærebok i Politisk Økonomi, Forlaget Oktober, 1975, s. 215.)

I etterkrigstida har den kapitalistiske økonomien vært ramma av kriser gjennomsnittlig hvert fjerde år. Den midlertidige stabiliseringa av kapitalismen gjorde at krisene fikk begrensa omfang. Dette skapte grobunn for den revisjonistiske illusjonen om at kapitalismen i vår tid er i stand til å oppheve krisene. Nå er denne forbigående stabiliseringa slutt, og utslagene av krisene blir så følbare at borgerskapet må lansere nye «teorier» for å forsvare den kapitalistiske utbyttinga. I stedet for å si at det ikke blir kriser, så sprer de ideologien om at «alle er i samme båt» og må «spenne inn livreima» for å «dempe virkningene av krise».

Den forrige krise rysta den norske økonomien i 1971. Det var året med de store nedleggingene i treforedlingsindustrien. Etterdønningene etter -71 krise blei brukt av kapitalistene og sosialdemokratene under EEC-kampen for å skremme med «truselen mot arbeidsplassene». I 1972 var alt oppgangen begynt, og det blei åpenbart i 1973. Inflasjonen økte i stadig større tempo, arbeidsløsheten sank. De viktigste økonomiske klassekampspørsmåla retta seg mot prisstiginga og momsens.

I 1974 gikk oppgangen over i høgkonjunktur, mer

enn et halvt år etter at den internasjonale krisa hadde slått til med full kraft i de største industrilanda. Høgkonjunktoren fikk karakteren av en boom med gigantiske investeringer i oljeindustrien. Borgerskapet og revisjonistene spredde da ideen om at Norge ville «stå over» den internasjonale krisa på grunn av oljeøkonomien. Denne reaksjonære myten virka også inn på partiet på en slik måte at partiet ikke var forberedt på den krisa som nødvendigvis måtte komme. Boomen i 1974 og krisa i 1975—76 lærer oss hvordan høgkonjunktoren bærer i seg sjølve kimene til krisa, og at en voldsom høgkonjunktur vil gi ei hardere krise.

«Under høgkonjunktoren blir det starta nye industribedrifter, bygd jernbaner osv. Prisene stiger ... Bankene stiller villig store kreditter til disposisjon for industriherrene og kjøpmennene. Alt dette gjør det mulig å øke omfanget av produksjonen og handelen langt utover ramma for den kjøpedyktige etterspørselen. På denne måten blir forutsetningene for den neste overproduksjonskrisa skapt.» (samme sted)

Boomen i 1974 førte til at ei rekke nye bedrifter blei oppretta, og særlig gjaldt det industri som var retta inn på oljeutvinninga. Bare kort tid etterpå førte krisa til innskrenkinger i denne industrien, og til at planlagte bedrifter blei oppgitt.

Kapitalistene investerte langt utover rammene for markedet, det gjaldt både kapitalvarer og forbruksvarer. Til slutt blei motsigelsen mellom produksjon og markedet så kraftig at krisa var et faktum.

«Krisa er den fasen i syklusen der motsetninga mellom økinga i produksjonskapasiteten og den relative senkinga av den kjøpedyktige etterspørselen ytrer seg i en stormende og ødeleggende form. Denne fase i syklusen er prega av overproduksjon av varer som ikke finner avsetting, sterkt prisfall, stor mangel på

betalingsmidler og børskrakk som framkaller massekonkurser, brå nedgang i produksjonen, raskt økende arbeidsløshet og senking av lønningene.» (samme sted, s. 214.)

Krisa i 1975—76 viste de fleste av disse klassiske krisetrekka. Fra første kvartal 1974 til 3. kvartal 1975 økte lagrene i industrien med 40% og lagrene av norsk-produserte varer for eksport med 110%. (Statistisk månedshefte, 1/76). Tallet på folk som var ramma av oppsigelser, permisjoner og korttidsarbeid var i 1975 større enn tallene for alle åra fra 1964 til og med 1969 *tilsammen*. I løpet av 1975 blei den *offisielt registrerte* tredobla fra 12.000 til 36.000. I tillegg kommer ei skjult arbeidsløshet på minst like mye. Produksjonsindeksen for industrien sank fra november 1974 til september 1975 med hele 10%. I fjor høst lå 1/3 av den norske tanktonnasjen i opplag og det internasjonale rederforbundet blei enige om å ødelegge produktivkrefter, dvs. hogge opp relativt moderne båter, for å komme ut av krisa i skipsfarten.

På tross av overproduksjonen har kapitalistene klart å holde prisene oppe. Dette har vært et nytt trekk ved krisene i våre dager. Årsakene finner vi dels i den enorme utbyttinga av landa i den tredje verden, og dels i den høye graden av monopolisering. Dette har gjort det mulig for monopolene å holde kunstig høye priser, sjøl om markedene skrumper. Dette mildner på ingen måte krisene. Det gjør dem tvert om djupere og mer langvarige, fordi de høye vareprisene binder svære lagre i lang tid. Men den statsmonopolistiske kapitalismens evne til å holde høye priser under krisa har sine grenser. I USA falt prisene et par måneder etter hverandre simpelthen fordi botnen «falt ut» av markedet. I de fleste kapitalistiske land har inflasjonstakten vært noe mindre under krisa enn den var under høgkonjunkturen. Dette gjelder også Norge.

Sosialdemokratiet sprer myten om at dette er regje-

ringas verk, mens det i virkeligheten er et lovmessig produkt av den sykliske krisa.

Krisa 1975—76 har også ført til relativt lønnsnedslag som blei gjennomført ved det kombinerte lønnsoppgjøret. Sjøl om de fagorganiserte har fått et lite tillegg, så vil prisstiginga føre til at verdien av lønningene synker langt under det nivået de hadde før oppgjøret. Kapitalen på sin side har gjennom oppgjøret fått milliardoverføringer og større merverdirate. Kleppepakka har økt utbygtinga og styrka kapitalistklassen på bekostning av arbeiderklassen.

I marxismens politiske økonomi kalles den fasen som kommer etter krisa for *depresjon*:

«*Depresjonen* er den fasen i syklusen som følger like på krisa. Denne fase i syklusen kjennetegnes ved at industriproduksjonen befinner seg i en tilstand av stagnasjon, vareprisene er lave, handelen går tregt, det er overflod på ledig pengekapital. I depresjonsfasen oppstår forutsetningene for den etterfølgende oppgang og høgkonjunktur. De samlede vareforrådene blir dels ødelagt, dels solgt til nedsatte priser. Kapitalistene søker å finne en utvei av stagnasjonen i produksjonen ved å senke produksjonskostnadene. Dette oppnår de for det første ved å øke utbygtinga av arbeiderne på alle måter, ved å slå ned lønningene enda mer og øke arbeidets intensitet, for det andre ved å nyutruste bedriftene, fornye den faste kapital, innføre tekniske forbedringer med sikte på å gjøre produksjonen lønnsom også med de lave priser som har dannet seg som følge av krisa.» (Samme sted)

I våre analyser av situasjonen i Norge i dag har vi ikke nytta betegnelsen depresjon, men i virkeligheten kalt både krisa og depresjonsfasen for *krise*. Med det materiale vi har hatt har det vært vanskelig å trekke noe skarpt skille, og det har heller ikke vært noen full depresjon.

Men det har vært klare depresjonstrekk. Det har vært sanering, dvs. ødelegging av produktivkrefter, i sektorer som treforedling, TEKO.-industrien, skipsfarten og verftsindustrien. Sjøl om arbeidsløsheten igjen har begynt å vise en synkende tendens, så har det nå blitt *permanent* arbeidsløshet på et visst nivå i Norge. Utbygtinga har blitt skjerpa, noe som gjenspeglar seg i reallønnsnedgang for store arbeidergrupper.

Sommeren 1976 ser det imidlertid ut til at «depresjonsfasen» går mot slutten, -og at kapitalistklassen langsamt gjør seg klar til en ny oppgang. Denne vil igjen bety økt inflasjon. Samtidig vil grunnen bli lagt for nye kriser.

Det er ikke mulig å si nøyaktig når den neste krisa vil inntreffe. Men hittil i etterkrigstida har krisene gjentatt seg med gjennomsnittlig fire års mellomrom. Det er til og med en tendens til at mellomrommet kortes ned. Dette gir oss en pekepinn om at den neste krisa ikke vil være mange år inn i framtida.

Opphøret av den midlertidige stabiliseringa av kapitalismen, sammenbruddet for det internasjonale valuta-systemet, rivaliseringa mellom supermaktene, skrumpinga av det internasjonale markedet osv. vil gjøre den neste krisa enda djupere og kraftigere enn de vi har hatt til nå etter krigen.

Monopolkapitalens forserte jakt på maksimalprofitt, utviklinga av statsmonopolkapitalismen og en ny kraftig inflasjon vil skjerpe utbygtinga i tida framover.

Disse perspektivene sammenholdt med den økende kampholdninga i den norske arbeiderklassen, vil utvilsomt føre til fortsatt øking i klassekampen.

Dette reiser store oppgaver for AKP(m-l), som må bu seg på å ta ledelsen i store kamper i tida som kommer. Om vi styrker partiet organisatorisk, holder fast ved ei korrekt linje, overalt kaster oss ut i kampen for proletariatets interesser uten å nøle, vil grunnen utvilsomt bli lagt for nye steg framover for den revolusjonære arbeiderbevegelsen.

3. Klassekampens utvikling i Norge.

a) Den politiske kampen.

Kampen mellom de to klassene, proletariatet og borgerskapet, har i de seinere åra fått et stadig klarere politisk innhold. Den politiske kampen blir ikke bare ført på et enkelt område, eller i samband med noen få spørsmål. Den øker i omfang og preger område etter område.

De store økonomiske kampene som er ført har alle sammen hatt et politisk innhold. Med den politiske undertrykkinga av den økonomiske kampen, har borgerskapet, sosialdemokratiet og revisjonistene tvunget arbeiderne til å ta opp politiske spørsmål og stille politiske paroler. En aksjon for nærmest hvilket som helst økonomisk krav fra arbeiderklassen blir umiddelbart også en kamp *for streikeretten, mot statsdiktat, mot voldgift og arbeidsretten, mot politivold osv.*

Grunlaget for at den økonomiske kampen politiseres ligger i sjølve antagonismen mellom klassene, og mellom klassekampinja og classesamarbeidslinja. Men samtidig har det vært nødvendig med et subjektivt element som kunne gi kampen retning og ledelse. Dette subjektive elementet, denne ledelsen har vært AKP(m-l). Partiet har ikke slept etter de spontane kampene og tatt opp snart det ene snart det andre. Partiet har tvert om tatt initiativet til og leda kamper i samsvar med planen om å styrke klassens krefter og trene klassen i sammenstøt med klassefienden. Partiet har derfor alltid og overalt vist arbeiderklassen det politiske innholdet i den kampen den fører.

De økonomiske streikene har derfor også vært viktige deler av arbeiderklassens politiske kamp mot borgerskapet og dets lakeier.

Utviklinga av det anti-imperialistiske arbeidet har vært, og er ei svært viktig side av den politiske kampen.

Partiet har lagt stor vekt på å reise anti-imperialistisk solidaritet i fagbevegelsen og andre masseorganisasjoner, gå i spissen for demonstrasjoner osv. Demonstrasjoner mot flåtebesøk fra supermaktene, 21. august demonstrasjonene mot Sovjets okkupasjon av Tsjekkoslovakia, aksjonene mot NATO-møtet i Oslo (våren-76), aksjonene mot Sovjets provokasjoner i Barentshavet osv. er eksempler på dette.

Utover disse viktige politiske kampene, har det også vært reist annen politisk kamp. I fagbevegelsen er det særlig kampen mot suspensjoner og politiske oppsigelser av klassebevisste arbeidere som har stått sentralt. Den spontane streiken på Bergens Jernstøperi i 1975 var et fint eksempel på klassesolidaritet, og arbeidernes seier over den politiske oppsigelsen hadde stor betydning. Kampen om oppsigelsene på Norsk Hammerverk har hatt en prinsipiell betydning, og den har engasjert titusner av arbeidere i form av protester, innsamlinger osv.

I 1973-74 kom kampen mot den reaksjonære NATO-øvelsen Wintex til å få store ringvirkninger. Både soldater, fagorganiserte, studenter og en lang rekke organisasjoner ble trukket inn i kampen. Den retta seg mot NATOs og den norske herskerklassens øvelser i å slå ned arbeider- og studentoppstand og undertrykke kommunister. Derfor satte kampen søkelyset på statens klassekarakter, og viste i praksis hvorfor den «fredlige veien» er en illusjon. Avsløringa av Wintex-øvelsen var et hardt slag mot de sosialdemokratiske og revisjonistiske illusjonene. De var også et hardt slag mot den indre militarismen, fordi det førte til en politisk bevegelse blandt soldatene mot å la seg bruke mot arbeiderklassen.

En annen viktig politisk kamp er kampen mot det nye nazipartiet. Utviklinga av fascistiske og nynazistiske grupper er et uttrykk for den skjerpde klassekampen. Disse gruppene er redskap for borgerskapet for å terrorisere kjempende arbeidere, progressive og revolu-

sjonære. Det er av stor prinsipiell og praktisk betydning å slå hardt til mot fascistene og nynazistene. Sporveisarbeiderne satte tonen ved å true med politisk streik om ikke nazi-provokatører blei fjerna fra bedriften. Seinere har store deler av arbeiderklassen tatt opp kravet om å forby «Norsk Front». SV og alle de andre borgerlige partiene fordømte sporveisarbeidernes aksjon, og prata hyklersk om «demokrati og yringsfrihet». Ledelsen i DNA har gang på gang vist at den i virkeligheten vil godkjenne det nye nazipartiet, og gang på gang har den kommet i skarp konflikt med den sterke anti-nazistiske opinionen blant sine egne medlemmer og sympatisører. Samtidig med at Odvar Nordli erklærte at nazi-partiet må godkjennes gjennomførte 18 000 papirarbeidere et kvarters streik før at «Norsk Front» skal forbys.

AKP(m-l) er det eneste partiet som stiller den samme parolen som de breie arbeidermassene går inn for i dette spørsmålet. Dette er så avslørende for sosialdemokratiet og revisjonistene at de har forsøkt å utnytte den antinazistiske opinionen til å reise kampen mot kommunistene. I noen tilfeller har de lyktes, men det har vært så alt for lett gjennomskuelig at det pampene egentlig mener med å sammenlikne nazismen og kommunismen er at de ønsker å tillate «Norsk Front» og forby AKP(m-l). Den slags reaksjonære kampanjer får de ikke med seg den jamne norske arbeider på.

1. mai-demonstrasjonene har utvikla seg til en bevegelse som faktisk *oppsummerer* hele den politiske og økonomiske kampen. Demonstrasjonene på arbeiderklassens internasjonale kampdag og den rolla AKP(m-l) spiller her, er et viktig uttrykk for partiets ledende rolle i klassekampen.

Partiet har gått i spissen for breie «Faglig 1. mai-front»-arrangementer med utgangspunkt i parolen: «enhet på klassekampens grunn». Disse toga har tatt opp kampen mot de imperialistiske supermaktene USA og Sovjet og all imperialisme. De har reist en rekke

paroler med solidaritet for frigjøringsbevegelsene. De har retta seg mot DNA/LO-toppen og borgerskapets regjering og de har reist alle de viktigste kampkrava til arbeiderklassen. De har tatt opp krava til den progressive kvinnebevegelsen, til ungdommen under utdanning, til massebevegelsen på boligkampens område, og krava til en rekke andre grupper i kamp.

Klassekamptoga har knytta kampen for dagskrava sammen med kampen for arbeiderklassens langsiktige interesser ved å ha med parole om kampen for sosialismen blant hovedparolene.

Slik har «Faglig 1. mai-front»-toga blitt det virkelig samlende uttrykket for hele den progressive massebevegelsen.

Klassekamptoga har stått i skarp motsetning til klassesamarbeids- og regjeringstoga til sosialdemokratiet og revisjonistene. I kampen mellom disse toga, er det klassekamptoga som har vunnet massene. Sosialdemokratiet og revisjonistene har lidd det ene forsmedelige nederlaget etter det andre 1. mai.

Spesielt har klassekamptoga skapt store problemer for de revisjonistiske lederne. Mange som sympatiserer med SV, og også medlemmer, har brutt med SV-toppens klassesamarbeidslinje 1. mai og de har slutta seg til «Faglig 1. mai-front». Siden partiets første landsmøte har den politiske kampen kommet på et langt høyere nivå, og den er blitt langt skarpere. Tendensen til fascisering er mye klarere enn for tre år sida. Borgerskapet driver ei åpenlys opprustning av et halvmilitært opprørspoliti, og har begynt å ta det i bruk. Nazi-provokatører blir oppmuntra av borgerskapet, samtidig som de direkte angrepene både på arbeiderklassen og AKP(m-l) blir fler og mer åpne.

I lang tid har det foregått en stadig skarpere hets- og forfølgelseskampanje retta mot kampinnstilte arbeidere, kommunistene og alle progressive. Kampanja er leda og organisert av ledelsen i DNA og LO, fulgt opp av statsapparatet og støtta av de revisjonistiske pampene.

Arbeiderklassen har stort sett møtt denne opptrappinga ved å skjerpe sin egen politiske kamp mot borgerskapet. Denne kampen har mangler, men den har en styrke og ei innretning som er langt bedre enn hva borgerskapet må ha regna med. Det gjør at det er godt håp om at den kan kvitte seg med manglene og gå videre framover.

b) Streikekampen

Marxismen-leninismen lærer oss at propaganda og agitasjon ikke er tilstrekkelig for å fostre proletariatet til å bli i stand til å reise det avgjørende slaget mot borgerskapet for å erobre den politiske makta. Det er nødvendig å mobilisere proletariatet til kamp mot kapitalen og borgerskapet i form av streiker og aksjoner. De arbeidende massene er *nødt til* å vinne sine egne erfaringer, om de skal bli i stand til å lære åssen de skal styrte klassefienden.

Lenin har slått fast at streiken er «en skole i krigen». Streikekampen er under de nåværende forholda en svært viktig kampform for proletariatet og dets parti å mestre og utvikle, for å forberede klassen til den sosialistiske revolusjonen. Streikekampen er også blant de viktigste kampformene som arbeiderklassen og massene nytter i kampen mot kapitalistklassen for de daglige, kortsiktige interessene sine.

Norge er ett av de landa med borgerlig-demokrati, der systemet med anti-faglige lover og avtaler er lengst utvikla. Med hjelp av arbeideraristokratiet har borgerskapet innført et slikt system som i praksis gjør enhver streik ulovlig. LO-apparatet er skolert og innretta på å knuse arbeidernes streikekamper og Hovedavtalen inneholder et opplegg for å slavebinde alle kampinnstilte arbeidere. Derfor er utviklinga av streikekampen i 70-åra oppsiktsvekkende, og et viktig uttrykk for den økte kampvilja i arbeiderklassen.

1974 var det tredje største streikeåret i Norge etter krigen med ca. 320 000 «tapte» arbeidsdager. 1975 var året med størst *antall* streiker (22) siden 1956, og streikene var i mange høve politiske streiker og hadde ei åpent uttrykt progressiv målsetting. Bare i løpet av første halvår 1976 er tallet på *streikende* oppe på nivået med tallet på streikende i hele 1974.

Ved inngangen til oktober var tallet på *streiker* i 1976 like stort som for 1974 og 1975 til sammen. Nivået på streikekampen i år har også nådd nye høyder, fordi de kjempende arbeiderne har kommet mer direkte i konflikt med staten og arbeideraristokratiet. De streikendes evne til å motstå ulike former for undertrykking og splittelsesforsøk har også vist seg å øke i takt med den skjerpa kampen. Nye grupper er dratt inn i streikekamp, slik som bl.a. bankfunksjonærene. Mange av dem er lågtlønna «hvitsnipp»-proletarer, og det er en viktig politisk begivenhet at også disse gruppene begynner å komme ut i kamp.

Høsten 1976 kan vi slå fast at det i tillegg til de stedene der det alt er kamper, så ulmer det av misnøye og kamplyst på mange arbeidsplasser. Det vil utvilsomt komme mange nye kamper i den nærmeste framtida.

Det er viktig å oppsummere at det nettopp i år har vært en slik omfattende streikebevegelse, når staten og LO gjennom samordna lønnsoppgjør og tvangstiltak har satsa så stort på å hindre arbeiderklassens kamp.

Det er viktig å analysere denne kraftige utviklinga av klassekampen i landsmøteperioden, slå fast betydninga av den, analysere hvilken rolle partiet har spilt i den og hvilke linjer som har stått mot hverandre i kampen.

Sjøl om partiet gjorde et oppofrende arbeid i Holmenkolbanestreiken, i motsetning til revisjonistene som saboterte den, er det grunnlag for å gjøre sjølkritikk fordi vi var seine til å komme i gang med støttarbeidet. Vi må også gjøre sjølkritikk for manglende støttarbeid til streiken på Drag i Nordland i 1974.

1974 var et år med tariffoppgjør. Ved slike anled-

ninger får vi alltid en viktig styrkeprøve mellom de to hovedklassene. Året 1974 viste at arbeiderklassens styrke var voksende. Etter tre år med nedgang i den virkelige reallønna var mange arbeidere innstilt på å kjempe for i det minste å vinne tilbake det tapte. AKP(m-l) reiste parolen om å kjempe for skikkelige lønnstillegg, og forkaste det elendige opplegget fra LO. På grunn av en sterk opinion på grunnplanet i fagrørsla var LO-sekretariatet nødt til å godta et forbundsvist oppgjør. Dette økte mulighetene for framgangsrike kamper. Dette var også årsaka til at flertallet av streikene i 1974 faktisk begynte som lovlige streiker. En annen sak er det at LO-ledelsen og staten forsøkte å gjøre dem ulovlige så fort som mulig, gjennom tvungen lønnsnemnd osv.

Mange tusen arbeidere fulgte parolen om å stemme ned oppgjøret. Vi fikk kjøttarbeiderstreiken, Hydrostreiken, elektrikerstreiken, streiken til reingjøringskvinnene på Kongsberg Våpenfabrikk og ikke minst streikene til heis- og telefonsentralmontørene.

Telefonsentralmontørstreiken og Heismontørstreiken høsten -74 innebar ei betydlig opptrapping av streikekampen i Norge. Disse streikene fikk stor politisk betydning, fordi de ikke innskrenka seg til kamp for de økonomiske krava, men retta seg mot LO-toppens og det borgerlige statsapparatets bruk av *voldgift* og andre tvangsmidler for å knuse arbeiderklassens kamp. Til tross for at disse streikene var «lovlige», behandla staten og de faglige pampene dem som det motsatte og gjorde alt for å knekke dem.

Partiet evna i langt større grad enn ved Holmenkolbanestreiken å mobilisere mye krefter på kort tid for å kaste seg inn i støttarbeidet for disse streikene. Partiets presse betydde mye i å spre informasjon om streikene, og evna også til en viss grad å sette søkelyset på de moderne revisjonistiske ledernes avlednings- og sabotasjemanøvrer.

Partiet gikk i spissen for å styrke og utbre streike-

støttekomiteene, som spilte ei avgjørende rolle for å sikre det økonomiske fundamentet for disse streikene. SV-ledelsen sto mot denne korrekte klassekamplinja og gikk til frenetiske angrep på streikestøttekomiteene. Samtidig spredde de systematisk den reaksjonære linja om at «LO-ledelsen måtte gripe inn for å løse konflikten». De moderne revisjonistene sto for ei konsekvent klassesamarbeids- og kapitulasjonslinje i samsamband med disse aksjonene.

De hardeste streikekampene i år har også gitt arbeiderklassen og partiet viktige lærdommer. I Jøtulstreiken fikk vi det første eksemplet på en felles kamp mellom norske og utenlandske arbeidere. Jøtularbeiderne klarte å slå ei bresje i et av NAFs «hellige» prinsipper ved at de tvang fram at en tyrannisk bedriftsleder blei avsatt. Streiken på Jøtul ga også arbeiderne en demonstrasjon i de falske «arbeider»-ledernes svik for åpen scene. SV-tillitsmenn gikk sammen med DNA/LO-ledelsen om å prøve å knekke streiken, men oppnådde bare å avsløre seg sjøl.

«NKP»-avisa «Friheten» dreiv åpent streikebryteri ved å rakke ned på de streikende, på krava og vedtaka deres og oppfordra til å kaste streikekomiteen. «NKP» er ikke bare et agentur for Sovjet, men også for NAF og LO-ledelsen.

Kampen på Linjegods er en av de aller viktigste streikene de siste åra, og den ga klassen og AKP(m-l) viktige lærdommer. På tross av at streiken ikke ga økonomiske resultater var arbeiderne i stand til å påføre borgerskapet politiske nederlag. Da de var nødt til å gå tilbake til arbeidet gjorde de det på en måte som viste at de ikke bøydde nakken, men forberedte seg på ny kamp. Linjegodsarbeiderne blei møtt med den hardeste undertrykkinga som noen norsk arbeidskamp har møtt siden den tyske okkupasjonen. Politi og halvmilitært opprørspoliti blei satt inn mot dem to ganger. Den mest løgnaktige og fascistinspirerte propagandaen blei tatt i bruk mot dem. Det organiserte streikebryteriet og de

politiske forfølgelsene av arbeidernes tillitsmenn sakner sidestykke i etterkrigstida.

Men den resolute og solidariske holdninga, som skiftarbeidere og studenter viste ved å stille seg skulder til skulder med Linjegodsarbeidernes streikevakter under politiangrepa, var en viktig solidaritetsmanifestasjon og i pakt med de beste tradisjoner i den norske arbeiderklassen.

Streikekampen i 1976 viser klart kampvilja og solidariteten i de framskredne delene av arbeiderklassen i Norge. Samtidig viser den at sosialdemokratiet og revisjonistene gjennom flere tiår har klart å passivisere store deler av arbeiderklassen og fremma alle slags fordommer ved å spre klassesamarbeidets og opportunnismens gift. De har til og med klart å dempe arbeiderklassens spontane avsky mot streikebryteriet. Revisjonistorganet «Friheten» presterte å skrive at en ikke kunne kalle det organiserte streikebryteriet for streikebryteri i «vanlig forstand», fordi det var en «ulovlig streik». Den slags gul journalistikk har blitt gangbar mynt i de mest tilbakeliggende delene av arbeiderklassen. Det viser det enorme klasseforræderiet til de borgerlige «arbeider»-lederne. Den spissborgerlige og legalistiske tenkemåten er et særtrekk ved det tynne sjiktet av privilegerte arbeidere. Den vil bli feid til side når den breie massen av den norske arbeiderklassen virkelig kommer i bevegelse.

Den holdninga som de revisjonistiske pampene i SV- og «NKP»-ledelsen har vist i samband med streikebevegelsen de siste åra, viser at disse er virkelige agenter for borgerskapet. SV-sjefen Berge Furres bakvaskelse av de streikende Linjegodsarbeiderne er ikke en tilfældighet, men et *typisk* eksempel på den moderne revisjonismens klassesvikerkarakter. Den slags virksomhet er et forvarsel om at hele banden med revisjonister av Berge Furres og Martin Gunnar Knudsens type vil være å finne på borgerskapets og kontra-revolusjonens side

av barrikadene når proletariatet finner tida moden til å reise kampen om statsmakta!

Men revisjonistene klarte ikke å selge de råtne varene sine til flertallet av Jøtularbeiderne, og heller ikke til Linjegodsarbeiderne. Arbeidere i kamp klarer lettere å gjennomskue revisjonismen og sosialdemokratiet. Etterhvert som stadig flere arbeidsfolk i Norge vinner egne kamperfaringer, vil opportunismen gå fra krise til krise. Streikestøtteambeidet har vist at titusner av arbeidsfolk sympatiserer med arbeidere i kamp sjøl om de streiker på tvers av sosialdemokratens og revisjonistenes direktiver.

Hvis vi ser på kampen om tariffoppgjøret 1976 som en styrkeprøve mellom klassene, ser vi at arbeiderklassens krefter og dens politiske nivå er økt ytterligere. I 1976 blei kampen ført midt under den økonomiske krisa. På tross av det har det store flertallet av streiker vært seierrike. Linjegodsarbeiderne var nødt til å gå tilbake til jobben uten å ha oppnådd de krava de streika for. Men politisk blei kampen en seier, fordi arbeiderne gikk tilbake med løfta hode og med kampviljen i behold. De klarte også å knuse de politiske framstøta mot dem i form av oppsigelser, trakassering osv. Og til og med på det økonomiske området fikk de direkte uttellingar av streiken, fordi de i forhandlingene etterpå fikk gjennom det flerdobbelte av hva bedriften hadde vært villig til å gi før streiken.

I 1976 har vi også hatt tallrike aksjoner på Rafnes og Stord, store og viktige arbeidsplasser i den nye industri- og anleggsvirksomheten som er grunnlagt på olja. Vi har hatt streiker mot politiske oppsigelser i Moss og Ålesund, vi har hatt fremmedarbeidernes streik på Skedsmo og den store streiken på Zinken i Odda.

Streikekampen i år har også vært et nytt bevis på at stadig breiere lag av arbeiderklassen griper AKP(m-l)s paroler og omsetter dem i handling. Legalismen og classesamarbeidslinja er på vikende front sjøl om den ennå har sterke posisjoner.

Streikekampen har også svekka sosialdemokratenes «fei dem ut»-kampanje mot AKP(m-l) og andre revolusjonære. Arbeiderne har i hovedsak vurdert vårt parti etter vår innsats i klassekampen og ikke etter hva sosialdemokratene sier om oss. Arbeidere som har fått føle streikebryterlinja til Aspengren og kompani på kroppen har ikke godtatt påstandene om at det er kommunistene som er «utvekstene på fagbevegelsen» eller «utenforstående elementer». De skjønner godt at det er byråkratkapitalistene og pampene av Aspengrens type som er de virkelige utvekstene. De har ikke problemer med å slå fast at det er disse folka med deres direktørlønner og store privilegier som i virkeligheten er de utenforstående elementene.

Et viktig trekk ved streikeaksjonene det siste året har vært arbeidernes kamp for retten til fagorganisering. LO-ledelsen har prøvd å få hand om disse kampene, for å vise at classesamarbeidslinja «fører fram». Men virkeligheten har vist noe annet. LO-toppens virksomhet i «Krysset»-streiken f.eks. er et eneste stort forræderi av de streikendes interesser, samtidig som pampenes linje har avslørt seg som en dundrende fiasko.

AKP(m-l)s linje har stått skarpt mot LO-toppens i disse sakene. Der arbeiderne har tatt saka i egen hand, stolt på egne krefter og valgt kampens vei har de nådd resultater.

Alt i alt kan vi oppsummere at streikekampene de tre siste åra har betydd ei rask, positiv utvikling av den subjektive klassebevisstheten til arbeiderklassen i Norge og de har tilføyd borgerskapet og dets agenter i arbeiderklassen en god del nederlag.

c) Utviklinga i fagbevegelsen

Partiet har slått fast at arbeidsplassene, særlig i storindustrien og fagbevegelsen, er vårt viktigste arbeidsområde.

Fagbevegelsen er den viktigste masseorganisasjonen for proletariatet i Norge. Dette betyr at vi må vie kampen i fagbevegelsen og partiets *faglige linje* stor oppmerksomhet.

I AKP(m-l)s prinsippprogram heter det:

«Arbeidarklassen og det arbeidande folket kjempar kvar dag mot klassefienden, også før dei tek opp kampen om statsmakta, fordi dei arbeidande massane ikkje har noko val. Dei *må* verje seg mot dei rasande åtaka frå monopola og imperialismen fordi alternativet er at utbyttinga og underkuinga vert endå hardare. Det arbeidande folket må kjempa eller la seg trakka ned. Kommunistpartiet går i brodden for desse dagskampane, støttar, utløyser og leier dei. For elles svik det massane og skil seg frå dei, og har ikkje lenger rett til å kalla seg proletariatets parti.»

Videre heter det:

«Det er eit prinsipp for partiet vårt å stå saman med dei arbeidande massane i den daglege klassekampen dei fører. Samstundes går ikkje partiet med i desse kampane som eit passivt etterslep på den spontane rørsle. Partiet går med i dei for å målretta dei alltid skarpare mot reaksjonen, mot borgarskapet, monopola og imperialismen. Partiet nøyer seg ikkje med å vera den meíst lojale og beste kjemparen for dagsinteressene. Det går også alltid vidare, held fram dei langsiktige måla, brukar dei små daglege kampane som reiskapar for alltid å forklåra at den store kampen, for revolusjonen og sosialismen, trengst. Dette er ei *revolusjonær line* for dagskampen.»

Målsettinga for kommunistenes arbeid i fagbevegelsen må være å reise de fagorganiserte til *kamp* for dagskrava, reise de fagorganiserte til politisk kamp mot borgerskapet og imperialismen og knytte

denne kampen sammen med kampen for proletariatets langsiktige interesser; den sosialistiske revolusjonen.

Men denne kampen er ikke mulig uten kamp mot opportunismen og revisjonismen. Ei kommunistisk, faglig linje i vårt land må derfor ha som mål å mobilisere den store massen av fagorganiserte til å ta oppgjør med klassesamarbeidslinja, til å kaste arbeideraristokratiet og pampene ut av maktposisjonene deres i fagbevegelsen, til å slåss for å gjøre fagforeningene til kamporganisasjoner og til å slutte opp om kampen for den proletariske revolusjonen.

Det er svært viktig i denne sammenhengen å nedkjempe sosialdemokratenes og revisjonistenes forsøk på å hindre de fagorganiserte i å ta opp kampen mot imperialismen og sosialimperialismen, for den internasjonale solidariteten osv.

Derfor må det kjempes kraftig mot sosialdemokratenes og revisjonistenes virksomhet for en «upolitisk», reaksjonær fagbevegelse.

Sosialdemokratiets og revisjonistenes prat om «upolitisk» fagbevegelse er ikke uttrykk for noe annet enn at progressiv, politisk kamp skal hindres, mens reaksjonær, borgerlig politikk skal fremmes.

Målet for kampen i fagbevegelsen må være en militant revolusjonær fagbevegelse som engasjerer seg på alle felter som angår arbeiderklassen og som bygger opp under forberedelsene til den proletariske revolusjonen.

Sosialdemokratiet har i dag makta over LO-apparatet. Arbeideraristokratiet utgjør det sosiale grunnlaget for denne makta. DNA/LO-toppen med det faglege byråkratiet og pampeveldet som redskap, nytter herskerstillinga si i fagbevegelsen til å svinebinde arbeiderklassen i klassesamarbeid. De nytter makta si i fagbevegelsen som et redskap for å opprettholde borgerskapets diktatur i Norge.

De moderne revisjonistiske pampene i fagbevegelsen utgjør ikke noe «alternativ» til sosialdemokratiet, men

er tvert om ei fast støtte for den reaksjonære klassesamarbeidslinja. I den grad de skiller seg fra sosialdemokratiet er det som lojal, «legal opposisjon» først og fremst med sikte på å fiske støtte til de revisjonistiske partiene.

De revisjonistiske pampenes rolle i fagbevegelsen er klart reaksjonær. Linja og virksomheten deres er gjennomsyra av de arbeideraristokratiske synsmåtene, den faglig legalismen og klassesamarbeidet.

Som et ledd i taktikken for å føre progressive arbeidere bak lyset, hender det at revisjonistene *formelt* støtter ei progressiv sak. Men samtidig nytter de alle muligheter til å sabotere kampen og dolke de som er i kamp i ryggen. Dette har vi sett fra ei rekke streikekamper i perioden. Et annet eksempel er Hammerverk-saka, der SV og «NKP» hevda at de støtta de oppsagte Hammerverkarbeiderne. Men samtidig saboterte de sympatiaksjoner fra første dag, de hindra konkrete solidaritetstiltak i alle de fagforeninger de hadde mulighet for det og de stemte til og med imot at saka skulle komme opp på dagsorden i samorganisasjoner og fagforeninger.

I alle store kamper som har utvikla seg i fagbevegelsen de siste åra har revisjonistenes sabotasje blitt klart dokumentert.

Når det gjelder forberedelse av lokal kamp og streik, står det to skarpt motsatte linjer mot hverandre i fagbevegelsen: Klassesamarbeidslinja og klassekamplinja. De sosialdemokratiske og revisjonistiske pampene driver systematisk virksomhet for å hindre at det reises kamp for korrekte krav gjennom å mane til «ansvar» og «realistiske» krav. Hensikten med dette er å hindre at det stilles korrekte krav i det hele tatt. Når de fagorganiserte forbereder og iverksetter aksjoner for å kjempe for krava sine, driver de sosialdemokratiske og revisjonistiske arbeideraristokratene febrilsk mobilisering for å hindre all kamp ved hjelp av det reaksjonære regelverket.

I landsmøteperioden har det skjedd en klar framgang i kampen for å bryte den snevre økonomistiske tvangstrøya som sosialdemokratene og revisjonistene har lagt på fagforeningene. Det virkelig store gjennombruddet her var kampen mot Wintex-øvelsen da mye over 100 fagforeninger, avdelinger, samorganisasjoner og klubber uttalte seg mot denne reaksjonære militærmanøveren.

Det har også vært en økende tendens til at fagforeninger tar opp støtte til det palestinske folket, motstand mot sosialimperialismens okkupasjon av Tsjekkoslovakia, støtte til frigjøringsbevegelsene osv. Denne utviklinga er i første rekke et resultat av partiets arbeid og linje, for klassesamarbeidsfolka slåss mot denne utviklinga alt de makter.

Men samtidig har det også eksistert et kraftig avvik blant partiets faglige kader, som har bestått i å undervurdere og redusere betydninga av å reise den *politiske kampen* i fagforeninger og klubber. Dette avviket fins fortsatt i det faglige arbeidet vårt. Partiets hovedlinje for arbeidet i fagbevegelsen er og har vært rett. Lenin slo fast i 1920 at det er helt nødvendig for kommunister å jobbe i fagforeningene uansett hvor reaksjonære og kontrarevolusjonære lederne i fagforeningene er.

«Vi fører kampen mot «arbeideraristokratiet» i navnet til arbeidermassene og for å vinne dem over på vår side. Vi fører kampen mot de opportunistiske og sosialsjåvinistiske lederne for å vinne arbeiderklassen over på vår side. Det ville være tåpelig å glemme denne helt grunnleggende og helt sjølinnlysende sannheten. Likevel er det nettopp så tåpelige de tyske «venstre»-kommunistene er, når de trekker den slutninga at ... en skal gå ut av fagforeningene, nekte å arbeide innafor dem, skape nye og *kunstige* former for arbeiderorganisering! — fordi fagforeningene har et *toppleder-sjikt* av reaksjonær og kontrarevolusjonær type. Dette er et så utillate-

lig mistak, at det nærmer seg den største tjenesten kommunister kan yte overfor borgerskapet.»

(Lenin, «Venstre»-kommunismen)

Denne leninistiske linja har ml-bevegelsen stått på siden vi begynte å drive faglig arbeid omkring 1968, og det er på grunnlag av ei slik linje at partiet har vunnet sine største seire og påført revisjonistene og sosialdemokratiet deres største nederlag. Vi har kjempa mot klassesamarbeidet og for enhet på klassekampens grunn. Vi har kjempa mot de faglige pampene og for å skape en ny stil i fagbevegelsen.

Økninga av den kampinnstilte og klassebevisste delen av proletariatet har fått konsekvenser for utviklinga i fagbevegelsen. Noen av fagbevegelsens organisasjoner på grunnplanet har fjerna arbeideraristokratiske pampene og tatt skritt for å knesette kamplinja som grunnlag for arbeidet sitt.

Oppslutninga om klassekamplinja har økt kraftig.

AKP(m-l) har vært ei ledende kraft i denne utviklinga, og kampen har vist at flere og flere fagorganiserte ser partiets linje som det eneste virkelige klassekampalternativet til sosialdemokratiets og revisjonistenes klassesamarbeidspolitik.

Men vi har hatt store avvik fra denne korrekte linja. Fortsatt er det avvik i det faglige arbeidet vårt, og den faglige linja har brister. Analysen av høyreavviket i fagligpolitikken viser dette, noe vi skal komme tilbake til seinere.

Framgangen for kamplinja blant de fagorganiserte har fått DNA/LO-toppen og de revisjonistiske pampene til å iverksette desperate tiltak for å prøve å stoppe denne progressive utviklinga. De har tydd til trusler og represalier og har satt i gang ei omfattende hetskampanje mot kampinnstilte arbeidere og mot AKP(m-l).

Det har blitt satt i sving sentraldirigerte suspensjoner og eksklusjoner. Medlemsdemokratiet har systematisk

blitt satt til side. Pampene har tilmed gått så langt som til å sette opp konkurrerende, gule organisasjoner til Sosiale Etaters Fagforening i Oslo, en fagforening der de ikke lyktes i å terrorisere til seg makta.

Den reaksjonære, borgerlige pressa og NRK har vært lojale støttespillere for arbeideraristokratene og pampene i denne hetskampanja.

Men denne reaksjonære kampanja har gitt borgerskapet og arbeideraristokratiet svært få resultater. Tvert om har den bidratt til å styrke og konsolidere oppslutninga om klassekamplinja i fagbevegelsen.

Fortsatt er DNA/LO-toppens makt stor i fagbevegelsen, og fortsatt har klassesamarbeidspolitikken et solid tak på store deler av de fagorganiserte. Men stadig flere har gjennomskua det reaksjonære innholdet i denne linja. Klassekamplinja vinner framgang. Den skjerpa politiske kampen i fagbevegelsen, oppsvinget i streikebevegelsen, den skjerpa kampen mot sosialdemokratiet og revisjonistene viser dette.

AKP(m-l) har spilt ei sentral rolle i denne kampen. Videre framgang for klassekamplinja i fagbevegelsen og dermed for interessene til det store flertallet av arbeidsfolk i Norge, er fullt ut avhengig av at partiet holder fast ved den korrekte hovedkursen, bekjemper høyreavvik i politikk og praksis og skjerper kampen mot arbeideraristokratiet. Mulighetene for store framganger er uten tvil til stede.

d) De arbeidende bøndenes og fiskernes kamp mot staten og monopolkapitalen.

Under EEC-kampen var det noen små tendenser til aksjoner blant de arbeidende massene på landsbygda. Harmen mot monopolkapitalens og statens strukturrasjonalisering av landbruket var stor. Så stor var den at de byråkratiske bondeorganisasjonene, som er leda av deler av borgerskapet og til og med monopolborger-

skapet, var nødt til å utløse ei mjølkestreik i 1974. Den var lagt opp for å være ei lynavleder for misnøyen, ikke for å gjennomføre bondekrava.

De kom først direkte til uttrykk gjennom Hitra-aksjonen 1975. Da stilte småbønder og lavere mellomstore bønder sjøl krav for ei drastisk forbedring av de arbeidende bøndenes krav. Denne kampen var progressiv og viktig. Den fikk støtte fra deler av arbeiderklassen, og blei hardt angrepet av toppen i landbruksorganisasjonene og sosialdemokratiet. Hulheten i SVs distriktsdemagogi viste seg da de nekta å støtte skattestreiken til Hitra-bøndene. SVs universitetsfilialer og «KUL» leverte «teoretiske» argumenter i klassisk trotskistisk stil til støtte for denne åpne sosialdemokratiske og reaksjonære politikken.

Harmen er stor blant den arbeidende fiskeribefolkninga, både når det gjelder regjeringas unnfalleshhet overfor Sovjet og andre imperialistmakter i spørsmålet om utvidelse av fiskerigrensa og statens prispolitikk. Prispolitikken setter systematisk tomme skruen på de arbeidende fiskerne, samtidig som alt gjøres for å øke profittene til rederkapitalen og foredlingsmonopolene.

Dette har ført til leveringsstreiker og forskjellige demonstrasjoner fra fiskernes side. Men sosialdemokratiets klamme grep om fiskernes organisasjoner har til nå gjort det mulig å hindre dette i å bli omfattende og langvarige bevegelser.

Et svært viktig spørsmål for de arbeidende fiskerne og kystbefolkninga er den store truslen den sovjetiske sosialimperialismen og andre utenlandske imperialistmakter representerer.

Spesielt Sovjet driver et uhyggelig rovfiske i nord, De trenger systematisk inn i norske farvann og gjennom militært press tar de sikte på å bli eneherskere over ressursene i Barentshavet. Den faktiske annekasjonen deres av store, norske havområder viser dette.

Aksjon Kyst-Norge har reist kampen mot Sovjet og andre imperialistmaktens angrep på interessene til den

norske fiskeribefolkninga. Men fortsatt er kampen bare i begynnelsen. Omfattende massearbeid og skarp kamp mot opportunisme og revisjonisme må til for å utvikle den videre.

Nettop i samband med AKN har revisjonistene vist seg som de fremste sabotørene av de arbeidende fiskernes interesser bl.a. gjennom forsøket på å legge ned AKN. Kjente revisjonistiske pamper i SV og «NKP» gikk i spissen for dette likvidasjonsopplegget. Det var ei handling som åpent tjente sosialimperialismens interesser.

Utviklinga viser at situasjonen er moden for kamper fra småbøndenes og de arbeidende fiskernes side. Vilkåret er at partiet evner å organisere seg på landsbygda og blant fiskeribefolkninga, at massene organiserer seg for kamp og at kamplinja vinner framgang i bøndenes og fiskernes organisasjoner.

Partiet har så lenge det har eksistert stått på den korrekte linja om at de arbeidende massene på landsbygda og i fiskeriene er de viktigste allierte for proletariatet i klassekampen og i den sosialistiske revolusjonen. Men samtidig har linja vår hatt store mangler, som har ført til at vi ikke har prioritert oppgava med å bygge ut *partiorganisasjonen* på landsbygda og blant fiskerne, at vi ikke har utvikla den kommunistiske propagandaen og ikke utvikla konkret massearbeid.

Særskilt viktig er det å peke på at høyreavvik i *klasseanalysen* har ført til at vi ikke har skilt klart mellom småbøndenes kamp og krav og de kapitalistiske bøndenes interesser. Denne feilen har forkludra klassekampen *på* landsbygda og har representert en hindring for å få satt i gang utviklinga av det revolusjonære arbeidet på den norske landsbygda.

Partiet må vie kampen til småbøndene og de arbeidende fiskerne stor oppmerksomhet i tida framover. Arbeidet med å smi enheten mellom proletariatet og klassens viktigste allierte, er en stor oppgave for arbeiderklassens parti.

e) Kvinnekampen

Kampen for full kvinnefrigjøring er uløselig knytta til kampen for den sosialistiske revolusjonen, fordi bare den sosialistiske revolusjonen kan gjøre kvinnene til likeverdige deltakere i den samfunnsmessige produksjonen og i samfunnslivet ellers. Sosialismen vil frigjøre kvinnene fra husslaveriet, fra rollen som reservearbeidskraft og fra all fornedringa og undertrykkinga som er skapt gjennom århundrer av undertrykking.

Revolusjonen er nødvendig for kvinnene og kvinnene er nødvendige for revolusjonen. Uten kvinnes deltakelse i revolusjonen kan den umulig seire. Derfor har kvinnekampen en uhyre stor strategisk betydning.

Kvinnekampen og den progressive kvinnebevegelsen har vokst kraftig i løpet av landsmøteperioden. Alt ved det første landsmøtet opplevde vi ei oppblomstring av kvinnekampen. Det var en blanding av spontan og organisert bevegelse som omfatta stadig flere.

Det er særlig tre spørsmål som har stått sentralt i massekampen: Kampen for sjølbestemt abort, dagheimskampen og retten til arbeid. Det var og er en omfattende bevegelse for sjølbestemt abort. Dette har vært et viktig krav fra arbeiderkvinnene og kvinner fra de andre undertrykte klassene i mer enn 60 år. Borgerkapets kvinner har kunnet kjøpe seg en slik rett, mens kvinnene i det arbeidende folket har vært henvist til livsfarlige illegale aborter eller sosial nød. Dette viser hvor stort sviket fra revisjonistene var da de hadde hovedansvaret for at det ikke blei sjølbestemt abort, og etterpå stemte for en lov som faktisk gjorde forholda verre for kvinnene.

I samband med dagheimskampen har vi sett åssen revisjonistene har gått inn for reaksjonære forslag om prishøyninger for å opprettholde det gode forholdet til DNA/LO-ledelsen, og med argumenter om at «det er ikke mer penger i kommunekassa».

Kampen for *retten til arbeid* har vært reist i ei rekke

viktige aksjoner. Våler Skurlag var et slikt eksempel. Der satte monopolbedriften Norske Skogindustrier mannlige og kvinnelige arbeidere opp mot hverandre. Men kvinnes kamp mot oppsigelser fikk støtte både fra mannlige og kvinnelige arbeidere over hele landet. Derfor styrka den kampenheten innfor klassen, og den ga kvinner andre steder mot til å ta opp kampen.

På initiativ fra Kvinnefronten har den internasjonale kvinnedagen, 8. mars, blitt gjenreist som kampdag. Stadig flere plasser har det blitt arrangert demonstrasjoner denne dagen de siste åra.

Kvinnefronten har likeledes reist kampen for å trekke de progressive kvinnemassene inn i den anti-imperialistiske solidaritetskampen ved å reise paroler til støtte for frigjøringsbevegelsene og mot supermaktene og all annen imperialisme.

På punkt etter punkt har kvinnebevegelsen blitt konfrontert med den reaksjonære, kvinnefiendtlige politikken til DNA-ledelsen. Revisjonistene har systematisk ført fram ei splittelseslinje i kvinnebevegelsen. De har arbeida for å gjøre den til et vedheng til sosialdemokratiet, de har stått for å sette proletariatets menn og kvinner opp mot hverandre for å hindre at slaget rettes mot klassefienden. De har forsøkt å hekte den norske kvinnebevegelsen på Bresjnevs «freds»-bløff, de har sveket kampen for sjøbestemt abort. Samtidig har de sprædd en hel masse opportunistisk tøv om grunnlaget for kvinneundertrykkinga, slik som at den grunner seg i «mannsdominerte, autoritære strukturer», at det «alltid har eksistert kvinneundertrykking» osv. Alt dette har de løgnaktig framstilt som «marxisme».

På bakgrunn av slikt snakk sprer revisjonistene ideen om at «holdningskamp» og «bevisstgjøring» vil avskaffe kvinneundertrykkinga. Hensikten med dette er å spre illusjoner om at kvinneundertrykkinga kan fjernes under kapitalismen og at det ikke er nødvendig med revolusjon.

AKP(m-l) har spilt ei sentral rolle i kvinnekampen og oppbygginga av den nye, progressive kvinnebevegelsen.

«Partiet har hatt en riktig politikk overfor den nye kvinnebevegelsen ved å støtte opprettelsen av en partipolitisk uavhengig kvinneorganisasjon, som tok utgangspunkt i det nivået massene som ønska å bli kvinneaktivister var på, bygde på et minimumsprogram som kunne gjøre det lett for dem å slutte seg til og la hovedvekta på dagskrav».

Slik oppsummerer Sentralkomiteens «Teser om høyreavviket» partiets korrekte linje overfor kvinnebevegelsen. Partiet har videre understreka nødvendigheten av å knytte kvinnekampen til kampen for den sosialistiske revolusjonen: Partiets kadre i kvinnebevegelsen harkjempa for ei rekke riktige krav, stikk i strid med revisjonistenes linjer. Partiet har også slått fast at kvinnebevegelsen må innrettes på arbeiderkvinnene.

Slik har partiet spilt ei ledende rolle i kvinnekampen og i å utvikle linjene for den. På det viset er partiets kvinnelinje *usammenliknbar* med revisjonistenes tvers gjennom feilaktige kvinnepolitikk.

Men samtidig må det slås fast at partiet har hatt kraftige høyreavvik på kvinnepolitikken område. Det må også slås fast at partiets kader *i* kvinnebevegelsen fullt ut har stått for dette avviket, og har tilmed utvikla mange høyreopportunistiske, revisjonistiske linjer *i strid med* korrekte linjer som partiet har hatt. Vi viser i denne sammentengen til den særskilte analysen av høyreavviket i kvinnekampen.

f) Kampen mot borgerskapet og staten fra ungdom under utdanning og soldatene

Ei lang rekke ganger har et stort antall norske soldater gått til aksjoner som har retta seg mot staten. Borgerskapet og forsvarsledelsen er livredde for en bevegelse

blant soldatene, fordi de ønsker lydige redskaper til å vokte om den kapitalistiske profitten. Derfor har de forsøkt å knuse kampen gjennom politiske forfølgelser, arrestasjoner og overgrep. Dette har på ingen måte hindra soldatmassene i å fortsette kampen, og solidarisere seg med både arbeiderklassen og andre som kjemper.

Skoleelevenes og studentenes kamp har gått en del i bølger. Det har vært aksjoner for økonomiske krav, mot rasjonaliseringa av utdanninga, for nynorske lærebøker, og mange av disse kampene har omfatta titusener av skoleelever og studenter. Det viser hvilken kraft kampen til ungdommen under utdanning kan ha. Samtidig har vi sett at den har hatt en tendens til å avta raskt. Det viser den manglende fastheten og målbevisstheten i disse gruppene.

Sosialdemokratiet har i lang tid vært så avslørt i skoleelevenes og studentenes øyne at de ikke sjøl har vært i stand til å gripe direkte inn i denne bevegelsen. I stedet har SV-revisjonister og «KUL»-revisjonister gjort jobben med å fordømme interessekampen og forsøke og latterliggjøre den med å hyle at den er «reaksjonær» osv.

Et særskilt viktig framsteg blant de progressive massene av ungdom under utdanning er den kampen som er ført for å utvikle solidaritet med arbeiderklassens kamp og lære av den. Utviklinga av streikestøttebevegelsen, særlig blant studentene, er et framtreddende uttrykk for dette. Denne kampen har vært svært viktig også fordi den har blitt ført i skarp motsetning til revisjonistenes linjer og virksomhet, som har gått ut på å *sabotere* og splitte solidariteten blant studentene med arbeidsfolk i kamp.

I det hele tatt er den politiske kampen skarp og polarisert på de høyere lærestedene. På den ene sida står den progressive og revolusjonære studentbevegelsen som kjemper for studentenes interesser, som går mot supermaktene og all imperialisme, som solidariserer seg med arbeiderklassens kamper, som kjemper for

støtte til frigjøringsbevegelsene osv. På den andre sida står de revisjonistiske pampene i SV og i forskjellige revisjonistiske og trotskistiske smågrupper, en handfull sosialdemokratiske pamper, Høyre-studentene og den øvrige reaksjonen. Disse reaksjonære kreftene blant studentene støtter supermaktene og imperialismen, saboterer interessekampen, saboterer solidaritetsarbeidet med frigjøringsbevegelsene, saboterer enheten mellom arbeidere—studenter osv. At de krangler seg i mellom, at alliansene skifter osv. At de krangler seg i den reaksjonære karakteren alle disse kreftene har.

g) Den anti-imperialistiske solidaritetskampen

Den norske, marxist-leninistiske bevegelsen har ei stolt historie å vise til i det anti-imperialistiske solidaritetsarbeidet. AKP(m-l) har ivaretatt og ført denne kamptradisjonen vidare.

I AKP(m-l)s prinsipp-program heter det:

«AKP(m-l) må gå i brodden for og støtta kampen for å utvikla solidariteten frå det norske arbeidande folket med dei arbeidande og underkua folka i heile verda, med dei verkelege sosialistiske landa, med frigjeringsrørslene i den 3. verda, med folka i dei utvikla kapitalistiske landa som er underkua av supermaktene og med dei underkua folka og arbeidarklassen i dei to supermaktene sjøve.»

Og vidare:

«AKP(m-l) brukar og solidaritetsarbeidet for dei underkua folka til å gjera klårt for arbeidarklassen og folket i Noreg at dei sjøve må fylgja den vegen, at dei sjøve også berre kan frigjera seg med våpen i hand.»

Slik understreker partiet at det anti-imperialistiske solidaritetsarbeidet er en viktig del av det revolusjo-

nære arbeidet og en proletarisk-internasjonalistisk plikt.

I prinsipp-programmet heter det også at: «I den noværande stoda er det folka i den tredje verda som er hovudkrafta i kampen mot imperialismen og særskilt supermaktene.» Programmet slår også fast at «dei anti-imperialistiske og demokratiske revolusjonane i desse landa er ein del av og fremjer den proletariske verds-revolusjonen».

Slik ser vi at hvordan en stiller seg til det anti-imperialistiske solidaritetsarbeidet og spesielt den tredje verdens kamp, er avgjørende for å bedømme hva slags holdning en har til den proletariske verdensrevolusjonen.

Det er også nødvendig å understreke den betydelige innvirkninga den nydemokratiske revolusjonen og den tredje verdens kamp har på klassekampen i de imperialistiske landa. Vi har sett dette i løpet av de siste åra. De store endringene i verdenssituasjonen får raskt betydning for den politiske situasjonen i Norge. Det er nok i denne sammenhengen å vise til de indo-kinesiske folkenes frigjøringskamp. En oversikt over utviklinga av det anti-imperialistiske solidaritetsarbeidet i perioden bekrefter dette.

I 1973 kom det fascistiske kuppet i Chile. Det var en spontan protest i det arbeidende folket mot fascist-juntaen.

AKP(m-l) har hele tida gått i spissen for støtten til det chilenske folkets kamp, mens revisjonistene her, som på alle områder, har sabotert kampen. Da kuppet var et faktum gikk partiet raskt i spissen for solidaritets-manifestasjoner. I Oslo blei det arrangert masse møte, som danna utgangspunkt for opprettelsen av Chile-komiteen. Partiet viste hvordan kuppet demonstrerte den «fredelige veiens» fallitt, og påviste hvordan den moderne revisjonismens politikk nødvendigvis fører til katastrofe for det arbeidende folket.

Revisjonistene gikk derimot fra første stund inn for å

hindre aktiv solidaritet med Chiles folk. I Oslo gikk SV/«NKP»-ledelsen mot det progressive, anti-imperialistiske Chile-arrangementet i september -73, og støtta opp om arrangementet til de sosialdemokratiske toppene. Hele tida siden har de arbeida systematisk for å splitte solidaritetsarbeidet, med det mål for øye å bruke Chile til propaganda for revisjonismen, den sovjetiske sosialimperialismen og for å spre illusjoner om at det er mulig med «fredelig overgang».

På denne måten har de moderne revisjonistene systematisk forsøkt å utnytte det chilenske folkets kamp til å propagandere for Sovjet og sosialimperialismen og for nettopp en slik politikk som førte det chilenske folket ut i katastrofen. Samtidig har de på alle vis forsøkt å sabotere støtten til den aktive motstanden i Chile.

Som ett ledd i arbeidet for å iverksette denne reaksjonære politikken, gikk de revisjonistiske pampene i gang med å undergrave den *organiserte* Chile-motstanden med det målet for øye å enten erobre makta i denne organisasjonen med *kupp* eller å kløyve den om nødvendig. Med seg i denne virksomheten hadde revisjonistene pamper i DNA/LO-toppen og den reaksjonære, borgerlige pressa.

Chile-aktivistene avviste dette framstøtet fra arbeideraristokratiet og de revisjonistiske pampene på å erobre Chile-komiteen for si linje. Fordi de var desperate over at kupp-forsøket ikke førte fram, splittet revisjonistene Chile-komiteen.

Marxist-lenenistene har tatt aktiv del i den organiserte solidaritetsbevegelsen med den kampen folkene i Indo-Kina har ført mot USA-imperialismen siden den blei oppretta i Norge. Marxist-leninistene gikk i spissen for å utvikle *Solidaritetskomiteen for Vietnam* til det ledende senteret for dette arbeidet.

De store seirene som folkene i Indo-Kina oppnådde blei hilst med styrking av det anti-imperialistiske solidaritetsarbeidet. Det blei reist ei kampanje i arbeiderklassen for å få den norske regjeringa til å god-

kjenne folkets regjeringer i Kampuchea og Vietnam. Det blei trappa opp med demonstrasjoner og manifestasjoner av ulik type og informasjonsarbeidet økte. Alt dette var det Solidaritetskomiteen som tok seg av.

Etterhvert viste det seg at alle folkene i Indo-Kina gikk mot den endelige seieren i frigjøringskampen mot USA-imperialismen. Dette førte til at arbeidet blei trappa kraftig opp våren 1975 fra Solidaritetskomiteens side. Blant annet var det viktig å møte den giftige propagandaen fra borgerskapet mot FUNK og FNL som blei intensivert når de innså at USA-imperialismens nederlag var uunngåelig.

De revisjonistiske pampene løfta ikke en finger i denne situasjonen. Tvert om har det vist seg at de i denne perioden, akkurat som tidligere, har fulgt opp linja med å sabotere det aktive støttearbeidet under dekke av «å støtte Vietnams folk». Et *meget* lærerikt eksempel på dette er deres forsøk på å avspore den store demonstrasjonen mot «Fredsprisen til Kissinger» i 1974. Mot arbeidet for denne demonstrasjonen, som blei den største solidaritetsmanifestasjonen med folkene i Indo-Kina på mange år, dreiv de revisjonistiske lederne ei kampanje med «alternativ fredspris» sammen med toppen i sosialdemokratiet, politikere fra de tradisjonelle borgerpartiene osv. for å avlede kampen mot USA-imperialismen og støtten til frigjøringskampen i Indo-Kina.

At revisjonistene *aldri* har drevet noen *virkelig kamp* mot USA-imperialismen har blitt dokumentert i en rekke sammenhenger. Splittelsesdemonstrasjonen deres i samband med NATOs ministerrådsmøte i mai -76 i Oslo (som for øvrig samla svært få folk) var f.eks. kjemisk fri for anti-NATO paroler! Derimot bar den fram paroler som støtta «fredspolitikken» til den sovjetiske sosialimperialismen.

Den demonstrasjonen som samla virkelige NATO-motstandere, retta seg mot NATO, mot begge supermaktene og mot krigs- og aggresjonspolitikken deres. Denne fikk langt større oppslutning.

Arbeidet for å styrke solidariteten med det palestinske folkets kamp er også styrka i perioden. Palestina-komiteen har utvikla seg politisk og organisatorisk. Det har blitt drevet et større propagandaarbeid enn tidligere, flere demonstrasjoner og mange viktige, vellykte kampanjer av ulikt slag. Et viktig, konkret eksempel er den helsegruppa Palestinakomiteen sendte til Libanon for å støtte de palestinske frigjøringsstyrkene under PLOs ledelse i kampen.

Men fortsatt er det store uløste oppgaver i dette arbeidet. Det skyldes blant annet at partiet har underprioritert det. Dette er en feil som må rettes. Særskilt viktig stiller denne oppgava seg på bakgrunn av at revisjonistene har konstruert en splittelsesorganisasjon også på dette området, «Palestinafronten», som bl.a. har til hensikt å fremme Sovjets interesser og aggressive framstøt i Midt-Østen.

Et viktig skritt i utviklinga av det anti-imperialistiske solidaritetsarbeidet er opprettinga av Anti-imperialistisk komite for den tredje verden. Denne organisasjonen har tatt opp støtte til en rekke frigjøringsbevegelser rundt omkring i verden. Særlig har den tatt initiativ til solidaritetsaksjoner, innsamlinger, informasjon osv. til støtte for frigjøringskampen i det sørlige Afrika.

Partiet må se det som en viktig oppgave å gjøre sitt for at denne organisasjonen bygges ut til en virkelig anti-imperialistisk masseorganisasjon i tida som kommer.

Rivaliseringa mellom supermaktene er skjerpa kraftig i Afrika. Særskilt den sovjetiske sosialimperialismen forsøker desperat å rykke fram posisjonene sine på dette kontinentet. De har vist at de har som mål å gjøre flest mulig av de afrikanske folkene til sine kolonislaver. For å oppnå dette har sosialimperialismen grepet til væpna aggressjon, undergraving, kuppforsøk osv. Den sovjetiske sosialimperialismens invasjon i Angola er en svært viktig lærdom å merke seg i denne kampen mot imperialismen.

De moderne revisjonistene støtta invasjonen i Angola

fullt ut, akkurat som de støtter andre aggressive framstøt fra denne supermakta. AKP(m-l) har ført en skarp og viktig kamp for å avsløre de moderne revisjonistenes pro-imperialistiske karakter, ikke minst i samband med hendingene i Angola.

Støtten til folkene som er undertrykt av sosialimperialismen har blitt styrka i perioden siden forrige landsmøte. Et viktig eksempel på dette er gjenreisninga av demonstrasjonene 21.august til støtte for folket i Tsjekkoslovakia, mot den sovjetiske okkupasjonen. Aksjoner til støtte for det polske folket og den polske arbeiderklassens kamp, viser også dette.

Alle disse eksemplene viser at den anti-imperialistiske solidaritetskampen har styrka seg og gått framover. Partiet har spilt ei ledende rolle i denne utviklinga. Framgangen har spesielt kommet etter at partiet innleda oppgjøret mot høyreavviket i egne rekker. Dette høyreavviket hadde vært til stor skade og førte til nedprioritering av den anti-imperialistiske kampen og til forsonlighet overfor revisjonismen på dette som på andre felt.

Fortsatt er det viktige svakheter i det anti-imperialistiske arbeidet som må rettes på. Spesielt viktig er det å utvikle og styrke det anti-imperialistiske solidaritetsarbeidet i proletariatet og styrke de anti-imperialistiske frontorganisasjonene. Det er en brei opinion mot imperialismen og sosialimperialismen i den norske arbeiderklassen, men ennå står svært mye igjen for å *organisere og aktivisere* den.

Når det gjelder kampen mot imperialismen, og spesielt sosialimperialismen, vil det stå en hard kamp mot revisjonistene, sosialdemokratiet og hele det reaksjonære arbeideraristokratiet. Erfaringene til nå har vist oss at all framgang for støtte til folkenes kamp mot imperialismen/sosialimperialismen er avhengig av at revisjonismen og opportunistens demagogi og sabotasje avsløres resolutt og systematisk.

h) Fremmedarbeidernes kamp mot utbytting og undertrykking.

Tallet på fremmedarbeidere har økt kraftig i Norge de siste åra. Utbyttinga av våre utenlandske klassefeller er særskilt hard, og det samme er den politiske undertrykinga fra statens side. Samtidig sprer borgerskapet bevisst sjåvinistisk propaganda for å så splid mellom norske og utenlandske arbeidere i Norge.

Men undertrykking avler motstand. Fremmedarbeiderne har vist stadig økende kampvilje. Et framskredent eksempel er Jøtul-streika der norske arbeidere og fremmedarbeidere sto skulder ved skulder mot borgerskapet og deres agenter i arbeiderbevegelsen. Den kraftige markeringa av fremmedarbeidernes krav i Faglig 1. maifront-toget i Oslo i år er et annet viktig uttrykk for den økende kampviljen.

AKP(m-l) har gjort viktige framsteg i arbeidet sitt blant fremmedarbeiderne.

Vi har tatt oppgjør med revisjonistiske, sjåvinistiske og rasistiske ideer i partiet. Vi har kritisert og fordømt den ytterst skadelige «steng grensene»-linja og utvikla en korrekt proletarisk-internasjonalistisk politikk. Det har vært en kamp mellom to linjer i partiet fra 1973. «Steng grensene»-parola har aldri vært partiets vedtatte linje i fremmedarbeiderspørsmålet, men den har blitt fremma i partiets propaganda i både -71 og -74.

Samtidig har vi fordømt og avslørt den revisjonistiske linja til den såkalte «KUL/KAF»-gruppa om at «gruppeimport er progressivt».

Gjennom å korrigere avvik og svakheter i linja fra tidligere, har vi evna å styrke det praktiske arbeidet på dette området. AKP(m-l) er det eneste partiet i Norge som kjemper for å smi kampenheten mellom norske og utenlandske arbeidere.

Denne linja står i skarp motstrid til sosialdemokratiets og revisjonistenes borgerlige sjåvinisme og sabotasje av fremmedarbeidernes kamp for interessene sine.

Vår innsats for å utvikle fremmedarbeidernes kamp er fortsatt for dårlig. Men utviklinga viser at partiet er på rett vei.

i) Samenes kamp mot det norske borgerskapets sjåvinisme og nasjonale undertrykking

De siste åra har vist et viktig oppsving i samefolkets kamp mot den nasjonale undertrykkinga til det norske borgerskapet og dets stat.

Vi har opplevd en rekke aksjoner mot forsøkene fra det norske borgerskapet på å rasere de samiske områdene. På det nasjonale og kulturelle området har det utvikla seg økt bevissthet og kampvilje særlig blant den samiske ungdommen.

AKP(m-l) hilser denne utviklinga og vi vil sjøl gå i spissen for å utvikle kampen blant samene og forene den med proletariatets kamp i resten av landet.

Samtidig må vi gjøre sjølkritikk for å ha latt denne viktige oppgava ligge i den landsmøteperioden som er gått.

4. Kampen mot imperialistisk press for norsk suverenitet og sjølråderett

Kampen mot medlemskap i EEC, var en stor kamp til forsvar for den nasjonale sjølråderetten. Denne kampen viste fullt ut Stalins tese om at borgerskapet i imperialismens epoke har blitt en forræder av nasjonal suverenitet og sjølråderett, mens proletariatet og de arbeidende massene er de eneste sanne patrioter.

EEC-kampen der ml-bevegelsen gjorde stor innsats avverga dette angrepet på suvereniteten og sjølråderet-

ten. Men det betyr på ingen måte at Norge ikke fortsatt er under press fra større imperialistmakter.

Analysen vår viser at presset på Norge fra de to imperialistiske supermaktene har økt kraftig de siste åra. USA-imperialismen øver et sterkt press gjennom NATO og gjennom den økonomiske infiltrasjonen. Den sovjetiske sosialimperialismen har trappa opp angrepa på norsk suverenitet på Svalbard og i Barentshavet og har marsjert opp enorme, aggressive militærstyrker langs Norges grenser.

Mange frontorganisasjoner har tatt opp og markert seg mot provokasjonene fra supermaktene. Det har vært demonstrasjoner mot flåtebesøk fra supermaktene, mot aggressive militærøvinger de har drevet, og for utviding av fiskerigrensa.

Det er også ei utvikling i gang der fagforeninger og klubber har reist protester mot supermaktens press og forsvaret av norsk suverenitet og sjølråderett har fått en sentral plass i klassekamptoga 1. mai.

Arbeideraristokratiet er tradisjonelt et agentur for USA-imperialismen. Men den pro-sosialimperialistiske tendensen er økt i arbeideraristokratiet de siste åra. Dette har ført til at toppen i sosialdemokratiet fører en politikk som går ut på å bøye av fra press fra *begge* supermaktene, samtidig som innflytelsen fra Sovjet har økt i DNA/LO-toppene som helhet.

De moderne revisjonistene påstår de er for «forsvaret av norsk suverenitet». Samtidig fører de en politikk som viser at dette er rein demagogi. For eksempel *støtter* de Sovjets framstøt på Svalbard og i Barentshavet, de nekter å gå mot sosialimperialistenes rakett- og kanonbåt diplomati osv.

Det er gjort framganger for kampen mot supermaktens press mot norsk suverenitet og sjølråderett.

Men samtidig er nivået på denne kampen for lavt. Både når det gjelder demonstrasjoner og aksjoner, bevegelse i fagbevegelsen og hvilken rolle spørsmålet spiller i massenes organisasjoner, må vi trekke denne

konklusjonen. Dette stiller store krav til partiet og partiets evne til å utvikle massebevegelsen til forsvar av den nasjonale sjølråderetten og suvereniteten mot supermaktens press.

Presset fra supermaktene vil helt sikkert øke kraftig i tida som kommer, som et resultat av den skjerpna rivaliseringa mellom dem. Dersom det bryter ut en krig med supermaktsangrep på Norge, vil evnen til å reise motstand fra første stund være svært mye avhengig av hvor langt massekampen mot krigs- og aggresjonspolitikken til supermaktene har vært utvikla på forhånd. Dette viser hvor overmåte store, viktige uløste oppgaver partiet står overfor på dette området!

5. AKP(m-l)s rolle i klassekampen

Når vi gjør opp status for partiets rolle i klassekampen, kan vi klart slå fast at partiet har levd opp til navnet sitt. AKP(m-l) spiller i dag en ledende rolle i den økonomiske og politiske kampen som arbeiderklassen fører. Partiet stiller i det store og det hele de riktige parolene og kampoppgavene for klassens kamp og gjør praktiske tiltak for å sette dem ut i livet i form av handling fra massenes side. Partiet har i de to siste åra utvikla en taktisk plan for kampen, og stort sett jobba i samsvar med den. Partiets oppstilling av kampoppgavene har bygd på vitenskaplige analyser, studier av utviklinga i klassekampen nasjonalt og internasjonalt og situasjonen i partiet sjøl.

Denne korrekte marxist-leninistiske måten å stille partiets oppgaver på, er et oppgjør med den subjektivistiske, revisjonistiske feilen som prega bl.a. beretninga som partiets 1. landsmøte vedtok.

AKP(m-l) har også vist evne til å utarbeide nye ret-

ningslinjer når den objektive situasjonen har forandra seg, og på den måten vært en generalstab. I alle viktige spørsmål har det stått en stor kamp mellom partiets korrekte linje og de borgerlige linjene til sosialdemokratene og ulike slag revisjonister. Hver gang har det vist seg hvordan partiets linje har betydd framgang for klassens kamp, mens revisjonistene og andre oppor-tunister gang på gang har forsøkt å skade kampen og føre den på avveier.

Ta spørsmålet om streikestøttekomiteene. De blir angrepet av NAF, LO-ledelsen, DNA-sekretær Leveraas, «NKP», SV, revisjonister av Fiskerud-typen og Hovdens «KA». Men uten streikestøttekomiteene ville mange streiker endt i fullt nederlag og total opp-splitting. Disse ulike representantene for borgerskapet fremmer ei slik linje med ulike argumenter som ville bety demoralisering og nederlag for klassen. Mot disse linjene står partiets linje. Den er i samsvar med ar-beiderklassens interesser, den er ei linje for seier i kam-pen.

Ta spørsmålet om tariffoppgjøret og krisa. Bare par-tiet var i stand til å gi klassen en korrekt analyse og tak-tikk. Sjøl om sosialdemokratiet klarte å stampe fram et ja-flertall, så vil den nære framtida vise klassen hvor riktig partiets analyse var.

Og i de ulike politiske kampene på arbeidsplassene og utafor har partiet i all hovedsak hatt en riktig politikk og taktikk. Nettopp fordi vårt partis linje har vært riktig har den vunnet mye større oppslutning enn det partiet har *som parti*.

Det har også vært en markert framgang i partiets ev-ne til å spille en ledende rolle etter at vi begynte opp-gjøret med høyreavviket. Vi kan sammenlikne partiets arbeid med Holmenkolbanestreiken og med streiker i den seinere tida. I Holmenkolbanestreiken hadde vi ei riktig hovedlinje, og har mye ære av støttearbeidet. Men det er et faktum at det tok lang tid før vi innstilte oss på denne viktige klassekampoppgaven, og det tok

lang tid å få i gang et skikkelig støttearbeid. Her er framgangene målbare.

Men det betyr ikke at vi ikke har svakheter og feil. Vi evner å utfolde en stor aktivitet i mange flere situasjoner nå, men det hender framleis at det kommer opp viktige kamper som ikke ligger innafor det området der vi har rutine. Da blir vi baktunge og drøyer med å ta ledelsen. Det er særlig kamper som foregår i utkanten av proletariatet eller i småborgerskapet. Det er en misforståelse å tru at det er mindre bruk for partiets ledende rolle i slike kamper. Det er stort behov for den, fordi vaklinga er stor i slike grupper. Samtidig er det store muligheter til å utnytte slike kamper til å styrke banda mellom arbeiderklassen og andre deler av det arbeidende folket.

Disse svakheterne gjelder også stort sett den utmerka avisa vår, Klassekampen. Den er drivende i å ta opp de sentrale spørsmåla for arbeiderklassen og har en fin kampstil mot revisjonismen, samtidig som stoffet er levende. Men det er ofte at en del viktige spørsmål som opptar massene ikke blir kommentert i avisa. Tidligere gjaldt det fremmedarbeiderspørsmålet, nå har det skjedd ei bedring på dette. Men fortsatt gjelder det angrep på borgerlig-demokratiske rettigheter, som dekkes ujamnt i avisa. Det gjelder slike ting som borgerskapets finansskandaler. Sommeren 1976 overlot vi til borgerskapets presse å kommentere slikt, og det betyr at arbeiderklassens standpunkt til slike spørsmål ikke kommer fram.

En annen viktig svakhet ligger i partiets organisatoriske styrke. Partiets organisasjon er styrka kraftig i perioden siden forrige landsmøte, særlig etter at det blei innleda et kraftig oppgjør med revisjonistiske feil i den organisatorisk-politiske linja. Partiet er utbygd på en rekke nye plasser. Men fortsatt finnes det mange viktige plasser der vi ennå ikke har organisert grunnorganisasjonene av partiet. Dette svekker sjølsagt partiets evne til å lede kamper.

Særlig gjelder dette en del viktig industriarbeidsplasser. AKP(m-l) er det *eneste partiet* som driver anti-imperialistisk solidaritetsarbeid. Men vi har en tendens til å prioritere det anti-imperialistiske arbeidet for lavt. Blant annet er kommunistene alt for passive når det gjelder å reise kampen for å utvikle den anti-imperialistiske solidariteten i fagbevegelsen. Dette gjør det lettere for arbeideraristokratiet og de faglige pampene å spre sjåvinisme, avspore den anti-imperialistiske kampen og til og med sikre støtten i fagbevegelsen for sosial-imperialismen og USA-imperialismen.

Et svært viktig problem er de manglene vi kan konstatere i partiets masselinje. Partiets arbeid og kamp er basert på å ta opp massenes ideer og behov, reise kamp for dem og sette breiest mulig masser i bevegelse rundt partiets politikk. Hovedsida ved vår politikk er at vi bygger vårt arbeid på den marxist-leninistiske masselinja.

Men samtidig er det rett å slå fast at det finnes revisjonistiske avvik fra masselinja mange steder i partiet, og på mange viktige felt av arbeidet vårt. Disse feila viser seg i svakheter i vår evne til å organisere massene, i frontarbeidet, i mobiliseringa av massene til viktige aksjoner osv.

Spørsmålet om masselinja skal behandles særskilt, men vi vil foreløpig trekke den konklusjonen at avvika fra masselinja er ei hindring for partiets ledende rolle i en god del sammenhenger i klassekampen.

Sjøl om vi tar hensyn til disse svakhetene i partiets evne til å spille en ledende rolle, må vi konkludere med at partiet i dag spiller en ledende rolle i arbeiderklassens kamp.

Om vi tenker oss arbeiderklassens kamp *uten* AKP(m-l)s innsats og virksomhet, ville streikekampen, den politiske kampen på arbeidsplassene og i fagbevegelsen osv. være fullstendig prisgitt spontaniteten. Det ville ikke vært noen landsomfattende streikestøttebevegelse, det ville ikke vært noen konsekvent, anti-

imperialistisk solidaritetsbevegelse osv. Arbeiderklassens kamp ville vært oppsplitta og uten en revolusjonær målsetning. Initiativet ville vært prisgitt DNA/LO-toppen, arbeideraristokratiet og klasseforræderne i SV/«NKP»-ledelsen.

Tendensene i arbeidet er også at det utvikler seg videre i positiv retning. Men hvis vi tenker på de store krava som vil bli stilt til partiet i framtida med store oppgaver og raskere omskiftninger så kan vi ikke si oss fornøyd. Den kommende landsmøte-perioden må øke allsidigheten, fastheten og slagkraften til partiet betraktelig. Vi skal ikke bare være i stand til å spille en ledende rolle i en og annen streik. Vi skal lede arbeiderklassen og dens allierte i den sosialistiske revolusjonen mot borgerskapet, imperialismen og sosialimperialismen.

Ut fra et slikt perspektiv er det ennå for mye kort-siktighet og for lite strategisk tenking i arbeidet vårt.

Partiets ledende rolle i klassekampen har spesielt gått kraftig fram etter at vi retta et frontalangrep mot det moderne revisjonistiske høyreavviket i partiet. Partiet har stått i spissen for store streikekamper, vi har leda an i klassens og andre politiske gruppers kamper, vi har leda den anti-fascistiske kampen mot det nye nazi-partiet. De fleste av disse kampene har hatt en langt breiere oppslutning i arbeiderklassen og folket enn hva partiet aleine har. Dette har brakt de revisjonistiske og sosialdemokratiske pampene i miskreditt hos den framskredne delen av arbeiderklassen. De merker sjøl at grepet deres løsner, og derfor blir de enda mer desperate i sin kamp mot partiet.

Vi har skjerpa kampen mot sosialimperialismen, og stått i spissen for den anti-imperialistiske solidariteten.

Tross borgerskapets og arbeideraristokratiets hetsklarte klassekamptoga 1. mai også i år å markere en framgang.

I fagbevegelsen har klassekamplinja vunnet framgang, tross den reaksjonære «fei dem ut» kampanja som sosialdemokratene og revisjonistene har forsøkt å

piske opp mot kommunister og andre klassebevisste arbeidere. Når de ikke har oppnådd noe særlig, er det ikke fordi de ikke har anstrengt seg, men fordi arbeiderklassen har vist en sunn motvilje mot anti-kommunismen.

Etter å ha korrigert valglinja oppnådde partiet i allianse med partiløse sosialister representasjon ved kommunevalget. Sjøl på borgerskapets egen arena har våre representanter vært i stand til å avsløre borgerskapets diktatur på en så klar måte at de mest reaksjonære har hylt opp om «utelukkelse» av Rød Valgallianse. Vi vil likevel peke på en feil blant kommunistyrerepresentantene til ikke å oppsøke og mobilisere massebevegelsen i tilknytning til de sakene de reiser. Dette er et borgerlig-parlamentarisk avvik som må bekjempes.

Partiets innsats i klassekampen og skjerpa kamp mot revisjonisme og classesamarbeid, vår skjerping av kampen mot sosialimperialismen og supermaktenes krigsforberedelser og vår økte organisatoriske styrke, har ført til at borgerskapet for alvor oppfatter partiet som sin farligste motstander. Derfor har vi i ett og et halvt år blitt utsatt for stadig villere angrep.

Angrepa på partiet har gått hand i hand med et stadig mer tøylesløst angrep på kampvillige arbeidere. Borgerskapet bruker hets og hele det svarte propagandamaskineriet sitt for å sverte oss, borgerlige provokatører angriper våre demonstrasjoner med gass og vold, de bruker oppsigelser og suspensjoner. Tendensen til fascisering øker, noe bruken av det halvmilitære opprørspolitiet mot Linjegodsarbeiderne viser. Borgerskapet har forbudt oss å demonstrere 1. mai, slik som i Glomfjord i år.

Hele borgerskapet er mobilisert i korstoget mot kommunismen, mot AKP(m-l). Libertas, DNA/LO-toppen, NAF, prostituerte borgerlige bladsmørere, revisjonistpamper av ulike avskygginger, arbeider-

aristokrater, Sovjets og USA's ambassader, alle kaster seg inn i denne reaksjonære kampanja. Hvorfor?

Fordi partiet reiser arbeiderklassen til kamp mot utbyttinga og classesamarbeidet, og har satt seg som mål å lede arbeiderklassen i å knuse hele utbyttersystemet. Derfor ønsker borgerskapet å forby oss.

Borgerskapet har to strategiske målsettinger med denne voldsomme kanonaden mot partiet. Den ene er å prøve å hindre oss fra å vinne oppslutning i arbeiderklassen. Den andre er å hamre og hamre på partiet for å få fram sprekker og demoralisering.

Men borgerskapets ville angrep, betyr bare at vi er på rett kurs. Om vi holder fast på ei korrekt, marxist-leninistisk linje, forener oss med massene og slår hardt tilbake vil ingen ting kunne hindre partiets frammarsj!

III. KAMPEN MELLOM DEN REVOLUSJONÆRE OG DEN BORGERLIGE RETNINGA I ARBEIDER- BEVEGELSEN

1. Opportunismens klassekarakter og klassegrunnlag

For et kommunistisk parti er det særs nødvendig å sette skarpt lys på *opportunismens* rolle, og dermed de borgerlige «arbeiderpartienes» rolle.

Om vi unnlater å gjøre en korrekt vurdering av opportunismens rolle, av opportunismens reaksjonære karakter, vil partiet sjøl gjøre grove opportunistiske mistak.

De marxist-leninistiske klassikerne har gitt *presise* analyser og formuleringer om opportunismens og revisjonismens klassegrunnlag og borgerlige klassekarakter.

Beretninga fra 1973 gjorde en feilaktig vurdering av revisjonismen og framstilte den som progressiv, «venstresida» osv. På dette grunnlaget fremma beretninga *sjøl* revisjonistiske linjer og politikk. Den fremma forsonlighet overfor revisjonismen og de revisjonistiske lederne, tona ned kampen mot sosialimperialismen osv.

Denne feilaktige analysen av opportunismen og revisjonismen må erstattes av marxismen-leninismens korrekte oppfatning av revisjonismen som tvers gjennom borgerlig og reaksjonær.

Lenin beskrev revisjonismen på si tid slik:

«Opportunismens formelle tilknytning til arbeiderpartier fjerner i virkeligheten ikke på noe vis det faktum

at de objektivt er politiske avdelinger av borgerskapet, at de er redskaper for å føre ut borgerskapets innflytelse, agentene deres i arbeiderbevegelsen» (Den 2. Internasjonalens sammenbrudd.)

Denne beskrivelsen som Lenin ga av de borgerlige «arbeider»partiene på si tid, gjelder fullt ut for de borgerlige «arbeider»partiene SV, «NKP», og DNA.

Marxismen-leninismen har påvist at arbeideraristokratiet utgjør det viktigste sosiale, klassemessige grunnlaget for opportunisten og de borgerlige «arbeider»partiene. Arbeideraristokratiet er bærerne av dagens åpne borgerlige reformisme (sosialdemokratiet) såvel som dagens moderne revisjonisme.

De marxist-leninistiske klassikerne har vist at arbeideraristokratiet og de borgerlige «arbeider»-lederne er bedre forsvarere for borgerskapet enn borgerskapet sjøl, og helt nødvendige for å opprettholde borgerskapets diktatur:

«Praksis har vist at de aktive folkene i arbeiderbevegelsen, som slutter seg til den opportunistiske retninga, er bedre forsvarere av borgerskapet enn borgerskapet sjøl. Uten deres ledelse av arbeiderne, kunne ikke borgerskapet forblitt ved makta.» (Lenin: Rapport til Kominterns 2. kongress, juli 1920.)

Partiet må ta alvorlig på å føre kampen mot all opportuniste og revisjonisme. Uten skarp kamp mot reformismen og revisjonismen vil arbeiderklassen ikke kunne gjøre framgang. Om den sosialistiske revolusjonen skal kunne seire må den borgerlige retninga i arbeiderklassen gjøres til ei mindretallsretning i arbeiderklassen.

Særlig viktig er det for partiet å avsløre og bekjempe den moderne revisjonismen, som framstiller seg som «marxistisk» og «revolusjonær» i den hensikt å erobre den revolusjonære arbeiderbevegelsen innafra for borgerskapet.

Revisjonismen er slettes ikke godt nok forstått i partiet. Derfor må vi avvise alle illusjoner om oppportunismen og revisjonismen, og vi må forberede klassen på langvarig og hard kamp mot den.

For å løse denne store oppgava er det nødvendig å se nærmere på situasjonen i de borgerlige «arbeider»partia.

2. Sosialdemokratiets rolle og utviklinga i DNA

Åssen skal vi tolke utviklinga i DNA? DNA har vært inne i ei sterk krise pga. EEC-kampen, med stor tilbakegang i oppslutninga. Nå ser det ut som om DNA er i ferd med å vinne tilbake terreng. Betyr dette at krisa i sosialdemokratiet er over?

Ikke noe materiale gir grunnlag for en slik konklusjon. Den såkalte «demokratiske sosialismen» er inne i ei langvarig krise fordi det blir mer og mer klart at den for det første ikke er sosialistisk og for det andre slettes ikke demokratisk. Om DNA skulle vinne tilbake en del stemmer i valg nå, så betyr det på ingen måte at sosialdemokratiet har det samme grepet over arbeiderklassen som i femtiåra. I femtiåra kunne DNA vise til en del såkalt «velferdsutvikling». Men stadig fler har i dag avslørt sosialdemokratiets propaganda som hul demagogi.

DNA's rolle er å *administrere* kapitalismen. Men ettersom kapitalismens midlertidige stabilisering etter krigen er brutt, betyr dette at sosialdemokratiet nå må administrere kapitalismens krise. Dette fører til misnøye i massene og økende vansker for sosialdemokratiet å flyte på sosialdemagogi.

Det er to viktige motsigelser i DNA, som vi skal se nærmere på. Den ene går mellom de to fløyene av

byråkrater og pampere på toppen. Den andre går mellom DNA/LO-ledelsen og den menige DNA-arbeideren.

Åssen skal vi vurdere motsigelsen på toppen? *For det første* må det slås fast at dette ikke er noen motsigelse mellom høyre og venstre, men mellom ulike grupper borgerlige politikere. For tida syner denne motsigelsen seg først og fremst som en motsigelse mellom to slags taktikk. *Nordli-fløya* legger opp en demagogi som er tilpassa de høgre delene av småborgerskapet, mens *Steen-fløyas* er mer tilpassa arbeideraristokratiet. Steen-fløya virker enda mer statsmonopolistisk enn Nordli-fløya. Det virker også som om de er mer innstilt på å knytte tråder til Sovjet. Det er viktig i denne sammenheng å ha for seg at de sosialimperialistiske innstilte pampene og arbeideraristokratiet utgjør det sosiale grunnlaget for Steen-fløya i fagbevegelsen. Nordli på sin side står nærmere USA-ambassaden.

Det er ikke rett å oppfatte motsigelsen på toppen i DNA som en motsigelse mellom ei statsmonopolkapitalistisk fløy og ei fløy som er mot statsmonopolkapitalismen. *Alle* de borgerlige partiene i Norge, både SV og «NKP», såvel som Høyre og DNF er tilhengere av statsmonopolkapitalismen. Det gjelder også DNA. Men det er ulike grader av taktikk overfor det ikke-monopolistiske borgerskapet og det sjøleieende småborgerskapet i disse partiene.

Når det gjelder DNAs tilhøve til imperialismen, så har dette partiet hele tida vært et framtreddende agentur for USA-imperialismen siden krigen. Samtidig har DNA representert den norske imperialismen.

I *dag* har begge de to imperialistiske supermaktene støttepunkter i DNA. Men ettersom DNA både representerer den norske imperialismen og dessuten i ulik grad begge de to supermaktene, oppstår det gang på gang motsigelser. Der vil antakelig Nordli-fløya være mer pro-USA og Steen-fløya pro Sovjet, men ingen av dem er konsekvente. Steen ønsker ikke å stå fram som

mer anti-USA enn det som til en hver tid er opportunt. Og hele DNA-toppen vil vende seg i vrede mot vår påvisning om at Sovjet truer Norge.

Hovedsida ved DNA som imperialistisk agentur er at det fortsatt fungerer som USA-imperialismens viktigste redskap i Norge, samtidig som motsigelsene mellom de to supermaktene reflekteres i DNA sjøl.

Men det finnes en annen motsigelse, som sjelden er å finne på avisforsidene, men som er svært reell. Det er motsigelsen mellom borgerskapet i DNA-toppen og den jamne DNA-arbeideren. Denne motsigelsen har vist seg i alle viktige klassekamper. Ofte er den jamne DNA-arbeideren mindre påvirka av borgerlig ideologi enn SVere, og definitivt mindre enn «NKP»ere. Praksis viser at de er adskillig mer kampinnstilte enn medlemmene i de moderne revisjonistiske partiene. I mange tilfeller har DNA/LO-toppen vært nødt til å slå mot medlemmene av sitt eget parti for å slå mot oss kommunister. Dette har skjedd i samband med mange streiker og aksjoner. Et annet eksempel er holdninga til det store flertallet av menige DNA-arbeidere som ønsker forbud av det nye nazi-partiet, mens regjeringa sørger for at det blir godkjent. Denne *klasse*motsigelsen i DNA vil bli skarpere i tida som kommer, fordi klassekampen vil skjerpes.

DNA-ledelsen har gjennomført en endeløs rekke av reaksjonære tiltak i perioden. DNA har bl.a.:

- rusta opp terrorpolitiet og satt det inn mot streikende arbeidere,
- gått inn for å godkjenne det nye nazipartiet,
- gått i spissen for lønnsnedslag ved å tvinge gjennom kombioppgjør,
- ført en diskriminerende og rasistisk politikk overfor fremmedarbeiderne,
- drevet kapitulasjonspolitik overfor Moskva på Svalbard og i Barentshavet.

Denne linja viser at DNA fortsatt er monopolborger-skapets fremste politiske parti i Norge. Den legger også grunnlaget for skjerp motsigelser i DNA, mellom borgerskapet i partiet og den jevne arbeideren.

Siden 1923 har DNA vært borgerskapets viktigste parti. Dette borgerlige «arbeider»partiet er helt nødvendig dersom borgerskapets diktatur skal opprettholdes i sin nåværende borgerlig-demokratiske form i Norge. Dets oppgave er å forgifte norske arbeidsfolk med reformisme og classesamarbeid. Ved å snylte på fagbevegelsen og staten, skaffer det store ressurser og betaler et velutbygd apparat. DNA må derfor ikke ses på som en «dau hund» slik enkelte revisjonister har tatt til orde for. DNA-ledelsen har klart å svare på den siste økonomiske krisa, og sitt eget partis politiske krise, med en viss organisatorisk offensiv. Dessuten har den vist seg i stand til å kjøre anti-kommunismen meget hardt ut. SV har den tatt fullstendig innersvingen på taktisk, både i parlamentet og fagbevegelsen, og gjort SV-ledelsen til en slikkende bandhund for seg sjøl.

DNA-ledelsen er en farlig fiende for arbeiderklassen og må tas taktisk alvorlig.

3. Den moderne revisjonismen

Den *moderne revisjonismen* er en verdensomfattende, reaksjonær politisk strømning med Moskva som sentrum. Den moderne revisjonismen bekjemper marxismen-leninismen under dekke av å være «marxistisk» og «leninistisk».

Den moderne revisjonismen angriper marxismen-leninismen på alle punkter, og har i stedet satt borgerlig, imperialistisk og kontrarevolusjonær politikk. Dens funksjon er å erobre den revolusjonære arbeider-

bevegelsen og forvandle den til et redskap for borgerskapet og sosialimperialismen.

Et forhold som skiller den moderne revisjonismen fra den gamle, og som gjør den ekstra farlig, er at den representerer politikken og ideologien til ei imperialistisk supermakt: Den sovjetiske sosialimperialismen. På det viset blir den moderne revisjonismen også en *militær* trusel mot folkene i hele verden.

Den *moderne revisjonismen* har sjølsagt røtter tilbake til den gamle revisjonismen. Det er mange av de moderne revisjonistiske tesene som vi kan finne igjen hos for eksempel Lasalle eller Kautsky. Dette gjelder slike ting som den såkalte «teorien om produktivkrefte» (at sosialismen kommer av seg sjøl, bare produktivkrefte er langt nok utvikla) eller «teorien om den frie folkestaten» eller «hele folkets stat» som Krustsjov kalte den. Det gjelder også spørsmålet om væpna revolusjon, om alliansen mellom arbeiderklassen og de arbeidende bøndene osv.

Men den moderne revisjonismen oppsto som *egen* retning i NKP i og med Furubotns maktovertakelse. Oppgjøret med Furubotn var et spontant uttrykk for NKP-medlemmenes motstand mot den moderne revisjonismen. Men det eneste det resulterte i var at det blei fjerna noen personer, samtidig som revisjonismen befesta stillingen sin. Slik lå situasjonen til rette for at NKP vedtok et fullt ferdig revisjonistisk program i 1953. *Dette programmet skjønmalte den norske klassestaten, slutta seg til teorien om «fredelig overgang» skjønmalte DNA osv. «NKP»s seinere degenerering og nedgang er bare en logisk konsekvens av utviklinga opp til 1953. I dag har imidlertid den moderne revisjonismen langt større nedslagsfelt enn «NKP».*

Moderne revisjonisme er hovedideologien i SV, sjøl om den er blanda opp med populisme, sosialdemokratisme og andre retninger. Særlig er det falske «venstre» i SV, KAG/Kontrast-klikken, en produsent av moderne revisjonistisk «teori». Smågrupper som den reaksjo-

nære Hovden-gruppa, «KAF» og «KUL» er også moderne revisjonistiske. Dessuten finnes det noen moderne revisjonister blant de faglige pampene i DNA.

Disse gruppene bruker all slags skrik og skrål for å bekjempe marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning og for å splitte den revolusjonære arbeiderbevegelsen. Ofte nytter de samme knepet som Bresjnev, med å bakvaske alle som forsvarer proletariatets ideologi som «småborgerlige», «reaksjonære» osv. Men alt dette er bare et røykteppe for å dekke over sine egne forbrytelser overfor arbeiderklassen. Sjøl bekjemper de den leninistiske partiteorien, de bekjemper den marxist-leninistiske teorien om staten, de bekjemper den historiske og dialektiske materialismen, de bekjemper teorien om sosialimperialismen, og teorien om den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur.

I sin politiske praksis gjør de alt de makter for å splitte massenes organisasjoner, fremme Sovjets interesser, kløye den anti-imperialistiske bevegelsen og sabotere arbeiderklassens streiker og aksjoner.

I perioden har SV-ledelsen og «NKP» blitt stadig mer avslørt som agentur for borgerskapet og for sosialimperialismen.

- De har bekjempa streikende arbeidere gang på gang, og sabotert streikestøttearbeidet,
- SV har på Stortinget stemt for opprustning av politiet, inkludert terrorpolitiet,
- SV hindra at sjølbestemt abort blei vedtatt som lov,
- SV og «NKP» støtter sosialimperialismens ekspansjon over hele verden, og hyller Moskvas overgrep mot Angola som «frigjøring»,
- de støtter sosialimperialismens aggresjon på Svalbard og i Barentshavet.

Ofte kommer alle disse revisjonistiske gruppene ut med likelydende angrep på AKP(m-l) og andre på klassekamplinja. De forenes av anti-kommunismen,

noe som også gjør at de fører *felles* sak med sosialdemokratiet og regjeringa! Et typisk eksempel på dette er angrepene på Linjegodsarbeiderne og streikestøttebevegelsen, der revisjonister fra SV og «NKP» til Hovdens «KAF»/«KUL» forente seg i en felles reaksjonær allianse med DNAs partisekretær Leveraas!!

Men som opportuniste kommer de ulike revisjonistiske gruppene alltid i prinsipløse motsigelser til hverandre. Dette hindrer dem i å opptre enhetlig over lengre tid, og langt mindre opprette ett parti av *alle* moderne revisjonistiske grupper i Norge.

«NKP» legger seg i ordbruken og politikken nær opp til høyresosialdemokratiet, som en pådriver for å oppmuntre til mer statsmonopolkapitalisme, mer prososialimperialisme, mer anti-kommunisme. «NKP» er fullt ut et agentur for borgerskapet i Norge, og et konsolidert agentur for den sovjetiske sosialimperialismen.

SV er også et agentur for sosialimperialismen og det norske borgerskapet. Men de kommer av og til i motsigelse til Sovjet, fordi deres lojalitet til borgerskapet i Norge for tida er større. Det gjør ikke SV-ledelsen og SV som parti mer progressivt enn «NKP». Men SV har et større omland enn «NKP» av folk som tror partiet er progressivt og ikke har gjennomskua den borgerlige ledelsen. Det gjør også at SV-ledelsen oftere enn «NKP»-ledelsen vil ta taktiske hensyn og bruke mer «progressiv» demagogi.

Men AKP(m-l)s skjerp kamp mot revisjonismen, og oppsvinget i massenes kamp, har skjerp motsigelsene blant de moderne revisjonistene.

Situasjonen har endra seg drastisk for revisjonistene fra 1973 til 1976. I kjølvannet av EEC-kampen profitterte de på massebevegelsen. Oppsvinget kom bl.a. til uttrykk ved stortingsvalget i 1973. Ved hjelp av valgalliansen klarte «NKP» delvis å komme ut av en nokså anonym politisk tilværelse.

Revisjonistlederne ville nå følge opp framgangen og stifte parti. Dette forutsatte at de enkelte partiene blei

oppløst. Våren 1974 vedtok en samlingskongress at dette skulle skje innen 1976.

Men midtsommeren 1974 greip sosialimperialismen direkte inn for å hindre at «NKP» skulle bli oppløst. På den såkalte Finnmarkskonferansen til «NKP» blei det plutselig slått fast at «NKP» skulle fortsette som «et selvstendig parti». Øyeblikkelig publiserte Pravda dette vedtaket og markerte det som *sin* linje.

Sosialimperialistene visste at «NKP» ikke hadde noen massestøtte å snakke om. Men Moskva foretrakk å holde oppe et lite, men 100 prosent lojalt parti. Ved en eventuell okkupasjon av Norge trenger supermakta Sovjet samarbeidspartier, og «NKP» er et slikt parti for Moskva.

Våren 1975 blei SV stifta som parti. Motsigelsene skjerpa seg kraftig, partiet var bare *formelt* danna. Striden økte også i «NKP». På «NKP»s landsmøte høsten 1975 sprakk partiet, og en del hundre medlemmer anført av den gamle partiformannen gikk over til SV.

I SV blei ledelsen sammensatt av en rekke revisjonistiske fraksjoner: Halv-trotskyer, sosialdemokrater, moderne revisjonister.

I løpet av de to åra hadde SV og «NKP» hatt sjansen til å vise massene hva de sto for: sabotasje av streikekampene, støtte til Moskva, intens intern strid. Dette førte til en drastisk svikt i massestøtten. Ved valget høsten 1975 blei oppslutninga halvert.

Siden da har SV blitt stadig mer svekka og demoralisert. Partiet har hele tida vært agentur for borgerskapet, men dette har blitt avslørt stadig klarere for massene de siste par åra. Og sjøl om SV-ledelsen har prøvd å holde partiet *formelt* uavhengig av Moskva, har partiets funksjon som et pro-sosialimperialistisk agentur heller blitt styrka.

«NKP» har tatt skrittet fullt ut og blitt et av de mest Moskva-lojale partiene i Europa.

Begge partiene er i vanry blant den mest framskredne

delen av arbeiderklassen, ikke minst på grunn av deres ry som anti-streikepartier.

Revisjonismens krise i Norge fortsetter å bli skjerpa. Hele tilbakegangen, bruddet mellom SV og «NKP» og det faktum at de er blitt avslørt som borgerskapets agenturer og sosialimperialismens agenturer av den mest framskredne delen av arbeiderklassen, taler et klart språk om ei vedvarende politisk *krise*.

Men sjøl om revisjonismen er i ei krise, må ikke arbeiderklassen undervurdere de mulighetene som revisjonismen også har i Norge til å føre klassens kamp på avveier. Imperialismen og borgerskapet har et sterkt behov for å finne nye våpen for å holde fast på diktaturet. Den moderne revisjonismen er et viktig våpen. Arbeiderklassen og dens allierte må derfor aldri slappe av i kampen mot den moderne revisjonismen.

SV er også et agentur for sosialimperialismen og det norske borgerskapet. Men de kommer av og til i motsigelse til Sovjet, fordi deres lojalitet til borgerskapet i Norge er større. Det gjør ikke SV-ledelsen og SV som parti noe mer progressivt enn «NKP». Men SV har et større omland enn «NKP» av folk som tror partiet er progressivt og ikke har gjennomskua den borgerlige ledelsen. Det gjør også at SV-ledelsen oftere enn «NKP»-ledelsen vil ta taktiske hensyn og bruke mer progressiv demagogi.

Borgerskapet er bekymra over revisjonistenes tilbakegang, fordi de med rette frykter at progressive arbeidsfolk skal gå over til AKP(m-l) i stedet. Derfor driver staten og den borgerlige pressa propaganda for revisjonistene, og de holdes oppe økonomisk ved kunstig åndedrett.

De revisjonistiske partiene er liksom de øvrige borgerlige partiene, kjøpt og finansiert av staten. Eksempelvis er SVs sentrale apparat for nærmere 90 prosent vedkommende betalt av den borgerlige staten.

Revisjonismens strategiske rolle består i å:

- opprettholde borgerskapets diktatur
- utbygge sosialimperialismens «internasjonale diktatur»
- utbygge kontrarevolusjonen og anti-kommunisme.

Den reaksjonære virksomheten den driver, for å løse denne oppgaven, kalles for «marxisme», «leninisme», «revolusjonær» osv. Derfor er revisjonismen farlig. Den vil alltid oppstå igjen og igjen så lange klassene eksisterer. Den må isoleres og bekjempes, og sjøl om den er i krise i Norge i dag, må den aldri undervurderes taktisk.

Åssen har AKP(m-l) løst oppgava med å bekjempe den moderne revisjonismen?

Det moderne revisjonistiske avviket som blei fremma på partiets første landsmøte, først og fremst i beretninga, var ei programerklæring om omfattende samarbeid med de moderne revisjonistiske partiene. Utgangspunktet var tesen om at disse partiene var «VENSTRE» og «progressive». I den grad beretninga til 1. landsmøte snakka om kamp mot den moderne revisjonismen, var det utfra en feilaktig bruk av formelen enhet-kritikk-enhet. Denne riktige formelen for forholdet mellom kommunister og *progressive* innafor en enhetsfront der det fins enhet om de grunnleggende spørsmåla, blei forvrengt til ei tese om enhet og borgfred med den moderne revisjonismen. Så lenge dette avviket var framherskende innafor AKP(m-l), gikk også de moderne revisjonistene fram. Dette avviket i partiet hjalp revisjonistene og hindra isolering av dem fra massebevegelsen.

Etter at AKP(m-l) i 1973-74 tok til med å gjøre opp med dette avviket, har den moderne revisjonismen lidd store tilbakeslag. En del av det skyldes andre forhold, bl.a. den objektive anti-revisjonistiske tendensen i massebevegelsen. Men det er ingen tvil om at korrigeringa av partiets kurs og oppgjøret med høyrefeil har representert et hardt slag mot den moderne revisjo-

nismen, og den har framskynda deres indre splittelse og oppløsning.

På grunn av korrigeringa står AKP(m-l) langt sterkere overfor den moderne revisjonismen ved vårt andre landsmøte enn ved det første. Vi har tatt fra dem initiativet i massekampen. Vi har avslørt dem overfor framskredne deler av arbeiderklassen og de arbeidende massene. Vi har gått fordi dem i propaganda-arbeidet, og vi har større organisatorisk styrke.

Men det betyr ikke at situasjonen er bra nok. Fortsatt har revisjonistene et mye større uorganisert omland enn det m-l bevegelsen har. De holder en god del faglige posisjoner som de kan bruke mot arbeiderklassen. De har et stort nedslagsfelt blant småborgelige intellektuelle og de har til og med vært i stand til å konsolidere seg enkelte steder i slike miljøer. Revisjonismen har hatt en viss framgang med anti-kommunismen. Dessuten må vi ikke gløkke at revisjonistene har statsapparatet i ryggen, blant annet gjennom tilførsel av statspenger. Det er også viktig å peke på en god del svakheter i ml-bevegelsens massearbeid som hindrer oss i å svekke revisjonismen og vinne nye masser til partiet og ml-bevegelsen.

Når det gjelder kampen mot sosialdemokratiet, så var også høyreavviket et hinder mot den, sjøl om den erklærte målsettinga var å føre kamp mot DNA/LO toppen. Høyreavviket var et slikt hinder først og fremst ved at det skapte illusjoner om sosialdemokratens nære forbundsfeller. Men når det er sagt, er det rett å slå fast at vårt parti har ei stolt historie med å føre klassekamp for arbeiderklassens interesser og mot DNA/LO-ledelsen. Den kampen har ofte gitt positive resultater, og det har gjort at de reaksjonære sosialdemokratiske lederne hater kommunistpartiet mer enn noe annet.

Strategisk kan vi ikke stille oss mindre mål enn å knuse sosialdemokratiets og revisjonismens innflytelse i arbeiderbevegelsen, og forene arbeiderklassen og det

arbeidende folket under AKP(m-l)s ledelse. Det sier seg sjøl at den oppgava ikke lar seg løse uten at arbeiderklassen vinner erfaring fra store klassekamper og til og med revolusjonære kamper. Men grunnlaget for ei slik endring må vi jobbe med for å skape alt i dag.

Det betyr at vi må vinne den framskredne delen av klassen gjennom handling. Vi må bli revisjonistene organisatorisk overlegne. Vi må bygge ut den kommunistiske pressa slik at vi snarest råd kan skape ei kommunistisk dagsavis. Vi må øke tallet på medlemmer i partiet og ungdomforbunda kraftig, slik at vi blir i stand til å løse større oppgaver og komme breiere ut. Vi må bekjempe den moderne revisjonismens innflytelse både i arbeiderklassen og blant de intellektuelle. Den viktigste kampen på den ideologiske fronten er å utvikle kampen mot den moderne revisjonismen!

Vi må fortsette å utvikle kampen mot DNA/LO-ledelsen og vise for sympatisørene deres at de verken er sosialister eller demokrater, men borgerlige reaksjonære. Vi må kjempe for å vinne mange sympatisører, særlig i arbeiderklassen, ved å forene oss med dem på klassekampens grunn. Det er særlig viktig å avsløre sosialdemokratiet på daglige klassekampsspørsmål, fordi de gang på gang kommer i objektiv motsigelse til sine sympatisører i arbeiderklassen.

IV. KAMPEN MELLOM DE TO VEIENE I AKP(m-l) SJØL

1. Den norske ml-bevegelsen har vokst fram i kampen mellom to linjer.

«Motsigelser og kamp mellom ulike slag ideer opptrer stadig i partiet, dette er ei gjenspeiling i partiet av motsigelsene mellom klassene og mellom det nye og det gamle samfunnet. Hvis det ikke var noen motsigelser i partiet og ingen ideologiske kamper for å løse dem så ville partiet opphøre å leve.» (Mao Tsetung: «Om motsigelsen»)

Den marxist-leninistiske bevegelsen i Norge har vokst fram i kampen mellom to linjer. Det var kampen mot ulike slag borgerlig ideologi, og særskilt mot den moderne revisjonismen, som skapte og befesta den norske marxist-leninistiske bevegelsen.

For det første var bruddet i den internasjonale kommunistiske rørsla en helt avgjørende forutsetning for at det kunne oppstå en ny marxist-leninistisk bevegelse. Det var i første rekke de kinesiske og albanske kameratene som avslørte den moderne revisjonismen og dens kontrarevolusjonære karakter. Dette oppgjøret med den moderne revisjonismen var et omfattende forsvar for marxismen-leninismens prinsipper og det brakte den virkelige marxismen-leninismen ut i alle kanter av verden. Det var den marxist-leninistiske ideologiske og politiske plattformen som var det faste holdepunktet for ml-bevegelsen i Norge da den vokste fram på slutten av

60-tallet. Uten den ville vi ha gått vill i alle de kvasiradikale og revisjonistiske moteretningene som var oppe i tida.

For det andre kampen for å omskape det tidligere pasifistiske SUF til den marxist-leninistiske, partibyggende organisasjonen SUF(m-l) og konsolidere den, en stor kamp mot den moderne revisjonismen. Vi sloss mot ideer om fredelig overgang, om at Sovjet fortsatt var sosialistisk, osv. Kampen for å utvikle det anti-imperialistiske arbeidet møtte i første rekke motstand fra de moderne revisjonistene. Også kampen for å skape ei faglig linje på klassekampens grunn møtte i første rekke moderne revisjonistisk motstand.

For det tredje førte marxist-leninistene i SUF også kamp mot det revisjonistiske «NKP» og gikk i spissen for å kritisere og avsløre dets revisjonistiske politikk. Deres arbeid førte også til en skjerping av kampen fra marxist-leninister i «NKP». Marxist-leninistene i «NKP» starta tidsskriftet RØDE FANE med hjelp fra SUF, som blant annet finansierte, trykte og spredde det rundt om i landet. Med oppmuntring fra kameratene i SUF, blei den organiserte fraksjonen MLF starta.

Det var dette arbeidet, som blei utført av marxist-leninistene i MLF og SUF sammen, som la grunnlaget til at mange anti-revisjonister blei ekskludert fra og brøyt med «NKP». Dette førte også til sammenbruddet for Hovden/Bergeruds fordekte revisjonistiske linje som gikk ut på å bli i «NKP» uten kamp og «ta partiet innenfra».

Kampen mot det revisjonistiske «NKP» bidro til å skape enhet mellom de virkelige marxist-leninistene fra SUF og «NKP» som er i AKP(m-l) i dag, og den trakk ei skarp skillelinje mellom de virkelige norske kommunistene og «NKP»-revisjonistene.

For det fjerde var kampen mot den borgerlige Bygstad-Kopreitan-gruppa etter bruddet med SF i 1969,

en kamp mot moderne revisjonisme i første rekke. Den gruppa skilte seg sjølsagt fra «NKP» i en del ord og uttrykk, men innholdet i politikken var identisk med den moderne revisjonismen.

For det femte var oppgjøret med Hovden et oppgjør med ei tvers gjennom moderne revisjonistisk gruppe. I førstninga kjørte den åpent høyre ved å omtale «NKP» som arbeiderklassens parti, og fordømme ml-bevegelsen som «venstre»-opportunistisk. Seinere fant den det opportunt å ikle sin borgerlige politikk «radikale» fraser, og den tok opp en del reint trotskistiske standpunkter. Det gjaldt både i bondespørsmålet og i det nasjonale spørsmålet. Men det endra ikke denne gruppas grunnleggende moderne revisjonistiske karakter. Dersom vi ser litt nærmere på de standpunktene og linjene den hevda, går dette klart fram.

— Foran kommunevalget i —71 gikk Hovden-gruppa inn for allianser med ulike revisjonister med sikte på å delta i valget for «å skape en situasjon». Dette sto i skarp motsetning til marxist-leninistenes korrekte boikott-linje.

— Denne gruppa erklærte seg mot en planmessig, systematisk partibygging og hevda den anti-leninistiske linja om at partiet ikke kunne bli noe av før «arbeiderklassen krevde det». De var også bitre motstandere av at marxist-leninistiske studier måtte være obligatoriske for medlemmene av en marxist-leninistisk organisasjon.

— Denne gruppa hevda videre ei åpen, reformistisk linje ved å gå åpent mot at det var nødvendig med sikkerhetsarbeid i den marxist-leninistiske organisasjonen.

— De erklærte seg mot nødvendigheten av massearbeid og frontarbeid.

— De gikk til angrep på det anti-imperialistiske solidaritetsarbeidet, og stilte seg i realiteten på Krustsjøvs linje i forhold til den tredje verdens kamp.

— De saboterte kampen mot EEC og førte fram ei åpen økonomistisk linje ved å redusere EEC-saka til et reint økonomisk spørsmål.

— De gikk mot den strategiske alliansen mellom proletariatet og de arbeidende bøndene/fiskerne og skjelte ut småbrukerne som «reaksjonære» osv.

— Denne gruppa gikk også mot den demokratiske sentralismen som prinsipp ved å gå mot opprettelsen av en enhetlig, marxist-leninistisk partibyggende organisasjon og ville i stedet ha «en føderasjon av flere organisasjoner».

— Denne gruppa hadde også store illusjoner om sosial-imperialismen. Røttene til dette kom allerede til syne i 1968 da f.eks. Bergerud støtta den sovjetiske invasjonen i Tsjekkoslovakia.

— I den faglige politikken sto denne gruppa opprinnelig for ei åpen økonomistisk linje, illusjonsmakeri om arbeideraristokratiet osv. Denne linja kom åpent til uttrykk da Hovden forrådte Austad-streiken i 1971, noe som førte til at han blei ekskludert fra MLF for streikebryteri.

Marxist-leninistene førte en skarp kamp mot Hovden-gruppas revisjonisme. Denne kampen modna ml-bevegelsen politisk og ideologisk og var en viktig forberedelse til partistiftelsen.

2. Betydninga av AKP(m-l)s første landsmøte

a) Landsmøtet — en viktig milepel i ml-bevegelsens historie

Vi vil rette mye og skarp kritikk mot de revisjonistiske høyreavvikla som blei gjort på dette landsmøtet, som

stifta partiet. Vi reiser denne skarpe kritikken i fast for-
vissning om at høyreavviket i partiet har vært alvorlig.
Men vi reiser samtidig den skarpe kritikken i fast over-
bevisning om at det var et *kommunistisk* arbeider-parti
som blei stifta i 1973, og at hovedsida ved partiet og ml-
bevegelsen hele tida har vært proletarisk revolusjonær
og kommunistisk.

Det er Sentralkomiteens faste overbevisning at om vi
vurderte landsmøtet i -73 i sin helhet, var det en stor
seier for marxismen-leninismen og arbeiderklassen. Det
var en viktig milepel i den norske arbeiderbevegelsens
historie og betydde at ml-bevegelsen tok det store skrif-
tet framover fra å være grupper til å bli et parti.

Partiet blei oppretta fordi ml-bevegelsen etter mange
års kamp endelig hadde styrke til å danne partiet. I
sluttfasen av partiforberedelsen var vi kommet fram
til ei riktig oppfatning av hva som måtte til for å opp-
rette partiet. De tre krava vi stilte var enhet, organisa-
torisk styrke og et marxist-leninistisk program. Enhet
betydde avklaring av kampen mot den moderne revisjo-
nistiske Hovden-gruppa. Organisatorisk ryggrad i ar-
beiderklassen betydde ei viss utbygging av organisa-
sjoner i industrien. Marxist-leninistisk program blei
skapt gjennom en omfattende diskusjon i hele ml-
bevegelsen i ett års tid.

Partistiftelsen betydde ei ny epoke i ml-bevegelsens
historie. Vi tok for alvor på oss ansvaret for å være en
fortropp og en generalstab for arbeiderklassens kamp,
og involverte oss i et langt større antall kamper.

Det prinsippprogrammet som blei vedtatt på det første
landsmøtet inneholder feil som vi lettere kan se nå. Men
det var og er et marxist-leninistisk program. Det var
korrekt i hovedspørsmåla, men det var en del viktige
mangler, særlig på den moderne revisjonismen, som
seinere la grunn for uthuling av programmets innhold.

De vedtektene som blei vedtatt bygde på leninistiske
partinormer, og de har vært et viktig redskap til å hin-
dre utglidning. Høyreavviket fra ei korrekt organisa-

toriskpolitisk linje, blei først og fremst uttrykt i beretninga ved å fremme den såkalte «parti for vanlig folk»-linja.

Ved valga gjennomførte landsmøtet et valg av en i hovedsak korrekt Sentralkomite. Den avgjørende prøven på denne partiledelsen har vært at den har evna å gjøre opp med revisjonistiske feil både i sin og partiets politikk og å kjempe for å befeste marxismen-leninismen i partiets arbeid og i ledelsen.

Det sameprogrammet som blei vedtatt var også et slag mot den norske sjåvinismen som de moderne revisjonistene står for og verdig et proletarisk parti. Den viktigste svakheten ved det var at det ikke pekte på undertrykkinga av samene i det sosialimperialistiske Sovjet og den store truselen mot den samiske nasjonen som sosialimperialismen utgjør. Det arbeidsprogrammet som blei vedtatt på første landsmøte hadde langt større revisjonistiske feil enn de vi har vist til nå. Det gjelder både i at det ikke stiller konkrete kampopp-gaver mot sosialimperialisme, at det sprer illusjoner om den moderne revisjonismen og at det stiller kampopp-gavene tilfeldig og usystematisk. Likevel er hovedsida i programmet at det bygger på et marxist-leninistisk program og at det i hovedsak fører fram riktige politiske standpunkter. Programmet hadde også en viss verdi i å avgrense seg fra den typen revisjonisme som går mot å stille dagskrav i det hele tatt, eller den typen som vil ha såkalte «overgangsparoler». (Det siste er en spesiell type reformisme som går ut på å spre illusjonen om at kapitalismen kan styrtes bit for bit gjennom gjennomføringa av visse delreformer.) Men når det positive er understreka så er det viktig å ikke underslå de store feila i arbeidsprogrammet som uttrykte den moderne revisjonismens påvirkning på landsmøtet.

b) Generallinja har alltid vært riktig!

Om vi på denne bakgrunnen vurderer partiets første

landsmøte og den påfølgende landsmøteperioden under ett, kan vi uten tvil slå fast at partiet har hatt ei rett generallinje.

AKP(m-l) er et kommunistisk parti som har vist seg i stand til å ta ledelsen i arbeiderklassens kamper på en slik måte at borgerskapet og revisjonistene hater oss og arbeiderklassen får økt respekt og tillit til oss.

Partiet har alltid stått på den væpna sosialistiske revolusjonens vei til proletariatets diktatur og kommunismen. Vi har bygd på marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning og stått på nødvendigheten av å bekjempe opportunismen. Vi har alltid bekjempa de to supermaktene USA og Sovjet, og har hatt en klar analyse av dagens Sovjet som et kapitalistisk, imperialistisk og fascistisk land. Vi har bekjempa den borgerlige, revisjonistiske hetsen mot de marxistiske klassikerne, og har aldri vakla i synet på Stalin som en stor revolusjonær. Vi har stått for den proletariske internasjonalsismen og forsvart de sosialistiske landa Kina og Albania mot revisjonistenes hetskampanjer.

Samtidig med at vi har hatt en riktig strategi, har vi også hatt ei prinsipiell riktig linje for dagskampen. Vi har vært for å utvikle den økonomiske kampen i arbeiderklassen og andre deler av det arbeidende folket, vi har forsvart den nasjonale sjølråderetten og vi har stått for kamp for de demokratiske rettene. Dette viser at partiets generallinje alltid har vært korrekt. Det er denne rette generallinja som har gjort det mulig for partiet å ta opp kampen mot de grove avvika fra marxismen-leninismen som i et tidsrom fikk lov å spre seg raskt i partiet. Denne rette generallinja er nedfelt i partiprogrammet landsmøtet vedtok, på tross av de feila og svakhetene det inneholder.

Den rette generallinja for partiets organisasjonsliv er nedfelt i de i hovedsak korrekte vedtektene som landsmøtet vedtok.

c) Landsmøtet gjorde store konsesjoner til den moderne revisjonismen

Sjøl om hovedsida ved landsmøtet var bra og partiet blei oppretta på grunnlag av ei kommunistisk generallinje, så innebar landsmøtet samtidig store framganger for det moderne revisjonistiske avviket i partiet. Mest *systematisk* blei dette avviket uttrykt i *beretninga* til landsmøtet, som på punkt etter punkt representerte et program for å omdanne partiet til et moderne revisjonistisk parti. Beretninga var det revisjonistiske avvikets programmatisk dokument, og det fremma et omfattende revisjonistisk angrep på partiets marxist-leninistiske generallinja.

Landsmøtet vedtok følgelig dokumenter som i hovedsak var marxist-leninistiske og dokumenter som i hovedsak var revisjonistiske (beretninga, valgvedtaka). Det betyr at det på landsmøtet sto en skarp kamp mellom to linjer, men til revisjonismens fordel var skillelinjene for det meste uklare for delegatene på møtet. Det var ikke fast organiserte fløyer på landsmøtet som representerte de to linjene. Både de korrekte marxist-leninistiske vedtaka og de revisjonistiske vedtaka blei gjort av det samme enstemmige landsmøtet. Revisjonismen hadde altså fått innpass i partiets høyeste organ uten å bli klart brennmerka. Det blei ført bevisst kamp mot en del revisjonistiske standpunkter. Men sjølve det revisjonistiske hovedframstøtet gikk gjennom uten motstand. Det betyr at hele landsmøtet var påvirket av den moderne revisjonismen og gjorde konsesjoner til den.

Den revisjonistiske linja som bl.a. beretninga uttrykte på første landsmøte, var ei gjenspeiling innafor partiet av borgerskapets interesser. Den uttrykte borgerskapets interesse av å forvandle AKP(m-l) til et borgerlig «arbeider»parti. Hele partiet må derfor studere denne viktige lærepenge fra det første landsmøtet, og ta grundig oppgjør med de feila som blei

begått. La oss derfor se nærmere på hva det revisjonistiske avviket på landsmøtet besto i.

— *Skjønnmaling av den moderne revisjonismen.* Beretninga tar til orde for et omfattende samarbeid med de moderne revisjonistiske partiene og lederne utfra argumentet om at de er «venstre», «progressive», «allierte i dagskampen» osv. Det blei til og med hevda at de kunne «vinnnes for revolusjonen». Dette er stikk i strid med marxismen-leninismen som betrakter den moderne revisjonismen som borgerskapets og imperialismens agentur i arbeiderbevegelsen. Det er i strid med Lenins tese om at disse borgerlige «arbeider»partiene er *den viktigste sosiale støtten for borgerskapet* i våre dager.

— *Fordømming av SUF(m-l)s i hovedsak korrekte vedtak om revisjonismen.* (Fra landsmøtet i -69). Som et ledd i forsøkene på å gjøre AKP(m-l) til en akseptabel samarbeidspartner for den moderne revisjonismen, blei SUF(m-l)s vedtak om at ledelsene i SF/«NKP» var den taktiske hovedfienden i partibygginga fordømt. Dette var å forkaste et i all hovedsak korrekt vedtak etter press fra revisjonistene.

— *Nedtoning av kampen mot sosialimperialismen.* Beretninga sier åpent at «NKP»s tilknytning til sosialimperialismen ikke er noe hinder for samarbeid med dem. Landsmøtet stilte ikke kampen mot sosialimperialismen i praksis på partiets dagsorden. En korrekt karakteristik av sosialimperialismen i partiets prinsipprogram blei ikke fulgt opp i arbeidsprogram, valgvedtak og beretning.

— *Overtoning av «venstre»-karakteren til revisjonister av Hovden-typen.* Hele beretninga retter skytset mot «venstre»-revisjonisme og trotskisme. Riktignok fins det feil av «venstre»-type som partiet må bekjempe,

men mange av de standpunktene som beretninga kritiserer som «venstre» er i virkeligheten uttrykk for reine høyrestandpunkter slik som angrepa på Kina og på Stalin. Dessuten blir «venstre»-revisjonismen brukt som et påskudd til ikke å kjempe mot dens åpne, høyreorienterte tvilling. Det blir heller ikke gjort noe for å påvise den grunnleggende enheten mellom de ulike typene revisjonisme, uansett om de kler seg i «venstre»-fraser eller står fram som åpent høyre.

— *Den revisjonistiske linja «parti for vanlige folk».* Under den besnærende og tilforlatelige parola «parti for vanlige folk», la beretninga fram ei tvers igjennom revisjonistisk linje som tok sikte på å uthule de leninistiske normene for partiet. Denne linja tok sikte på å erstatte den proletariske disiplinen med liberalismen. Den tok sikte på å undergrave skoleringa, med argumentet om at en ikke «kunne kreve skolering i partiet, hvis en vil rekruttere arbeidere».

«Parti for vanlige folk»-linja, tok sikte på å erstatte linja om at partiet må være et parti av ledere. Den fornekta proletariatets ledende rolle i partiet, og om den hadde seira hadde den lagt partiet under ledelsen til småborgerlige intellektuelle. Linja med «parti for vanlige folk» uttrykte i realiteten *forakt for arbeidere* fordi den kopler det å få arbeidere inn i partiet sammen med *senkning av kravet til studier og arbeid* — som om intellektuelle egner seg best for grundige studier, proletarisk disiplin og hardt arbeid i partiet! Virkeligheten er motsatt.

I realiteten åpner denne linja for undergraving av den demokratiske sentralismen og strir mot vedtektene, fordi den fjerner krav til studier og arbeid. I praksis fører ei slik linje til at den demokratiske sentralismen ikke fungerer fordi den uthuler partiets rett til å kreve oppgaver utført, og fordi medlemmenes rett og plikt til å høyne sitt ideologiske nivå og bli i stand til å ta del i partidemokratiet uthules.

«Parti for vanlige folk»-linja i beretninga er ei revisjonistisk linje som sikta mot å likvidere partiet som proletariatets fortropp, som retta seg mot proletariatets ledende rolle i partiet og som ville likvidere AKP(m-l) som parti av ny type.

— *Ei linje for enhet med den moderne revisjonismen i valg.* Den valglinja som landsmøtet vedtok var prega av illusjoner om den borgerlige parlamentarismen, og den hadde en valgfront med den moderne revisjonismen som siktemål. Det var ei linje for at partiet i valgkampen skulle nedlegge kampen mot den moderne revisjonismen og sosialimperialismen. Det var ei linje for at partiet skulle unnlata å bruke valgkampen til å propagandere for revolusjonen og proletariatets diktatur.

— *Ei linje som undergravde partibygginga.* Typisk for den revisjonistiske linja i beretninga til det første landsmøtet var den systematiske subjektivismen. Lettvinte fraser dekkja til reelle, uløste problemer. Slik blei det ikke stilt som oppgave å bygge ut partiet etter stiftelsen på noen konkret måte. Beretningas uuttalte tese var at partibygginga var slutt i og med partistiftelsen. Slike spørsmål som rekrutteringa fra proletariatet, utbygginga av partiorganisasjonen, sikring av partiøkonomien, oppbygginga av pressa vår osv. blei så uviten-skapelig og løselig behandla at det i praksis ikke eksisterte noen linje for *partibygging* i vel 1½ år etter at partiet var stifta.

— *Ei revisjonistisk linje for sikkerheten.* Spørsmålet om sikkerheten blei ikke satt i sammenheng med skjerpinga av klassekampen nasjonalt og internasjonalt. Derfor blei det underslått at nivået på sikkerhetsarbeidet i partiet i -73 var under enhver kritikk, og trengte ei kraftig korrigering. Beretninga hevda vidare at det i realiteten var «tilstrekkelig med et godt massearbeid» for å utvikle et godt sikkerhetsarbeid, og dermed unødvendig med særskilte organisatoriske tiltak.

— *Det blei fremma revisjonistiske linjer for faglig politikk.* Landsmøtet var prega av illusjoner om de moderne revisjonistiske arbeideraristokratene, og både beretninga og deler av arbeidsprogrammet fremmer ei linje som går ut på at ei klassekamplinja i fagbevegelsen kan seire gjennom en koalisjon mellom oss og revisjonistene. Samtidig blei det dekkja over at hovedmetoden for å løse oppgava med å gjøre fagforeningene til kamporganisasjoner er å mobilisere de breie massene av arbeidere, og at dette må skje i kamp mot de revisjonistiske «arbeider»-lederne. På tross av at beretninga snakka mye om arbeid i fagforeningene, blei ikke det faglige arbeidet virkelig prioritert. Nødvendigheten av å prioritere kraftig arbeidet med å utbygge partiet i storindustrien, blei ikke nevnt i det hele tatt.

— *Revisjonistisk frontpolitikk.* Opp mot den korrekte linja som ml-bevegelsen har fulgt i mange år om at det viktigste i frontpolitikken er å mobilisere de breie massene på spørsmål som opptar dem i kampen mot hovedfienden, blei det stilt ei linje med topp-plans diplomati med de revisjonistiske partiene og lederne. Den feilaktige formelen om at det ikke kan være noen front dersom ikke revisjonistene er med, blei fremma av beretninga. Det er ei linje som gir vetorett til revisjonistene og gir dem makt til alskens skadegjørervirksomhet og klippekort til å sabotere massekampen. Beretninga uttrykker f.eks. klart ei slik linje som retningsgivende for 1. mai-arbeidet.

— *Revisjonistisk linje med å likvidere kritikken og sjølkritikken.* Beretninga nevner ikke kritikk/sjølkritikk med et ord. Dette er helt i tråd med *metoden* i beretninga som innebærer grov subjektivism og som unnlater å behandle feil og svakheter som virkelig fantes i partiet. Slik likviderte beretninga muligheten for å stille skarpt problemet om hva som måtte gjøres for å rette feil. Følgelig sto beretninga for ei linje om at feil

kunne få utvikle seg fritt. Beretningas avvik fra marxismen-leninismens linje om nødvendigheten av kontinuerlig kritikk og sjølkritikk i partiet, er svært alvorlig. Det undergraver den demokratiske sentralismen, det tillater saker å råtne på alle plan i partiet og det gjør det lettere for råtne elementer å operere. Dette avviket peker i virkeligheten i retning av å byråkratisere partiet, og er egna til å lette revisjonismens maktøvertaking i partiet.

— *Revisjonistisk avvik fra den marxist-leninistiske masselinja.* Masselinja er et *prinsipp* for det kommunistiske partiet. Det er massene og ikke et fåtall «helter» som lager verdenshistoria. Partiet kan aldri seire *bare* gjennom å mobilisere sine egne krefter. Partiets virksomhet må alltid ta sikte på å trekke *de store massene utafor partiet* med i kampen.

Beretninga retter seg mot masselinja. Den nevner den ikke med et ord, og i stedet setter den «topp-plans diplomati» med revisjonistene. Å unnlate å propagandere for masselinja er i realiteten det samme som å legge opp til likvidasjon av den. Dette er et særs alvorlig avvik og tvers igjennom revisjonistisk, og det har fremma høyresekteriske feil i partiet.

Dette er noen av de revisjonistiske feila som beretninga fremma. Dessuten var den prega av overfladiskhet og subjektivismen i *metoden*, og en gjennomført revisjonistisk stil med å dekke over reelle problemer og ikke ta utgangspunkt i den virkelige situasjonen i klassekampen i og utafor partiet. Noen lar seg kanskje enda blende av at beretninga lirer av seg noen fraser som kan se korrekte ut ved første øyekast. Det advares f.eks. mot «sekterisme» og «venstre»-faren. Men beretninga setter ikke søkelyset på den virkelige sekterismen som går ut på at vi ikke virkelig går djupt ut i massene. I stedet kaller den det «sekterisme» å føre kamp mot revisjonismen. Under dekke av å bekjempe «venstre»-faren, fører beretninga fram revisjonistiske høyrelinjer

på alle områder. Slik er -73-beretninga på punkt etter punkt et gjennomført revisjonistisk dokument, et programskriv som uttrykker borgerskapets interesser av å erobre makta i partiet.

Det revisjonistiske avviket kom også til uttrykk på andre vis på 73-landsmøtet. *Klasseanalysen* i prinsipp-programmet var i hovedsak korrekt. Den definerte korrekt revolusjonens proletarisk-sosialistiske karakter i Norge, den uttrykte den korrekte oppfatninga at arbeiderklassen trenger allierte i den sosialistiske revolusjonen, og den slo fast at proletariatet måtte ha ledelsen i revolusjonen.

Men samtidig inneholdt denne klasseanalysen viktige uklarheter som delvis uttrykte politiske motsigelser og delvis ga rom for vide tolkninger. Følgelig fins det både saker som er prega av høyrelinja og saker som gir rom for høyrelinja.

Hovedmotsigelsen i Norge blei formulert feil. Spørsmålet om hva som er hovedmotsigelsen, dvs. hvilken motsigelse som er den ledende motsigelsen i samfunnet og bestemmer utviklinga av alle andre motsigelser, blei blanda sammen med spørsmålet om proletariatets *allierte*. Ved ikke å slå klart fast at motsigelsen proletariat/borgerskap er hovedmotsigelsen i Norge nå, så blei denne motsigelsen undervurdert. Dermed blei også proletariatets ledende rolle undervurdert.

Klasseanalysen var vidare påverka av den revisjonistiske linja om at ikke hele borgerskapet er arbeiderklassens fiende.

Klasseanalysen fra -73 unnlater også å *differensiere* de ulike klassene på landsbygda. Bøndene i sin *alminnelighet* blei rekna til proletariatets allierte. Dette åpna for illusjonsmakeri om de kapitalistiske bøndene.

Småborgerskapet som *helhet* blei rekna til proletariatets allierte. Dette førte til at den marxistiske definisjonen av småborgerskapet som *vaklende* blei borte.

Landsmøtet avviste og bekjempa en del av de mest ekstreme revisjonistiske forslaga. Det avviste kontant et

framlegg om ikke å formulere marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning som grunnlag, og i stedet sette «den vitenskaplige sosialismen». Det avviste forslaget om «nasjonalt forsvar» til fordel for den korrekte linja om ingen bevilgninger til det borgerlige militærapparatet. Det avviste et stort antall revisjonistiske navneforslag på partiet.

3. Røttene til det moderne revisjonistiske avviket

a) De historiske røttene til det moderne revisjonistiske avviket

Ved første landsmøtet trodde vi at «venstre»-faren var hovedfaren. I virkeligheten var høyrefaren den akutte faren. Den var så overhengende at vi «ikke så skogen for bare trær». Det kan være vanskelig å slå nøyaktig fast når det skifta, fordi det ofte vil være slik at en tendens dekker en annen, men ideene om SF og «NKP» som «progressive» partier går tilbake til midten av 1971.

Høsten 1971 fikk høyreavviket et viktig gjennombrudd på SUF(m-l)s landsmøte ved at det brøt gjennom ei linje om at såkalt «ideologisk kamp» var det viktigste for ungdommen. Det som mentes med «ideologisk kamp» var at ungdomsforbundet skulle konsentrere seg om «seksualspørsmål», «religion» osv. mens det å gå i spissen for ungdommens interessekamp og kampen for de materielle kårå skulle dempes kraftig ned. Dette førte til nedprioritering av det viktigste arbeidet i ungdommens masseorganisasjoner. Men på samme landsmøtet blei det vedtatt at hovedfaren i SUF(m-l) var høyreavvik i form av «SF- og 'NKP'-ideer», MLGs SK

hadde tidligere på høsten avvist at «venstre» var hovedfaren.

Samme høsten tok MLG initiativet til en helt korrekt valgboikott retta mot SF og «NKP». Hovden-gruppa gikk mot ei slik revolusjonær, antirevisjonistisk linje og prata om at det kunne «skapes en situasjon» ved å lage lokal valgfront med revisjonister som hadde taktiske uoverenstemmelser med «NKP»-ledelsen. Hovdenklikkens parlamentariske illusjonsmakeri og forsonlighet overfor revisjonismen blei skarpt bekjempa.

I MLG og SUF(m-l) fantes det dessuten høyreelementer som gikk mot valgboikotten med argumenter om at om «SF/'NKP' kom inn i kommunestyrene, så fikk en inn EEC-motstandere». Dette var et uttrykk for ideen om revisjonistpartiene som «progressive». Slike ideer blei skarpt bekjempa.

Markante høyrelinjer var i ferd med å bryte gjennom i 1971, men til forskjell fra høyreavvikets toppunkt i 72/73 blei det ført skarp kamp mot dem.

Men høyrevinden i ml-bevegelsen økte på. Våren 1972 blei «parti for vanlige folk»-linja reist i MLG, og normene for medlemsopptak blei liberalisert. Slik starta avviket på det organisatoriske området.

Våren 1972 blei en del kamerater på arbeidsplassene ekskludert eller suspendert etter initiativ fra revisjonister. Årsaken var at de ga ut lokale, kommunistiske bedriftsaviser, og suspensjonene førte til at disse blei lagt ned uten diskusjon.

I samband med EEC-kampen, som helt rett var ml-bevegelsens hovedoppgave i massekampen, utvikla og festa ideen seg om at SF og «NKP» var «sentrum i fronten» seg kraftig. Denne ideen førte til omfattende illusjonsmakeri utover i -72 om revisjonismens karakter blant medlemmene i ml-bevegelsen. Det faktum at ml-bevegelsen og revisjonistlederne *ikke* befant seg på «Nei-sida» utfra sammenfallende, strategiske interesser blei fullstendig utviska.

I SUF(m-l) brøt «rødt miljø»-linja gjennom våren-

72. Denne linja sikta mot å likvidere ungdomsforbundets virksomhet i interessekampen, likvidere alle kommunistiske organisasjonsnormer i SUF(m-l) og degenerere virksomheten til «miljøfremmende tiltak».

Tross denne kratige høyrevinden våren -72, blei 1. mai-kampanjen gjennomført med en i all hovedsak rett taktikk og linje.

Høsten 1972 slo linja med «enhet på venstresida», dvs. enhet med revisjonistene, gjennom som parole. Det var blant annet påvirka av Rød Fronts nederlag for «Grønt Gras» i DNS i Oslo. En grunn til nederlaget var åpenbart sekterisme, men kritikken av dette blei fullstendig vulgarisert og slo over. Alle EEC-motstandere blei beskrevet som i *fronten* med perspektiver også utover EEC-kampen.

Paroler som «foren alle som er venstre (SF, «NKP», «KU» inkludert) mot høyre» blei vanlige. Slike linjer brøt gjennom over hele linja, og det blei slått fast at «venstre» var hovedfaren i ml-bevegelsen.

Så fulgte den allmenne revideringa av prinsippene i forholdet til revisjonismen, neddempinga av spørsmålet om sosialimperialismen, sjølkritikken på vedtaket om «den taktiske hovedfienden» osv.

I SUF(m-l) var det høsten -72 et galloperende høyreavvik med ideer om at ungdomsforbundet skulle forvandles til «progressiv ungdomsfront», autonomi i forhold til partiet osv. Denne såkalte «progressive ungdomsfronten» skulle åpne dørene for SFU, «KU», AUF osv.

På denne tida var det at beretninga til landmøtet blei forberedt og den allmenne revideringa av grunnleggende prinsipper blei utarbeida.

b) De sosiale og ideologiske røttene til høyreavviket

Høyreavvikets gjennombrudd var uttrykk for at tidligere riktige linjer i ml-bevegelsen blei erstatta med nye

og feilaktige linjer. Åssen skal vi forklare den endringa som skjedde? Mao sier at årsaken til en tings utvikling er å finne i tingen sjøl. Ytre påvirkninger kan bare utløse prosesser som det er grunnlag for i tingen sjøl. En stein kan ikke bli en kylling uansett hvor mye det ruges på den, men det kan et egg.

Borgerskapet har øvd et kraftig ytre press på partiet for å få det til å gi opp den revolusjonære linja si. Men det ytre presset kan bare ha frambrakt høyreavviket på grunn av de indre svakhetene i partiet. Først når vi forstår de indre svakhetene som gjorde det mulig for høyreavviket å utvikle seg, kan vi få en riktig forståelse av det ytre presset.

Sentralkomiteen har slått fast at de indre vilkåra i partiet og hele ml-bevegelsen i første rekke har vært tre. *For det første:* Partiet har et stort antall medlemmer fra arbeiderklassen og fra industrien. Men sjøl om vi ikke er, eller noen gang har vært den «studentbevegelsen» borgerskapet vil ha det til, så er det et faktum at vi har et stort innslag av kamerater med småborgerlig bakgrunn. Det gir et sosialt grunnlag for vakling og utvikling av revisjonisme. *For det andre* er det også klart at kamerater i partiet, spesielt blant den faglige kaderen, har vært ei kilde for arbeideraristokratisk påvirkning. Ettersom arbeideraristokratiet er det sosiale hovedgrunnlaget for opportunisme og revisjonisme i arbeiderklassen, er dette en svært viktig faktor å være klar over når en skal avdekke grunnlaget for revisjonisme i partiet.

Disse kameratene forveksler ofte arbeideraristokratenes synsmåter med *massenes* meninger. De unnlater å føre skarp kamp mot privilegier som er knytta til faglige tillitsverv og de har illusjoner om Hovedavtalen osv. Motstanden mot den militante kampen mot streikebryteriet i samband med Linjegodsstreika, som noen kamerater fremma, var et uttrykk for arbeideraristokratiske synsmåter i partiet.

Motstand mot å ta opp politiske kampsaker i fag-

bevegelsen og andre faglige høyrelinjer er uttrykk for bl.a. arbeideraristokratisk innflytelse i partiet.

For det tredje er det et faktum at hele partiet er for dårlig skolert i marxismen-leninismens ABC, og derfor lettere kan føres bak lyset av ideer og linjer som strider mot marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning.

For at partiet skulle ha stått bedre imot påvirkninga fra borgerskapet og revisjonismen, måtte det hatt ei bedre klassemessig forankring, en bedre forståelse for arbeideraristokratiets rolle og vært bedre skolert i marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning.

Dette stiller i seg sjøl viktige oppgaver for framtida, slik at vi kan forhindre at revisjonismen på ny erobrer en slik plass i partiet som den har gjort. Styrking av proletariatets rolle på alle nivåer i partiet, rekruttering av proletarer, planmessig utbygging av partiet i industrien, kraftig styrking av skoleringa i den marxist-leninistiske teorien, samt skarp kamp mot arbeideraristokratisk innflytelse.

Når vi har slått fast dette kan vi skjønne bedre hvordan partiet i klassesamfunnet alltid vil bli påvirket av borgerlige ideer. Borgerskapet og revisjonistene vil alltid prøve å omdanne partiet til et borgerlig «arbeider»-parti. Disse ideene vil nødvendigvis gjenspeile seg i partiet, fordi partiet består av mennesker som lever i dette samfunnet. Dette vil også gjelde om partiet var ti ganger mer skolert og hundre ganger mer erfarent enn vi er i dag. Det faktum at det nye borgerskapet i Sovjet under ledelse av svindleren Krustsjov klarte å erobre makta i det ærerike Lenins og Stalins parti. Når vi hever nivået på partiet vil også nivået på påvirkninga fra borgerskapet heves og intensiveres. Bare ta den enorme hetsen som borgerskapet og revisjonistene driver mot partiet nå. Det er en form for påvirkning. Til og med politikøller er en form for påvirkning, akkurat som bestikkelser er det. Borgerskapet og revisjonismen bruker både piskan og gulrota for å øve press mot kommunistpartiet.

Når det er slått fast det indre grunnlaget for framveksten av høyreavviket, må vi også se på hva slags press borgerskapet brukte for å hjelpe fram revisjonismen i partiet. Den farligste taktikken til borgerskapet i 71/72 var arbeideraristokratiets tilbud om «sukkerdrasjerte kuler». Enkelte revisjonister i det daværende «Folkebevegelsens faglige utvalg» tok flere initiativ overfor ledelsen i MLG. For eksempel tok revisjonisten Kalheim sjøl initiativet til kontakt med MLG etter den sterke 1. mai-demonstrasjonen i Oslo 1971. Ei historisk oppsummering viser at Kalheim i hovedsak forsøkte å utnytte ml-bevegelsen til sine egne revisjonistiske formål (faglige posisjoner, partibygging). Kalheims utspill for kontakt med sikte på «samarbeid» var i virkeligheten ei «sukkerdrasjert kule», et forsøk på å lokke ml-bevegelsen til å gi konsesjoner til revisjonismen. Ledelsen i MLG aksepterte invitasjoner og forhandlinger, og oppsummerte dem som «positive». Dette blei utvikla til ei linje om at det var *viktig* å forhandle med slike borgerlige politikere og at vi kunne vente store resultater av det. Dette var viktig for utviklinga av hele «revisjonismen er progressiv»-linja. Dette viser at ledelsen i ml-bevegelsen falt for et subtilt framstøt fra revisjonismen. Revisjonistenes hensikt med «samarbeidet» var å få kommunistene til å avstå fra å stifte parti, få oss til å si at de var «progressive», få oss til å støtte dem i jakta på faglige bein osv.

Høyreavviket i partiet var et uttrykk for borgerskapets og imperialismens innflytelse i partiet. Det var et alvorlig framstøt, og førte til at revisjonismen nesten erobra makta i partiet. Høyreavviket og kampen mot det er et uttrykk for kampen mellom de to veiene i partiet. Bare ved å føre hard kamp mot revisjonismen, og holde resolutt fast ved at kampen mot feilaktige linjer i partiet er klassekamp, kan vi forhindre at partiet faller i borgerskapets hender. Sjøl om situasjonen er langt bedre i dag, så er det sosiale grunnlaget for framveksten av revisjonisme fortsatt til stede. Borgerskapet er langt

mer oppsatt enn tidligere på å knekke eller korrumpere partiet vårt. Glem aldri klassekampen, kamerater!

4. Utviklinga av høyreavviket etter landsmøtet

Beretninga og valgvedtaket var ei fullmakt til å videreutvikle det revisjonistiske høyreavviket, og Sentralkomiteen gikk i spissen for å utvikle det. Mao sier at det farligste av alt er revisjonisme i Sentralkomiteen. Det fikk vi se til fulle. Sjøl om det fantes elementer som hadde mer ekstreme høyrestandpunkter enn Sentralkomiteen, så var det SK som hadde makt og autoritet til å drive gjennom sine høyrelinjer. Dette blei gjort i samband med valgkampen. Først blei det propagandert sterkt for enhet med revisjonistene. Når dette ikke førte fram blei RV oppretta på et fullstendig økonomistisk grunnlag.

SKs 2. plenum på sommeren 1973 vedtok ei vurdering av SV som lå til høyre for beretninga, ei linje om at SV var progressivt og ei linje for ensidig *borgfred* overfor SV i valget, da det var klart at det ikke blei noe av det valgsamarbeidet som landsmøtet tok til orde for.

Hele valgkampen 1973 hadde ei revisjonistisk hovedside. Den var økonomistisk, prega av parlamentariske illusjoner, ikke innretta på arbeiderklassen, men tvert om prega av «henvendelser» og «utspill» i klassisk borgerlig, parlamentarisk stil. De strategiske perspektivene kom helt i bakgrunnen. Statens klassekarakter blei i liten grad avslørt, og den proletariske revolusjonen blei bare nevnt på direkte spørsmål.

1. mai 1973 blei det gitt forkastelige konsesjoner til SV, særlig i Oslo, slik at SV kunne dra fordel av den store demonstrasjonen som vi bar ved og vann til. Kam-

pen mot sosialimperialismen blei neddempa helt for å få til taktiske allianser med revisjonistene.

Propagandaarbeidet var også ramma av det moderne revisjonistiske avviket. Klassekampens dekning av arbeiderspørsmål var i hele 1973 svak og tilfeldig, og Røde Fane brakte flere viktige artikler med revisjonistisk innhold.

Arbeidet i frontene var prega av to ting. For det første linja med «ingen front uten SV». For det andre ei allmenn utvanning av frontgrunlaget. Marxist-leninister bidro til å opprette Kulturfronten med ei svært diffus og småborgerlig klasseinnretning. Etter starten var kamerater også med på å fjerne frontens paroler om ytringsfrihet og mot imperialismen.

Partikamerater som deltok i arbeidet med å opprette Chilekomiteen og Aksjon Kyst-Norge fikk med seg de progressive massene i disse frontene til å gi store konsekvenser til de moderne revisjonistene, slik at disse fikk makt til å drive splittelses- og skadegjørervirksomhet. Det har revisjonisten gjort til dags dato, først innafor, seinere utafor disse frontene. Revisjonistene krever alltid «klippekort» til å dominere progressive aksjoner, skaffe seg vetorett osv. Det er i strid med det arbeidende folkets interesser at de kommer i slike posisjoner, for det vil alltid føre til at de saboterer kampen.

Den faglige politikken var prega av ei borgfredslinje med reaksjonære, revisjonistiske arbeideraristokrater. Mange lokallag var under sterk innflytelse av den revisjonistiske faglige politikken. «Diplomatiet» overfor slike råtne ledere blei underordna massearbeidet ei viss tid. Det ga seg også til uttrykk i momsaksjonen høsten -73. SV fikk avgjørende innflytelse over en aksjon de aldri virkelig støtta, men som de likevel høsta ære for. Samtidig sørga de for å få den nedlagt i samband med stortingsbehandlninga.

På det organisatoriske området utvikla de revisjonistiske feila seg raskt. Massearbeidet på arbeidsplassene blei neglisjert. Det var motstand i partiet i samband

med den første innsamlingskampanjen til Oktober/trykkeriet. Det utvikla seg grove, ultra-demokratiske avvik fra den demokratiske sentralismen. «Parti for vanlige folk» førte raskt til *tilbakegang* i rekruttering fra proletariatet, stikk i strid med sin egen begrunnelse. Jo mer snakk om «vanlige folk», jo mer blei behovet for å rekruttere arbeidere skjøvet i *bakgrunnen* i medlemmenes bevissthet. I stedet blei partidiskusjonen dominert av krav — ikke minst fra bedrestilte intellektuelle — om «mer tid til familien» osv. Noen helhetlig plan for utbygging av organisasjonen blei ikke utvikla.

Perioden fra første landsmøtet til valget i -73, var «glansperioden» for det revisjonistiske høyreavviket i partiet. Den første tendensen til et oppgjør med høyreavviket kom etter valget. Det blei forsiktig pekt på noen høyrefeil i valgkampen, og kuppet i Chile førte til opptrapping av propagandaen for revolusjon og proletariatets diktatur. Trædal/Wintex-aksjonen våren 1974 blei også viktig for å skjerpe propagandaen på statens rolle. Men framleis blei det gjort store konsesjoner til revisjonistene, f.eks. ved at «NKP»-formannen Reidar T. Larsen fikk tale på demonstrasjonen mot Wintex i Oslo.

Høsten 1973 økte den indre kampen mot høyre. I samband med revisjonistenes forsøk på å avlede kampen mot den reaksjonære fredsprisutdelinga til Kissinger, lanserte de en avledningsmanøver for å gi prisen til presten Camara. Et mindretall i partiet mente vi skulle lagt oss flate for denne manøvren i stedet for å bruke høvet til å avsløre USA's folkemord, slik vi gjorde. Resultatet av at det blei tatt kamp mot denne høyrelinja blei at partiet kunne gå ut og mobilisere til den demonstrasjonen Solidaritetskomiteen for Vietnam arrangerte på et korrekt grunnlag. Demonstrasjonen blei den største anti-imperialistiske mønstringa i Oslo på flere år.

1974 blei et år da vi stilltiende korrigererte avvik på en lang rekke felter. Men det var framleis åpne, grove

høyreavvik. F.eks. fantes det overdrevne forestillinger om at «kampen mot oljeutbygginga var den nye EEC-kampen». Det bygde på den feilaktige ideen om at EEC-kampen ville gjentas, og på borgerskapets forestillinger om at oljeøkonomien «ville overvinne krisene». Oljepolitikken vår i 1974 var djupt prega av ideer om at det ville bli høgkonjunktur i år framover. På Sentralkomiteens 4. plenumsmøte våren 1974 blei det på ny vedtatt at «venstre» er hovedfaren.

Det eksisterte derfor ingen helhetlig og sammenfatta forståelse av høyrefeila i partiet.

Men i propagandaen trappa vi opp kritikken av revisjonistene. Etter hvert begynte også kampen mot sosialimperialismen å bli skjerpa. Dette førte raskt til at revisjonistene fikk kriser og indre vansker, og at glansen fra 1973-seiren deres begynte å falme. Kampen om 1. mai var en viktig prinsippkamp som skjerpa årvåkenheten på sosialimperialismen. Men framleis var det mange kamerater som unnlot å drive massearbeid i påvente av enhet med revisjonistene. Det groveste høyreavviket i 1. mai-bevegelsen 1974 var det at ledende partikamerater i Kvinnefronten foreslo for fronten at den skulle følge ei linje med både å delta i Samorgs og Faglig 1. maifronts tog. Liknende avvik blei gjort i andre fronter.

Partiet gjorde en viktig innsats for Holmenkolarbeiderstreiken i 1974. Men høyreavviket viste seg i at partiet var lite innretta på slikt arbeid og at det tok for lang tid å komme i gang. Liberalismen og «vanlige folk»-linja hadde delvis greid å demobilisere partiet overfor viktige klassekampoppgaver, svekke årvåkenheten og mobiliteten og lagt en demper på offerviljen.

Perioden etter valget i 1973 og framover gjennom hele 1974 blei en periode da den proletariske venstrelinja styrka seg overfor høyrelinja i partiet. Det åpne og galopperende høyreavviket blei trengt tilbake, samtidig som det kom grove tilfeller av slike høyreavvik i enkelttilfeller. Men sjøl om den riktige linja begynte å vinne

tilbake terreng overfor høyre, så blei ikke kampen mot høyre stilt skarpt. Da landskonferansen om sosial-imperialismen og valget, november -74, vedtok ei stikk motsatt linje av 1973-linja for valget 1975, blei likevel oppsummeringa av 1973-linja som «i hovedsak korrekt» opprettholdt.

Våren og sommeren 1974 fant det sted linjekamper. For første gang blei ideen om at høyreavviket var det farligste «på lang sikt» reist i SK, sjøl om den ikke vant oppslutning. Seinere kom kampen mot forslaget om såkalt «brei front» ved valget i 1975. Denne linja blei klart avvist i partiet og i SK og fordømt som ei høyrelinje. Kampen blei i hovedsak fullført på landskonferansen om valget, ved at det blei fatta et i hovedsak riktig vedtak for valglinja i 1975. Samtidig blei også linja med «henvendelse til SV» om valgfront kontant avvist, sjøl om det på det tidspunktet var mer vakling i denne saka.

Høsten -74 tok partiledelsen til med å reise kjerringa på det forsømte området partibygginga og vedtok en helhetlig *organisatorisk plan* som var en integrert del av partiplanen for 1974/75. Det blei påvist at partiet var for dårlig skolert og at vi trengte en strategisk styrking av studienes status i partilivet. I kampen for den politiske og organisatoriske planen kom motsigelsen mellom ei marxist-leninistisk linje og den moderne revisjonistiske linja til å stå på spørsmålet om hva som skulle prioriteres høyest, det interne eller det eksterne. De som forsvarte den korrekte venstrelinja sto på at ei indre konsolidering og bolsjevisering av partiet var vilkåret for at partiet skulle kunne løse større oppgaver i klassekampen. Derfor måtte det interne prioriteres høyest. Den revisjonistiske linja i dette spørsmålet var å dekke over behovet for bolsjevisering og hevde at slike problemer ville løse seg sjøl hvis vi dreiv nok eksternt arbeid. Den riktige linja har vist styrken sin i praksis ved at partiet nettopp på grunn av prioriteringa av det interne arbeidet har utretta mer eksternt arbeid enn

noen gang før. Seieren for denne linja var en viktig seier for å gjenreise ei leninistisk partibygginglinje i AKP(m-l).

1974 blei vendepunktet for kampen mot sosialimperialismen. For det første blei det demonstrert mot sosialimperialismen på gatene for første gang på lenge. Dermed var det retta et strategisk viktig slag mot revisjonistenes forsøk på å terrorisere de progressive fra å ta opp kampen mot sosialimperialismen. For det andre vedtok landskonferansen et viktig programdokument om sosialimperialismen. Det var en viktig milepel, fordi mye av det ml-bevegelsen hadde stått for siden den oppsto blei systematisert og videreført. Dessuten blei forståelsen for sosialimperialismens kontrarevolusjonære og fascistiske karakter djupere enn noen gang.

Sjølsagt blei det politisk kamp om dette. Noen kamerater påsto plutselig at «det var noe nytt» å slå fast at det var fascisme i Sovjet, enda det er slått fast i prinsippprogrammet fra 1973 og til og med i SUF(m-l)s statutter fra 1969! Men kampen førte til at slike tendenser blei ubetydelige mindretallsstrømninger i partiet.

1974 var det tredje største streikeåret etter krigen. Det satte proletariatets parti på en viktig prøve. Plutselig blei den faglige kampen mye skarpere enn på flere år. Kampen mot de moderne revisjonistiske splittelsesmakerne blei et være eller ikke være for de viktigste arbeidskampene i 1974. Partiets linje viste seg å være riktig og føre til framganger for klassen, og de moderne revisjonistene blei avslørt for mange klassebevisste arbeidere. Heisemontørstreiken og telefonsentralmontørstreiken viste at revisjonistenes faglige linje er borgerskapets linje for å knekke klassekampen, mens AKP(m-l)s linje representerer arbeiderklassens interesser. Disse viktige kampene viste i praksis det skadelige innholdet i borgfredslinja overfor arbeideraristokratiet. De viste i praksis at partiet hadde gjort rett i å forkaste det feilaktige forslaget til «faglig plattform» som blei sendt ut i Røde Fane.

Eksternt førte den gradvise korrigeringa av høyrefeil til store framganger, samtidig som revisjonistene gikk fra krise til krise. Internt viste økonomikampanjen og KK-kampanjen at partiet var i ferd med å kvitte seg med liberalismen og baktungheten. Et sunnhetstegn var også at vi kvitta oss med en del enkeltstående parti-fiendtlige elementer på denne tida. Folk som aldri hadde brutt med revisjonismen ideologisk og politisk.

Men den store begrensninga i den gradvise korrigeringa var at den ikke førte til noe generaloppgjør med høyreavviket. Feilaktige linjer fikk lov til å eksistere side om side uten å bli nedkjempa. Det var ennå ikke utvikla noen kritikk og sjølkritikk på høyreavviket, og det er i seg sjøl en farlig feil. Kritikken og sjølkritikken er et skarpt våpen i kampen mot borgerlige avvik. Historiske erfaringer må summeres opp. Vi kan ikke gjøre som revisjonistene, å dekke over fortida vår. Vi er nødt til å være strenge med oss sjøl og peke på feila våre og lære av dem, samtidig som vi evner å holde fast på hovedretninga. I seg sjøl var mangelen på oppsummering også et høyreavvik.

Sentralkomiteen hadde vært ledende i å utforme høyreavviket, og blei ledende i å oppsummere høyreavviket. Våren 1975 blei det for første gang oppsummert at perioden 72—73 var en periode med et grovt høyreavvik av moderne revisjonistisk type i partiet. Det blei slått fast at dette hadde vært partiets første, alvorlige krise, ei krise som kunne likvidert partiet som kommunistisk parti. De feilaktige tesene om revisjonistene som «progressive» fra 1973 blei konfrontert med klassikernes karakteristikk av slike partier som agenturer for borgerskapet og imperialismen. Dette var nøkkelen til å begynne å rulle opp hele det omfattende høyreavviket, som ikke bare omfatta politikk og organisasjon, men også ideologi, metode, arbeidsstil, økonomi osv.

På grunnlag av disse diskusjonene vedtok SKs 7. plenum sommeren 1975 «TESER OM HØYREAV-

VIKET» som gjorde en omfattende kritikk av avviket. SK vedtok også en plan for korrigerende avvik som er nedfelt i den gjeldende årsplanen.

Disse oppsummeringene gjorde det mulig å gjennomføre seierrike sommerleire med masseskolering i de borgerlige arbeiderpartienes karakter og diskusjon av den internasjonale situasjonen. Diskusjonene i SK førte fram til formannsskiftet på SKs 8. plenum. Det ble slått fast at hele SK kollektivt hadde et stort ansvar for utviklinga av høyreavviket. Derfor var det ikke snakk om å finne en «syndebukk». Det var derimot et spørsmål om å trekke konsekvensene av at en del kamerater hadde vært raskere til å innse alvoret i høyrefeila og kjempe for korrigerende av dem enn den kameraten som var formann til da. SK har aldri verken nå eller tidligere vært delt i fraksjoner eller fløyer. Formannsskiftet var en seier for enheten i ledelsen og en seier for enheten i partiet.

5. Høyreavviket på sentrale områder av den ekstern-politiske linja

a) Høyreavviket og den faglige linja

AKP(m-l) — og den marxist-leninistiske bevegelsen før partiet ble stifta — har ei ærerik historie i den faglige kampen. Allerede i slutten av 60-åra gikk marxist-leninistene i spissen for å ta opp kampen mot kapitalistenes rasjonalisering og avsløre helsefarlige arbeidsforhold i industrien. MI-bevegelsen tok aktivt del i arbeiderklassens kamp mot det reaksjonære momssystemet i 1969.

Men det som har hatt størst betydning i den faglige kampen er at marxist-leninistenes og AKP(m-l)s linjer

for streikekampen og streikestøtteamarbeidet har vunnet fram. Spesielt har de «ulovlige» streikene som blei innleda med Sauda-streiken i 1970 spilt en stor rolle. Disse streikene har utvikla arbeiderklassens klassebevissthet og gang på gang påført både borgerskapet, DNA/LO-toppen og revisjonistene i «NKP» og SV nederlag. I hver eneste kamp har flere arbeidere fått økt tillit til AKP(m-l) på grunn av partiets korrekte linjer for streikekampen og streikestøtteamarbeidet. I hver av disse kampene har også revisjonistene avslørt seg sjøl som streikesabotører og klassesamarbeidsfolk.

Gjennom denne klassekampen har det blitt klart at AKP(m-l)s revolusjonære linje for den faglige kampen er uforenlig med alle former for opportuniste og klassesamarbeid. Derfor har også kampen mellom klassekamplinja og klassesamarbeidslinja blitt stadig hardere i fagforeningene.

Samtidig som vi kan slå fast dette er det viktig å oppsummere revisjonistiske feil som har skada partiets faglige arbeid. Dels har det eksistert feil og mangler i den faglige politiske linja, men i enda høyere grad har endel partikameraters arbeid i fagbevegelsen vært påvirka av høyreopportuniste og revisjonisme. Slike avvik er et uttrykk for arbeideraristokratiets negative innflytelse i partiet.

De viktigste uttrykka for de høyreopportunistiske avvik i partiets faglige arbeid er disse:

— For det første var det ei tid en allmenn tendens til forsoning med de revisjonistiske representantene for arbeideraristokratiet. I en periode, spesielt i 1973, kom dette til uttrykk i åpne forslag om faste allianser med SV-partiene. Det første landsmøtets beretning staka opp denne feilaktige kursen, og under dekke av «enhet på venstresida» o. l. la endel kamerater seg flate for revisjonistenes klassesamarbeidsideologi. I mange tilfeller ble f. eks. forslag til vedtak i klubber og foreninger forberedt sammen med revisjonister og formulert med

sikte på å oppnå samarbeid med denne typen arbeideraristokrater. Slike avvik var et alvorlig angrep på partiets i hovedsak korrekte, revolusjonære faglige politikk.

— Et annet uttrykk for det faglig-politiske høyreavviket er *økonomismen*, som har kommet til uttrykk på mange vis. Dels har det i partiets arbeid vært en tendens til å isolere den økonomiske kampen fra den politiske kampen. Det har i enkelte situasjoner vært laget propaganda og agitasjon som har gitt illusjoner om at det kan oppnås varige forbedringer gjennom økonomisk kamp under kapitalismen. Noen kamerater har gjort knefall for den faglige legalismen og sett det som sin oppgave som tillitsmenn å holde seg innafor arbeidstvistlov og avtaleverk. Dette har i mange tilfeller ført til at Hovedavtalen har blitt godtatt i stedet for å bli avslørt og stemplet som en klassesamarbeidsavtale og en tvangstrøye.

— Økonomismen slo også ei tid ut i en notorisk motstand mot å prioritere å ta opp *politiske* kampspørsmål innafor fagbevegelsen, og særlig skjedde det alvorlige brudd på den proletariske internasjonalismen. Det var i perioden med det åpne høyreavviket seindrektighet blant en del av partiets kadre med å ta opp og kjempe fram støtte til frigjøringsbevegelsene. Revisjonistene blei heller ikke aktivt avslørt som sosialimperialismens agenter innafor fagbevegelsen. I denne tida blei det sjelden fremma forslag i fagforeningene for utmelding av Sambandet Norge-Sovjetunionen og mot revisjonistenes og DNA-pampenes opplegg for kontakt med den sosialfascistisk leda «fagbevegelsen» i Sovjet og Øst-Europa.

— Skarpest og mest sammenfatta kom det revisjonistiske høyreavviket til uttrykk i et «Utkast til faglig manifest» som blei framlagt høsten 1974. Dette forslaget behandla revisjonistene som «vklende» mellom klassekamp- og klassesamarbeidslinja, i stedet for å avsløre deres konsekvente klassesamarbeidslinje og sabotasje av streikekampen. Forslaget fremma feilaktige

ideer om arbeideraristokratiet, og slo ikke fast at det er et sosialt sjikt som er bestukket av imperialismens superprofitter. Den proletariske internasjonalismen blei behandla svært kort og ufullstendig i dette forslaget, og i fremmedarbeiderspørsmålet blei det fremma åpne sjåvinistiske standpunkter. Når vi vurderer forslaget som en helhet ser vi klart at det ikke stiller kampoppgavene i fagbevegelsen som en del av arbeiderklassens revolusjonære kamp. Derfor blei også dette forslaget avvist av partiet som et skadelig, revisjonistisk dokument.

Samnevneren for det revisjonistiske høyreavviket i «Utkast til faglig manifest» var parolen «Styrk fagbevegelsens kampkraft». Denne parolen skiller ikke klassekamplinja fra den revisjonistiske klassesamarbeidslinja.

Vi må kritisere parolen fordi den gir inntrykk av at fagbevegelsen har ei korrekt linje som bare trenger å styrkes. Men faktum er at fagbevegelsen i dag i hovedsak følger ei klassesamarbeidslinje, og at det trengs djuptgående brudd med denne linja for å slå gjennom med klassekamplinja. Den grunnleggende endringa av politikken, stilen, metodene osv. som må til lar seg ikke uttrykke i paroler om å «styrke kampkrafta».

Noen har foreslått at vi i stedet skulle si «Gjenreis fagbevegelsens kampkraft». Den parolen har den fordel, sjølsagt, at sosialdemokratene ikke kan godta den slik de gjør med den andre parolen. På den andre sida forutsetter paroler om «gjenreising» at det er noe vi ønsker å gjenreise. Det hersker liten tvil om at det er militante klassekamptradisjoner i en del av norsk fagbevegelse. På den andre sida er det vanskelig å peke på at ei entydig klassekamplinja noen gang har vært fullstendig dominerende i fagbevegelsen.

Når vi kritiserer disse to parolene som begge i ulik grad har vært med å prege partiets faglige propaganda, må vi legge til at de (og særlig parolen «Styrk...osv») i de seineste åra nesten utelukkende er brukt sammen

med parolen «Kamp mot classesamarbeidet» eller «Enhet på klassekampens grunn». Da fikk parolen et annet innhold. Og det er et slikt innhold som det den da fikk, som for det meste har blitt lagt i parola. Men historisk blei den utforma som et uttrykk for linja med faglig enhet med revisjonistene mot sosialdemokratene. Det betyr at parolen i seg sjøl har vært et uttrykk for ei revisjonistisk faglig linje. I partiets propaganda har parolen «Styrk fagbevegelsens kampkraft» eksistert samtidig med den korrekte parolen «Gjør fagforeningene til kamporganisasjoner». Derfor er den først og fremst et uttrykk for at det har vært en kamp mellom to linjer i partiet, ei borgerlig og ei proletarisk linje.

Kampen mot de revisjonistiske ideene det nevnte forslaget til «Faglig manifest» representerer har siden 1975 blitt ført med økt styrke. På felt etter felt har AKP(m-l) og dets medlemmer angrepet DNA/LO-ledelsens og revisjonistenes classesamarbeid. Særlig stor betydning har streikekampene hatt. I hver eneste streik har AKP(m-l) lagt fram forslag og linjer som har bidratt til å utvikle kampen og avsløre opportunisten. Partiet har gått i spissen for å utvikle en landsomfattende streikestøttebevegelse som har vunnet brei tillit blant arbeidere i kamp. På ny og på ny har dette bidratt til å avsløre revisjonistenes sabotasje av streikekampen.

I løpet av 1976 har det også blitt oppnådd store framganger i å reise politiske kampspørsmål i fagbevegelsen. Etter forslag fra marxist-leninister og progressive har flere fagforeninger krevd forbud av «Norsk Front», meldt seg ut av Sambandet Norge-Sovjet og protestert mot begge de imperialistiske supermaktene USA og Sovjet. Solidaritet med arbeidere i andre land, med frigjøringsbevegelsene og med fremmedarbeidernes krav har vært kommunistenes linje mot arbeideraristokratets økonomisme og sjåvinisme.

Dette har i løpet av kort tid gjort klassekampen *innfor* fagbevegelsen langt hardere. Arbeideraristokratene i DNA, SV-ledelsen og «NKP» føler AKP(m-l)s revolu-

sjonære faglige linje som en dødelig trusel mot sin kelasamarbeidspolitik. Derfor tar de i bruk stadig mer desperate former for undertrykking og sabotasje. Suspensjoner og eksklusjoner, dels også kampanjer for oppsigelser av klassebevisste arbeidere har blitt tatt i bruk. Men denne reaksjonære undertrykkinga har ikke kunnet hindre kamplinja i å vinne fram. Tvert om bidrar dette til at stadig flere arbeidere forstår at AKP(m-l)s faglige linje er den eneste som reiser arbeiderklassen til kamp mot borgerskapet, utbyttingssystemet og alt classesamarbeid.

b) Høyreavviket og kvinnepolitikken

Den marxist-leninistiske bevegelsen tok opp kvinnekampen i 1971 og gikk med en gang i spissen for å utvikle den nye kvinnebevegelsen. Det er en viktig grunn til at kvinnebevegelsen i Norge stort sett har unngått de blindgatene den har kommet inn i en del andre steder. Det har alltid vært et prinsipp for arbeidet vårt at kvinnekampen skal rette seg mot borgerskapet og den kapitalistiske staten. Vi har også avvist de feilaktige ideene om at «mannen er kvinnens hovedfiende» og de reformistiske ideene om at det er mulig å oppheve kvinneundertrykkinga under kapitalismen. Denne hovedkursen i arbeidet har ført til mange positive resultater. Vi støtter og har alltid støtta Kvinnefronten. Utbygginga av Kvinnefronten har vært avgjørende for utviklinga av kvinnebevegelsen.

En viktig svakhet i kvinnearbeidet vårt har vært at analysen av kvinnespørsmålet og studiene av klassisk marxist-leninistisk teori har vært kraftig undervurdert. Dette er en åpenbar høyrefeil, og den har gitt rom for store avvik fra den korrekte hovedlinja.

Det viktigste avviket på kvinnepolitikken område er en stor unnfalighet overfor den moderne revisjonismen. I lang tid blei den småborgerlige feminismen

sett på som en større fare enn revisjonismen, ja det herska en faktisk borgfred med revisjonistene som var mer utbredt enn på andre områder. Revisjonistene blei ikke avslørt som fiender av kvinnefrigjøringa, slik de virkelig er, men i stedet omtalt og behandla som venner. Revisjonistene har f. eks. talløse ganger vært med på å stemme for økte priser på daghjemmene, mens de i valgprogrammene sine fortsetter å snakke om «billigere barnehager». Det har vært til stor skade for kvinnebevegelsen at denne demagogien ikke tidligere har blitt skikkelig avslørt. Dette har uten tvil bidratt til at revisjonistene fortsatt er i en slik posisjon at de kan føre en del av kvinnebevegelsen på avveier.

Denne holdninga til revisjonismen var sjølsagt en åpen port for andre revisjonistiske synspunkter i våre egne rekker. Det blei blant annet utvikla et revisjonistisk syn på hva en enhetsfront er, nemlig ideen om at fronten er et slags «midtpunkt» mellom DNA, SV og AKP(m-l). Dette ga i virkeligheten revisjonistene vetorett og ei brekkstang til å drive kvinnebevegelsen til høyre.

Opp mot den korrekte analysen av kvinnespørsmålet som er gjort av de marxist-leninistiske klassikerne blei det lagt fram en «analyse» som forkludra årsakene til kvinneundertrykkinga. Dette førte sjølsagt også til uklarhet og feilaktige ideer om sammenhengen mellom kampen for full kvinnefrigjøring og den sosialistiske revolusjonen. Dermed blei også betydninga av arbeiderkvinnenes rolle i kvinnekampen ikke heller forstått. Revisjonistenes linje med å avgrense kvinnekampen til de intellektuelle har på den måten fått gjøre en god del skade.

Høyreavviket og unnfalldenhet overfor revisjonistene har også ført til at kvinnekampen i lang tid blei avgrensa til kortsiktige økonomiske krav, mens kampen mot imperialismen og andre politiske kamper har ligget nede. Særlig har revisjonistenes press hindra ei skikkelig avsløring av den enorme kvinneundertrykkinga i Sovjet og de byråkratkapitalistiske landa i Øst-Europa.

Den nye kvinnebevegelsen er sterkt oppblanda med småborgerlige og liberale ideer. Dette gjelder ikke minst det organisatoriske området. Det er spreidd en myte om at kvinneorganisasjoner ikke kan være organisert i samsvar med arbeiderklassens organisasjonsprinsipp, den demokratiske sentralismen, men i stedet må organiseres etter anarkistiske retningslinjer med såkalt «flat struktur». Denne småborgerlige idéen har også i lang tid fått gjøre skade på vårt kvinnearbeid uten å bli møtt med en prinsipiell kritikk og korrigerings. Det har svekka fastheten og innretninga på kvinnearbeidet og vi sliter ennå med problemer som har oppstått under påvirkning fra ei slik linje.

Vi kan trygt si at om høyreavviket på kvinnepolitikens område hadde fått utvikle seg slik det gjorde, ville det ført til likvidasjon av den nye kvinnebevegelsen. Oppgjøret med høyreavviket er derfor en viktig seier også i kampen for en progressiv og slagkraftig kvinnebevegelse.

c) Høyreavviket og det anti-imperialistiske arbeidet

Helt fra den marxist-leninistiske bevegelsens barndom i Norge på midten av 60-tallet, har kampen mot imperialismen vært et nøkkelledd i arbeidet vårt. Denne kampen har utvilsomt forma det klare anti-imperialistiske standpunktet til store deler av ungdommen og flertallet av arbeiderklassen. Det er ml-bevegelsens fortjeneste at USA-imperialismen blei avslørt i Norge. På samme vis tok vi tidlig opp kampen mot den andre supermakta, sosialimperialismen, og avslørte hvordan den dreiv imperialismen bak falske fraser om «sosialisme».

Høyreavviket fikk likevel skade innretninga av vårt anti-imperialistiske arbeid, og det førte til at den virkelige massemobiliseringa mot sosialimperialismen i praksis blei avbrutt.

I høyreavvikets mest åpne fase blei de korrekte prin-

sippene som ml-bevegelsen tidligere hadde utvikla om revisjonismen som et agentur for imperialismen, satt til side. Det blei heller ikke drevet skolering i de viktige historiske erfaringer om hvordan revisjonismen til enhver tid er et bruhode for imperialismen i arbeiderbevegelsen. Dette bidro til det ideologiske klimaet for en «borgfred» med revisjonismen. Det ga revisjonistene et pusterom, der de uhindra fikk framstille seg som «anti-imperialister» og dekke over sine forbindelser med sosialimperialismen og dekke over sitt svik mot den anti-imperialistiske kampen ellers.

Dette høyreavviket førte til at også propagandaen mot sosialimperialismen blei trappa kraftig ned.

I det åpne høyreavvikets periode var det ei klar nedprioritering av anti-imperialistiske demonstrasjoner og anti-imperialistisk frontarbeid. Kampen mot imperialismen og informasjonen om frigjøringskamp over hele verden blei trengt tilbake i partipropagandaen.

På samme vis blei propagandaen for og skoleringa i den proletariske internasjonalismen. Dette undergravde mulighetene til massemobilisering og det førte til nye revisjonistiske avvik, bl. a. i fremmedarbeiderspørsmålet.

Sosialimperialismen og dens agenter i Norge prøver å kvele den anti-imperialistiske kampen i Norge og særlig kampen mot sosialimperialismen. De var i ferd med å oppnå framganger for denne reaksjonære målsettinga da vi nedprioriterte den anti-imperialistiske kampen.

Den norske marxist-leninistiske bevegelsen har stolte tradisjoner i kampen mot sosialimperialismen. Umiddelbart etter Sovjets invasjon i Tsjekkoslovakia holdt det daværende SUF en demonstrasjon med paroler mot sosialimperialismen og for sosialismen. Samtidig gikk nåværende SV-ledere i tog sammen med det brune anti-kommunistiske høyre, der røde flagg blei påmalt hakekors og brent. Dette var i 1968. Også i 1969 demonstrerte den marxist-leninistiske bevegelsen mot Sovjetokkupasjonen av Tsjekkoslovakia.

Så seint som i slutten av 1971 tok vi initiativet til å arrangere en demonstrasjon mot den sosialimperialistiske høvdingen Kosygin, da han besøkte Norge. Men verken i 1972 eller 1973 blei det organisert demonstrasjoner mot sosialimperialismen og først i 1974 blei det igjen mobilisert til en brei massemønstring mot sosialimperialismen på 21. august. Kampen mot sosialimperialismen var i flere år blitt skada av høyreavviket, og det viser hvor livsfarlig høyreavviket var og er.

USA-imperialismens fascistiske kupp i Chile og det chilenske revisjonistpartiets åpne forræderi mot den revolusjonære kampen stilte på dagsordenen at vi tok et oppgjør med den feilaktige nedprioriteringa av det anti-imperialistiske arbeidet.

Den marxist-leninistiske bevegelsen mobiliserte til masseprotester med det samme, og fulgte seinere opp med demonstrasjoner mot folkemorderen Kissinger. Med dette begynte vi i praksis å korrigere høyreavviket på det anti-imperialistiske området. Denne situasjonen viste også godt at de moderne revisjonistene i SV og «NKP» ikke bare er motstandere av kampen mot sosialimperialismen. De er også sabotører av kampen mot USA-imperialismen. Lenin slo fast at uten en skarp og uforsonlig kamp mot revisjonismen er enhver virkelig kamp mot imperialismen umulig. Våre egne erfaringer bekrefter ettertrykkelig sannheten i Lenins ord. Om høyreavviket på det anti-imperialistiske området hadde fått seire over partiets korrekte generallinje, ville vårt parti ha degenerert til et borgerlig og revisjonistisk parti.

6. Vulgariseringa av kampen mot høyreavviket

Etter at kampen mot det moderne revisjonistiske avviket blei tatt åpent opp har situasjonen for partiet

allment vært gunstig. Men kampen mot høyreavviket har møtt en snedig motstand i form av et vulgarisert såkalt «oppgjør med høyre». Under dekke av å være lojale mot korrigeringa har mange kamerater fremma en ny variant av det gamle høyreavviket.

Denne vulgariseringa slo alt gjennom på sommerleirene til ungdomsforbunda i 1975, hvor høyrelinjas ide om at SV er ensarta fra topp til bunn blei servert på en ny måte. I det åpne høyreavvikets tid het det at SV var progressivt tvers igjennom. Den vulgariserte korrigeringa ville ha det til at SV er reaksjonært fra topp til bunn. Felles for begge linjene er at de unnlater å skille ledelsen fra medlemmene, og derfor spiller i hendene på reaksjonære revisjonistledere.

De kameratene som vulgariserte oppgjøret med høyre ville ha korrigeringa til å være et spill med ord, i stedet for ei djup og grundig korrigering av politikk og arbeidsstil, ideologi og metode. Derfor tok de høyreavvikets subjektivisme i arv. Det åpne høyreavviket forakta konkrete undersøkelser og studier. Det samme gjelder vulgariseringa. De kameratene som representerte dette avviket trodde at proklamasjoner løser alle problemer, derfor proklamerte de i øst og vest, samtidig som de unnlot å gjøre noe konkret arbeid i marka.

Når RU-ledelsen finner ut at den ikke vil prioritere gymnasiastene, når nettopp gymnasiastene f. eks. i en by som Oslo utgjør 50 prosent av ungdommen i flere årsklasser, så er det et uttrykk for vulgarisert «oppgjør med høyre».

Det åpne høyreavviket representerte et brudd på masselinja. Den vulgariserte masselinja til å være et spørsmål om å være kjekk og grei, og retta hovedvekta på topp-plansdiplomati med revisjonistene. Vulgariseringa forakta også masselinja. Nå var det tilstrekkelig at en handfull kommunister «førte kamp mot» revisjonistene, men omfattende massearbeid brydde representantene for vulgariseringa seg ikke om. Vulgariseringa førte til tendenser til ikke å ville

mobilisere massene på grunnlag av dagliglivets problemer. Dette viste seg i 1. mai-arbeidet (-76) noen steder, bl. a. i Trondheim. Resultatet blei i verste fall tilbakegang disse stedene.

I 1. mai-arbeidet fantes det en omfattende feilaktig understrøm, dels av åpen høyrekarakter og dels som ei vulgariseringslinje. Kamerater ga ubevisst handslag til SV-ledelsen når de med «venstre»-argumentasjon unnlot å mobilisere folk fra SV inn i Faglig 1. maifront.

Det fantes også ei linje for å gjøre 1. mai til partidag ved å kjøre fram paroler for partiet og avvise mobilisering av massene på paroler for dagskampen.

De kameratene som har vært mest influert av vulgarisert «kritikk av høyre» har latt viktige kampfelter for massene ligge brakk slik at revisjonistene har hatt muligheter til å slå seg opp på noen saker. Det gjelder f. eks. kvinnepolitikken, hvor SV som notorisk har forrådt abortkampen har klart å skaffe seg noen lettkjøpte framganger, fordi våre kamerater har latt dette arbeidet flyte. Vulgariseringsavviket er derfor et svært alvorlig avvik.

Sjøl om det tilsynelatende er «diametralt motsatt» det åpne høyreavviket, så er den grunnleggende karakteren i vulgariseringa også høyre. Ta f. eks. holdninga til SV, som i begge tilfeller fører til at SV-ledelsen får pusterom til å konsolidere seg og holde fast på ærlige, progressive folk som vi kunne rive løs fra dem. Ta f. eks. den «radikale» parolen om «Kamp mot krisa som skjerper kvinneundertrykkinga på alle områder». Reint bortsett fra at den ikke sier folk noe som helst, så er den økonomistisk fordi den sprer inntrykk av at kvinneundertrykkinga følger den økonomiske produksjonssyklusen i kapitalismen.

Vulgariseringa er nokså typisk for kamerater som sjøl har gjort et klart høyreavvik. Vulgariseringa representerer den lettvinde måten å vri seg unna ei grunnleggende korrigerings på. Derfor oppfatter vi vulgariseringa bare som ei ny utgave av høyreavviket.

Det viser seg også at vulgariseringa gir næring til tradisjonelt høyreavvik og lett slår over i åpent høyre når den møter motstand. Kamerater som følger ei vulgariseringslinje opplever fort at de ikke er i samsvar med virkeligheten, og vil da lett kunne falle tilbake på ideen om at «kampen mot høyre er feilaktig».

Vulgariseringa gir også vann på mølla til dem som aldri har gjort opp med høyreavviket. Ved å henvise til denne vulgariseringa av partilinja kan de si: «Hva sa vi, vi skulle aldri gitt opp linja fra -73, la oss få tilbake borgfreden med SV og 'parti-for-vanlige-folk' for da var alt så mye lettere.»

I det indre partilivet har vulgariseringa arta seg som ei linje med «harde slag» i stedet for djuptgående kritikk og sjølkritikk. I noen tilfeller har det vært kamerater som er gått ut av partiet, fordi motsigelser har blitt feilaktig behandla. Sjøl om det dreier seg om et ytterst lite antall, kan vi ikke se gjennom fingrene med slike avvik.

7. Sentralkomiteen og kampen mot vulgariseringa

Sentralkomiteens (SKs) 7. plenum var oppmerksom på faren for vulgarisering, og SK har sjøl aldri slått over i et slikt lettvent «oppgjør med høyre». Tvert om, SK og SKs organer har fra første stund vært årvåkne mot slike avvik og kritisert dem. Det betyr at SK har fungert ledende i denne kampen og vært en garantist mot ei utglidning av kampen i retning av vulgarisering. Men det betyr ikke at det er gjort tilstrekkelig for å *forebygge* utviklinga av vulgariseringa. Her ligger ansvaret i første rekke på den daglige ledelsen i partiet, som på tross av klare SK-vedtak ikke har forsynt partiet

med det nødvendige materialet om oppsummeringa av høyreavviket. Først og fremst ved at SKs «Tesar om høyreavviket» blei publisert alt for seint. På denne måten har vulgariseringa fått lettere spill. Når hele partiet ikke hadde kjennskap til den detaljerte kritikken som SK hadde utarbeida av det moderne revisjonistiske avviket, så var det lettere å stå fram med falske «korrigeringer».

Dette er en viktig lærdom, og det bekrefter Maos tese om at historiske erfaringer må oppsummeres, ikke bare med et lite antall folk, men med hele den revolusjonære bevegelsen. Det ideologiske innholdet i forsinkelsen av publiseringa av «Tesar om høyreavviket» må derfor vurderes som et uttrykk for de manglene partiet har i forhold til prinsippet om masselinja.

8. Sentralkomiteens rolle i høyreavviket

Partiets ledelse har i hovedsak vært en korrekt ledelse og verdifull for partiet. Særskilt viktig er det at Sentralkomiteen har evne til å analysere den store truselen om borgerlig makterobring i partiet som det moderne revisjonistiske høyreavviket representerte, og på dette grunnlaget reiste en omfattende politisk og ideologisk kamp mot det.

Sentralkomiteen har også gått i spissen for å korrigere avviket i praksis. Feilaktige linjer har blitt erstatta med korrekte linjer.

Men som oppsummeringa viser, har Sentralkomiteen også vært ledende i å utforme høyreavviket. Utfra Maos overmåte viktige påminnelse om å være på vakt overfor den spesielle faren for revisjonisme i ledelsen, er det nødvendig å se på feila i ledelsen og trekke de nødvendige lærdommene.

Sentralkomiteen vil i denne sammenhengen slå fast,

som vi tidligere har gjort det i «Teser om høyreavviket», at ledelsen har gjort feil fordi den har vært prega av de samme svakhetene som partiet i sin helhet. Skoleringa i marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning har ikke vært god nok. Mange dyktige kamerater fra industrien sitter i ledelsen, men den er også prega av feil som har bakgrunn i småborgerlig/intellektuelle skikt.

Dessuten har kamerater gjort feil under påvirkning av arbeideraristokratiet. Dette betyr at det er nødvendig å bedre skoleringa av ledelsen. At alle kamerater i den må lære av proletariatet og bedre klassestandpunktet. Vi må fortsette å trekke enda flere dyktige kommunister fra proletariatet inn i partiets ledelse.

9. Det moderne revisjonistiske høyreavviket er ennå ikke utrydda

I den nåværende situasjonen ligger det muligheter for både høyreavvik og «venstre»-avvik. Moderne revisjonistiske avvik i partiet kan ta begge former. Å gi etter for borgerskapets press på den måten og gi avkall på partiets revolusjonære prinsipper vil føre til åpent høyreavvik. Å stille paroler til handling som massene ikke er mobilisert for eller utvikle en sekterisk taktikk, som ikke tar hensyn til massenes nivå, vil føre til eventyrpolitikk og «venstre»-avvik. Vi skal derfor ha øynene åpne for begge former for revisjonistiske avvik, og skjerpe kampen for den marxist-leninistiske linja.

Men i vårt samfunn med ei langvarig fredelig utvikling for kapitalismen, med en sterk sosialdemokratisk tradisjon og med en sterk allmenn, revisjonistisk tendens, så er det åpne høyreavviket det mest typiske, det mest overhengende avviket.

Borgerskapet driver ei massiv hetskampanje mot klassebevisste arbeidere og andre progressive, og står klar med feite belønninger til den som vil bli overløper.

Samtidig er sosialimperialismen på offensiven. Den driver febrilsk på med å få de politiske agentene sine til å prøve å terrorisere den progressive og anti-imperialistiske bevegelsen til ikke å reise kamp mot sosialimperialismen. I 1973 oppnådde den framganger med den linja i Norge. Men nå har vi trappa opp kampen mot supermakta Sovjet. Dette har fått revisjonistene til å hyle opp om «CIA-agenter», «krigshissere» osv. om de virkelige anti-imperialistene. «NKP» får god sekundering fra lederplass i «Arbeiderbladet» og «Dagbladet» og hele arbeideraristokratiet i denne propagandaen.

Det er klart at feil som framleis fins i ml-bevegelsen kan skape nye, alvorlige, moderne revisjonistiske avvik i partiet. Presset fra borgerskapet i form av såvel hets som sukkerdrasjerte kuler vil ikke avta, men øke. Derfor ville vi være bra naive om vi ikke trakk en sånn konklusjon. Oppgava må være å bolsjevisere partiet, knytte det enda nærmere arbeiderklassen, styrke massearbeidet og de marxist-leninistiske studiene, slik at vi kan forhindre borgerskapet i å nå målet sitt.

Det moderne-revisjonistiske høyreavviket er ikke på noen måte utrydda i partiet. Kampen mot det må fortsette i djubden og bredden. På flere områder har høyreavviket fått forskanse seg i partiet og til og med utvikle seg.

De viktigste årsakene til høyreavviket er fortsatt til stede: Partiet har et stort antall medlemmer fra arbeiderklassen og industrien, men det er også et faktum at vi har et stort innslag av kamerater med småborgerlig bakgrunn. Dette gir et sosialt grunnlag for vakling. For det andre er kamerater i hele partiet fortsatt under påvirkning av synspunktene til arbeideraristokratiet. For det tredje er partiet fortsatt for dårlig skolert i marxismens ABC, noe som gjør at det lettere kan bli

ført bak lyset av ideer og linjer som strir mot marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning.

Vi har gjort store framskritt i kampen mot høyreavviket. Men det er ingen grunn til å bli sjøltilfredse, og vi må resolutt slå vakt om partiets enhet, om den marxist-leninistiske partilinja og bekjempe revisjonistiske feil og avvik.

V. AKP(m-l) OG DEN INTERNASJONALE KOMMUNISTISKE BEVEGELSEN

Når vi oppsummerer partiets forhold til den internasjonale kommunistiske bevegelsen, kan vi slå fast at hovedsida ved arbeidet har vært proletarisk og revolusjonært. Virksomheten vår har vært basert på prinsippene i marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning, på den proletariske internasjonalsismen, men vi har også gjort høyreavvik fra denne riktige linja. Dette avviket har vært til skade for det internasjonale arbeidet vårt.

1. Høyreavviket og partiets forhold til den internasjonale kommunistiske bevegelsen

Høyreavviket førte med seg en tendens til å ta lett på spørsmålet om den proletariske internasjonalsismen. Dette førte til at vi underprioriterte det internasjonale solidaritetsarbeidet og arbeidet med å utvikle og styrke internasjonale kontakter.

Dette hang sammen med at høyreavviket ville rette hele partiarbeidet snevert inn på en del nære økonomiske og velferdsmessige spørsmål. Alt som hadde med anti-imperialistisk kamp å gjøre, fikk lide under

det. Samtidig var den politikken høyreavviket utvikla i forholdet til revisjonismen, til partidisciplinen osv. i motstrid til linja til den internasjonale kommunistiske bevegelsen. Vi kjenner eksempler på at revisjonistiske strømninger i marxist-leninistiske partier nettopp derfor har satt alt inn på å sverte den marxist-leninistiske bevegelsen som «sekteisk», «revisjonistisk» osv. Dette blir gjort for å få et påskudd til å bryte forbindelsene med andre partier og hindre medlemmene fra å skaffe seg kjennskap til verdensbevegelsens linje. Så langt utvikla det seg ikke hos oss, men i en periode blei arbeidet med de internasjonale forbindelsene med søsterpartiene prioritert alt for lavt.

2. Den første konferansen av marxist-leninister i Norden

Det første og viktigste skrittet for å rette opp feila var at AKP(m-l) deltok i den første konferansen til marxist-leninistene i Norden, våren 1975. Følgende partier og partibyggende organisasjoner fra seks nordiske land deltok:

- Kommunistisk Forbund Marxist-Leninisterne (KFML) — Danmark
- De Marxist-Leninistiske Gruppene i Finland (MLG)
- Oygjjaframi (m-l) (OF(m-l)) — Færøyane
- Kommunistisk Enhetsforbund (m-l) (EIK(m-l)) — Island
- Arbeidernes Kommunistparti (m-l) — Norge
- Sveriges Kommunistiske Parti (SKP)

Denne konferansen blei gitt atskillig oppmerksomhet i Norden og blant marxist-leninistene i mange andre land. Dokumentene er offentliggjort i sin helhet på minst åtte språk: dansk, engelsk, finsk, færøysk, islandsk, norsk, svensk og tysk. Konferansen blei referert i Renmin Ribao (Kina), Zeri i Popullit (Albania) og i mange marxist-leninistiske aviser og tidsskrifter over hele verden.

Vi skal peke på tre saker i samband med denne konferansen som var særlig viktige for vårt parti:

— *Den felles analysen av den internasjonale situasjonen.* Konferansen la fram en analyse som grunnleggende stemte overens med den AKP(m-l) på egen hånd hadde kommet fram til, og som blei uttrykt i dokumentet om sosialimperialismen fra partiets konferanse høsten 1974. Samtidig lærte vi viktige nye ting av alle de andre søsterpartiene og søsterorganisasjonene, som gjorde forståelsen vår av den internasjonale situasjonen og av situasjonen i de nordiske landa djupere. Dette var en viktig konkret hjelp for oss. Disse lærdommene retta seg mot høyreopportunismen i partiet som ikke ville innse at den internasjonale situasjonen var skjerpa, og særlig ikke faren fra sosialimperialismen.

— *Den skarpe understrekinga av at revisjonistpartiene er reaksjonære.* Dette var viktig for oss, nettopp fordi høyreretninga i partiet vårt ville ha det til at revisjonistpartiene kunne være «progressive». Uttalelsen fra konferansen var det første programmatisk dokumentet partiet offentliggjorde etter 1973, som utvetydig slo fast at revisjonistpartiene er reaksjonære. Dette var også et viktig slag mot høyreopportunismen i partiet.

— *Den prinsipielt riktige måten konferansen blei gjennomført på.* Grunnlaget for konferansen blei lagt gjennom at de nordiske marxist-leninistiske partiene og par-

tibyggende organisasjonene først slo fast prinsippene den skulle bygge på. De slo fast at den *ikke* skulle være noe organ som hadde myndighet *over* marxist-leninistene i de enkelte landa. De slo videre fast at det som blei vedtatt der, følgelig også bare kunne bygge på full frivillig enighet og ikke på noen form for flertallsvedtak med en majoritet mot en minoritet. De la vekt på at alle partier og partibyggende organisasjoner skulle ha like muligheter til å forberede seg og legge fram sitt syn. Konferansen blei forberedt ved at det blei utveksla dokumenter, sirkulert en rad med forslag, og ved at det blei organisert bilaterale møter mellom alle de forskjellige deltakerlanda. Ingenting om konferansen blei offentliggjort på forhånd. Deltakerne kunne derfor etter diskusjonene fritt vurdere om det var noe grunnlag for å gjennomføre den, uten å være pressa av noen offentlig kjent tidsramme.

Det viste seg at dette la grunnlag for en konferanse der de seks partene som deltok, kunne samle seg om dokumenter som var ganske detaljerte og som hadde et svært verdifullt teoretisk innhold. Og dette skjedde ikke slik at de eldste og sterkeste partiene dikterte, mens de andre godtok diktat. Vedtaka fra konferansen er ikke skrevet av noen enkeltperson eller noen enkelt delegasjon. Alle de seks organisasjonene som deltok har utforma lengre stykker, og alle deltok livlig i arbeidet for å kritisere og føye sammen vedtaka til en helhet. Dette la også grunnlaget for at særlig vedtaket om den internasjonale situasjonen, «NORDEN MELLOM SUPERMAKTENE», blei et virkelig kollektivt arbeid som ikke noe nordisk parti aleine skulle ha greid å utforme.

I tillegg førte disse forberedelsene til at vi styrka kontakten med marxist-leninistene i alle de andre nordiske landa. Vi fikk tilgang til et rikt materiale om situasjonen i Norden, og vi fikk verdifulle lærdommer fra kampen de andre kameratene fører.

Den nordiske konferansen fordømte den planlagte «europiske konferansen» av revisjonistpartier. Den slo fast at det er en alvorlig forbrytelse å delta i «konferanser» sammen med de fascistiske lederne i supermakta Sovjet, og understreka at denne «konferansen» ikke hadde annet til felles med kommunismen enn navnet. «Den virkelige kommunistiske bevegelsen representeres i dag av de nye marxist-leninistiske partiene og partibyggende organisasjonene — slike som de som var representert på den nordiske konferansen,» sa uttalelsen fra partiene og de partibyggende organisasjonene i Norden.

Nå er revisjonistenes «konferanse» gjennomført, og vi kan se for en kontrast det var mellom den og vår konferanse i Norden! Hos dem var det nettopp snakk om «storebror» i Kreml som forsøkte å presse de revisjonistiske «småbrødrene» til å godta Bresjnevs formuleringer. Frister blei offentliggjort for å presse deltakerne, men de måtte brytes gang på gang. Her fantes det ingen enhet, for revisjonistene i Frankrike, Italia osv. ville ikke gå med på Bresjnevs formuleringer der disse formuleringene hemma dem i å drive hestehandel med borgerskapet i sine egne land. Dokumentet som blei sendt ut er ikke skarpt, men allment og vagt, og deltakerne skreiv ikke engang under på det!

Dette viser hvor riktig det var når den nordiske konferansen understreka at revisjonist-«konferansen» ikke hadde annet til felles med kommunismen enn navnet. Sosialimperialismen er svært farlig, og revisjonistpartiene må også tas alvorlig. Men den revisjonistiske verdensbevegelsen er ikke noe annet enn et råtnende lik som sosialimperialistene forsøker å hindre fra å falle fra hverandre. Splittelse, oppråtning og forfall, slik er utviklinga av den. Frammarsj, økende styrke, økende klarhet og sterkere enhet, det preger utviklinga av den *virkelige* kommunistiske bevegelsen.

3. Våre forbindelser med de marxist-leninistiske partiene og partibyggende organisasjonene i Norden

Vi har utvikla varme og nære kameratslige forbindelser med alle søsterpartiene og -organisasjonene i Norden. Vi har hatt flere felles møter med alle og sendt ut felleserklæringer med KFML-Danmark, EIK(m-l)-Island og Sveriges Kommunistiske Parti.

I dag kan vi slå fast at det ikke er noen andre politiske bevegelser som har samme type varme og nære forbindelser over landegrensene i Norden som den marxist-leninistiske bevegelsen. Revisjonistene har møter, men ingen virkelig enhet. Det samme gjelder noen andre borgerlige retninger. Vi marxist-leninister har nære forbindelser, støtter hverandre og lærer av hverandre.

Disse forbindelsene ser AKP(m-l) på som svært viktige for partiet vårt. De nordiske landa er bundet sammen av det som er felles i historie og kultur og av arbeidernes og folkenes følelse av vennskap over landegrensene. Nå går vi mot ei framtid der krigen truer. Om supermaktene braker sammen i Norden, så vil angrepet deres på noen nordiske land også true med å trekke inn de andre nordiske landa. Overfor denne truselen er utviklinga av de varme og kameratslige forbindelsene mellom de nordiske marxist-leninistene, bygd på likeverd, gjensidig respekt og tillit, en garanti for at også arbeiderklassen og folkene i Norden vil stå last og brast med hverandre. Sambandet mellom marxist-leninistene i dag åpner for ei framtid der sosialimperialismen og USA-imperialismen vil bli møtt av en enhetsfront av arbeiderklassen og folkene i Norden, der frigjøringskampen i hvert enkelt nordisk land kan rekne med solidaritet og støtte fra millionmassene i resten av Norden.

Når det gjelder *Grønland*, så veit vi at motsetningene skjerpes, at det grønlandske folkets rettferdige kamp mot nasjonal undertrykking og utbytting utvikler seg og at patriotiske og progressive tendenser blir sterkere. Det er de patriotiske og progressive kreftene på Grønland som har nøkkelen som kan åpne døra til frigjøring og ei lys framtid for landet og folket. Deres og hele det grønlandske folkets kamp har krav på full støtte fra oss og alle kommunister i Norden.

4. Våre forbindelser med Kinas Kommunistiske Parti og Arbeidets Parti i Albania

KKP og APA har statsmakta i to sosialistiske land, der det hersker proletariats diktatur. De går i spissen når det gjelder å bygge sosialismen, styrke proletariats diktatur og kjempe mot borgerskapet i sine egne land. KKP og APA rekner AKP(m-l) som sitt søsterparti i Norge. Dette er ei viktig oppmuntring og støtte for oss. I landsmøteperioden har vi styrka partiforbindelsene med KKP og APA. I perioden har det vært verdifulle møter mellom representanter for vårt parti og KKP, møter som viste enheten og styrka forbindelsene mellom partiene våre. Kinas store, strålende og ærerike kommunistiske parti, som leder verdens største sosialistiske stat, verdensrevolusjonens kraftigste støtte, gir en uvurderlig politisk støtte også til de norske kommunistenes og det norske arbeidende folkets kamp. Vårt parti bygger på marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning. Vi vil aldri glemme den oppmuntringa det gir oss at vår tids største marxist-leninist, KKP's formann Mao, har uttrykt sin tillit til den norske marxist-leninistiske bevegelsen og sin støtte til kampen den fører.

Kameratene i KKP og APA har alltid understreka overfor oss at det ikke finnes noe «ledende parti» eller «sentrum» i den kommunistiske verdensbevegelsen. Sterke og svake, gamle og nye partier må bygge forbindelsene sine på grunnlag av likeverd og respekt. Ingen må prøve å kommandere, presse eller blande seg inn i indre forhold i andre partier. Kameratene i disse partiene har også alltid vært forbilder for oss i dette. De har alltid advart oss mot å kopiere, og de har lagt vekt på at deres store og erfarne partier også må lære av oss, et lite og nytt parti.

Marxismen er et produkt av arbeiderklassens internasjonale kamp. De fremste marxistiske teoretikerne er tyskerne Marx og Engels, russeren Lenin, georgieren Stalin og kineseren Mao. Vi veit at de norske kommunistene på egen hånd ikke klarte å gjennomskue den moderne revisjonismen og stille oppgava med å bygge et nytt kommunistisk parti. Uten den kampen som KKP og APA førte mot den moderne revisjonismen, ville vårt parti, AKP(m-l), heller aldri ha blitt til.

Vår oppgave er å kjempe for den sosialistiske revolusjonen i Norge, men det endelige målet for partiet vårt er *kommunismen i hele verden*. Derfor er det også vår *plikt* å støtte kommunistene og folkene i Kina og Albania som går i spissen når det gjelder å bygge sosialismen og utvikle proletariatets diktatur. Om vi ikke støtter proletariatets diktatur i disse landa, da svikter vi vårt program, da har vi ikke lenger rett til å kalle oss marxister.

5. Til spørsmålet om utviklinga av den marxist-leninistiske bevegelsen i Europa

Ut over Norden, Kina og Albania har AKP(m-l) oppretta partiforbindelser med ei rekke marxist-leninistiske

partier og organisasjoner i Europa og resten av verden. AKP(m-l) har hatt samtaler med representanter for et stort antall marxist-leninistiske partier, og med marxist-leninister og revolusjonære som arbeider i frigjøringsbevegelser.

Vårt allmenne inntrykk av utviklinga av den kommunistiske bevegelsen på alle kontinenter, er at den går svært raskt framover. Vi skal her ta for oss Europa, siden situasjonen her er særlig viktig for oss.

Våre fiender framstiller den kommunistiske bevegelsen i Europa som ubetydelig: små partier uten innflytelse i de enkelte landa, ofte splittelse og forvirring.

Vi kjenner situasjonen i mange land i Europa, og vi kan slå fast at dette bildet er falskt. I Europa blei alle de gamle partiene bortsett fra APA, knust av revisjonismen. Sjølsagt måtte den nye bevegelsen derfor bestå av små organisasjoner i starten. Det måtte også oppstå en del forvirring, men det er bare ei side av saka.

Vi skal først se på Vest-Europa. La oss ta vårt eget parti som eksempel. AKP(m-l) er et lite parti, men betyr det at vi er uten innflytelse? Betyr det at vi er ubetydelige i Norge? Til og med våre norske fiender klager over at vi har en god del innflytelse. Vi har tenner og klør. Vi leder svære kamper, og det samme gjelder en del andre relativt små partier i Vest-Europa.

I revisjonistlanda i Øst-Europa er forholda sjølsagt annerledes. Det harde sosialfascistiske diktaturet, det altomfattende etterretningsvesenet til sosialimperialismen osv. har gjort det vanskeligere for kommunistene der å gjenreise den kommunistiske bevegelsen.

Samtidig er situasjonen egentlig mer ustabil i denne delen av Europa enn i Vest-Europa. Den vestlige borgerlige pressa forteller aldri denne sannheten. Våre egne undersøkelser viser at undertrykkinga er langt verre, og hatet mot sosialimperialismen mye voldsommere, enn noen borgerlig kilde i vest vil si. De store polske arbeideraksjonene sommeren 1970 stadfester det. Det samme blir stadfesta av kampene nylig i Sovjet sjøl: i de

baltiske statene, i Georgia, i Ukraina og til og med i sosialimperialismens hjerteland, Russland. Den harde undertrykkninga er nettopp et uttrykk for at situasjonen er ustabil. Mordene på polske revolusjonære, opptrappinga av den indre kontrollen av folket i Tsjekkoslovakia osv. er uttrykk for svakhet. Revisjonistene står svakt politisk. De hersker ved hjelp av tanks og bajonetter. I Øst-Europa sitter Bresjnev på en aktiv vulkan.

Våre kamerater i Øst-Europa må arbeide i strengeste illegalitet og under konstant livsfare, men situasjonen blir stadig mer gunstig for dem. Vi kjenner til at det finnes grupper som kjemper for marxismen-leninismen i de fleste og trølig i alle de østeuropeiske revisjoniststatene. Fakta gjør oss derfor også optimistiske når det gjelder utviklinga av den kommunistiske bevegelsen i denne delen av Europa.

I virkeligheten gjennomfører revisjonistene og andre borgere en aktiv nyhetsblokade for å hindre at sannheten om den gunstige utviklinga av den marxist-leninistiske bevegelsen i Europa kommer fram. Grunnen til det er at de frykter det som skjer når de arbeidende massene river seg løs fra revisjonismen og oppportunismen og utvikler seg i retning av et revolusjonært standpunkt. Det bør ikke overraske noen klassebevisst arbeider eller revolusjonær at den borgerlige pressa ljuger. Dette understreker hvor viktig det er å skaffe seg egen informasjon om hva som *virkelig* skjer i landa i Europa.

Situasjonen i Europa er alvorlig. De nye kommunistiske partiene er unge og uprøvde. De har ennå svakheter, men klassekampen er i raskt oppsving, massene lærer raskt og kommunistene styrker seg og lærer raskt. Vi trur at situasjonen i flere land nå er sånn at partiene står foran store gjennombrudd, og at dette vil vise seg klart i de siste åra av 70-tallet.

6. Om betydninga av AKP(m-l)s forbindelser med den internasjonale kommunistiske bevegelsen og videreutviklinga av dem

Vi har alt sagt en del om *hvorfor* vi som marxist-leninister må ha internasjonale forbindelser. Her skal vi summere det opp kort:

— Målet for den kommunistiske bevegelsen er *revolusjon i hele verden*. Det er vår proletarisk-internasjonalistiske plikt å *støtte* frigjøringsbevegelsene, nasjonene, folkene og landa som kjemper mot imperialismen. Det er vår plikt å støtte proletariatet og de arbeidende massene som kjemper for å styrte borgerskapets diktatur. Det er vår plikt å støtte de virkelig sosialistiske landa under proletariatets diktatur som Kina og Albania, og kommunistene i alle land.

— *Marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning er internasjonal*. Vårt parti er *politisk sjølstendig*, men det kan ikke stille seg «ideologisk sjølstendig» overfor verdensproletariatets felles politiske teoi. Det kan ikke være «uavhengig» av vår tids marxisme eller stille seg «nøytralt» til den verdensomspennende kampen mot revisjonismen og sosialimperialismen osv. Den typen nasjonal sneverhet fører til revisjonisme.

— *AKP(m-l) trenger informasjon om verdensutviklinga*. Vi bor i et land med en tusendel av verdens befolkning, og vi skulle være bra dumme om vi trudde at skjebnen til det norske arbeidende folket blei avgjort bare av det som skjer innafor våre egne grenser! Vi har erfart at våre kamerater fra mange land forsyner oss med et materiale om verdensutviklinga av uvurderlig verdi, som vi umulig kunne ha skaffa oss på noen annen måte.

— *Det er særlig viktig å utvikle forbindelsene med den kommunistiske bevegelsen i ei førkrigstid.* Dersom krigen skal velte inn over Europa, er det et spørsmål om liv eller død for oss om vi har oppretta nære, gode og tillitsfulle band med partiene i andre land før tanksene begynner å rulle og flyene er i lufta.

Vi har bekjempa et høyreavvik som går ut på å ta lett på å utvikle og styrke de internasjonale forbindelsene.

For å styrke vårt eget parti og for å styrke støtten til verdensrevolusjonen, trenger vi å gå videre i å bekjempe høyreopportunismen på dette området og styrke de internasjonale kontaktene.

Vi må:

— Fortsette å styrke kontaktene våre med marxist-leninistene i Norden, KKP, APA, søsterpartiene og -organisasjonene i Europa og hele verden.

— Styrke kontaktene våre med frigjøringsbevegelsene.

— Øke solidaritetsarbeidet, utvikle støtten til frigjøringsbevegelsene, de kjempende arbeiderne og de arbeidende folkene og kommunistene.

— Gjøre mer for å lære av den kommunistiske verdensbevegelsen, særlig av KKP og APA, men også av marxist-leninistene i andre land. Oversette og spre flere bøker og artikler som forteller om deres erfaringer. Holde møter med dem for å lære av dem, og få utenlandske kamerater hit for å fortelle arbeiderklassen og de revolusjonære i Norge om kampen i deres land.

Bare på denne måten kan vi oppfylle forpliktelsene våre som marxister. Bare på denne måten handler vi i samsvar med den proletariske internasjonalismen.

VI. UTVIKLINGA I ORGANISASJONSARBEIDET

1. Høyreavviket og organisasjonsarbeidet

Det kommunistiske partiet er *Proletariatets parti*. Det bygger på *proletariatets ideologi*, marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning. Det er et parti av *ny type*, som bryter med alle former for borgerlige organisasjonsnormer, arbeidsmetoder og arbeidsstil. Det kommunistiske partiet er et bolsjevikisk, revolusjonært arbeiderparti, som er tufta på den demokratiske sentralismens prinsipper. Partiet er arbeiderklassens *fortropp* og *generalstab*. Dets målsetting er å lede arbeiderklassen gjennom mange store kamper fram til den sosialistiske revolusjonen og proletariatets diktatur, og seinere å føre an i kampen for å bryte ned alle klasser og klasseskiller for å opprette det kommunistiske samfunnet.

For å løse sine store oppgaver må det kommunistiske partiet bygges målbevisst og planmessig på grunnlag av ei kommunistisk organisatorisk-politisk linje. Om revisjonismen får herje og erstatte de marxist-leninistiske organisasjonsprinsippene med borgerlige, revisjonistiske organisasjonsprinsipper, vil partiet gradvis degenerere til et revisjonistisk, borgerlig «arbeider»-parti. Feil i den organisatorisk-politiske linja er ofte vanskeligere å avdekke og atskillig seigere å bekjempe enn feil i den ekstern-politiske linja. *Faren* for at partiet kan degenerere gjennom byråkratisering og degenerering av de leninistiske partinormene, uten at medlemmene er seg

bevisst hva som foregår, er stor. Lærdommen om hvordan kommunistpartiet i Sovjetunionen skifta farge og blei et kontrarevolusjonært, fascistisk parti, må oppsummeres av alle kommunister og revolusjonære!

Den korrekte linja når det gjelder organisasjonsarbeidet, er nedfelt i de marxist-leninistiske vedtektene som partiets første landsmøte vedtok. Men som analysen av høyreavviket viser, fremma den revisjonistiske 1973-beretninga ei rekke giftige, revisjonistiske organisasjonslinjer som innebar et omfattende angrep på partiets korrekte organisasjonslinje.

Dette grove høyreavviket på det organisatorisk-politiske området erstatta ei rekke korrekte linjer med feilaktige linjer, og førte til stor skade i partiorganisasjonen. — Det revisjonistiske beretningsdokumentet fra 1973 knesatte parolen «Fram for et parti av vanlige folk», som den viktigste parolen på det organisatoriske området. «Vanlige folk»-linja skjulte seg bak argumentet om at partiet trengte flere arbeidere, men i virkeligheten stilte den seg i veien for en korrekt definisjon av nødvendigheten av å proletarisere partiet. Rekruttering av flere arbeidere blei sett på som noe som vesentlig skulle løses gjennom å *liberalisere* partilivet, avskaffe studier og fjerne alt krav til arbeid.

I virkeligheten retta «parti for vanlige folk»-linja seg mot partimedlemmenes karakter av *kommunistiske ledere* blant massene, og sikta dermed mot å likvidere partiets karakter av *fortropp*.

— «Vanlige folk»-linja var ei skadelig, anti-proletarisk linje som i virkeligheten hevda at arbeiderkaderen i partiet ikke var i stand til å studere og jobbe hardt og uegennyttig. Den neglisjerte fullstendig å ta opp spørsmål som partiets klassesammensetning, systematisk utbygging av partiet i storindustrien osv. Slik førte «vanlige folk»-linja og andre formuleringer i beretninga til at proletariatets ledende rolle i partiet blei undergravd.

— Beretninga fra 1973 behanda ikke spørsmålet om kritikk og sjølkritikk og gjorde sjøl ingen forsøk på å kritisere feil og svakheter som fantes i partiet. Tvert om tildekka og skjønmalte dette dokumentet virkeligheten. Om kritikken og sjølkritikken opphører i et kommunistisk parti, betyr dette at partiet som proletariatets parti er i dødelig fare. Feil og mangler får ligge og råtne, feilaktige og revisjonistiske linjer får bre seg fritt og de enkelte medlemmene får ingen hjelp og korrigering.

— «Parti for vanlige folk»-linja og andre formuleringer i beretninga fra 1973 åpna videre for et angrep på den demokratiske sentralismen i partiet. Ved å fjerne krav til studier og arbeid og innføre liberalismen, blei partiets rett til å kreve oppgaver utført uthult, samtidig som undergravinga av medlemmenes rett og plikt til å høyne det ideologiske nivået sitt, førte til uthuling av partidemokratiet.

— Beretninga skjønmalte den organisatoriske stoda i partiet og uttrykte indirekte ei linje som sto for at «partibygginga var slutført» i og med partistiftelsen. Dette var ei linje som i stor grad skada utbygginga og oppbygginga av partiet.

Beretninga fremma på samme måte tvers igjennom revisjonistiske høyrelinjer for sikkerhet og økonomi.

Oppsummeringa av utviklinga i organisasjonsarbeidet viser at vi har gjort mange viktige framskritt når det gjelder å gjenreise ei leninistisk organisasjonslinje. Høyreavviket her er drevet på defensiven, men oppsummeringa vil også påvise feil og mangler som i hovedsak er produkt av høyreavviket. Vi må ta alvorlig på klassekampen i partiet på det organisatoriske området. Vi må studere feil og avvik grundig og føre skarp kamp for å nedkjempe dem.

2. Utbygginga av partiorganisasjonen

Partiet utfører mesteparten av arbeidet sitt i arbeiderklassen. Skal vi vinne arbeiderne for den sosialistiske revolusjonen, må vi drive kommunistisk arbeid blant dem og sjøl lære av dem, lede aksjoner, organisere dem for kamp og avsløre arbeideraristokratene og de sosialdemokratiske og moderne-revisjonistiske lederne for arbeiderne. Partilinja må ikke bare være ord for arbeiderklassen, den må få se at den er riktig i handling.

Derfor er den viktigste målsettinga for utbygginga av partiet å bygge sterke lag blant *arbeiderklassen i storindustrien*. Dette er også nødvendig for at partiet skal bevare og styrke sin karakter som et kommunistisk arbeiderparti. Dette betyr at partiet først og fremst må bygges ut på grunnlag av sterke partilag av industriarbeidere. Disse laga må være tyngdepunktet i partiet.

Høyreavvikets linje med at partibyginga var slutt i og med partistiftelsen, beretningas subjektivistiske skjønning av den organisatoriske stoda i 1973 og den anti-proletariske «vanlige folk»-linja, hindra planmessig utbygging av partiet og systematisk rekruttering av arbeidere i en lang periode. I og med vedtaket av en omfattende organisasjonsplan høsten 1974, blei dette avviket drevet på retrett. Det har ført til viktige framskritt for utbygginga av partiet. Vi har oppretta ei rekke nye lag i industrien. Men så lenge det fortsatt er slik at partiet ikke finnes på ei lang rekke viktige industriarbeidsplasser, og så lenge de laga som arbeider på slike plasser er for små og for svake, kan vi ikke si oss tilfredse med at partiet har en viss organisasjon i industriarbeiderklassen. Vi må bygge opp sterke partilag i all viktig storindustri og på ei lang rekke bedrifter med det målet for øye å skape en sterkest mulig partiorganisasjon blant industriarbeiderne.

Så lenge denne oppgava ikke er løst, vil den alltid være den fremste oppgava i utbygginga av partiet.

Partiet må ikke begrense seg til dette. Partiet må også organiseres i andre deler av arbeiderklassen. Særs viktig er de store gruppene av *lavere funksjonærer* som arbeider på store arbeidsplasser innafor stat, kommune, handel, storindustri, bank- og forsikringsvesenet osv. Arbeidet blant disse gruppene byr også på spesielle problemer. Borgerskapet arbeider systematisk for å kjøpe lojaliteten deres. De mangler kamperfaring og kamptradisjoner. Partiet har oppretta en del lag blant de lavere funksjonærene, men det må sies at disse laga er alt for få og for svake til å kunne spille noen betydelig rolle. Like fullt er det partiets oppgave å arbeide for å opprette partilag av lavere funksjonærer for å trekke de store gruppene av dem over til industriarbeiderklassen og hindre at borgerskapet trekker dem over til seg.

I samband med at klassekampen på landsbygda har tatt seg opp, er det i dag mulig for partiet å utvikle arbeidet blant *småbrukerne* raskt. Dette er svært viktig. Partiet må legge stor vekt på å styrke arbeidet blant *småbrukerne* og *fiskerne* for å legge grunnlaget for en sterk klasseallianse mellom arbeiderklassen og arbeidsfolket på landsbygda.

Partiets organisasjon er kraftig styrka siden partistiftelsen. Partiet har fått ei lang rekke nye lag og har oppretta en del nye distriktsorganisasjoner. Vi har lag i alle fylker og alle litt større byer. Vi har hatt viktig framgang både når det gjelder å organisere partiet i industriarbeiderklassen og når det gjelder å utbre partiorganisasjonen i alle viktige deler av befolkninga.

Vi må fortsette å bygge partiet raskt ut etter de retningslinjene som er nevnt her. Men det er også vår oppgave å bygge partilag flest mulig steder over hele landet. Vi må ta vare på alle kontakter og arbeide for en gang å kunne dekke hver avkrok av landet med partiets organisasjonsnett, og raskt styrke distriktsorganisasjonene.

Partiets medlemstall har også gått fram siden starten. Mange nye kamerater har slutta seg til partirekkene.

Flere enn før kommer fra arbeiderklassen og særskilt fra industriarbeiderne.

Vi har også gjennomført partiets første vervekampanje. Sjøl om vi ikke oppfylte målsettinga, blei normene for kampanjen gjennomført. Dette har medvirka til at partiets klassesammensetning er bedra. Likevel er det nødvendig å slå fast at situasjonen i klassekampen krever at partiet styrker evnen til å lede aksjoner, fordobler innsatsen på ei rekke områder og åpner nye kampavsnitt. Dette krever at partiet må trekke inn et stort antall friske krefter i rekkene. Derfor er den viktigste oppgava på kort sikt i utbygginga av partiet å verve et stort antall arbeidere, lavere funksjonærer og kommunister fra andre lag og klasser til partiet.

Til tross for framganger er det ei kjensgjerning at det verves for lite til partiet, når en sammenholder det med krava som de økte oppgavene innebærer. Det er sentralkomiteens syn at de objektive vilkåra nå ligger til rette for mye større rekruttering enn tidligere. Forutsetninga for kraftig økning i rekrutteringa er at dette arbeidet blir høyt prioritert, godt organisert og at partimedlemmene blir politisk motivert for å løse oppgava.

3. Proletarisk klassesammensetning er nødvendig for å holde partiet revolusjonært

Arbeiderklassen er den mest revolusjonære klassen og utgjør også flertallet av befolkninga i landet vårt. Vi må derfor stille særskilt store krav til klassesammensetninga i partiet. Det må være ei målsetting på kort sikt at flertallet av medlemmene tilhører arbeiderklassen.

Dette er også viktig for å sikre at proletariatet blir

ved makta i partiet. Partiet har i dag mange arbeidere i rekkene, men mange av partikameratene kommer også fra de intellektuelle, de lavere laga av småborgerskapet og fra ungdom under utdanning. Dette er gode kamerater som har tatt arbeiderklassens standpunkt. Vi må fortsette å ta inn slike kamerater i partiet, men vi kan ikke lukke øynene for at disse gruppene blir lettere påvirka av reformisme og har lettere for å vakle når det blåser hardt rundt partiet. Analysen vår av det sosiale grunnlaget for høyreavviket viser dette.

Ved stiftelsen av partiet blei ikke dette slått fast. Dette var et resultat av høyreavviket. På grunn av blant annet «parti for vanlige folk»-linja blei spørsmålet neglisjert i lang tid. Dette var ei revisjonistisk holdning som hemma partiet i å gå framover. Sosialdemokratene og revisjonistene gjør narr av at vi nå tar opp disse spørsmåla. De skryter av sin egen klassesammensetning, mens de fyller opp partiene sine med intellektuelle, faglige og kommunale pamper og partifunksjonærer. Dette tar vi med ro. Et parti som tar alvorlig på oppgavene sine overfor arbeiderklassen, må også ta alvorlig på spørsmålet om klassesammensetninga.

Siden oppgava blei stilt, har vi også nådd en del viktige resultat. Vi kan likevel ikke se dette problemet som løst, verken ideologisk eller tallmessig. Derfor må vi fortsatt ha som oppgave på kort og på lang sikt å forbedre den proletariske klassesammensetninga i partiet.

Dette betyr at partiet først og fremst må konsentrere kreftene og oppmerksomheten om å verve arbeidere og lavere funksjonærer, og særskilt ta alvorlig på å øke medlemstallet i industrien. Partiet vil også verve blant de intellektuelle og de lavere laga av småborgerskapet i byene, men vi må her legge større vekt enn før på å verve folk med et kommunistisk klassestandpunkt, framfor formell dyktighet o.l.

Partiet har også som prinsipp at det må *ledes* av arbeiderklassen på alle plan. Derfor må vi også vie stor oppmerksomhet til spørsmålet om klassesammenset-

ninga i *de ledende organene* i partiet. Vi må legge stor vekt på å fostre arbeiderne i partiet til å kunne ta på seg ledende verv. Vi må også lære opp mange nye ledere av de arbeiderne som i dag slutter seg til partirekkene.

4. Grunnorganisasjonens avgjørende rolle og betydning

Grunnorganisasjonene er normalt det viktigste organisasjonsleddet i partiet. Lagas politiske og organisatoriske styrke er avgjørende for om partilinja skal bli satt om i handling i massekampen. Uten at grunnorganisasjonene kan ta på seg ledende oppgaver i massekampen, kan heller ikke partiet spille noen ledende rolle. De forbinder partiledelsen og partilinja med massene. Uten aktive lag blir partiet som en stab uten hær, og partilinja forblir på papiret.

Uten en revolusjonær stil i grunnorganisasjonene der det blir fatta mange vedtak som også blir satt ut i livet, der alle medlemmene deltar i diskusjonene og i arbeidet, der det tas mange initiativer, drives en militant kritikk og sjølkritikk, der det finnes en aktiv revolusjonær årvåkenhet, kan en heller ikke snakke om at det finnes en revolusjonær partiorganisasjon. Derfor spiller grunnorganisasjonene også ei ledende rolle i å holde partiet revolusjonært.

Vi må derfor legge stor vekt på å styrke partilaga politisk, ideologisk og organisatorisk. Dersom vi konsentrerer oppmerksomheten om å styrke styrer og utvalg på alle plan og ikke tenker på grunnorganisasjonene, vil partiet råtne opp innafra. Det vil bli som et velholdt og pent malt hus der treverket er råttent tvers igjennom.

Høyreavviket som beretninga fremma på det organisatorisk-politiske området, behandla overhodet ikke

grunnorganisasjonens avgjørende rolle i partiet. Samtidig propaganderte beretninga for organisatorisk liberalisme blant partimedlemmene, under dekke av oppgjør med «venstrefeil i det indre partilivet». Dette fremma ei borgerlig, revisjonistisk holdning til arbeidet i grunnorganisasjonen blant mange kadre. Dette avviket eksisterer fortsatt. For eksempel finnes det en tendens i partiet til at kader med *verv* (på *alle* styrenivå) skaffer seg sjøl privilegier i form av å unndra seg pliktene i grunnorganisasjonen. Denne forkastelige stilen er ofte kombinert med at kadrene med *verv* nytter den autoriteten *vervet* gir, til å *presse* sitt syn på grunnorganisasjonen uten å nytte metoden med diskusjon. Det er viktig at grunnorganisasjonene og partiorganene på alle nivå slår til mot slike feil og fører en effektiv kontroll med kadrenes grunnplansarbeid.

Vår forståelse av den avgjørende rolla grunnorganisasjonen spiller, må føre til at vi legger *størst vekt* på å styrke grunnorganisasjonene; partilaga og stedslaga. Særskilt må vi vie stor oppmerksomhet til *laga i industrien*, som driver daglig arbeid blant industriarbeiderklassen. Ei slik prioritering er ikke gjennomført til dags dato.

5. Studier og ideologisk arbeid

Partiet må alltid arbeide for å høyne det ideologiske nivået i hele partiet og hos alle medlemmene. Vi må kreve av alle medlemmer at de studerer marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning, at de studerer verker av Marx, Engels, Lenin Stalin og Mao og dokumenter fra AKP(m-l). Særskilt må det legges stor vekt på å styrke studiene og det ideologiske arbeidet i alle grunnorganisasjonene. Dette er helt nødvendig for at partiet skal kunne spille noen ledende rolle i klasse-

kampen, og for å hindre revisjonisme og opportuniste å trenge inn i partiorganismen. Høyreavviket i partiet innebar ei sterk nedprioritering av studiene av så vel de marxistiske klassikerne som av partiets egne dokumenter. Høyreavviket fremma en studiefiendtlig tendens. Beretninga fra 1973 gikk i spissen for å spre denne farlige revisjonismen. *Beretninga* fremma to ideer om studier. Den ene var at det «måtte utvikles et skole-ringstilbud». Det andre var at partimedlemmene måtte «sikres muligheter» til studier. Den revisjonistiske 1973-beretninga sier ikke et ord om at studiene i marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning er en *plikt* og en *rettighet* for alle partimedlemmene. Slik propaganderte 1973-beretninga for at studier i partiet «var ei frivillig sak». Den så studiene som ei sak for «teoretiske spesialister». Denne revisjonistiske studielinja var nødvendig for å skjule den anti-marxistiske karakteren til det høyreavviket beretninga fremma på alle områder. Den var nødvendig for å hindre at massen av partimedlemmer skulle bli i stand til å avsløre og bekjempe høyreavviket. Høyreavviket på studienes område har gjort stor skade i partiet. Det er drevet på retrett, men på ingen måte nedkjempa. Framleis er partiet grunnleggende for dårlig skolert. Sentralkomiteen har ikke skjønt godt nok hvor stor betydning det har å rydde plass til studiene innafor planene for den politiske og organisatoriske virksomheten til partiet.

Det står fortsatt mye igjen før vi har innført riktige studierutiner i laga. Mange kamerater har fortsatt ingen fullgod grunnskolering. Det finnes heller ikke studieansvarlige i partiorganene på lavere plan. Vi har heller ikke løst oppgava med å utvikle kaderstudier med sikte på vidare skolering av en del kamerater, uten at disse studiene er obligatoriske for alle medlemmer.

Det finnes også fortsatt en tendens i partiet til at noen kamerater er motstandere av å prioritere ideologisk arbeid. Dette har blant annet gitt seg uttrykk i motstand mot å prioritere den ideologiske kampen som har vært

ført i partiet foran 2. landsmøte. Disse kameratene snakker om at arbeidet i arbeiderklassen er det viktigste for partiet. Det er riktig. Men *stilt opp mot* ei linje for å prioritere ideologisk arbeid og kamp, blir resultatet av dette standpunktet at partiet oppfordrer arbeiderne til å slutte opp bak *revisjonistiske* paroler og til fortsatt å være underkasta borgerskapets ideologiske dominans.

I det hele finnes det én tendens i partiets planlegging og arbeid til ikke å prioritere nødvendige studiekampanjer for hele partiet i tilstrekkelig grad når det gjelder studier av de marxist-leninistiske klassikerne. Blant *mange* partimedlemmer finnes stilen med at det overhodet ikke drives sjølstudier av klassikerne, partiets dokumenter, presse osv.

Den konklusjonen vi må trekke, er at det fortsatt finnes et kraftig høyreavvik på studienes område, men samtidig kan vi også vise til en del framgang. Landsmøtestudiene og -diskusjonene har spilt ei viktig rolle. Hele partiet har studert viktige verker av klassikerne og viktige partidokumenter. Grunnskoleringa av nye medlemmer er styrka, og det har vært gjennomført en kampanje for å skolere styrekaderen i partiet i et videregående kurs i marxismen-leninismen (grunnkurs 2). Disse studiene har høyna forståelsen blant mange partimedlemmer for ei rekke sentrale ideologiske og politiske spørsmål: arbeiderklassens ledende rolle, den moderne revisjonismen, klasseanalysen, strategien for den sosialistiske revolusjonen, partiteorien og den marxist-leninistiske filosofien.

Men til tross for denne framgangen er ikke strømmen snudd når det gjelder å innføre en sunn, marxist-leninistisk studiestil og bekjempe den studiefiendtlige tendensen som høyreavviket fremma. Partiet må derfor intensivere arbeidet med å heve det ideologiske nivået kraftig, styrke studiene i laga, utvikle kaderstudier, utvikle grunnstudiene og sjølstudiene og kreve av alle medlemmer at de skolerer seg både i verkene av klassikerne og i partidokumentene.

6. Den demokratiske sentralismen og partinormene

Det kommunistiske partiet er et parti av ledere. Det bygger på den demokratiske sentralismen og pålegger medlemmene en streng, frivillig partidisiplin. Disiplinen er frivillig fordi den bygger på overbevisning. Den er streng fordi gjentatte grove brudd på disiplinen er uforenlig med partimedlemskap.

Disse grunnleggende prinsippene for partiet har det stått kamp om. Vi har retta slag mot tendenser til ultrademokratisme. Denne tendensen kom særskilt fram under det feilaktige «opprøret» mot partilinja under Camara-saka*. Den skadelige «parti for vanlige folk»-linja er drevet på retrett. Partinormene er innskjerpa på ei rekke områder, f. eks. når det gjelder disiplin, fat- og arbeidsplikten, valg av styrer, beretningsplikt, fatting av vedtak, formulering av protokoll o. a. Som resultat av dette er den demokratiske sentralismen blitt styrka. Dette gir oss et godt grunnlag for å ta fatt på en del problemer som fortsatt eksisterer.

Hvordan behandles *direktivene* i partiet? En del steder blir direktiver verken diskutert i styret eller i laget. Andre steder trur kameratene at de har frihet til å endre direktiver eller å la være å følge direktiver, dersom de etter ei lokal vurdering kommer fram til den oppfatninga at direktivene ikke «passer for deres forhold». Slike ting skjer stadig. Derfor må det un-

* *Camara-saka* — Nobels «fredspris» blei i 1973 utdelt til folkemorderen Kissinger og til Pham van Dong fra DRV. De borgerlige ungdomsorganisasjonene gjennomførte en innsamlingskampanje for å gi penger, «Folkets Fredspris», til den brasilianske presten Camara. Kommunistene brøt med Camara-aksjonen da den nekta å rette seg mot USA-imperialismen, og tydelig viste seg å være en aksjon for å spre kapitulasjonisme og pasifisme. AKP(m-l) gikk i spissen for en stor og brei demonstrasjon mot folkemorderen Kissinger og USA-imperialismen.

derstrektes at slike forhold i partiet undergraver den demokratiske sentralismen og gjør det umulig å sette ei enhetlig partilinje ut i livet. Direktiver må behandles på en revolusjonær måte. Det betyr at kameratene må sette seg grundig inn i målsettinga for et direktiv slik at de har god kjennskap til det som skal oppnås, og de må diskutere og fatte vedtak om tiltak som gjør at direktivet kan bli iverksatt på best mulig måte. «Lag som mener at direktiver er feilaktige, skal klage på dem og kreve forklaring. Direktiver skal likevel gjennomføres tross uenighet så lenge de ikke er opphevd.» (Fra «Vedtekter for AKP(m-l)», §15,d.)

Fordi direktiver ikke følges godt nok, skjer det stadig at partilinja ikke blir satt ut i livet, eller at den blir forvrent slik at det er ei anna linje som blir fulgt. I tillegg til den direkte skaden dette påfører partiarbeidet, hindrer slike dårlige forhold partiet i å sammenfatte erfaringene fra f. eks. en kampanje. Det hindrer partiet i å avdekke feil i direktiver, og gjør det vanskeligere å utforme riktigere og bedre retningslinjer for arbeidet. Derfor må det tas et oppgjør med disse feila.

Det er også et annet problem som må tas opp. På noen områder har vi sett at det har vært store problemer med å gjennomføre den demokratiske sentralismen. Dette gjelder særlig ungdoms- og kvinnearbeidet. Partiets direktiver og linjer har gang på gang blitt forvrent, og helt andre linjer enn partilinja er blitt satt ut i livet.

Blant partimedlemmene i Rød Ungdom (RU) og Norges Kommunistiske Studentforbund (NKS) finnes det en utstrakt tendens til å se partiet og ungdomsforbunda som likestilte organisasjoner, og dermed tilsidesette partiets ledelse og undergrave forståelsen for partiets ledende rolle blant de breie massene av medlemmene i ungdomsforbunda.

Blant en del kamerater som jobber på kvinnepolitikens område, har det i lang tid vært tendenser til ikke å anerkjenne partiets ledelse av kvin-

nepolitikken. Gang på gang er partilinja blitt forandra og forvrent av kamerater som har hovedoppgava si på dette området.

Det må derfor slås fast at den demokratiske sentralismen omfatter alle medlemmer. Ingen i partiet, uansett hvilket område de jobber på, har rett til å forvrengje partilinja eller sette seg over partilinja eller sette seg over partiets organer og ledelse. På den andre sida er det nødvendig å styrke partiledelsen drastisk på disse områdene.

Videre finnes det fortsatt eksempler på at enkelte personer kan gå i lang tid som partimedlem uten å utføre partiarbeid eller uten å betale kontingenten, uten at det blir tatt affære. Ingenting blir gjort for å korrigere slike kamerater, eller for å få dem til å gå ut av partiet dersom det viser seg at de ikke forbedrer seg. Det finnes også eksempler på at partimedlemmer kan bryte partilinja eller partidisiplinen gang på gang, uten at de blir kritisert eller uten at det blir tatt disiplinære tiltak mot dem. Konsekvensen av en slik stil er at folk som ikke har noe i partiet å gjøre, blir gående i partiet og slenge. Slike forhold gjør at partiet ødelegges innafra av opportunistiske elementer. Det legges åpent for skadegjørere og fraksjonister. Det er derfor nødvendig at partiet kvitter seg med uforbederlige opportunistar, personer som ikke godtar partidisiplinen og passive elementer, slik at partirekkene stadig holdes reine og røde.

Men samtidig må det advares mot en tendens til «harde slag». Dette er en stil som har vokst fram enkelte steder i partiet som en følge av vulgariseringa av kampen mot høyreavviket. Kamerater som har vist tilbakegang, som har enkelte problemer med linja osv., blir kasta ut av partiet. Og dette skjer uten at en først har tatt politisk kamp med dem med sikte på å forbedre kameratene og redde dem for partiet.

Partiet må uten å nøle kvitte seg med uforbederlige elementer, men dette må ikke bli ei sovepute for ikke å føre kamp med og hjelpe kamerater som kan reddes!

I en del lag finnes det også en usunn og skadelig tendens til at uløste politiske uenigheter og personmotsetninger fører til at det oppstår faste grupper av personer som motarbeider hverandre politisk og personlig. Slike tendenser har vært særlig merkbare under oppgjøret med høyreavviket. Denne typen fraksjonisme må fordømmes på det skarpeste. Resultatet av slike dårlige forhold en del plasser blir at en slutter å se på politiske standpunkter ut fra om de er riktige eller feilaktige. I stedet ser en bare på hvem som fremmer dem. Fordi diskusjonene av den politiske linja forfaller, forfaller også laget politisk og slutter å fungere som en kommunistisk grunnorganisasjon.

Vi må slå fast at partiet pålegger alle medlemmer å stå åpent fram med sine standpunkter, være rettferdige i kritikken og dristige i sjølkritikken. Partiet pålegger alle medlemmer å vurdere alle politiske spørsmål ut fra hva som er rett og hva som er feil, og ut fra hva som tjener arbeiderklassen og partiet og hva som ikke gjør det.

7. Kampen mot byråkratismen i partiorganisasjonen

Et viktig problem som må tas opp, er tendensen til byråkratiske avvik i partiet. Mange styrer leder arbeidet uten å ha gjort undersøkelser. De leder gjennom beskjedgivning uten politisk diskusjon og mobilisering.

Tendensen til byråkratisme er en alvorlig feil som bryter med masselinja og fremmer revisjonisme i partiorganisasjonen. Det byråkratiske avviket gir seg blant annet uttrykk i at direktiver og linjer blir behandla på en *formalistisk* måte. Direktiver og planer fra styrene blir ofte hevda å være riktige «fordi de kommer ovafra», og ikke gjennom argumentasjon om hva slags

linjer de fremmer. Når det skal mobiliseres til demonstrasjoner og aksjoner, får medlemmene eller laga beskjed om tid og sted for henting av løpesedler osv. Men de får ofte ingen politisk rettleiing om *linja* for demonstrasjonen, hvorfor den er viktig og dermed hvorfor det er nødvendig å mobilisere breitt blant massene. Slik fører det byråkratiske avviket til at styrene blir «pakkedisker» i stedet for *politiske* ledelser.

Stilen med å unnlate å gjøre undersøkelser er en typisk framtredelesform for det byråkratiske avviket. Denne stilen herjer både i avdelingsstyrer og på mellomplanet i partiet. Særlig utprega er den i partiets ungdomsforbund og blant kadre som jobber i kvinnebevegelsen. Det skrives «beretninger», løpesedler osv. og det utformes linjer, uten at noen undersøkelser er gjennomført. Slike byråkratiske metoder for ledelse fører til at det proklameres at massene på et sted «går til høyre», når det i virkeligheten er det motsatte som er tilfelle. Eller det påstås at mulighetene for kamp er «små», mens det i virkeligheten bobler og syder blant massene. Linjer som kommer ut av en slik praksis, er skrivebordskonstruksjoner. De er bare egna til å skade partiet og massenes interesser.

Det byråkratiske avviket er en revisjonistisk høyrefeil som må bekjempes ved at styrene på alle plan i partiet gjør egne undersøkelser, bekjemper formalisme og kvitter seg med byråkratisk beskjedgiving.

8. Kritikk og sjølkritikk

Kritikk og sjølkritikk er en uatskillelig del av partilivet. Det er av avgjørende betydning for et kommunistisk parti at det tar alvorlig på å gjøre opp med feila sine. Uten en militant kritikk og sjølkritikk åpnes partiet for opportunisme og fraksjonisme, ufruktbare stridigheter

og personrivalisering. Det blir lett for skadegjørere å operere uhindra innad i partiet. Byråkratisering og revisjonistisk maktovertaking blir gjort lettere. Kritikk og sjølkritikk er en metode for å holde partiet revolusjonært.

Høyreavviket sikta mot å likvidere kritikken og sjølkritikken i partiet. Den revisjonistiske 1973-beretninga behandla ikke spørsmålet om kritikk og sjølkritikk med et eneste ord! Sjøl nytta beretninga metoden med å skjønne den faktiske situasjonen og dekke over feil. Fortsatt er en slik feilaktig stil ganske utbredt i partiet. Dessuten eksisterer det ei feilaktig holdning til kritikk og sjølkritikk hvor kameratene ikke skjønner at de trenger kritikk og sjølkritikk for å gå framover, men oppfatter kritikk og sjølkritikk som et ubehagelig rituale.

Det finnes også en skadelig tendens blant noen kamerater til å «bukke oppover» og «sparke nedover». Kameratene mottar kritikk fra overordna organer på en servil måte, «aksepterer» den raskt, men gjør ingen ting for å rette feila. I stedet behandler de underordna organer og mindre ledende kamerater på en arrogant måte, kjefter i stedet for å fremme politisk fundert kritikk, osv. Dette er en stil som står i skarp motstrid til den demokratiske sentralismen, og den hindrer partiet i å rette på politiske feil og mangler.

Det må derfor slås fast at det er *for lite* kritikk og sjølkritikk i partiet, og at den kritikken og sjølkritikken som drives, er alt for *begrensa*. Kritikken og sjølkritikken er ofte begrensa til å dreie seg om organisatoriske feil og avvik, kritikk av møter, arbeidsstil o. l. Særskilt alvorlig er det at politiske feil og avvik ikke blir kritisert. Lag eller kamerater kan bryte partilinja gang på gang uten at vi noen gang hører et ord sjølkritikk fra dem. Det drives også for lite personkritikk. Når en feil blir avdekka, blir den ofte kritisert som et resultat av dette eller hint «avvik», uten at et ord sies til kritikk av de kameratene som har ført

fram og forsvart dette avviket. Denne begrensninga av kritikken og sjølkritikken er særskilt skadelig nå, fordi den sløver årvåkenheten overfor feil når det gjelder den politiske linja og overfor kamerater som står for feilaktige standpunkter.

Vi må derfor utvikle en kritikk og sjølkritikk som omfatter *alle* forhold i partiet. Det må drives en systematisk og regelmessig kritikk og sjølkritikk av alle politiske feil og avvik, organisatoriske feil og mangler, av arbeidsstilen og av enkeltkamerater. Dette er en rett og en plikt for alle partimedlemmer.

9. Kaderpolitikk

«Så snart den politiske linja er fastlagt, blir kadrene den avgjørende faktoren,» har Mao Tsetung sagt. Det betyr at når det er utforma riktige politiske retningslinjer og stilt riktige oppgaver, vil disse retningslinjene bli på papiret uansett hvor gode de er, dersom det ikke finnes kadre som kan sette dem aktivt om i handling. Derfor må vi alltid vie stor oppmerksomhet til kaderpolitikken.

Partiet har fått fram en god del nye dyktige kadre på ei rekke forskjellige områder og på alle plan i partiet siden stiftelsen. Likevel holder fostringa av nye kadre langt fra mål i forhold til økninga av oppgavene. Denne fostringa kan heller ikke sies å være resultat av noen bevisst kaderpolitikk fra partiet. Kaderpolitikken blei overhodet ikke stilt som noen oppgave da partiet blei stifta. Dette har ført til at den er blitt ignorert i lang tid. I stedet har spontaniteten rådd grunnen, og feilaktige linjer har fått utvikle seg.

Sentralkomiteen er av den oppfatning at kaderpolitikken i partiet er sterkt angrepet av revisjonistiske feil. Når det gjelder utvelgelsen av kadre til partiverv og

andre oppgaver, finnes det tilfeller der folk blir utnevnt ut fra personlige bekjenskaper, familieforbindelser eller fordi de har snakka kamerater i overordna organer etter kjeften. Dette er særskilt graverende feil fordi det legger grunnlaget for korrumpning av forholda i partiet ved at det oppstår grupper av folk som rotter seg sammen og arbeider for sine egne mål innad i partiet og forsvarer hverandre prinsippløst «utad». Det er også åpen og uforfalska revisjonisme av verste merke. Det finnes også tilfeller av at folk velges ut fra tilfeldige omstendigheter, som at en velger «de som har best tid» o. l. Denne stilen er farlig, for den åpner for at en ikke velger ut folk etter kommunistiske prinsipper.

Slike grove feil når det gjelder utvelgelse av kadre, står i skarp motsetning til hovedsida ved valg og utvelgelse av kadre i partiet. Hovedsida er at kadre velges til verv ut fra ei vurdering av de politiske kvalitetene til hver enkelt kader og ei vurdering av det arbeidet som er blitt gjort. Dersom vi ikke holder fast ved denne rette praksisen og skarpt bekjemper de feila vi har avdekka, vil vår praksis her degenerere til den borgerlige kaderpolitikken som vi finner i SV, «NKP» og alle de andre borgerlige partiene. Der oppnår folk tillitsverv gjennom korrupsjon, personlige bekjenskaper, maktkamp og intriger.

Når det gjelder spørsmålet om kaderfostringa, har det mangla ei linje for å lære opp og forfremme kadre.

Vi har mangla metoder og vi har mangla en plan for arbeidet med kadre. Vi har ikke hatt riktige metoder for å gi rettleiing, for å drive kontroll, kritikk, korrigering og skoloring av kadre. Dette har ført til at partiet ikke får fram nok kader. Ressursene i partiorganisasjonen blir ikke utnytta fullt ut, og de gode egenskapene til hver enkelt kamerat blir ikke tatt vare på og utvikla.

For å løse dette problemet grunnleggende må vi innføre en riktig kaderpolitikk på alle plan i partiet, som begynner med kandidatmedlemmene og føres videre oppover i partiet. Ettersom vi i dag tar inn mange nye

arbeidere i partiet, må vi særskilt legge vekt på å lære dem raskt opp til å bli dyktige kadre som kan løse viktige oppgaver.

10. Sikkerheten

AKP(m-l) bygger på prinsippet om at partiets organisasjon under kapitalismen arbeider etter prinsipper for illegalitet. Dette betyr at partiets *politikk* er offentlig og tilgjengelig for alle, mens partiets *organisasjon* for størstedelen må være ukjent, «under jorda», for klassefienden. Bare slik kan partiet beskytte medlemmene og partiorganisasjonen overfor forfølgelse, svartelisting osv. under de nåværende forholda. Bare slik blir partiet satt i stand til å løse oppgavene sine i samband med den sosialistiske revolusjonen.

Den feilaktige sikkerhetslinja fra beretninga til partiets første landsmøte, skadde sikkerhetsarbeidet i lang tid. Det blei blant annet ikke slått fast at sikkerhetsarbeidet var under enhver kritikk i 1973.

For partier som arbeider legalt er det alltid slik at det legale arbeidet som utføres, byr på fare for at det oppstår avvik som følge av påvirkning fra sosialdemokratisk og reformistisk ideologi. Dette har også skjedd i vårt parti. Særskilt var valgkampen i 1973 og det legale arbeidet i fagforeningene slike kilder til avslakking i sikkerhetsarbeidet. Avviket førte til at alskens slendrian med offentliggjøring av navn på medlemmer, med å snakke om interne partisaker i telefonen osv. fikk bre seg i partiet for ei tid.

Vi har tatt viktige skritt for å rette opp dette det siste året. Det er blitt utgitt en ny sikkerhetsinstruks, og det er også gjort ei rekke andre tiltak for å beskytte partiet.

Vi må bygge videre på dette og fortsette å ta sikkerhetsarbeidet svært alvorlig. Vi må både bygge på særskilte metoder for å sikre partiarbeidet, og på

masselinja. Vi tar skarpt avstand fra det synet som har gjort seg gjeldende i partiet om at godt massearbeid er det *eneste* nødvendige sikkerhetsarbeidet. Samtidig er massearbeidet et helt uunnværlig ledd i sikkerhetsarbeidet. Der vi vinner massenes tillit og forklarer partiets sikkerhetspolitikk for dem, vil de også beskytte partiet og partimedlemmene. Derfor må vi også fordømme brudd på masselinja i sikkerhetspolitikken skarpt, samme hvor de forekommer, på sommerleire, i demonstrasjoner e. l.

Men framleis er *nivået* på sikkerhetspolitikken vår altfor lavt. Om vi sammenholder sikkerhetsarbeidet vårt med faren for krig og okkupasjon som øker raskt, må vi slå fast at det er viktig å styrke den revolusjonære årvåkenheten kraftig i hele partiet. Vi må gjøre partiet i stand til å kunne gå i illegalitet raskt om situasjonen skulle kreve det.

11. Økonomien

Partiet ser det økonomiske arbeidet som en uatskillelig del av den organisatoriske linja si og som ei forutsetning for å kunne sette den politiske linja ut i livet.

I det økonomiske arbeidet bygger vi på sjølbergingsprinsippet. Fordi vi arbeider under kapitalistiske forhold, vil det alltid være et press på partiet for at det skal la seg kjøpe opp av borgerskapet. At partiet har latt seg påvirke av slikt press, viser seg blant annet ved at vi i lang tid har hatt ei uklar linje overfor statlige midler. Vi har vært uvillige til å avvise slike bidrag på et prinsippielt grunnlag som forsøk på å kjøpe opp partiet. Dette kan beskrives på den måten at borgerskapet lenge har hatt foten i dørsprekken. I samband med dette fantes det også ei tid ei kraftig nedprioritering av det økonomiske arbeidet i partiet. Det var tendenser til sløsing, rot i regnskapene osv. Etter at vi har kommet et

godt stykke i korrigeringa av disse feila, har vi lagt grunnlaget for at partiet i dag har en sunn økonomi bygd opp etter prinsippene for sjølberging. Stort sett er vi godt i gang med å innføre en sunn stil med budsjetter, regnskaper, økonomiansvarlige på alle plan i partiet og skolering av kasserere. Partiet har også utvikla en sunn og riktig stil med regelmessige innsamlinger som gjør revisjonistene grønne av misunnelse.

Men dette gir oss ingen grunn til å bli sjøtilfredse. Det er et nært samband mellom de politiske og de økonomiske oppgavene. Etter hvert som de politiske oppgavene øker, må vi også styrke det økonomiske arbeidet.

For å møte de økte økonomiske behova, må vi i stadig større grad bygge på massene utafør partiet. I dag er mobiliseringa av massene i det økonomiske støtteamet en stor svakhet. Det er en lovmessighet at i takt med at den politiske kampen utvikler seg, må også massene trekkes med i det økonomiske arbeidet. Bare bidraga fra massene er en uutømmelig kilde.

12. Partipressa — propagandaen

I landsmøteperioden har partiet fatta vedtak om å utvikle Klassekampen til dagsavis. Denne oppgava er nå langt på vei sikra gjennom kampanjer som partiet har gjennomført seierrikt. Dette resultatet er oppnådd ved at en har planlagt langsiktig, stilt oppgava politisk og ved at mange utafør partiet er blitt mobilisert til å bygge fundamentet for dagsavisa.

At disse kampanjene blir gjennomført og at dagsavisa blir gjort til virkelighet, er en stor seier for arbeiderklassen og det arbeidende folket i Norge. Det er et kraftfullt slag retta mot revisjonismen og alle andre classesvikere.

VII. DET KOMMUNISTISKE UNGDOMSARBEIDET

1. Ungdomsarbeidet er avgjørende for revolusjonen

Lenin lærer oss at seieren følger dem som har ungdommen med seg. Dette uttrykker klart hvilken enorm betydning det kommunistiske ungdomsarbeidet har.

Seier for sosialismen i Norge ligger i framtida, men framtida tilhører dem som er unge i dag. Revolusjonen kan bare seire dersom den har støtte fra millionmassene i det arbeidende folket, og dersom den er leda av arbeiderklassen og dens parti. Men erfaringene fra alle sosialistiske revolusjoner viser at den store massen av aktive *kjempere* under revolusjonen må hentes fra rekkene av unge arbeidere og andre unge arbeidende mennesker.

Derfor kan vi si med sikkerhet at *det* kommunistiske partiet som undervurderer arbeidet med ungdommen og ikke bryr seg om å utvikle et kommunistisk ungdomsarbeid, det holder på å sage over den greina det sjøl sitter på, det skader arbeiderklassen og risikerer å forsinke seieren for revolusjonen.

2. Vårt ungdomsarbeid har vunnet viktige seire og har et godt utgangspunkt

Vi har en del erfaringer med kommunistisk ungdomsarbeid. AKP(m-l)s to ungdomsforbund, Rød Ungdom

(RU) og Norges Kommunistiske Studentforbund (NKS) er livskraftige bevis på de framgangene vi har vunnet.

RU og NKS spiller ei viktig rolle i utviklinga av ungdomsmassenes kamp og politiske bevissthet. De medvirker til å få kampen arbeiderungdommen, skoleungdommen, studentene, soldatene og hele den arbeidende ungdommen fører, til å smelte sammen med og støtte opp om arbeiderklassens klassekamp. De er viktige og slagkraftige redskaper for AKP(m-l) både i ungdomsmassene og i det arbeidende folket som helhet.

Etter norske forhold i 1976 er RU og NKS store partipolitiske ungdomsorganisasjoner. Ungdomsorganisasjonene til de borgerlige partiene offentliggjør falske medlemstall som løper opp i titusener, mens de virkelige medlemstalla er noen hundre. Revisjonistenes forskjellige ungdomsforbund har vakla fra tilbakeslag til tilbakeslag. De er uten sammenlikning det svakeste organisatoriske leddet i den revisjonistiske bevegelsen. AUF har gått langt, langt raskere tilbake enn DNA sjøl. I flere år har RU og NKS på den ene sida og Unge Høyre på den andre i virkeligheten vært de største og organisatorisk mest slagkraftige politiske ungdomsorganisasjonene.

Styrkeforholdet mellom de kommunistiske og de borgerlige ungdomsorganisasjonene er altså langt gunstigere for oss enn styrkeforholdet mellom sjølve partiet AKP(m-l) og de borgerlige partiene. I ungdomsforbunda har partiet en svært verdifull ressurs som gir løfter om fortsatt stor framgang i åra som kommer.

Dette er et resultat av mer enn ti års kamp for å bygge opp den kommunistiske ungdomsbevegelsen. Kommunistisk ungdomsarbeid spilte ei svært viktig rolle i arbeidet med å skape grunnlaget for å stifte partiet. Sosialistisk Ungdomsforbund (SUF) starta som SFs*

* SF: Sosialistisk Folkeparti, blei i sin tid danna av gruppa rundt ukeavisa Orientering som brøyt med DNA. Sammen med «NKP» og utbrytere fra DNA etter EEC-kampen, gikk SF opp i Sosialistisk Valgforbund, seinere Sosialistisk Venstreparti. — Red.

ungdomsorganisasjon i 1963. I 1969 blei SUF(m-l) den første organisasjonen i Norge som stilte seg på marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenknings grunn. I flere år var SUF det ledende senteret i arbeidet for å bygge partiet. SUFs kamp for partiet trakk til seg marxist-leninister fra «NKP» og SF. Det la grunnlaget for den organisasjonen som oppretta partiet, MLG* , og for fraksjonen av marxist-leninister fra «NKP», MLF** . SUFs arbeid førte også til at viktige grupper brøt ut av «KU» og AUF og slutta seg til den kommunistiske ungdomsbevegelsen. I løpet av disse åra har den kommunistiske ungdomsbevegelsen spilt ei viktig rolle når det gjelder å utløse og lede svære massebevegelser blant ungdom. Særlig gjelder dette fra og med generalstreiken av studenter i 1970 der over 30 000 deltok. Den kommunistiske ungdomsbevegelsen har vært en viktig støtte for solidaritetsbevegelsen for Vietnam og andre anti-imperialistiske bevegelser. Den har båret en stor del av børa i streikestøttearbeidet og annet støttearbeid for arbeidsfolk i kamp.

Alt dette har skapt den utgangsposisjonen partiet har nå for å utvikle ungdomsarbeidet videre. RU og NKS er to ungdomsforbund som tallmessig sett er relativt store. De har en virkelig innflytelse og forankring i viktige deler av ungdomsmassene. De har en offervillig medlemsmasse som kan og vil kjempe for klassens og

* MLG: Etter splittelsen mellom den revolusjonære og den reformistiske fløya på SFs landsmøte i 1969, gikk 1000 medlemmer ut av partiet sammen med ungdomsorganisasjonen SUF. En del av dem slutta seg sammen i Sosialistiske Arbeids- og Studiegupper. Med utgangspunkt i dem blei Marxist-leninistiske Grupper (MLG) oppretta på et landsmøte i 1970. MLG utvikla seg seinere til den ledende marxist-leninistiske organisasjonen og forberedte stiftelsen av AKP(m-l).

** MLF: Under påvirkning fra SUF(m-l) organiserte opposisjonen i «NKP» seg i Marxist-leninistisk Front i 1970 og brøyt med revisjonistpartiet. Flertallet i MLF ønsket å samarbeide med MLG og SUF(m-l), mens mindretallet rundt revisjonisten Kjell Hovden saboterte det partibyggende arbeidet. Landsmøtet til MLF i 1971 ekskluderte Hovden og vedtok å oppløse seg sjøl for å samle ml-bevegelsen i en partibyggende organisasjon — MLG.

— Red.

partiets sak. Dette er enda viktigere enn størrelsen på medlemstallet. AKP(m-l) har et rikt fond av erfaring som vi kan summere opp, analysere og omdanne til nye store framganger for det kommunistiske ungdomsarbeidet. Samtidig er den objektive situasjonen blant massene av det arbeidende folkets ungdom gunstigere for oss enn på noe tidspunkt siden vi begynte arbeidet vårt. Arbeiderungdommen, skoleungdommen og studentene blir stadig mer opprørsk og kampvillige. De mister stadig flere illusjoner om kapitalismen og de borgerlige politikerne. Arbeiderungdommen er den delen av arbeiderklassen der DNA-toppene uten sammenlikning har minst politisk tillit og dårligst organisatorisk støtte. Ungdommen er den delen av det arbeidende folket der det finnes minst sympati for og mest skepsis mot den sovjetiske sosialimperialismen. Ungdomsmassene er den delen av folket som mest helhjerta og entusiastisk sympatiserer med frigjøringsbevegelsene. Det er tusener av unge jenter som har båret fram den nye kvinnebevegelsen. Dette er en følge både av partiets og ungdomsforbundas arbeid. Det er en følge av hele utviklinga i klassekampen med stadig flere streiker, forverring av kåra til ungdomsmassene, supermaktens herjinger, frigjøringsbevegelsenes seire rundt omkring i verden, osv.

Sjølsagt finnes det også dårlige tendenser blant ungdommen. Borgerskapet og imperialismen forsøker å vende ungdommens brudd med tradisjonelle borgerlige verdier om til dekadens. De forsøker å få ungdommen til å drive ei tom jakt på falske mål som rus og moter. De forsøker å få dem til å gjøre seksualitet til mål for livet, til å slappe av, drive dank, melde seg ut av verden, «flippe ut», osv. Borgerskapet forsøker å vende ungdomsmassenes forvirring og fortvilelse til reaksjon og fascisme. De forsøker å gjøre ungdommens radikaliserings om til støtte for revisjonismen. Sjøl om revisjonismen er svakt

organisert blant ungdommen som helhet, så har særlig SV hatt stor oppslutning blant ungdom. På universitetene finnes det både ei sterk strømning i retning av revisjonisme og trotskisme og relativt sterke revisjonistiske organisasjoner.

Men det er fullstendig feilaktig å gjøre dette til noen hovedtendens som overskygger den raske progressive utviklinga av det arbeidende folkets ungdom. Vi er overbevist om at den progressive utviklinga kommer til å fortsette. Det er opp til kommunistene sjøl å knytte an til denne utviklinga. Det er vårt eget arbeid som avgjør om dette fører til økt støtte for sosialismen, for revolusjonen og det kommunistiske partiet.

3. Store og alvorlige uløste problemer i ungdomsarbeidet

Det vi har sagt nå betyr ikke at alt står bra til i ungdomsforbunda og i partiets ungdomsarbeid.

Høyreavviket utvikla seg tidlig i SUF(m-l). Det fikk enda skarpere former i RU og NKS enn i partiet sjøl. Oppgjøret med høyrefeila har vært vanskeligere enn i partiet. Betydelige avvik finnes ennå høsten 1976 på alle plan i ungdomsforbunda. Den riktige linja står ikke så sterkt i forhold til den borgerlige linja når vi sammenlikner med situasjonen i partiet.

Samtidig har vi feil og svakheter når det gjelder å lede ungdomsforbunda på en riktig måte. Partiledelsen har i perioder ikke evna å prioritere rettleiing og hjelp til ungdomsforbunda riktig. Ledende partimedlemmer i RU og NKS og andre ledende kamerater i ungdomsforbunda har ikke sjøl tatt initiativ til å skaffe seg hjelp og støtte fra partiledelsen. I en del tilfeller har de til og med unndratt seg kritikk og kontroll fra partiledelsen. På lavere nivå har vi ikke gjennomført i hele partiet at

det finnes skikkelige, faste forbindelser mellom partiets organer og ungdomsforbunda. Slike forbindelser skal gi ungdomsforbunda politisk rettleiing, støtte og hjelp, og skal sørge for å sikre partiets ledende rolle overfor ungdomsforbunda overalt.

I denne forbindelse er det viktig å kritisere at direktivet om å gjennomføre «ungdomslederprinsippet» ikke er fulgt opp i organisasjonen. Gjennomføringa av dette direktivet ville nettopp sikre at hvert partilag bl. a. hadde fått en ungdomsansvarlig med oppgave å konsolidere, styrke og bygge ut RU og NKS lokalt.

Dette gjør at vi må si at partiet ennå ikke oppfyller rolla si fullt ut når det gjelder å lede og hjelpe kameratene i ungdomsforbunda. Partiet tar ikke godt nok vare på og utvikler ikke godt nok den verdifulle ressursen disse kameratene utgjør.

Som vi veit så har ikke disse feila hindra ungdomsforbunda fra å utvikle seg eller å delta i massekampen. Likevel er de så alvorlige at dersom vi ikke nedkjemper dem, finnes det en virkelig fare for at de kommunistiske ungdomsforbunda for første gang kan få virkelig store tilbakeslag. Det er sikkert at feila har gjort skade i en del massekamper. Noen ganger har de hindra de unge kommunistene i å oppfylle oppgava si som de beste og mest pålitelige støttene og lederne for ungdommen. De har gitt Unge Høyre og revisjonistene en del unødvendige seire og hjulpet dem til å skaffe seg og holde på en del viktige maktposisjoner. Uten tvil har de hindra en masse revolusjonært innstilt ungdom i å bli trukket nærmere til og rekruttert av den kommunistiske ungdomsbevegelsen.

Partiledelsen arbeider fortsatt med å få grep om disse store og alvorlige feila. Vi skal derfor heller ikke presentere noen fullstendig analyse av alle sider ved ungdomspolitikken i denne beretninga. Det trengs mye mer arbeid for å fastslå utviklinga av den revisjonistiske linja og ytringsformene for den når det gjelder

ungdomsforbundas politikk for massekampen, for ungdommens masseorganisasjoner, for parolene som blir stilt for dagskampen, for forholda til de revisjonistiske ungdomsforbunda, osv. Vi skal her legge fram noen delkonklusjoner som først og fremst behandler viktige sider ved utviklinga av avviket i *ungdomsforbunda sjøl og i forholdet mellom partiet og ungdomsforbunda*.

4. Når begynte avviket i SUF(m-l)?

Vi skal først behandle et spørsmål det har vært betydelig forvirring om blant kameratene som jobber i ungdomsforbunda: Når begynte høyreavviket i SUF(m-l)?

Fra SUFs brudd med SF i februar 1969 blei det SUFs viktigste oppgave å bygge et nytt kommunistisk parti. Navnebyttet til SUF(m-l) og de programmatisk vedtaka på landsmøtet høsten 1969 stadfesta dette. I en periode på om lag 2½ år — fra februar 1969 til sommeren 1971 — var oppgava for ungdomsforbundet ikke bare å støtte oppbygginga av partiet. SUF/SUF(m-l) var også i denne perioden den ledende og den største *krafta* i partibygginga. Det måtte i denne tida i så stor grad som mulig også oppfylle de oppgavene et parti ellers skulle ha tatt på seg.

SUF(m-l) kom altså til å fungere som et slags «ungdomsparti». Det vil si at SUF(m-l)s ledelse sjøl måtte ta stilling til *alle* de viktigste problemene som den kommunistiske bevegelsen sto overfor: forene kommunistene, opprette, redigere, finansiere og spre KLASSEKAMPEN, ta stilling til streiker, demonstrasjoner, valg osv. SUF(m-l)s organisasjon måtte bære hoveddelen av det praktiske arbeidet med alle disse sakene. I tillegg til dette dreiv SUF(m-l) også ungdomsarbeid, og *medlemmene* var gjennomsnittlig svært unge.

Fra og med sommeren 1971 blei MLGs sentralkomite det ledende sentret i den norske marxist-leninistiske bevegelsen. MLG var nå styrka så mye organisatorisk at MLG tok på seg hovedtyngden av det praktiske arbeidet med partibyginga og de oppgavene som ellers ville ha falt på et parti.

Dette stilte nye og andre oppgaver for SUF(m-l). En måtte *i hovedsak* konsentrere seg om ungdomsarbeid og legge mye mer vekt på å bli et stort kommunistisk ungdomsforbund.

Noen kamerater vil ha det til at avvika i ungdomsforbundet skriver seg fra den tida da SUF(m-l) var et «ungdomsparti». Ifølge dem er feila at SUF(m-l), RU og NKS i alle åra siden har forsøkt å slå seg fri fra «feila i det gamle SUF», men at denne «befrielsesaksjonen» dessverre aldri har lyktes.

Innholdet i dette er ingenting annet enn et fordekt forsvar av høyreavviket som fulgte *etter* sommeren 1971. For hva skjedde?

Under dekke av å «bryte med det gamle SUF» og under dekke av å ville bygge et «virkelig ungdomsforbund», blei det retta angrep mot mye av det *verdifulle* som var oppnådd i «den gamle SUF-tida». En angrep fast disiplin, arbeidsplikt og kommunistiske studier. Til og med det kommunistiske programmet til ungdomsforbundet bei angrepet. Det blei også prøvd på å likvidere den organisatoriske sjølstendigheten til ungdomsforbundet, da det blei gjort forsøk på å nedlegge ungdomsforbundet og skape en brei «revolusjonær» front.

Grunnleggende var det ei *positiv* sak at SUF(m-l) kvitta seg med den organisatoriske og politiske liberalismen som prega det tidlige SFs ungdomsorganisasjon. Sjølsagt var det ikke mulig fullt ut å utvikle studiene, arbeidsplikten, disiplinen osv. på en måte som svarte til ungdomsforbundets *spesielle* behov når det også skulle være et slags «parti». Dette er likevel ikke hovedsaka. Hovedsaka er at disiplin,

studier, arbeidsplikt osv. *også* trengs i et kommunistisk ungdomsforbund som *ledes* av et parti. Situasjonen krevde at dette blei *tilpassa* ungdomsforbundets nye oppgaver, ikke at det blei *forkasta*, slik det blei gjort framstøt for under høyreavviket.

Det er heller ikke riktig at SUF(m-l) før 1971 *ikke* var noe ungdomsforbund og *ikke* dreiv ungdomsarbeid. Tvert imot dreiv SUF/SUF(m-l) i denne tida et svært verdifullt ungdomsarbeid. Dette ungdomsarbeidet oppnådde en del strålende resultater, som f. eks. den nevnte generalstreiken av studenter, som vietnamarbeidet på skolene osv. Det som derimot skjedde i ei tid *etter* 1970, var at *nettopp* dette framgangsrike ungdomsarbeidet blei angrepet og forsøkt nedlagt under dekke av å «bryte med det gamle SUF» og «bygge et ungdomsforbund».

En annen ide går ut på at SUF(m-l) opp til sommeren 1971 var et ungdomsforbund slik partiet trenger det, og at hele parolen om å endre innrettinga på arbeidet og bygge et breitt kommunistisk ungdomsforbund var feilaktig. Denne ideen er også gal. Den uttrykker mangel på forståelse for forskjellen på ungdomsforbund og parti. Det var nødvendig med endringer etter 1971, sjøl om mange av de endringene som faktisk blei gjort, var til det verre. Det som ligger bak dette synet, er skepsis til ideen om en kommunistisk masseorganisasjon for ungdom. Det er ei sekterisk holdning til å ta masser av ungdom opp i ungdomsforbunda. Det er mangel på tillit til at det finnes breie revolusjonære strømninger i ungdomsmassene. Det dekker over en ide om at ungdomsforbunda skal være små og snevre studie- og propagandaorganisasjoner, som skal ta lett på spørsmålet om å delta i massekamper utvikle dagskrava og delta i de breie masseorganisasjonene.

Disse to feilaktige standpunktene viser at klarhet i spørsmålet om *når* og *hvordan* høyreavviket oppsto i SUF(m-l), ikke er noe akademisk spørsmål. Det er ei

sak som får praktisk betydning for hvilken politikk vi vil at ungdomsforbunda skal føre i åra framover.

I virkeligheten fikk høyreavviket sitt gjennombrudd i SUF(m-l) høsten 1971. Det *riktige* spørsmålet om å bedre ungdomsforbundets arbeidsmåter og prioritering blei gitt *feilaktige* og *revisjonistiske* svar. Dette er delvis behandla før i denne beretninga under avsnittet om de to veiene i partiet. Her skal vi kort si litt om hvordan det arta seg i SUF(m-l).

I MLGs sentralkomite blei det utvikla ei linje som gikk ut på at det viktigste for SUF(m-l) var å bekjempe borgerlige strømninger i *ideologien* hos ungdommen. De ideologiske strømningene som søkelyset blei satt på, var ikke borgerlig reaksjon, revisjonisme e. l., men seksualspørsmål, moter, strebing etter gode karakterer osv. Denne linja blei kjørt ut overraskende overfor SUF(m-l) like før landsmøtet, og blei godkjent der.

I praksis betydde dette å avlede oppmerksomheten fra de *virkelig* viktige sakene i det kommunistiske ungdomsarbeidet. Det utvikla seg for ei tid åpent ei linje for ikke å bry seg om masseorganisasjonene og ta lett på økonomiske og velferdsmessige dagskrav. Det åpna også for synspunkter om at det var viktigere å diskutere forholdet mellom gutt og jente og spørsmålet om moter enn å studere marxismen-leninismen og lære å forstå opportunismen. Dette utkjøret skapte forvirring i ledelsen i SUF(m-l) om hva et kommunistisk ungdomsforbund egentlig var og hva som var oppgavene for det. Det gjorde stor skade på kort tid.

Høsten 1971 begynte også ungdomsforbundets særskilte variant av «enhetslinja overfor revisjonistene» å stikke hodet fram. Den gikk i sin mest ekstreme form ut på at ungdomsforbundet skulle avskaffe sitt kommunistiske program og bli en allmennrevolusjonær eller allmennprogressiv organisasjon. Videre gikk den ut på at ungdomsforbundet kunne oppløse seg og gå opp i en «brei ungdomsfront». Denne skulle i teorien kunne omfatte f. eks. «KU».

Linja med den såkalte «ideologiske kampen» (som ikke var virkelig ideologisk kamp), blei i realiteten avskaffa stille og rolig i løpet av 1972. Dette skjedde fordi det viste seg at den gjorde stor skade og ikke førte til noen resultater. Linja med å likvidere ungdomsforbundets program og organisasjon blei hele tida avvist i ledelsen i MLG.

Samtidig blei det i denne tida også gjort framganger i retning av å utvikle en virkelig ny og riktig politikk for ungdomsarbeidet.

På landsmøtet våren 1973 skifta SUF(m-l) navn til Rød Ungdom. Vi skal komme tilbake til dette landsmøtet. Men først skal vi drøfte spørsmålet om dette navnebyttet var riktig.

Tilsynelatende er dette ei formell sak. Men i virkeligheten uttrykker det et syn på hva slags ungdomsforbund vi trenger. Derfor er det egentlig et linjespørsmål.

Navnet SUF(m-l) hadde uten tvil den prinsipielle svakheten at det inneholdt betegnelsen «sosialistisk». Dette var en arv fra SUFs første pasifistisk-reformistiske år og kunne gi inntrykk av at ungdomsforbundet ikke var en *kommunistisk* organisasjon. Nå var SUF(m-l) riktignok kjent, respektert og frykta som en *kommunistisk* organisasjon, så egentlig var ikke det noen avgjørende sak.

Men det var og er utvilsomt slik at vi ikke har klart å bygge en så stor, brei og betydelig kommunistisk *masseorganisasjon* som vi mener vi har *behov* for å bygge, og som vi dessuten mener at vi i løpet av noen år *kan* bygge. Dette var og er ikke bare et kvantitativt, men også et kvalitativt spørsmål. Likevel kom begge disse linjene til å dukke opp igjen og igjen i 1972 i forskjellige forvrengte og forkledde former. De ga gjenlyd mange år framover. Grunnen var at de aldri blei virkelig konsekvent kritisert og utrydda. Linja med «ideologisk kamp» blei f. eks. bare skjøvet i bakgrunnen stille og rolig, uten sjølkritikk og uten noen diskusjon

før i 1975. Linja med likvidasjon av SUF(m-l) blei åpent kritisert, men røttene til den i ungdomsforbundet og hos de kameratene som trakk den fram gang på gang, blei aldri granska under mikroskopet og utrydda.

I stedet vokste høyreavviket i SUF(m-l) i denne perioden. Ledelsen der vakla fra feil til feil av typen: «Universitetene skal gjeres til røde baser», eller «det viktigste er å skape et anti-imperialistisk kampprogram for ungdommen».

Alt dette viste at det var skapt en grunnleggende usikkerhet og forvirring rundt hva som var en riktig kommunistisk ungdomspolitik. I denne uklare situasjonen rykka revisjonistiske tendenser stadig fram.

5. Det var riktig å skifte navn på SUF(m-l) og å skille ut NKS

Navnet «Rød Ungdom» var ment å uttrykke følgende målsetting: å bygge en *kvalitativt* mye større og breiere *masseorganisasjon* av ungdom på et *rødt*, et *kommunistisk* grunnlag. Dette *var* og *er* ei riktig politisk målsetting. I *den* betydninga var følgelig navnebyttet våren 1973 riktig og uttrykte en riktig tendens. Dette gjelder uansett de andre feila som blei gjort på dette landsmøtet.

Våren 1974 blei studentavdelingene i Rød Ungdom skilt ut og konstituert som en egen organisasjon, NKS. Var dette ei riktig beslutning?

Opprettelsen av NKS skjedde etter diskusjoner og politisk kamp i lengre tid. Konklusjonen på disse diskusjonene var nettopp at for å utvikle et *breiere* arbeid blant ungdommen og for å tillate at det kommunistiske ungdomsarbeidet blei mer tilpassa den særegne situasjonen, var det ønskelig å organisere studentarbeidet for seg sjøl.

Hensikten var å gi ungdomsforbundet *utafor* universitetene sjanse til å gå *djupere* ut blant arbeiderungdommen og annen ungdom. Hensikten var også å skape bedre vilkår for å drive *særlig* kamp mot de revisjonistiske intellektuelle strømmingene. Begge disse sakene var nødvendige. Sjøl om det har vært gjort feil i begge ungdomsforbunda etter 1974, så rokker_ikke det ved at disse slutningene var riktige.

Endelig blei det slått fast at det blei lettere å sikre partiets *ledelse* over disse forskjellige områdene dersom ungdomsforbundet blei delt.

Vi har aldri hevda at det å dele ungdomsforbundet var et prinsipielt spørsmål. Vi så på det som et spørsmål om hvordan vi best organiserer arbeidet under de forholda vi har nå. I framtida kan det tenkes at vi gjør noe annet. Utviklinga har stadfesta at under forholda nå, er denne formen bedre egna enn formen med bare ett ungdomsforbund.

Det finnes også andre eksempler på ei riktig utvikling av en kommunistisk ungdomspolitik, arbeid på spesielle områder, særskilte kampanjer osv. Dette skal vi ikke gå nærmere inn på. Det viktige er å få fram at feila ikke hindra at det også fantes riktige linjer og godt arbeid. Hadde det ikke vært slik, hadde situasjonen i ungdomsforbunda i dag sjølsagt også vært en helt annen.

Høyreavviket i ungdomspolitikken på partiets første landsmøte — fram til sentralkomiteens kritikk av høyreopportunismen

På partiets første landsmøte blei ungdomsarbeidet behandla i beretninga. Det som sto der gjorde i hovedsak vondt verre i SUF(m-l)/RU.

Avsnittet om ungdomsforbundet i beretninga begynte med å si en del om nødvendigheten av et breitt ungdomsforbund. Men når det kom til *konkrete* retningslinjer for hvordan et slikt ungdomsforbund skal ar-

beide, ga beretninga støtte til en del revisjonistiske ideer som fantes i SUF(m-l) på dette tidspunktet:

— *Skape «røde miljøer»*. Dette var en ny vri på hovedinnretninga for ungdomsforbundets arbeid. Den dukka opp etter at den såkalte «ideologiske kampen» var skjøvet i bakgrunnen. Ungdomsforbundet skulle ikke først og fremst drive med massekamper, men konsentrere seg om «miljø» i betydninga fester, konserter osv. Det skulle kort og godt lages ei «kommunistisk» utgave av danseklubber som Unge Høyre og AUF. Denne linja kom til å herje i RU i lang tid framover, helt til den blei kritisert og avvist av kamerater i sentralkomiteen i partiet.

— *Liberalisering av arbeidskrava, mindre krav til studier og disiplin*. Dette hang sammen med «rødt miljø». Det svarte til målsettinga at ungdomsforbundet *ikke* skulle være noen kamporganisasjon og derfor heller ikke hadde behov for studier, disiplin osv.

Følgene blei:

— *Indre oppløsningstendenser, manglende slagkraft*. For ei tid blei det svært vanskelig for RU å få gjort noe særlig i aksjoner o.l. fordi organisasjonen var oppløst av liberalisme.

— *Erklært studiefiendtlighet*. I et internt medlemsblad stilte til og med redaksjonen opp det å danse som positivt og riktig, i stedet for å delta på studiesirkel!

— *Motstand mot den demokratiske sentralismen*. Beretninga snakka om at ungdomsforbundet måtte «utrydde alle former for kommanderingsmetoder». Dette skjedde på et tidspunkt da ledende kamerater i ungdomsforbundet ville slå fast at det *ikke* skulle være lov til å gi direktiver i RU!

— *Ideen om likhet mellom ungdomsforbundet og partiet, partifiendtlighet*. Beretninga understreka bare at partiet ikke måtte «kommandere» ungdomsforbundet. Den sa ikke et ord om at partiet *leder* ungdomsfor-

bundet. Dette ga næring til en ide som ledende kamerater i ungdomsforbundet fremma på denne tida: Ungdomsforbundet og AKP(m-l) er «likeverdige» organisasjoner. Denne ideen blei videreutvikla til åpen partifiendtlighet, der redaksjonen i RUs medlemsblad f.eks. oppfordra til kamp mot partiet. Sjøl om dette raskt blei fordømt, så finnes til denne dag tendensene til å avvise AKP(m-l)s ledelse over RU og NKS. Det er fortsatt tendenser til at noen medlemmer klager over at «AKP(m-l) blander seg inn» osv.

— *Manglende prioritering av arbeiderungdommen og av andre ungdomsgrupper.* I tråd med si manglende prioritering av proletariatet andre steder, unnlater beretninga å nevne hvor viktig det er å jobbe med arbeiderungdommen og se på ungdomsforbundet som en del av arbeiderbevegelsen. Samtidig finnes det heller ingen prioritering av andre ungdomsgrupper. Det er ingen understrekning av at det er nødvendig å drive arbeid blant gymnasiastene osv. Dermed åpna beretninga både for at ungdomsforbundet skulle la være å jobbe med arbeiderungdom, med streikestøtte osv., og for overslaget at ungdomsforbundet *bare* skulle jobbe med arbeidere, dvs. unnlate å jobbe mye med gymnasiaster osv. Disse avvika sliter vi også med den dag i dag.

— *Ingen prioritering av masseorganisasjonene, ingen markering av at det er nødvendig å jobbe der ungdommen er.* Dermed styrka beretninga tendensen til å ta lett på eller til og med avvise arbeidet i masseorganisasjonene. Den åpna muligheter for å gi blaffen i elevsamfunn, idrettslag osv. Dette er fortsatt et stort problem.

— *Ingen prioritering av anti-imperialistisk arbeid.* Dette skjedde til tross for at det anti-imperialistiske arbeidet hadde vært svært viktig og framgangsrikt på skoler og universiteter. Denne manglende prioriteringa styrka tendensen til den snevre innretninga på bare miljøspørsmål, seinere på bare dagskrav. Denne tendensen varer ved den dag i dag.

De praktiske følgene av denne linja viste seg umiddelbart etterpå på *det ekstraordinære landsmøtet våren 1973*, der SUF(m-l) skifta navn til Rød Ungdom. Dette landsmøtet gikk lenger enn beretninga til partiet. — Det var prega av en allmenn tendens til liberalisering av disiplinen og oppløsning av ungdomsforbundet. Dette gikk faktisk så langt at landsmøtets egne dokumenter i noen tilfeller blei vedtatt, men ikke ferdigredigert og utgitt. Det blei gjort mange vedtak som aldri blei fulgt opp i praksis osv.

— Valget av *Rød Ungdom-ledelsen* skjedde på grunnlag av feilaktige, «upolitiske» kriterier. En la f.eks. vekt på å «sikre en viss kvote av ungdomsskoleelever» i ledelsen osv., uten først og fremst å ta hensyn til kameratenes politiske nivå. Hele valget blei gjennomført på en måte som ikke er ønskelig i en kommunistisk organisasjon. Følgen var at det blei valgt inn kamerater som godt kan ha vært både ærlige og bra folk, men som ikke hadde politiske forutsetninger for å lede RU. Dette sentralstyret viste seg derfor å bli nærmest funksjonsudyktig i praksis.

— Landsmøtet støtta opp under den partifiendtlige ideen om at AKP(m-l) og RU er «likestilte» organisasjoner. Dette kom til uttrykk bl.a. i den «hilsenen» til partiet som landsmøtet sendte. Den slo fast at det ikke var nødvendig å være enig med AKP(m-l) for å være med i RU!

Følgene av denne videreutviklinga av høyrelinja var at de indre problemene i RU skjerpa seg. Etter ei tid og på initiativ fra partiet blei en del av de mest skadelige ytringsformene korrigerert. RU blei bl.a. nødt til å holde et landsmøte allerede høsten 1974 med det hovedformålet å velge et arbeidsdyktig sentralstyre og rette opp en del av de andre feila fra 1973.

Etter at en del av de mest åpenlyse feila var kritisert, utvikla som før nevnt RU og NKS også bra arbeid på

enkeltområder. Et eksempel på det er valgkampanjen NKS dreiv for RØD FRONT i studentersamfunnet i Oslo høsten 1974 mot høyresidas velfinansierte «FEI DEM UT»-kampanje. I dette valget stilte RØD FRONT-lista på et riktig grunnlag som bl.a. retta seg mot begge supermaktene, og fikk over 3 200 stemmer mot høyresida 1 500 og sentrums 500. Et annet eksempel er RUs kampanje mot Unge Høyre på gymnasene foran NGS-landsmøtet våren 1975.

Dette var følger av at høyrelinja blei kritisert. Men det var typisk for de ledende kameratene i ungdomsforbunda at de ofte reagerte på kritikk av en feil med å slå over i en annen. RUs ledelse reagerte bl.a. på kritikk av «rødt miljø»-linja og mangel på dagspolitikk med å utvikle en tendens til bare å drive dagspolitikk på skolene og helt ignorere spørsmålet om å skape et aktivt og friskt miljø i og rundt RU-laga.

Hovedårsaka til at feila bare blei trengt tilbake mens nye feil dukka opp, var at ikke *hele* høyreavviket i ungdomsforbunda var forstått og kritisert. Den grunnleggende forvirringa rundt hva som var en riktig kommunistisk ungdomspolitik, fantes fortsatt. Det fantes ikke noen klar forståelse i ungdomsforbundas ledelser for prinsippene for en *riktig* ungdomspolitik.

6. Utviklinga etter partiledelsens kritikk av høyreopportunismen. Vulgariseringa — sekterismen

Da sentralkomiteen i partiet våren 1975 tok oppgjøret med høyreavviket, satte den også skarpt lys på feila i ungdomsforbunda. Sentralkomiteen summerte opp de feila som er nevnt foran, og slo fast at de var uttrykk for en sosialdemokratisk og revisjonistisk ungdoms-

politikk. Sentralkomiteen slo fast at denne linja sto for at ungdomsforbunda ikke skulle være virkelige *kamporganisasjoner*. Den skildra følgene av den slik: «Ingen militans, ingen skolering og disiplin, atskillelse fra partiet ... » Sentralkomiteen slo fast at dette pekte i retning av *nedleggelse*, at det «ville føre SUF(m-l)/RU/NKS inn på den samme vei som det gamle «NKU», som en gang var en stor ungdomsorganisasjon, men som blei redusert til en liten klikk og brøt sammen i 60-åra.»

Sentralkomiteens behandling av høyreavviket i ungdomsforbunda var svært knapp. Den var ment som et utgangspunkt for videre kamp mot høyrelinja fra kamerater i ungdomsforbundas ledelse og partiledelsen. Men i september 1975 kunne arbeidsutvalget i sentralkomiteen alt summere opp at denne kampen ikke gikk så bra. Arbeidsutvalget pekte på at sentralkomiteens oppgjør med høyreopportunismen «skarpt avviser den typen 'oppgjør med høyre' som går ut på å si at 'alt var gærnt' og 'vi må begynne på bar bakke'». Videre at sentralkomiteens metode «... også står i skarp motsetning til å redusere 'kampen mot høyre' til kraft-revolusjonære slagord, til mye prat om væpna revolusjon, til å erstatte vitenskapelig kritikk av revisjonismen og tålmodig arbeid for å avsløre revisjonistene med voldsomme skjellsord mot revisjonistpartiene allment og mot ethvert SV-medlem, til å avvise at en i tillegg til å ha en strategi også må ha en taktikk osv.» Arbeidsutvalget understreka at metoden med ikke å skille medlemmer og tilhengere av de revisjonistiske partiene fra ledelsen, strir mot marxismen-leninismen og hjelper de revisjonistiske lederne.

Dette sa arbeidsutvalget fordi denne typen feil nettopp holdt på å utvikle seg til et problem «... i RU, NKS og intellektuelle miljøer, inklusive blant kamerater i ledelsen i RU og NKS.» Sentralkomiteen minte om «at røttene til høyre-feila bl.a. ligger i for dårlig kjennskap til proletariatet hos svært mange norske kommunister.

Det er verdt å merke seg at disse feila spesielt dukker opp i småborgerlige miljøer, blant kamerater i partiet og ungdomsforbunda med tilknytning til den radikale småborgerlige intelligensiaen, og i miljøer og blant kamerater som har vært djupt påvirka av høyrefeila.»

Arbeidsutvalget slo fast at dette «... ikke er noe oppgjør med høyre og ikke er noen virkelig venstrelinje. Det er høyre i ny frakk.»

Partiledelsens initiativ førte til at en del av de verste utslaga av vulgarisering og forvrengning av kritikken av høyreopportunismen blei retta opp. Det er heller ingen tvil om at det store flertallet av kamerater i RU og NKS på alle plan har slutta entusiastisk opp om kritikken av høyreavviket. Det er ingen tvil om at de sjøl ønsker å kjempe mot avviket i sine egne organisasjoner.

Men etter et års åpen kamp mot høyreavviket, sommeren 1976, måtte partiledelsen likevel summere opp at det ikke var gjennomført en tilfredsstillende kritikk av høyreavviket fra ledelsens side i RU og NKS. Ei rekke feilaktige og skadelige avvik fantes fortsatt på alle plan i organisasjonene.

— *Sekteriske avvik fra masselinja* karakteriserte partiledelsen som ei hovedform for avviket i NKS og RU. Den pekte på hvordan dette gir seg utslag i manglende arbeid i mange forskjellige fora der ungdommen er, i manglende arbeid med aksjoner, i manglende arbeid i masseorganisasjonene, at det ikke verves breitt osv.

— *Motstand mot revolusjonær taktikk* var et annet utslag av avviket. Det var en innbitt tendens til ikke å ville skille mellom ledelse og medlemmer hos revisjonistene. Det var motstand mot å gå inn for å bygge breie fronter, skepsis mot å reise kampen for dagskrava, skepsis mot konkrete paroler osv.

— *Feilaktige retninger* har kunnet utvikle seg i ungdomsforbunda som en følge av at det ikke er tatt et oppgjør med høyreopportunismen. Det er ikke gjort grundig opp med gamle høyreretninger, tendenser i ret-

ning av revisjonisme og trotskisme, tendenser til separatisisme overfor partiet osv.

— *Ledelsen* av ungdomsforbunda har vært prega av en feilaktig, byråkratisk stil. Den har ikke evna å legge riktige planer i god tid. Den har ikke klart å kombinere forskjellige arbeidsoppgaver riktig. Den har hatt en tendens til å utvikle en stil med at ledende kamerater ikke sjøl deltok i organisasjonens liv, men jobba for seg sjøl som byråkrater. I ledelsene har det skorta på den riktige kritikken og sjølkritikken. Videre har det utvikla seg usunne og vedtektsstridige tendenser som strir mot den demokratiske sentralismen. Disse tendensene vil, om de ikke blir bekjempa, føre til at organisasjonene blir spist opp av revisjonistisk råte innafra.

7. Ledelsen i ungdomsforbunda har ikke klart å gjøre opp med de gamle feila

Følgelig må vi slutte at etter ett års åpen og skarp kamp mot høyreopportunismen, har ledelsene i RU og NKS ikke evna å gjennomføre en virkelig framgangsrik kamp mot avviket i sine egne organisasjoner. Noen ytringsformer er trengt tilbake, til gjengjeld er nye kommet til og gamle inngrodde feil finnes fortsatt. De framgangene som er skjedd i kampen mot høyreopportunismen, er stort sett skjedd på grunnlag av initiativ fra partiledelsen.

Nå har også partiledelsen grunn til å kritisere seg sjøl for at resultatet ikke er blitt bedre. Som arbeidsutvalget slo fast alt i fjor høst, var ungdomsforbunda områder der høyreavviket hadde et særlig godt grunnlag. Manglene i partiledelsens eget arbeid med å få ut godt ma-

teriale om oppgjøret raskt, gjorde det sjølsagt enda vanskeligere for kameratene i ungdomsforbunda å ta dette oppgjøret. Det at forholda mellom ungdomsforbunda og partiet lokalt ikke er skikkelig ordna mange steder, har gjort at mange lag av RU og NKS ikke har fått den hjelpa fra lokale partilag som de kunne ha trengt.

Dette viser at både partiledelsen og alle laga og styrene i partiet, må kvitte seg med tendenser til å se på politikken i ungdomsforbunda som ei sak bare for de som jobber der. Uten at partiledelsen og hele partiet virkelig engasjerer seg i ungdomsforbunda for å støtte dem, hjelpe dem og løse problemene deres, kan vi ikke vente å bli kvitt de alvorlige avvika som fortsatt finnes.

8. Ei stor og viktig oppgave for partiet i landsmøteperioden som kommer

Vi må ha det klart for oss at i den landsmøteperioden vi nå går inn i, har vi med oss en del av de viktigste avvika i ungdomsforbunda uløste. Straks etter landsmøtet må vi gå i gang med å føre kampen mot den revisjonistiske linja videre i RU og NKS. Dette må vi se på som ei stor og viktig oppgave for partiledelsen og hele partiet.

Vi må sammenfatte ei skikkelig, helhetlig linje for det kommunistiske ungdomsarbeidet under våre forhold. Dette er nødvendig for å gjøre endelig opp med den forvirringa som har rådd blant mange kamerater i en del år nå. Dette er nødvendig for å komme lenger enn til det nivået der vi bare retter på enkeltfeil. Dette er et løft, men det er ei oppgave vi fullt ut er i stand til å løse. Vi har et stort fond av erfaringer å øse av. Vi har en gunstig objektiv situasjon der ungdomsforbunda også har mange gunstige posisjoner og kontakter.

Og vi har det mest kostelige av alt: mennesker. Partiet har de mange tusen pålitelige og kampvillige kameratene i ungdomsforbunda sjøl. Sjøl om det blir gjort feil i RU- og NKS-arbeidet, så betyr ikke det at hoveddelen av medlemmene i RU og NKS er prega av store feil. Tvert om viser erfaring oss at hovedtyngden av medlemmene er svært bra kamerater, som dersom de blir mobiliserte politisk og får riktige retningslinjer, gjør en ypperlig innsats. Om vi i partiet klarer å hjelpe disse kameratene riktig, og mobiliserer dem til å renske ut feila og utvikle arbeidet riktig, så kan vi få erfare at de er ei stor kraft.

Det er nå opp til oss sjøl om vi skal gripe mulighetene som finnes. Om vi gjør det, trur vi også at det er mulig å oppnå store framganger i ungdomsarbeidet raskt.

VIII. PARTIET OG ER- FARINGENE FRA TO VALG

1. Den marxist-leninistiske bevegelsens linje for valga i 1969 og 1971

Fra første stund har den marxist-leninistiske bevegelsen avvist alle ideer om en «fredelig, parlamentarisk overgang til sosialismen». Samtidig har vi slått fast behovet for en konkret, revolusjonær valgtaktikk som tar hensyn til nivået og bevegelsen i arbeiderklassen. Her har vi bygd på Lenins ord: «Parlamentarismen har sjølsagt 'overlevd seg sjøl politisk' for kommunistene i Tyskland, men — og det er sjølve saka — vi må *ikke* se på det som har overlevd seg sjøl *for oss* som noe som har overlevd seg sjøl *for klassen, for massene.*» («'Venstre'-kommunismen — en barnesjukdom».*)

Allerede på SUFs 5. landsmøte i 1968, som vedtok å studere marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning, blei dette uttrykt slik: SUF avviser «'den parlamentariske veien til sosialismen', dvs. ideen om at sosialismen kan gjennomføres ved vedtak i Stortinget og settes i verk av klassestatens organer. Dette betyr ikke at SUF tar avstand fra parlamentarisk arbeid. Arbeid i parlamentet må ta sikte på å vise at statsapparatet er et instrument for undertrykking av det arbeidende folket, og at en proletarisk revolusjon er nødvendig.»

Spørsmålet om å stille lister ved parlamentariske valg er derfor blitt vurdert som et *taktisk spørsmål*, som i

* Se Lenin, *Utvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1976, bind 11, s. 137.

visse situasjoner er korrekt og nødvendig, men som i andre situasjoner kan representere ei feilaktig linje og en blindvei i klassekampen. Ved stortingsvalget i 1969 avviste SUF(m-l) alle ideer om å forsøke å stille egne lister. Ut fra bevegelsens nivå og styrke, var dette et helt korrekt standpunkt. Det samme var tilfelle da MLG avviste å stille lister ved kommunevalget to år etter, i 1971. I begge disse situasjonene ville en annen taktikk ha skadd både massearbeidet og partibyginga.

I begge disse valga tok den marxist-leninistiske bevegelsen også et riktig standpunkt til SFs og «NKP»s moderne revisjonisme. Overalt oppfordra vi til en aktiv boikott av disse partiene. De blei korrekt stempla som borgerlige partier, som både i kampen for sosialismen og i dagskampen hadde forrådt arbeiderklassens interesser. Standpunkter om at det var rett å støtte disse partiene som «anti-EEC»-partier, blei skarpt bekjempa som høyreavvik og revisjonisme.

Fra den marxist-leninistiske bevegelsen blei gjenreist i slutten av 60-åra og fram til perioden som gikk forut for stortingsvalget i 1973, er det viktig å slå fast at SUF(m-l) og MLG bygde sin valgtaktikk på kommunistiske prinsipper. Både i 1969 og i 1971 blei det ført en uforsonlig kamp mot moderne revisjonisme og reformisme.

Vi bygde på det viktige marxist-leninistiske *prinsippet* om at uansett hvilken konkret *taktikk* en velger, må hensikten være å tjene proletariatets interesser. Hensikten må være å bekjempe reformisme og parlamentariske illusjoner og propandere nødvendigheten av revolusjon og proletariatets diktatur.

Den framstillinga av valglinja i 1969 og 1971 som beretninga til det 1. landsmøtet i 1973 gir, er farga av høyreavviket som prega hele denne beretninga. Den gir derfor ikke et korrekt bilde av det som skjedde.

2. Valglinja for 1973 var høyreopportunistisk og revisjonistisk

I EEC-kampens kjølvann blei det fra moderne-revisjonistisk hold forberedt en «sosialistisk valgfront» ved stortingsvalget i 1973. Fra første stund var det strategiske målet for denne alliansen i bygge opp et nytt og sterkere moderne-revisjonistisk parti i Norge. Som et ledd i disse planene blei det også øvd direkte og indirekte press på MLGs sentralkomite. Dette presset hadde som målsetting å forhindre eller forsinke at det blei danna et nytt, kommunistisk parti. Opprettinga av et slikt parti, bygd på marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning, blei med rette sett på som en strategisk trusel mot den revisionistiske bevegelsen.

Som et ledd i denne taktikken gikk enkelte grupper blant revisjonistene ei tid vekk fra den vanlige taktikken med åpne angrep og hets. I en viss grad blei det snakka om samarbeid med den marxist-leninistiske bevegelsen. Så seint som i januar 1973, holdt den daværende formannen i «NKP» en tale i landsstyret der han utnevnte MLG som en ønskelig deltaker i den kommende «sosialistiske valgfronten». Den eneste hensikten med dette falske enhetspratet var å forhindre at AKP(m-l) blei oppretta. Som analysen av høyreavviket i partiet viser, var dette at bevisst framstøt fra borgerskapet for å korrumpere den marxist-leninistiske bevegelsen med sukkerdrasjerte kuler. Stiftelsen av AKP(m-l) var et hardt slag mot disse planene.

Denne taktikken til borgerskapet sådde revisjonistiske frø i den marxist-leninistiske bevegelsen. Den førte til at MLG og AKP(m-l) utvikla ei tvers igjennom revisjonistisk valglinje på stiftelseslandsmøtet. Denne linja var et giftig angrep på partiets generallinje. Den representerte det mest ekstreme uttrykket for høyreavviket i partiets eksterne politikk.

Allerede fra høsten 1972 blei det slått inn på ei feilak-

tig, skadelig og likvidatorisk linje som gikk inn for en felles valgfront med SF, «NKP» og andre revisjonistiske grupper. Både overfor SF og «NKP» blei det gjort framstøt med sikte på reelle forhandlinger. Et slikt møte blei også gjennomført med representanter fra «NKP»-ledelsen, der MLGs representanter gikk inn for en fellesfront med «NKP» for å «presse SF». Denne valglinja som åpent gikk inn for ei felles parlamentarisk plattform med representantene for den moderne revisjonismen og sosialimperialismen, blei stadfesta og vedtatt på stiftelseslandsmøtet.

Etter at partiet var stifta, avviste revisjonistpartiene alt samarbeid med AKP(m-l). Dette skjedde på trøss av partiets feilaktige valgtaktikk, og på grunn av at AKP(m-l)s stiftelseslandsmøte slo fast ei kommunistisk generallinje for partiet. Likevel fortsatte partiet med «enhetsinitiativ» overfor det nystarta SV. Disse framstøta var ikke bare politisk feilaktige, men representerte også et stadig større illusjonsmakeri overfor massene. Sjøl i juli 1973, da enhver listesamling var *praktisk* umulig, gjentok Rød Valgallianses landskonferanse sitt «enhetstilbud».

Høyreavviket førte også til en råttten, revisjonistisk borgfred med SV på det politiske planet. I ei presse-melding fra AKP(m-l), datert 26/3 1973, heter det at politisk utvalg i sentralkomiteen beklager at et breitt samarbeid «nå ser ut til å være forspilt». Deretter heter det at SFs, «NKP»s og AIKs* listesamarbeid «ikke ene og alene er danna med front mot folkets fiender: utenlandsk imperialisme, norsk monopolkapital og deres allierte i sosialdemokratiets toppsjikt. En forsøker også å ramme den revolusjonære del av arbeiderbevegelsen gjennom angrep på og utelukking av

*AIK — Arbeiderbevegelsens informasjonskomite mot norsk medlemskap i EEC (AIK) oppsto som en fraksjon av EEC-motstandere i DNA. Enkelte blei ekskludert fra DNA, andre forlot partiet frivillig. AIK var en av partene i Sosialistisk Valgforbund (SV) ved valget i 1973. Seinere gikk AIK inn i SV.

AKP(m-l).» Sjelden har revisjonistene fått en penere attest. I oppropet «Fram for Rød Valgallianse» fra det andre plenumet i sentralkomiteen, føres denne linja videre. Her nevnes at «ledende krefter i Sosialistisk Valgforbund» har et feilaktig syn på DNA-ledelsen og regjeringsspørsmålet. Samtidig slås det fast at «vi vil ikke på noen måte se Sosialistisk Valgforbund som en fiende i valgkampen». På Rød Valgallianses landskonferanse seinere blei dette ført så langt at det konkret blei retta en henvendelse til SV om borgfred i valgkampen!

Rød Valgallianse av AKP(m-l) og uavhengige sosialister blei ut fra dette danna som en valgfront som var åpen for alle som var «mot monopolkapitalen og høyresosialdemokratiet». Dette representerte et illusjonsmakeri uten sidestykke. Det bygde på fullstendig urealistiske og subjektivistiske forestillinger om mulighetene for å samle store skarer av dem som hadde kritikk av DNA-toppen etter EEC-kampen. Samtidig blei dette et påskudd til åpen høyreopportunisme både i valgkamp-plattformen og i den øvrige agitasjonen. Ut fra ideen om at partiet deltar i en «brei valgfront», blei alle prinsipper for en revolusjonær valgtaktikk lagt til side.

Et eksempel på dette er stiftelsesoppropet fra Rød Valgallianse som fremmer reformistiske og revisjonistiske standpunkter. Riktignok står det at sosialismen ikke nås gjennom valg, men alternativet er bare vage ord om «arbeiderklassens egen kamp». Det står ikke ett ord om den proletariske revolusjonen, om våpenmaktas betydning, om at den gamle, borgerlige staten må knuses og proletariatets diktatur opprettes. I valgkampen forklarte partiets talsmenn bare nødvendigheten av revolusjon når de blei pressa til det. Stort sett blei alle slike spørsmål fordømt som utidige og uvedkommende for Rød Valgallianse.

Kampen mot sosialimperialismen blei fullstendig utelatt i stiftelsesoppropet fra RV. Dette er et sær

grovt avvik. Det innebærer at vi i praksis undergravde den anti-imperialistiske kampen i valgkampen i 1973. Hensikten med dette var å gjøre RVs plattform «akseptabel», slik at en kunne søke enhet med revisjonistene på deres politiske vilkår.

I stedet for å spre revolusjonære ideer og avsløre det kapitalistiske klassesdiktaturet, fikk hele valgkampen ei snever økonomistisk og revisjonistisk innretning.

Krav og paroler blei stilt på en borgerlig-parlamentarisk måte. «RV går inn for ditt» og «RV vil fremme datt». Nødvendigheten av massenes egen kamp på tvers av det parlamentariske byråkratiet, blei ikke nevnt med et ord.

Valgkampen blei ikke innretta på *proletariatet*. Det blei knapt reist sentrale arbeiderkrav. Valgarbeidet blei definitivt ikke innretta på arbeidsplassene i storindustrien. Propagandaen var prega av de samme feila.

Som et resultat av opportunismen i politikken, blei det gjort opportunistiske feil i samband med opprettelsen av RV. Blant annet blei det tatt inn revisjonister i RVs organisasjon, som seinere har gått *åpent* ut mot partiet og støtta revisjonistpartiene og sosialimperialismen.

Verken partiet eller RV slo fast at sosialdemokratene og revisjonistene dreiv demagogisk svindel med ei lang rekke «progressive krav» for å bedra massene. Propagandaen rundt en del av krava blei lagt opp etter mønster av valgkampmetodene til de borgerlige partiene. RV lagde ulike «utspill» som tok sikte på oppslag i radio, aviser og TV. Disse «utspilla» var egna til å skape parlamentariske illusjoner hos folk. Henvendelsen til alle andre partier er et eksempel på dette. Brevet til regjeringa om nedlegginga av småsjukehusa er et annet eksempel. RV *apte* etter de borgerlige partienes valgkamp og PR-metoder. Dagskampparolene blei ikke satt inn i en strategisk sammenheng. Nødvendigheten av kamp mot klassesamarbeidslinja blei ikke tatt opp. På den måten medvirka vi i

virkeligheten til å gjøre det langt *lettere* for SV å framstå som «radikalt og progressivt». Dette førte i realiteten til at vi aktivt fremma ideen om at «SV er progressivt», det er «bra om folk bryter med DNA for å stemme SV» osv. Dette hjalp SV til å holde troppene sine sammen. Det førte videre til usikkerhet og forvirring blant våre egne medlemmer og sympatisører. Resultatet var at også folk i våre egne rekker blei påvirket av revisjonismen og deserterte til SV.

Den revisjonistiske valglinja førte også til grove avvik fra ei riktig *sikkerhetslinje*. Blant annet blei det aldri gjennomført noen seriøs vurdering når det gjaldt offentliggjøring av navn.

Valgkampen var prega av den opportunistiske stilen med å overvurdere betydninga av og mulighetene for å få mange stemmer ved valget. Dette var knytta sammen med grove brudd på *masselinja* i valgkampen. Alt valg arbeid blei konsentrert om postkasseutdeling av materiell. Husbesøk, agitasjon på arbeidsplassene, mindre diskusjonsmøter, abonnementsverving til Klassekampen, oppfølging av personkontakter osv. blei neglisjert. Det var ingen linje for å bruke valgkampen til rekruttering og organisatorisk styrking.

Når vi ser på valglinja og valgkampen i 1973 i sin helhet, så kan det sjølsagt trekkes fram eksempler på positive del saker. Vi gikk mot DNA, reiste en del viktige dagskampparoler osv. Men forsoningslinja overfor SV, framstillinga av revisjonismen som «progressiv», den reformistiske og økonomistisk prega valgkampen, den manglende innrettinga på industriproletariatet og de borgerlige valgkampmetodene, gjør det nødvendig å slå fast at valglinja og valgkampen i *hovedsak* var revisjonistisk både når det gjaldt form og innhold.

Linja for valget i 1973 var *enhet* med den moderne revisjonismen. Den førte til framgang for borger skapets agenter i arbeiderbevegelsen. Linja for valget i 1973 var *likvidatorisk* og et åpent angrep på partiets

kommunistiske generallinje. Valglinja sikta mot å om-danne AKP(m-l) til et revisjonistparti. Det var et fram-støt fra høyreopportunisten i partiet som objektivt sett støtta borgerskapet og imperialismen.

Sentralkomiteens oppsummering av valget høsten 1973 og partiets landskonferanse høsten 1974 sa at «valglinja i hovedsak hadde vært korrekt». Sentral-komiteens kritikk av høyreavviket og kamp mot det har ført til at valglinja fra 1973 virkelig er blitt avslørt som høyreopportunistisk og revisjonistisk. Partiets annet landsmøte må erstatte den tidligere feilaktige opp-summeringa av dette valget med ei ny og korrekt opp-summering.

3. Partiet og valget i 1975

Valglinja for AKP(m-l) i 1975 blei vedtatt av *landskonferansen i partiet høsten 1974, etter innstilling vedtatt av sentralkomiteen samme sommer.*

Vedtaket fra landskonferansen er et viktig vedtak. Sjøl om det ikke *fordømte* høyrelinja fra 1973 som feil-aktig, så innebar vedtaket likevel ei gjenreising av kom-munistiske valgprinsipper. Linja fra landskonferansen lå til grunn for og blei utvikla i partiets hefte «Arbeider-klassen og valgene i 1975» og gjennom sjølve valg-kampen.

Kampen mot høyreavviket som sentralkomiteen inn-leda i 1975, oppsummerte valglinja fra 1973 som i hovedsak revisjonistisk. Valgkampen i 1975 var derfor en viktig seier for kampen mot det moderne-revisjo-nistiske avviket i partiet.

I oppsummeringa av valgkampen vil vi særlig legge vekt på følgende: Det var riktig å *delta* i kommune- og fylkestingsvalget gjennom å stille lister. Sjøl om store masser har mistillit til borgerlig partipolitikk og borger-

lige politikere, så er tilliten til og illusjonene om det parlamentariske systemet ennå rotfesta. I denne situasjonen ville en *allmenn* valgboikott av det parlamentariske systemet ha vært et brudd med en korrekt kommunistisk taktikk. Vi ville ikke ha tatt hensyn til massenes nivå og i virkeligheten ha gavna revisjonistene.

Samtidig blei antallet lister begrensa ut fra ei vurdering av styrke og sikkerhet. Dette var et riktig utgangspunkt og et oppgjør med tidligere høyrefeil. Likevel må det oppsummeres at det blei lagt for liten vekt på sikkerheten både i listestillinga og i organiseringa av valgkampen. Men det må også oppsummeres at det ikke blei stilt lister på steder der dette burde ha vært gjort.

Det var korrekt å *boikotte* SV og alle andre borgerlige partier der RV ikke stilte liste. Dette gjenreiste den marxist-leninistiske bevegelsens riktige taktikk fra 1969 og 1971. Boikotten retta seg mot revisjonistpartiene i valgdistrikter der RV ikke stilte lister. Samtidig var den en parole for kamp mot den moderne revisjonismen over hele linja i valget. Slik blei det mulig å føre ut en enhetlig valgkamp for RV over hele landet, også der det ikke blei stilt lister.

I motsetning til i 1973 bygde RV i 1975 på ei revolusjonær plattform. Plattformen tok stilling for den sosialistiske revolusjonen og proletariatets diktatur. Den la vekt på å avsløre den moderne revisjonismen og sosialimperialismen. Dette medvirka til å konsolidere partiet, ungdomsforbunda og partiets sympatisører rundt ei rett linje.

Vi må likevel slå fast at det var en politisk mangel ved plattformen at den ikke direkte tok opp det kommunistiske partiets ledende rolle i klassekampen.

RVs landskonferanse pekte ut fire saker som en skulle konsentrere oppmerksomheten om i valgkampen:

- Kamp mot krisa og arbeidsløsheten!
- Kamp mot de imperialistiske supermaktene USA og Sovjet!
- For den sosialistiske revolusjonen og proletariatets diktatur!
- Boikott av de borgerlige «arbeiderpartiene» DNA og SV!

Dette var ei korrekt linje for valgkampen som forente dagskampen med strategiske nøkkelspørsmål. I løpet av valgkampen blei det også stilt stadig klarere at RVs revolusjonære linje og SVs reformistiske, borgerlige linje var som ild og vann. Foran valgkampinnspurten blei hovedvekta lagt på å klargjøre at en revolusjonær taktikk bare kan vinne fram i kamp mot revisjonistiske, borgerlige linjer.

Innrettinga av valgkampen i 1975 var i hovedsak rett. Den brøt med de revisjonistiske, borgerlige valgkampmetodene fra 1973. Valgkampen skulle i hovedsak være innretta på industriarbeiderne og arbeidsplassene. Vi vedtok at massearbeidet skulle konsentreres om industriproletariatet, om ungdommen og om den progressive kvinnebevegelsen. Hovedmetoden skulle være personlig agitasjon, husbesøk osv. Den skriftlige propagandaen og agitasjonen blei laga som et supplement til disse metodene.

Utgiftene til valgkampen blei i 1975 dekkja gjennom ei storstilt innsamling. Gjennom politisk kamp blei denne kampanjen en stor suksess. For det første blei *utgiftene* skåret ned til et minimum, og til tross for prisstigninga blei de *lavere* enn to år før. Men det viktigste var at innsamlingskampanjen blei en seier fordi den var knytta til et politisk mål: rotasjonspressa. Slik blei det både slått ned på tendenser til sløsing, særlig i fylkesbudsjettene, sikra full sjølberging og oppnådd et overskudd på 1 million kroner som betydde ei kraftig styrking av AKP(m-l) og hele den revolusjonære bevegelsen.

Det blei vidare stilt organisatoriske målsettinger i form av verving av nye kontakter, abonnenter i Klassekampen osv.

Hovedlinja for valget og valgkampen i 1975 uttrykte ei korrekt, revolusjonær linje. Denne linja oppsto ikke uten kamp, og det blei gjort feil og avvik. Den første viktige kampen sto mellom linja som ønska å bygge opp RV på et revolusjonært grunnlag og ei linje som gikk ut på å bygge «breie fronter på grunnlag av lokale saker». Denne siste linja var ei konsekvent videreføring av det revisjonistiske 1973-grunnlaget. Den blei bekjempa våren 1974 og endelig avvist i og med landskonferansen i partiet høsten 1974.

Et annet viktig spørsmål som det sto kamp om på samme tida, var om en skulle gjøre en sentral henvendelse til SV om samarbeid i valget. Denne linja blei også bekjempa og avvist som høyreopportunisme.

Når det gjaldt plattformen for RV, utvikla det seg en tendens høsten 1974 til ikke å ville ta inn proletariatets diktatur der. Gjennom kamp i partiet blei det klargjort at kjerna i denne tendensen var å dekke over ei linje for ikke å reise kampen mot de parlamentariske illusjonene.

Et viktig avvik gikk i retning av å underslå spørsmålet om partiets ledende rolle i Rød Valgallianses propaganda. Propagandaen slo fast at massenes kamp er avgjørende, men den ledende rolla til partiet i kampen for revolusjonen og proletariatets diktatur blei ikke propagandert.

I forberedelsene til valgkampen blei det i de fleste kommunene og fylkene der RV stilte liste, utarbeidd utkast til lokale program. Dette arbeidet hadde ei positiv betydning, fordi det medvirka til å gi en oversikt over de lokale kampoppgavene. Like fullt avslørte dette arbeidet viktige svakheter og feil. I mange lokale programutkast var det allment en klar høyretendens til ikke å ta opp kommunenes borgerlige klassekarakter. Det mangla også ei systematisk avsløring av revisjonistenes

linjer. Utkasta hadde gjennomgående en karakter av «smørbrødlister» uten at krava blei satt i sammenheng med *massekampen*.

I valgkampen blei det gjort feil og avvik fra den korrekte hovedlinja. Disse feila var i hovedsak av høyretype. Men det blei også gjort «venstre»-feil som hadde form av ei vulgarisering av oppgjøret med høyreavviket i partiet.

Det blei ført viktige kamper mot klare tendenser til å sabotere valgkampen. Det dreide seg dels om åpne høyreopportunistiske standpunkter. Enkelte ville f.eks. prioritere arbeid i sjøl den minste «lokale aksjon» over valgkamp mot moderne revisjonisme og reformisme. I andre tilfeller var det kamerater som forsøkte å rettferdiggjøre dette ved å forfalske Lenins ord om at enhver stor streik er viktigere enn parlamentarisk arbeid.

Noen av de første og viktigste framstøta for å vulgarisere kampen mot høyreavviket kom også under valgkampen. Et eksempel er forsøka på å legge ned valgkampen i Oslo like foran valgkampinnspurten. Dels blei det kommende indeks-oppgjøret framstilt som det viktigste å konsentrere arbeidet rundt, dels blei det agitert mot RV-arbeid under slagordet «det er bedre å rekruttere en arbeider, enn at 10 funksjonærer stemmer RV!»! Rød Ungdoms ledelse gikk også i spissen for ei rekke avvik. De gikk blant annet *imot* store konfrontasjonsmøter på skolene under dekke av å skulle bekjempe borgerlige valgkampmetoder. Mange steder i landet var det eksempler på at kampen mot den moderne revisjonismen blei undergravd av tendenser til å se på alle medlemmer i og sympatisører av SV som like reaksjonære som ledelsen. Slik unnlot mange kamerater å utnytte motsigelsene i SV mellom revisjonistledelsen og progressive medlemmer og sympatisører. Kampen mot disse avvika i samband med valgkampen medvirka til å avsløre vulgariseringa av kampen mot høyreavviket. Den innebar dermed at kampen mot høyreavviket i partiet blei styrka.

En god del RV-grupper blei oppretta på arbeidsplasser, og det kunne oppsummeres gode resultater mange steder. Jamt over var gruppene likevel prega av svakt massearbeid. Propagandaen var prioritert slik at den var innretta på arbeiderklassen. Kampen for arbeiderklassens krav blei stilt i sentrum når det gjaldt dagskampsakene.

Arbeiderklassen (særlig industriarbeiderne), den progressive kvinnebevegelsen og ungdommen blei stilt opp som de viktigste gruppene en skulle konsentrere RVs massearbeid om. Dette var ei korrekt prioritering. Den ga resultater i den grad den blei fulgt opp skikkelig.

Arbeidet overfor den aktive, progressive kvinnebevegelsen var svakt gjennom hele valgkampen. Kvinnevisa som blei gitt ut, falt mellom to stoler. Den løste verken oppgava med masseagitasjon eller skikkelig propaganda. Det ville ha vært nyttigere med et skikkelig hefte om revolusjonær kvinnepolitikk. Alt for mange steder var det ingen kadre som hadde særskilt ansvar for denne politikken, og arbeidet lå mye nede. Også arbeidet med ungdommen leid av store mangler. RU og NKS var prega av politiske feil i retning av å vulgarisere kampen mot høyreavviket. Organisasjonene dreiv lite systematisk massearbeid.

Når arbeidet likevel gikk relativt godt, var det fordi det blei organisert et godt valgkamparbeid i boligområdene og på en del større arbeidsplasser, der innrettinga stort sett blei fulgt opp.

4. Partiets erfaringer med det parlamentariske arbeidet.

Oppgjøret med den feilaktige linja fra 1973 og fastlegginga av den korrekte, revolusjonære linja for kom-

mune- og fylkestingsvalga i 1975 førte også til en kvantitativ framgang. RV fikk valgt inn representanter på i alt fire steder.

Oppgava for disse representantene er å bruke kommunestyrene som ei plattform for å føre fram en revolusjonær politikk. De skal avsløre parlamentariske illusjoner, bekjempe de borgerlige «arbeiderpartiene» og all reaksjon, agitere mot de to supermaktene og all imperialisme og føre fram krav som arbeiderklassen og massene kjemper for. De skal avsløre korrupsjon og byråkrati og hele tida oppsøke og knytte arbeidet sitt til den kjempende massebevegelsen. Fra borgerskapets talerstol taler de arbeiderklassens og det arbeidende folkets sak.

Hovedsida ved RV-representantenes arbeid er at de har fulgt ei slik revolusjonær linje. Dette har blant annet ført til at våre representanter i kommunestyrene er blitt utsatt for trusler og overgrep fra borgerskapet. Våre kameraters avløringer av klassediktaturet fra kommunestyrenes talerstol har falt kommunepampene tungt for brystet. Samtidig er det viktig å sette søkelyset på høyrefeil som har utvikla seg i det parlamentariske arbeidet. En av de viktigste feila er byråkratiske avvik fra masselinja. Disse avvika har kommet til uttrykk i form av en tendens blant kameratene som jobber med kommunepolitikken til å neglisjere massekampen. I mange viktige spørsmål har de unnlatt å oppsøke og gjøre seg kjent med masseorganisasjoner i kamp. Slike høyrefeil har hindra representantene i å bli virkelig revolusjonære folketrybuner. Slike feil representerer i virkeligheten et borgerlig, parlamentarisk avvik. Det er viktig at partiet avdekker og bekjemper dette og liknende høyreavvik i det parlamentariske arbeidet.

Mao Tsetung sier: «Det kan finnes noen kommunister som fienden ikke greide å vinne over med geværer og som er verd heltenavn for å ha stått mot disse fiendene, men som ikke greier å motstå sukkerdrasjerte kuler, og som vil ligge under for slike sukkerdarsjerte

kuler. Vi må være på vakt mot en slik situasjon.» I det parlamentariske arbeidet må vi være særlig årvåkne for å unngå og for å avsløre de utallige bestikkelsene som borgerskapet har utvikla på dette arbeidsfeltet.

5. Partiet har fastlagt ei revolusjonær, marxist-leninistisk linje for holdninga til parlamentariske valg.

Gjennom flere større diskusjoner og oppsummering av egne erfaringer har partiet utvikla ei korrekt marxist-leninistisk linje for hvordan kommunistene skal stille seg til parlamentariske valg.

Denne linja tar utgangspunkt i at de parlamentariske organene er redskaper for borgerskapet for å opprettholde borgerskapets diktatur og gi det et skinn av «folkestyre». Den tar utgangspunkt i at det ikke går noen vei til sosialismen gjennom å stemme og gjennom valg, men bare gjennom en sosialistisk revolusjon som knuser den borgerlige staten og oppretter proletariatets diktatur.

Våre valgkamper og vårt parlamentariske arbeid må alltid ha som mål å fremme den revolusjonære linja, bekjempe parlamentariske illusjoner og knytte an til massenes kamp. I noen situasjoner vil det være rett å *ta del* i parlamentariske valg for å fremme denne linja, i andre høve vil det være rett å *boikotte* valget. Partiets linje med å stille til valg sammen med uavhengige sosialister i en valgfront, Rød Valgallianse, har vært riktig til nå. Det betyr ikke at partiet dermed tar stilling til hvordan det skal stille til valg i framtida. Hvilken taktikk det er rett å velge, må avgjøres ut fra ei vurdering av situasjonen i klassekampen og på grunnlag av marxismen-leninismens prinsipper. Målet må alltid

være å fremme arbeiderklassens og de arbeidende massenes kortsiktige og strategiske interesser. Vi må aldri tillate at hensynet til kortsiktige, taktiske gevinster får bli overordna hensynet til proletariatets revolusjonære målsettinger.

IX. PARTIET OG MASSENE

Det åpne høyreavviket innebar ei forvrengning av det kommunistiske masselinje-prinsippet. I partiet blei masselinja forflata til et «prinsipp» om å være «kjekk og grei». Samtidig bredte det seg alvorlige sekteriske tendenser. Det eksisterte også ei linje som i praksis gikk ut på at massearbeidet og massemobiliseringa kunne bli erstatta med diplomati overfor revisjonister. Sjøl om vi nå har gjort opp med de mest åpne formene for høyreavviket, ser vi at de revisjonistiske feila i masselinja fortsetter i nye former. Disse feila kan ikke oppfattes som enkeltstående feil. De utgjør tvert om et sammenhengende avvik når det gjelder forståelsen av hva masselinja egentlig er. Den første oppgava består derfor i å skolere partiet i teorien om masselinja.

Denne skoleringa må foregå konkret og i samband med praksis. De lærdommene vi får, må vi nytte til å kvitte oss med det som er dårlig og beholde det som er bra i partiets tenkning, metode og arbeidsstil.

1. Grunnlaget

Den marxist-leninistiske masselinja hviler på den proletariske verdensanskuelsen. I motsetning til de borger-

lige metafysikerne som hevder at massene ikke er noen ting, mens enkeltpersoner er alt, står vi for den historiske materialismen. Den lærer oss: «Folket og bare folket er den drivkrafta som lager verdenshistoria.» (Mao Tsetung) Derfor må kommunister mobilisere massene til de verdenshistoriske oppgavene som står foran oss.

I motsetning til den borgerlige ideologien som dyrker «enkeltheltene», er det et grunnelement i proletarietets ideologi som sier at det er «massene som er de virkelige heltene». Mao Tsetung legger til at dersom en ikke skjønner det, kan en ikke rekne med å tilegne seg minime kunnskaper engang.

Grunnlaget for ei kommunistisk masselinje finner vi også i den kjensgjerninga at «massene har en potensielt uuttømmelig begeistring for sosialismen». Når massene er mobilisert til sjøl å ta del i kampen, er de i stand til å endre situasjonen raskt til fordel for seg.

Dette grunnlaget for ei kommunistisk masselinje blei helt neglisjert i den mest åpne høyreperioden. Avviket har også vist seg å sitte hardnakka og være vanskelig å rette på. Derfor må hele partiet nå skolere seg i grunnlaget for masselinja og anstrenge seg for å gripe den skarpe motsigelsen mellom borgerlig og proletarisk ideologi på dette punktet.

Den teoretiske forståelsen av masselinja er på et lavt nivå. Det er blitt drevet lite eller ingen studier av prinsippene for masselinja. Derfor finnes det ensidige og feilaktige oppfatninger av hva masselinja er. Særlig har de kameratene som er blitt med i partiet etter stiftelsen, fått lite skolering i disse spørsmåla. Kameratene som deltok i masselinjestudiene i 1970, har også latt mange av disse lærdommene gå i glemmeboka. Grepene deres om teorien for masselinja er dårligere nå enn før. Dette gjelder sjøl om partiets massearbeid i dag er mer omfattende enn det har vært noen gang. Det gjelder sjøl om omlandet vårt er større. Det er absolutt påkrevd å ta

opp igjen studiene av masselinja og høyne partiets nivå når det gjelder dette spørsmålet.

2. Fra massene — til massene

«Hvor kommer de riktige tankene fra? ... De kommer fra sosial praksis og fra den aleine. De kommer fra tre slags sosial praksis, nemlig kampen for produksjonen, klassekampen og kampen for vitenskapelige eksperimenter.» (Mao Tsetung)

Massene har rike erfaringer. Kommunistene må være dyktige til å sammenfatte massenes erfaringer, foredle dem og bringe dem ut til massene igjen. Dette er i samsvar med den marxistiske erkjennelsesteorien.

Vi må sammenfatte massenes meninger. De vil finnes spredte og usystematiske ute blant dem. Det er vår oppgave å undersøke hva massene mener og generalisere og systematisere disse ideene. På grunnlag av studier må vi skille det som er riktig fra det som er feilaktig. Vi må propagandere de riktige ideene blant massene, slik at de kvitter seg med tilbakeliggende ideer og gjør de riktige ideene til sine egne, holder fast ved dem og setter dem ut i livet. Massene må overbevise seg sjøl gjennom handling om at ideene er riktige. Vi må bruke massenes handling som en prøve på om disse ideene er riktige. Så må vi på ny sammenfatte massenes ideer og erfaringer, kvitte oss med det som har vist seg å være feilaktig og styrke det som har vist seg å være riktig. Slik får vi riktigere og bedre retningslinjer som vi setter ut i livet på ny. Slik blir ideene riktigere og mer virkelighetsnære for hver gang.

Fra massene til massene er et prinsipp som brukes usystematisk og lite planmessig i partiets arbeid. Det er kamerater som bruker det til en viss grad, og det finnes kamerater som overhodet ikke bruker denne måten å

arbeide på. De siste trur at de kan få riktige ideer av å sette seg på kammerset og konstruere sammen noe. Slike kamerater blir uunngåelig subjektivistiske. De lager paroler som ikke er i samsvar med situasjonen i massene, og veit lite om hva som virkelig rører seg blant dem. Dette kan føre til at de gjør «venstre»-avvik ved at de stiller handlingsparoler som massene ennå ikke er klare til å gjennomføre. Men det kan like gjerne føre til høyreopportunisme og bakstreverskhet, ved at de unnlater å stille paroler som massene brenner etter å kjempe for.

Å jobbe etter prinsippet «fra massene — til massene» er ikke det samme som å gjøre knefall for feilaktige ideer som finnes blant massene. Vi skal ikke la være å føre fram vår revolusjonære linje, sjøl om massene ennå ikke er innstilt på å gjøre revolusjon. I mange høve må vi også gå skarpt imot feilaktige ideer som finnes hos folk. Men vi må gjøre det på en slik måte at vi tar opp massenes motforestillinger og svarer på dem. Deretter må vi oppsummere hvordan vi har vært i stand til å overbevise massene om at vår politikk er riktig. På denne måten kan vi trekke lærdommer til bruk i det videre propagandaarbeidet. Vi må også dra nytte av de framskredne ideene som finnes blant massene, og bruke dem til å bekjempe tilbakeliggende standpunkter.

«Fra massene — til massene» er den *måten* partiet utøver si ledende rolle på. AKP(m-l)s ledende rolle i den politiske og økonomiske kampen er basert på ei marxist-leninistisk masselinje. Men det finnes viktige avvik fra masselinja i arbeidet vårt. Partiets arbeid på dette området er på ingen måte svart eller dårlig, men det er usystematisk og tilfeldig. Dessuten finnes det mange kamerater som ikke har tilegna seg de mest elementære prinsippene for hvordan de skal arbeide seg fram til riktige ideer.

3. Gjør undersøkelser

En viktig del av masselinja er å gjøre djuptgående undersøkelser. Kommunistere må ikke bare stole på rapporter eller danne seg oppfatninger på et subjektivt grunnlag. Vi må drive konkrete studier. Vi må ta nøye for oss et enkelt arbeidsområde, et enkelt spørsmål eller en enkelt enhet. Vi må samle et rikt materiale gjennom slike undersøkelser, slik at vi kan utarbeide de riktige parolene og de riktige tiltaka.

«Et kommunistisk partis riktige og urokkelige kampfaktikk kan under ingen omstendigheter skapes av et fåtall personer på et kontor. Den oppstår under massekampens gang, dvs. gjennom virkelig erfaring. Derfor må vi alltid studere samfunnsmessige forhold og foreta praktiske undersøkelser ... Enhver som har ansvaret for å lede ... må personlig foreta undersøkelser av de spesielle samfunnsmessige og økonomiske forholda og ikke bare forlite seg på rapportlesning.» (Mao Tsetung)

Hvor ofte blir det ikke synda mot disse prinsippene? Er det ikke altfor utbredt at kamerater uttaler seg i hytt og vær om saker de aldri har undersøkt? Det finnes en gjennomgående stil med at partikamerater sitter på lagsmøter og diskuterer hva massene mener, uten at de har hatt undersøkelsesmøter med massene og spurt dem direkte. I de mest ekstreme tilfellene fører det til at kameratene unnlater å ta opp spørsmål som det er en glødende interesse for i massene. Sjøl om de gir si tilslutning til den dialektiske materialismen, praktiserer de idealisme. De praktiserer idealisme ved at de innbiller seg at de riktige tankene kan oppstå i hjernen uten at de trenger å gjøre undersøkelser.

«Om du ikke har undersøkt et spørsmål, vil du bli fratatt retten til å uttale deg om det.» (Mao Tsetung)

4. Sørg for massenes velferd

Som kommunister må vi tjene folket. Massenes problemer er våre problemer. Vi må vise oss i stand til å ta oss av massenes nærliggende problemer. Bare på den måten kan vi vinne deres tillit og mobilisere dem aktivt i kampen mot borgerskapet og imperialismen. Det er i strid med kommunismens innhold å neglisjere massenes nærliggende problemer. Vi må alltid stille paroler og føre kamper for å løse dem. Bare på det grunnlaget kan vi sikre at massene blir mobilisert rundt sine strategiske oppgaver.

Fra den marxist-leninistiske bevegelsen oppsto har den kjempa for massenes velferd. Vi har reist kampen for massenes økonomiske, sosiale og politiske interesser og gått i spissen for å skape interesseorganisasjoner. De moderne revisjonistene har i likhet med borgerskapet blitt rasende over de framgangene disse kampene har hatt. Derfor har de enten sabotert dem åpent, eller de har kommet med en masse «marxistiske» fraser og skjelt ut interessekampen som «reaksjonær», «økonomistisk» o.l. Noen få kamerater har latt seg påvirke av den typen revisjonistisk press til å prioritere ned interessekampen. De gjenspeiler borgerskapets ideer i partiet. Slike kamerater kommer ofte fra småborgerlig-intellektuelle sjikt. Utover dette finnes det også en spontan tendens til ikke å prioritere dagskampparoler.

Denne tendensen sto som et nokså omfattende avvik over hele landet våren 1976, og ga seg tydelige utslag i 1. mai-arbeidet. Mange kamerater neglisjerte dagskampens paroler og nøyde seg med allmenne paroler. Allmenne paroler med et korrekt innhold er helt avgjørende, men uten at politikken også uttrykkes i ei lang rekke konkrete paroler, blir de allmenne parolene uten innhold. Dimitrov kritiserte den typen allmenne

proklamasjoner. Han sa at de som trur de setter parti-
linja ut i livet på den måten, tar grundig feil.

Særlig blant kameratene våre som jobber med kvin-
nespørsmålet, er det en manglende forståelse for
forholdet mellom strategien og det å sørge for massenes
velferd. De har praktisert linja med enten bare å ta opp
den daglige kampen, eller bare ta opp allmenne
spørsmål. De har aldri vist evne til å kombinere disse
tingene. De har aldri vist i praksis at de har forstått
Mao Tsetungs tese om at det å mobilisere massene for
revolusjonen, forutsetter at en også er dyktig til å sørge
for massenes velferd.

Det er ei grunnleggende feilaktig problemstilling å
spørre på denne måten: «Skal vi ta opp kampen for
daghem eller kampen mot imperialismen?» Sannheten
er at en ikke vil få noen virkelig mobilisering mot im-
perialismen, hvis en ikke også har et overbevisende og
tillitsvekkende arbeid med de mest brennende dags-
krava til massene.

5. Kommunistene kan ikke gjøre alt aleine

Det er å gå imot prinsippene for masselinja å innbille
seg at det bare er kommunister som kan ta seg av store
oppgaver. Det finnes tusener, titusener og i prinsippet
hundretusener av det arbeidende folket som kan og må
være i stand til å løse oppgaver som er uløselige for ei
lita gruppe aktive. Massene har ei enorm skaperkraft,
bare den blir utløst. «Når massene først har tilegna seg
de riktige tankene som kjennetegner den framskredne
klassen, blir disse tankene forvandla til ei materiell
kraft, som forandrer samfunnet og forandrer verden.»
(Mao Tsetung) Noe av kunsten å lede på marxist-lenin-
istisk vis er derfor at en evner å sette partiets politikk

om i handling fra massenes side. Vi må gi ikke bare kaderen, men også de breie massene forståelse for og evne til å mestre enhver bevegelse og enhver kamp som vi lanserer.

På denne bakgrunnen er det svært viktig å gripe den store entusiasmen som finnes i massene for å arbeide og kjempe i fronter. Det er partiets plikt å gå i spissen for å omvandle denne entusiasmen til ei materiell kraft, bekjempe all sekterisme og organisere massene.

Partiet har en grunnleggende riktig politikk. Det viser seg at når massene for alvor, som et resultat av arbeidet vårt, får kjennskap til partilinja, så blir de i stand til å gjøre store framskritt. Dette øker massenes tillit til seg sjøl og deres tillit til partiet. Men for at dette skal skje, må partimedlemmene være dyktige til å føre ut og forklare partiets politikk for massene. På noen arbeidsområder gjøres dette brukbart, men det finnes også svakheter.

Utenom 1. mai finnes det svært lite arbeid som retter seg inn på at massene virkelig blir mobilisert til demonstrasjoner. Det kommer ikke av at det er umulig å gjøre dette. Det kommer av at partimedlemmene ikke forklarer godt nok til mange hvorfor det er viktig å demonstrere til støtte for eller til kamp mot den eller den saka. Når det er på denne måten, kommer det sjølsagt få som ikke er vant til å gå i slike tog.

Det er tilmed en del kadre som vil gjøre det til ei linje at massene ikke skal mobiliseres til tog. Gang på gang kommer de tilbake med forslag av typen: «Vi fikser mobiliseringa gjennom å gi kommunistene direktiv om å gå.» Dette er en tvers igjennom feilaktig og revisjonistisk politikk som passiviserer massene.

Dette avviket avslører mistillit til massene og til partiet. Det avslører mistillit til massene fordi det under vurderer deres evne til å forstå at det er politisk viktig å demonstrere. Det avslører mistillit til partiet fordi det ser bort fra at partiet kan få med seg massene i demonstrasjoner.

Vi har korrigert mye av revisjonismen på det økonomiske området, men vi har ennå ikke evna å sette masselinja i ledelsen for det økonomiske arbeidet. Mange folk som sikkert ville slutte opp om partiets kampanjer, får simpelthen ikke engang spørsmål om de ønsker å gjøre det.

Det er helt maktpåliggende å komme ut av slike tankebaner og vekk fra slike arbeidsmetoder. Uten at massene i stort antall setter partiets politikk ut i livet, vil vi aldri kunne løse de store oppgavene som partiet vårt har stilt seg.

Ved å løse dette problemet på en langt bedre måte enn til nå, vil vi også gjøre partiet langt mindre sårbart overfor en skjerpa klassekampsituasjon eller en imperialistisk okkupasjon enn hva det er i dag.

6. Bare massene er en mur av jern

Når vi har massene med oss, kan vi oppnå alt. Vi behøver ikke å frykte noen fiende. Vi kan seire over en hvilken som helst imperialistmakt. Vi kan seire i den proletariske revolusjonen. Uten massene er vi ingenting. Da kan vi ikke oppnå noe av dette. Vi kan heller ikke forsvare partiet mot angrep fra reaksjonen. Ut fra ei strategisk vurdering kan partiet derfor ikke være tilfreds med et snevert massearbeid. Arbeidet må være omfattende og breitt anlagt. Det må nå langt ut i massene.

Målt med denne målestokken er partiets massearbeid i dag for snevert og ensidig, og det står mye igjen å korrigere.

Mao Tsetung sier: «Uansett hvor aktiv den ledende gruppa er, vil hele aktiviteten utarte til et fruktesløst strev av en liten hop personer, dersom det ikke er noe samband mellom den ledende gruppas aktivitet og

massenes aktivitet.» Men han legger også til: «... heller ikke kan de breie massenes aktivitet vare ved eller utvikle seg i riktig retning og nå opp på et høyere nivå, hvis det bare er massene som er aktive og det ikke finnes ei sterk ledende gruppe, som organiserer massenes aktivitet riktig.»

I tillegg til at vi gjør det klart at uten massene er partiet ingen ting, må vi også slå fast at massene trenger det kommunistiske partiet. Uten partiet vil ikke massene vinne seier.

7. Ikke fjerne seg fra massene

Ikke på noe tidspunkt må det tillates at partikaderen stiller seg over massene og kommanderer dem. Kommunistene må leve et enkelt liv, arbeide hardt og alltid være lydige overfor massene. De må være forbilder i kampen og gå i spissen for massene. Karrierisme og pampevesen er uforenlig med masselinja og kommunismen. Slike tendenser må derfor bekjempes uten unntak. Kommunistene må delta aktivt i sjølve kampen. «Vil en lære å kjenne revolusjonens teori og metoder, må en delta i revolusjonen.» (Mao Tsetung)

Kommunistene må ikke bare være dyktige til å lære bort, de må også være dyktige til å lære av massene. Massenes erfaringer er et rikt skattkammer som kommunistene må være flinke til å bringe fram i dagen og dra nytte av. Ei arrogant og bedrevitersk holdning er et tegn på dumhet. Det vil avskjære en fra å skaffe seg riktige tanker.

AKP(m-l) praktiserer prinsippet med å lytte til massene. Kadrene er vel kjent med massenes liv, fordi det også er deres eget. Derfor har vi vunnet respekt som hardt arbeidende og oppofrende representanter for arbeiderklassen.

Sekterismen er likevel svært inngrodd. Under det mest åpne høyreavviket og i beretninga til 1. landsmøte blei det definert som sekterisme å ikke ville samarbeide med revisjonistene på alle områder. Dette var en skadelig og revisjonistisk definisjon. Den var også egna til å hindre korrigeringa av den virkelige sekterismen som fantes ved 1. landsmøte og som finnes i dag.

Sjøl om det har vært ei utvikling i partiets massearbeid, er det ingen grunn til sjøltilfredshet. Vi må granske arbeidet vårt for å luke ut sekteriske tendenser og ta kampen opp mot de ideologiske feila som ligger bak dem.

Arbeidet vårt har fortsatt mangler. Vi har særlig feil når det gjelder å lære av massene og dra nytte av deres erfaringer.

Mange kamerater som står nær partiet, har også retta kritikk for at det er vanskelig å komme i kontakt med partiet. Vi har eksempler på sympatisører som har slitt i månedsvis for å komme på studiesirkel hos oss. Slikt er sekterisme som vi absolutt må kvitte oss med.

8. Mot sjablonmessige skriverier

Når en driver propagandavirksomhet i skrift eller tale, må en alltid tenke på dem en skriver eller taler for. Sjablonmessige skriverier er bare til skade. For å unngå sjablonmessige skriverier må propagandisten og agitatoren kjenne til massenes tanker og livet deres og uttrykke seg på en måte som gjør partiets politikk levende for dem.

Sjablonmessige skriverier er en utbredt sjukdom. Det eksisterer ideer om at enhver liten løpeseddel skal inneholde en fullstendig analyse. Det er folk som later til å mene at enhver tale skal begynne med den internasjonale situasjonen og gå videre med en analyse av tariff-

oppgjøret, sjøl om emnet for talen f.eks. er arbeidet på skolene. Vi har ikke bruk for artikler, taler eller løpesedler som ikke tar hensyn til dem som skal øre eller lese propagandaen vår. Prinsippet må være heller færre, men bedre. Foran 1. mai 1976 blei det laga mye propaganda. En del av den var konkret og god, men mye var nokså allment og lite overbevisende. I samband med demonstrasjonen mot NATOs ministerrådsmøte blei det gjort et lite gjennombrudd med propaganda overfor SV-sympatisører. Her tok vi utgangspunkt i noen få konkrete spørsmål som de stilte seg. Vi gjennomførte en god argumentasjon og la fram bevis for påstandene våre. Resultatet var at medlemmer og sympatisører av SV uteblei fra SV-demonstrasjonen.

De verste sjablonmessige skriveriene har vært å finne i typisk intellektuelle miljøer, blant kvinnekaderen og blant studentene. Slike skriverier skader partiet. Der de får bre seg, hindrer de framgang. Hele partiet må nå bruke metoden med kritikk og sjølkritikk for å luke ut denne skadelige tendensen.

9. Ikke alt som er klart for oss, er klart for massene

Vi må være klar over at undertrykkinga til borgerskapet hindrer massene i å skaffe seg kunnskaper om mange forhold. Derfor eksisterer det fordommer og tilbakeliggende ideer blant dem. Dette gjør at vi ikke kan gå ut fra at enhver ting som synes sjølsagt for oss, også er det for massene.

Dersom vi ikke tar hensyn til det på en riktig måte, kan det gjøre stor skade.

Ta f.eks. en streik. Vi kjenner til at fagforeningslederen som dukker opp fra forbundsledelsen, vil dolke

de streikende i ryggen. Men for mange av de streikende er ikke dette klart. De har kanskje til og med tru på at han er «arbeidernes mann» fordi han f.eks. er SV-er. De har ikke engang oppfatta at SV ikke er noe virkelig «radikalt» parti.

Om våre kamerater kjører ut mot denne pampen og skjeller han huden full før han har gjort noen feil, kan det i verste fall tjene han, fordi han kan maskere seg som en «forfulgt uskyldighet». Derfor vil våre kamerater ofte velge å holde kjeft. Men følgen blir fortsatt at disse arbeiderne ikke skjønner det vi skjønner. De trur på falske løfter og blir demoralisert når sviket blir klart. Det riktige er sjølsagt å advare massene mot slike folk på grunnlag av tidligere erfaringer og avsløre dem etter hvert på grunnlag av deres konkrete handlinger.

Eller ta studieboka Grunnkurs 1, som kom høsten 1975. Den skulle behandle marxismen-leninismen for nybegynnere, men mye i den var vanskelig å forstå. Et spørsmål som mange nye kamerater sliter med, hvorfor det er nødvendig med væpna revolusjon, tok den ikke opp engang.

Hvis vi ikke er klar over hva det er vi skjønner som massene ikke skjønner, så vil vi heller ikke klare å mobilisere massene. For å løse denne motsigelsen er det nødvendig både å gjøre undersøkelser og evne å argumentere overbevisende på en måte som massene forstår. Vi må unngå den feilen som går ut på å fare fram uten hensyn til hva massene har skjont. Vi må vise finfølelse og forsøke å unngå å trække folk på tærne. Vi må tilmed være åpne for taktiske konsesjoner som gjør det lettere for massene å lære gjennom egne erfaringer. Samtidig må vi passe oss for den feilen som har vært vanligere i tida med høyreavviket — å unngå å ta opp spørsmål, særlig i fagforeningene, fordi massene har illusjoner om noen pamper. Vi må ikke være redde for å ta opp saker fordi det angivelig kan krenke noen og lage bråk. Kort sagt, vi må ikke oppfatte det slik at når noe ikke er klart for massene nå, bør vi helst ikke si det

sjøl heller. I praksis har ei feilaktig holdning til dette spørsmålet ofte blitt en begrunnelse for borgfred med revisjonister, mens kameratene har unnlatt å hjelpe massene til klarhet og overlatt til dem sjøl å finne ut hva som er riktig og hva som er feil.

10. Det er partiets oppgave å hjelpe til å organisere massene og sjøl jobbe i masseorganisasjonene

Før revolusjonen sa Mao Tsetung at det kinesiske folket var svakt fordi det var uorganisert. Det er klart at om millionmassene skal kunne ta makta, må de organisere seg. Om Norge kan vi si at det norske arbeidende folket er svakt. Det er svakt dels fordi det er uorganisert og dels fordi de største masseorganisasjonene ledes av klassefienden, av borgere og arbeideraristokrater.

Det er en plikt for partiet og en del av masselinja å jobbe for å organisere massene. Det betyr at vi må støtte oppbygginga av nye masseorganisasjoner, som ledes av medlemmene sjøl i det arbeidende folkets interesse. Det betyr også at vi må jobbe i de «gamle» masseorganisasjonene, særskilt i fagforeningene, men også i andre. Her må vi støtte medlemmenes kamp for å kaste ut pamper, bryte med klassesamarbeidspolitikken og gjøre masseorganisasjonene til redskaper for medlemmene og det arbeidende folket.

Det er lagas oppgava å støtte utbygginga av enhetsfrontorganisasjoner, men hvor mange lag unnlater å gjøre det? Hvor mange lag lar være å sette av kamerater til å hjelpe frontorganisasjoner fordi «vi kan ikke prioritere det»? Hva slags ansvar føler disse laga egentlig for de andre medlemmene i frontene?

Det er lagas plikt å delta i de breie masseorganisasjonene. Hvor mange lag har undersøkt hvilke masseorganisasjoner som finnes i deres distrikt? Hvor mange lag har vurdert hvor det er riktig å jobbe? Tenker kameratene over at mens de ignorerer denne oppgava, sitter det kanskje folk i disse organisasjonene som er forbanna og ivrige etter å slåss, folk som gjerne skulle ha diskutert med noen? Enhetsfrontorganisasjoner er ikke *partier*, og det er deres styrke. De kan forene folk om felles sak på tvers av partipolitiske og ideologiske skillelinjer. Partiets linje er å gå inn for at slike organisasjoner skal være så breie som mulig og så lette å komme inn i som mulig. Likevel veit vi at noen kamerater som jobber i fronter, straks går inn for at fronten skal strammes inn til å bli et slags «parti». «Før du kommer inn, må du ha gått gjennom front-grunnsirkelen». «Vi kan ikke selge medlemskort på dørene. Det kan få uante konsekvenser». ... osv. Hva er dette for noe annet enn sekterisme, frykt for at det ikke går an å jobbe tillitsfullt sammen med folk med et annet syn? «Fronten bør understreke at Sovjet var sosialistisk fram til Stalins død, men blei kapitalistisk under Khrustsjov. Den bør fordømme revisjonismen, erklære seg for sosialismen og støtte AKP(m-l).» Denne typen «programforslag» er også enkelte ganger blitt foreslått av kamerater i fronter. Dette er i virkeligheten et forsøk på å erstatte frontene med sympatisørorganisasjoner for AKP(m-l). Men vårt mål er at massene skal organisere seg enten de sympatiserer med partiet vårt eller ikke.

Vi kommunister må alltid respektere frontene og masseorganisasjonene når vi er medlemmer der. Vi arbeider *for og ikke i strid med* det store flertallet av medlemmenes interesser. Vi er for medlemsdemokrati og mot pampestil. Vi forlanger ikke «kommandoen» eller «direktivrett» over noen front, masseorganisasjon eller fagforening. Tvert imot er vi for at *medlemmene* skal bestemme. Når vi går inn for noe, så skal det skje i samsvar med reglene for medlemsdemokratiet. Våre kame-

rater legger fram forslag og forsøker å vinne støtte for dem gjennom å argumentere for det. Blir kommunister valgt til tillitsverv, må de være mønstergyldige i åpenhet og demokratisk ledelse. De må avvise alle manipulasjoner sjøl om de skulle være til «fordel» for dem sjøl. Vi må respektere medlemsdemokratiet sjøl om vårt syn ikke vinner fram og våre forslag ikke får oppslutning.

Dette går ut på at vi alltid må vise utvetydig at vi aldri krenker frontene og medlemmene der. Bryter vi med dette, arbeider vi ikke etter masselinja overfor frontene. Vi må holde fast på de riktige prinsippene, slik at massene klart kan se forskjell på oss og på revisjonistene og sosialdemokratene, som alltid manipulerer og krenker medlemmene i frontorganisasjonene.

X. VURDERING AV SITUASJONEN I PARTIETS ARBEID SOM HELHET

Som helhet er situasjonen i partiet god. For det første fordi vi har avdekket feila i partiet og stilt dem under skarpt lys. For det andre fordi kampen mot disse feila har gitt framgang både internt og eksternt. Den politiske linja som har kommet ut av oppgjøret med høyreavviket, har vist seg å være riktig. Vi har oppnådd resultater i klassekampen og i propagandarbeidet. Moralen og offerviljen i partiet er høy.

For å få et grundig bilde av hvor vi står, må vi vurdere situasjonen i partiets arbeid etter tre målestokker: 1) I forhold til situasjonen ved det første landsmøtet, 2) i forhold til de kravene klassekampen stiller til oss akkurat nå, og 3) i forhold til de kravene som de strategiske perspektivene stiller.

1. Vurdering av situasjonen i partiets arbeid i forhold til situasjonen ved det første landsmøtet

Ved det første landsmøtet var den moderne revisjonismen en stor fare, uten at det var noen kampberedskap mot den. Partiet sto i fare for å bli likvidert som kom-

munistisk parti. Nå er denne faren foreløpig avverga. Sentralkomiteen har gjort sjølkritikk og retta oppmerksomheten til partiet mot høyreavviket. Denne korrigeringa har gitt gode resultater og ført til framgang.

Det første landsmøtet unnlot å stille partibygginga sentralt. Til tross for dette er situasjonen i partibygginga mye bedre enn vi hadde grunn til å håpe på den gangen. Vi har en fastere organisasjon. Liberalismen er drevet på tilbaketog, og stort sett er den erstatta med frivillig, proletarisk disiplin. Partiet er bedre utbygd og har djupere røtter i proletariatet. Den kommunistiske *dagsavis*a vil bli starta innen 1. mai neste år.

Partilinja er mye bedre og mer utvikla enn den var ved det første landsmøtet. Vi har kvitta oss med mye revisjonistisk slagg. Vi har styrka den proletariske internasjonalsismen og fått mye bedre grep om å føre kampen mot sosialimperialismen.

Studiene i partiet er framleis mangelfulle, men likevel er situasjonen mye bedre enn ved det første landsmøtet da studiene forfalt.

Vi har begynt å arbeide mer planmessig, samtidig som vi klarer å omstille oss til store, uforutsette oppgaver i klassekampen. Dette er hovedtendensen, men gang på gang ser vi at vi ikke er allsidige nok og at vi ikke reagerer raskt nok.

Partiet har gjennomført ei stor korrigering, samtidig som det er stor enhet i partiet. Det vitner om tillit til partiet og evne til kritikk og sjølkritikk.

Beretninga til det første landsmøtet stilte som oppgave at vi skulle arbeide for forsoning med revisjonistene. Denne oppgava var det feilaktig å stille, og sentralkomiteen har brutt med den. Vi har derimot gjort en god del med den oppgava landsmøtet burde ha stilt, nemlig å avsløre og svekke de moderne revisjonistene. Styrkeforholdet mellom oss og revisjonistene er mye bedre for oss nå enn det var ved det første landsmøtet. Revisjonistene er djupt splitta, og vi har slått dem tilbake på mange viktige områder.

Ei av de få oppgavene det forrige landsmøtet stilte konkret, var å bygge en nasjonal enhetsfront mot imperialismen. Parolen var riktig, sjøl om den blei gitt ei feilaktig betydning. På dette området må vi rapportere for det andre landsmøtet at vi ikke har oppnådd særlige resultater.

Det er også negative trekk å peke på. Partiet har ikke løst oppgava med å rekruttere arbeidere i stor målestokk. Vi rekrutterer arbeidere, men dette arbeidet blir prioritert for lavt og fulgt for dårlig opp.

Vi har heller ikke gjort ungdomsforbunda til slike store masseorganisasjoner de kunne ha vært. På dette området har politikken fått drive altfor lenge uten ledelse fra partiet.

Sjøl om det er positive trekk å peke på, har vi gjort for få framskritt med arbeidet på landsbygda.

Partiet har mangler og feil i masselinja, i arbeidet for enhetsfronten og i evnen til å mobilisere breitt nok til en del aksjoner.

Det finnes framleis eksempler på at det gamle høyreavviket har forskansa seg en del steder i partiet.

Men tross svakhetene er hovedtendensen den at vi har tatt store skritt framover siden det første landsmøtet, sjøl om framgangen kunne ha vært større om vi ikke hadde vært hemma av høyreavviket.

Men de negative erfaringene fra høyreavviket kan bli gjort til positive lærdommer, dersom partiet evner å trekke de riktige konklusjonene av dem. Vi må ta alvorlig på kampen mellom de to veiene i partiet. Vi må målbevisst og systematisk føre kampen mot høyreavviket vidare. Vi må ikke tillate at høyrestandpunkter får forskanse seg i partiet. Vi må slå hardt til mot alle forsøk på å avlede kampen mot revisjonismen gjennom å vulgarisere den. Vi må aldri tillate at revisjonisme på ny får lov å gro fram.

2. Vurdering av situasjonen i partiets arbeid i forhold til de krava klassekampen stiller til oss akkurat nå

Om vi vurderer situasjonen i partiet opp mot de krava klassekampen stiller oss akkurat nå, er det flere ting vi må se kritisk på. Framleis er det slik at partiet fungerer godt i klassekampen. Vi evner å gi riktig veiledning til de kampene som arbeiderklassen fører. Vi klarer også sjøl å ta riktige initiativer for å fremme kampen. Partiet som helhet gjør heller ikke store avvik. Vi er raske til å møte nye situasjoner.

Partiet spiller ei ledende rolle i klassekampen. *Uten* innsatsen til partiet ville ei lang rekke viktige kamper ikke ha vært utløst, og arbeiderklassens kamp ville ha vært overlatt til spontaniteten. Uten partiets innsats og revolusjonære politikk ville proletariatets og massenes kamp lett ha blitt ført på avveier og til nederlag på grunn av sabotasje og renkespill fra reformister og revisjonister.

Vi kan derfor slå fast at partiet vårt virkelig *leder* hele arbeiderklassens klassekamp. Det leder store kamper hvor titusener, ja til og med hundretusener deltar.

Men *massearbeidet* til partiet er ikke godt nok. Vi går ikke breitt nok ut med arbeidet vårt, sjøl om mange kamerater og grunnorganisasjoner har gjort framgang i dette arbeidet. Partiet har ikke en grunnleggende god forståelse av den marxist-leninistiske *masselinja*. Det blir drevet altfor lite *undersøkelser* i massene om deres meninger og synspunkter. Dette fører til subjektivisme, sjablonmessige skriverier og byråkratiske feil i arbeidsstilen. Vi jobber også med for lite folk. Det organiserte omlandet rundt partiet er for lite. Dette er en svakhet som det andre landsmøtet må vie stor *oppmerksomhet*. Spørsmålet om masselinja er et brennende problem som partiet må løse. Uten å løse dette kan vi ikke gjøre nye,

store framskritt i klassekampen og i kampen mot revisjonistene.

Sjøl om det er gjennomført et oppgjør med høyrevikket, har ikke lærdommen fra kampen mot den moderne revisjonismen for alvor trengt ned i partiorganisasjonen.

Det er i denne sammenhengen svært viktig å sette søkelyset på arbeideraristokratiske synsmåter som finnes i partiet. De er grunnlag for opportunisme og revisjonisme, *ikke bare blant kadre med faglige verv, men i hele partiet.*

Mange kadre og medlemmer som jobber på det faglige området, motsetter seg en virkelig revolusjonær faglig politikk. De lar seg påvirke av arbeideraristokratiets og byråkratens oppfatninger og forveksler dem med massenes meninger. Den sterke tendensen i samband med Linjegodsstreiken til å legge seg flat for borgerskapets propaganda om at arbeiderne hadde brutt «protokollen om videre forhandlinger», er et godt eksempel på dette. Ideen om at støttedemonstrasjonen for streikevaktene på Østensjøterminalen «ødela taktikken», er et eksempel på det samme. Det revisjonistiske *innholdet* i slike avvik blei klart demonstrert ved *linja* til SV og den revisjonistiske høyregruppa «KUL». De agiterte *mot* at folk skulle delta i denne støtteaksjonen.

Påvirkninga fra arbeideraristokratiet har ført til at en del kamerater har brutt med viktige kommunistiske *prinsipper* for fagforeningsarbeidet til partiet. Bl.a. er prinsippet om alltid å kjempe skånselsløst mot streikebryteri og stemple enhver streikebryter som «fredløs niding», blitt brutt.

Noen kamerater har også unnlatt å spre agitasjonen og propagandaen fra partiet av redsel for å legge seg ut med arbeideraristokratiet. I stedet har de overlatt «alt til fagforeninga». Dette er et brudd på prinsippet om å opprettholde sjølstendigheten til partiet i forhold til fagforeningene.

Det finnes også eksempler på at faglige kadre i partiet med tillitsverv har vakla i kampsituasjoner og unnlatt å gå i spissen for kampen. Begrunnelsen har vært at en må «respektere visse sider ved hovedavtalen» for ikke «å miste tillitsvervet». I stedet for, om nødvendig, å sette tillitsvervet inn på det å gå i spissen for kampen, har slike medlemmer i virkeligheten gjort knefall for klasse-samarbeidspolitikken til arbeideraristokratiet. Denne revisjonistiske, faglige legalismen er farlig og skadelig.

Ei anna strømning er økonomismen blant industri- og fagligkaderen. Denne kommer til uttrykk ved at en motsetter seg å reise *politiske* saker i klubbene og fagforeningene. Særlig gjelder dette oppgava med å reise kamp mot supermaktene, vinne støtte for frigjøringsbevegelsene osv.

Dette er noen eksempler på et utbredt høyreavvik på fagligpolitikkenes område. Dette avviket har forskansa seg i partiet. I realiteten uttrykker dette en sterk tendens til å trække i spora til «Utkast til faglig manifest» fra 1974. Dette manifestet har partiet fordømt som et skadelig og revisjonistisk dokument.

Studiesituasjonen er bedra. Men framleis gjenstår det store feil på dette området, og skoleringsnivået i partiet er gjennomgående for lavt. Partiledelsen har gjort omfattende tiltak for å gjøre et stort antall marxist-leninistiske verker tilgjengelige for partimedlemmene og massene. Men framleis ligger vi etter målsettinga som årsplanen 1975/76 stilte for studiene.

Det finnes en god del byråkrati i arbeidet vårt. Dette ser vi ved at folk som ønsker å komme i kontakt med oss, ofte må vente i lang tid for å bli tatt hand om. Vi ser det ved at partiledelsen og organer på lavere plan ofte forfaller til beskjedgiving i stedet for mobilisering og ledelse gjennom politisk diskusjon og motivering.

Det eksisterer fortsatt en skadelig tendens blant mange kadre til å bryte den demokratiske sentralismen. Vedtak settes ikke ut i livet, direktiver blir «omgjort» og ofte ikke fulgt.

Kaderpolitikken i partiet har grove, revisjonistiske feil. Vi fostrer ikke nok folk til å ta mer ledende oppgaver. Derfor har arbeidet ofte en tendens til å bli avhengig av et lite antall personer. På den måten blir det liten kapasitet til å ta opp nye oppgaver. En slik kaderpolitikk er revisjonistisk og strir mot Mao Tse-tungs anvisninger for kaderpolitikken.

Sekteriske avvik fra masselinja i massearbeidet og frontarbeidet sitter fortsatt djupt. Dette viser at høyreavvik i form av høyresekterisme på ingen måte er nedkjempa. Det er mye sekterisme i ungdomsarbeidet og i kvinnearbeidet. Korrigeringa er kommet kort her. Det er slike og andre former for åpne høyreavvik som er mest framtreddende ved feila i partiet.

Men det moderne-revisjonistiske avviket tar seg også uttrykk i «venstre»-avvik. En viktig feilaktig tendens det er nødvendig å oppsummere, er ideen hos en del medlemmer om at den borgerlige, norske hæren *aldri* under noen vilkår kan føre en rettferdig krig. Dette er et av de fremste områdene for innflytelse fra sosial-imperialismen i partiet i dag, og den må bekjempes resolutt.

Fortsatt finnes det tendenser til å *vulgarisere* kampen mot høyreavviket, noe som fører til at revisjonistiske feil får eksistere uten å bli bekjempa.

Dersom vi vurderer med hensyn til de krava som den aktuelle klassekampen stiller, blir svakhetene i partiets arbeid mer åpenbare. Men framleis er det ingen tvil om at vi kan slå entydig fast at partiet har en riktig kurs og utretter mye i arbeiderklassens tjeneste. Med ei rett generallinje og økte erfaringer er det godt håp om at partiet vil kunne rette på disse svakhetene og gå videre framover.

3. Vurdering av situasjonen i partiets arbeid i forhold til de krava de strategiske perspektivene stiller

De strategiske oppgavene stiller langt større krav til oss som parti enn noe vi til nå har stått overfor. Krava til en korrekt politisk analyse av innfløkte situasjoner nasjonalt og internasjonalt vil bli mye større. Kontakten med de breie massene og evnen til å mobilisere dem vil bli langt mer livsnødvendig. Svikt på det punktet kan bli skjebnesvangert stilt overfor et eventuelt forbud av partiet, en eventuell supermaktsokkupasjon eller andre krevende situasjoner. Fastheten i partiorganisasjonen og årvåkenheten mot revisjonismen vil være avgjørende. Krava til sikkerhetsarbeid og til evnen til å kombinere legalt og illegalt arbeid vil øke kraftig. Skole- ringa, ikke bare i ledelsen, men hos den enkelte kommunisten, må være slik at evnen til å orientere seg sjølstendig i vanskelige situasjoner er mye større.

Kamerater! Det er sentralkomiteens plikt overfor det andre landsmøtet å slå fast at partiet har store, uløste oppgaver foran seg. Vi har tillit til at partiet skal klare disse oppgavene. På den andre sida vil vi ikke lykkes om vi er sjøltfredse eller hviler på laurbæra.

XI. PERSPEKTIVENE FRAMOVER OG AKP(m-l)s OPPGAVER

1. Hvordan blir situasjonen i åra som kommer?

Vi kan sjølsagt aldri på forhånd slå fast nøyaktig hva vi har i vente i åra framover. Likevel finner vi klare trekk i utviklinga som gjør det mulig å si en del. Derfor rekner vi med:

— *Stadig økende fare for verdenskrig.* Vi sier ikke noe om nøyaktig når og hvordan en verdenskrig mellom de to supermaktene kommer, men vi slår fast at det er *sannsynlig* at det kommer en slik krig. Alle forutsetningene for krigen finnes i verden alt nå. Den *kan* derfor bryte ut raskt, men vi kan heller ikke utelukke ei utvikling som gjør at krigen først bryter ut om noen år. I en slik krig kan arbeidsfolk plutselig være i den situasjonen at landet er under det fascistiske diktaturet til den sovjetiske okkupasjons hæren. Det kan også hende at USA-imperialismen kommer Sovjet i forkjøpet, eller at en krig mellom styrker fra de to raser på norsk jord. Hovedforma for politisk kamp vil bli illegalt motstandsarbeid, og det vil bety livsfare å være kjent som sympatisør av AKP(m-l).

Nøyaktig hva som vil skje og *når* ting vil skje, kan vi sjølsagt ikke si noe om. Men vi rekner ei slik utvikling som dette som *sannsynlig*. Arbeidsfolk og kommunister i Norge må være *forberedt* på det.

— *Stadig større uro i verden, flere frigjøringskriger.* Sjøøl om det kan gå en del år før en eventuell verdens-

krig bryter ut, så er vi sikre på at motsetningene internasjonalt også i denne tida stadig vil skjerpe seg. Vi vil få se større og mindre kriger der supermaktene og andre imperialistmakter er innblanda. Vi vil få se opprør og kamper fra arbeidsfolk i de kapitalistiske landa i øst og vest. Verden vil oppleve stadig nye og mer framgangsrike frigjøringskriger fra folkene som er undertrykt av imperialismen osv. Mye tyder også på at vi stadig oftere vil få se Sovjet føre kolonikriger som likner de krigene USA førte i Indo-Kina.

Ingen supermakt kan hindre denne utviklinga. Er det noe verdensutviklinga de siste ti og tjue åra lærer oss, så er det at ingen kan hindre frigjøringskriger, revolusjoner eller massekamper i å bryte ut. Ingen kan heller forutse *hvor* frigjøringskriger, revolusjoner eller massekamper bryter ut neste gang. Vi har lært at imperialistene ikke engang har herredømme over utviklinga av motsetningene seg imellom. Dette vil også føre til at arbeiderklassen og kommunistene i Norge vil få nye, store oppgaver, som vi ikke kan forutsi nøyaktig i dag.

— *De to supermaktene betyr en stadig voksende fare for Norge.* Vi veit at herskerne i Kreml drømmer om å svelge Svalbard og store norske sjøterritorier. Vi veit også at målsettinga til sosialimperialistene går lenger enn det: De ønsker å sluke hele Norge. Vi veit at de planlegger å bruke Norge som slagmark. Vi kan ikke forutsi nøyaktig hvilke former presset deres vil ta, men vi rekner med at det bare vil øke. På den andre sida gjør ikke dette USA-imperialismen mindre farlig. Vi må vente at USA-imperialismen og de andre fiendene av det norske folket vi finner i NATO, ikke vil sitte med hendene i fanget. Økende fare fra imperialistene i øst fører også til økende fare fra imperialistene i vest. Presset og truselen fra begge sider vil øke. Denne utviklinga krever at arbeidsfolk og kommunistene tar mye alvorligere på forberedelsene av forsvaret mot supermaktsangrep enn før.

— *Videre skjerping av klassekampen og vekst i massebevegelsen i Norge.* Den kortsiktige stabiliseringa av kapitalismen i Norge, som skjedde i 50-åra, er forbi. De indre problemene til den norske kapitalismen øker, og klassemotsigelsene skjerper seg. Det finnes ikke noen annen mulighet enn at klassekampen skjerper seg. Dette vil være hovedtendensen i utviklinga, sjøl om det kan komme kortsiktig ebbe og tilbakeslag.

I denne situasjonen rekner vi også med at proletariatets og det arbeidende folkets massebevegelser vil måtte vokse og bli trukket med i kampen mot klassefienden og imperialismen. Dette stiller oss overfor spørsmålet om hvilken *retning* denne massebevegelsen skal ta. Hvilken *politikk* er det som skal veilede disse hundretusener av arbeidsfolk?

— *Skjerping av den politiske undertrykkinga og økende fare for ei fascistisk utvikling.* Det er et logisk resultat av veksten i klassekampen og av utviklinga av den revolusjonære bevegelsen, at staten og monopolborgerskapet skjerper undertrykkinga. Derfor må vi rekne med at de tendensene vi har sett de siste åra, vil fortsette å styrke seg. Det vil bli mer bruk av politiske oppsigelser, av forbud, politi mot streikende, mer bruk av etterretning, av provokasjoner fra voldsapparatet og private grupper osv. Denne utviklinga mot fascismen retter seg mot hele det arbeidende folket og spesielt mot AKP(m-l).

Slik som utviklinga er nå, er det ikke noen sjølsagt ting at AKP(m-l) vil fortsette å være legalt i Norge i så veldig mange år, sjøl i fredstid. Vi kan se hvordan borgerskapet fra år til år tar proletariatets parti mer alvorlig og skjerper undertrykkinga av det. Politiske og juridiske følere har alt vært ute for å berede grunnen for et forbud. For hele arbeiderklassen er det viktigere nå enn noen gang før å kjempe mot den skjerpa undertrykkinga. AKP(m-l) må også særskilt være forberedt på å kjempe videre tross forbud.

— *Videre utvikling av krisa hos de norske sosialdemokratene og revisjonistene. Skarpere kamp mellom dem og kommunistene.* Når krisa i kapitalismen blir skjerpa, så øker også problemene for opportunistene i arbeiderbevegelsen. Arbeideraristokratiet får mindre rom for manøver. Det blir vanskeligere å lure arbeidermassene til å tru at problemene deres kan bli løst innafør rammene av det kapitalistiske samfunnet, gjennom forhandlinger med kapitalistene, i parlamentet osv. Når dette skjer, skjerpes også motsigelsen mellom de opportunistiske lederne, som tjener borgerskapet, og massene av tilhengerne deres, som blir bedratt.

Dette er ei utvikling som vi har sett i Norge i 70-åra. Både sosialdemokratene og de moderne revisjonistene får stadig større problemer med at massene ikke lyster lenger. De får stadig større vansker ved at flere og flere bryter med dem og går forbi dem, flere og flere stiller seg på klassekampens grunn og støtter kommunismen. Dette er den viktigste årsaken til indre splittelser og kamper hos sosialdemokratene og revisjonistene. Vi er sikre på at disse problemene bare kan øke for dem i åra som kommer.

Men vi veit også at denne utviklinga ikke betyr at de moderne revisjonistene og sosialdemokratene blir mindre farlige enn før. I tider med skjerpa klassekamp, når store masser er i bevegelse for første gang og mange av dem er uerfarne, er det også mulig for opportunistene å vinne gevinster på kort sikt ved å spille korta godt og bedra folk. Slik var det SV vant valgseiren i 1973. Sjøl om opportunistene har vansker, så er de langt fra daue. De har enorme ressurser bak seg. De er en viktig del av forsvarslinjene til borgerskapet og den viktigste *politiske støtta* for borgerskapets diktatur. De har støtte fra begge supermaktene. De har fordelene av at det er bygd opp et stort sjikt av arbeideraristokrater. De har fordelene av sterke posisjoner og av hundre års propaganda for opportunisme i arbeiderklassen i Norge.

Kampen som sosialdemokratene og revisjonistene fø-

rer mot kommunistene og alle kampvillige arbeidere, vil bli hardere i takt med at krisa i kapitalismen skjerper seg og i takt med at den ytre og indre krisa hos sosialdemokratene og revisjonistene øker. For opportunistene er dette uunngåelig. Den borgerlige retninga i arbeiderbevegelsen må kjempe mot kommunismen for å overleve. Jo større vansker den får, jo mer desperat vil den kjempe. Jo mer kommunistene går fram, jo skarpere vil de borgerlige arbeiderlederne fordømme oss, jo mer vil de kjempe for å utelukke oss fra fagforeninger og masseorganisasjoner. Økt framgang for oss betyr økte forsøk fra dem på å splitte massene fra oss og forvrengte det vi står for overfor massene. Klarere enn i åra opp til nå vil arbeiderklassen bli stilt overfor to linjer som den må ta stilling til. Det vil kreves mer av oss kommunister i kampen mot revisjonismen og all annen opportuniste.

2. Krav til AKP(m-l) i tida som kommer

Alt vi har sagt om det vi venter av utviklinga, understreker kraftig at vi kommunister må kreve mer av partiet vårt og oss sjøl i tida etter landsmøtet. AKP(m-l) må:

— *Gro djupere røtter i proletariatet, særskilt i proletariatet i storindustrien. Vi må utvikle klassekampen overalt, og særlig kjempe for å utvikle klassekampen til proletariatet i storindustrien. Proletariatet er den største, sterkeste og mest revolusjonære klassen i Norge. For at arbeiderklassen i Norge skal lykkes i de store kampene den står foran, er det ei nødvendig forutsetning at AKP(m-l) gror fastere sammen med resten av*

proletariatet, og særskilt med kjernen i det, proletariatet i storindustrien. Dette er også *ei nødvendig forutsetning* for at partiet vårt skal klare å løse alle andre oppgaver og oppfylle det revolusjonære programmet sitt.

— *Forberede det arbeidende folket, proletariatet og partiet sjøl på krig.* Utvikle solidariteten med og støtte til frigjøringsbevegelsene, de sosialistiske landa og proletariatet og de arbeidende massene som kjemper mot imperialismen. Om krigen kommer, vil Norges skjebne avhenge av om de arbeidende massene forstår det som skjer. Landets skjebne vil avhenge av om de arbeidende massene er villige til å kjempe og tar landets skjebne i sine hender. Den vil avhenge av om partiet vårt står klart til å kaste seg inn i kampen, evner å arbeide videre tross den skarpeste forfølgelse og evner å gi riktig revolusjonær ledelse til arbeiderklassen og folket. Slike forberedelser kan ikke gjøres bare gjennom propaganda. De må også gjøres gjennom kamp. Kampen må føres mot truslene om innblanding fra sosialimperialismen og USA-imperialismen. Det må reises store massebevegelser til støtte for alle som kjemper mot de to supermaktene og all imperialisme. Bare på den måten kan det norske arbeidende folket på forhånd vinne erfaring med og kunnskap om truselen vi står overfor. Bare slik kan AKP(m-l) på forhånd starte arbeidet med å sveise sammen en strek kampfront mot supermaktene og imperialismen.

— *Vi må fortsette og styrke propagandaen for den sosialistiske revolusjonen.* I prinsippprogrammet til partiet heter det: «Den einaste vegen fram til proletariatets diktatur i Noreg går gjennom det væpna folkeopprøret som knuser den borgarlege hæren og resten av den borgarlege statsmakta.

Ingen tidlegare sosialistisk revolusjon har sigra utan væpna opprør, utan at reaksjonen først vart nedkjempa med våpenmakt. Borgarskapet vil aldri gje frå

seg makta friviljug, men kjempa som rasande så lenge det har noko å kjempa med.»

For å løse denne strategiske oppgava må partiet *forberede* arbeiderklassen og dens allierte på å gjøre revolusjon og opprette proletariatets diktatur. Dette er ei ideologisk, ei organisatorisk og ei politisk oppgave.

Politisk er det ei avgjørende og sentral oppgave å styrke og utvikle propagandaen for den sosialistiske revolusjonen, styrke propagandaen mot reformismen og systematisk avsløre den moderne revisjonismens propaganda om «fredelig overgang».

I prinsippprogrammet til partiet vårt heter det:

«Dersom det kjem eit åtak på Noreg, er det AKP(m-l) si plikt å leia proletariatet og det arbeidande folket i forsvarskrig mot alle imperialismakter som går til åtak, same om dei kjem frå aust eller vest.

Så snart ei supermakt går til åtak på Noreg, må arbeidarklassen og folket svara på det ved å organisera ein væpna motstand uavhengig av borgarskapet si leiding same kva den borgarlege hæren gjer, same om han gjer motstand som fortener støtte eller ikkje.

Proletariatet må svara på eit åtak med å føra *nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig mot den imperialistiske krigen*. Mot den imperialistiske åtaksmakta, som fører urettvis krig, må det arbeidande folket i Noreg svara med sin rettvise forsvarskrig.

Berre proletariatet og det arbeidande folket vil ha alt å vinna og ingenting å tapa på å kjempa med all kraft mot åtaksmakta. Berre dei er den krafta som kan verja interessene til nasjonen og folket og frigjera Noreg. Kva haldning borgarskapet vil ta vil bli avgjort av at det norske borgarskapet i hovudsak er ein svikar av Noregs nasjonale interesser. Heile borgarskapet og særskilt dei store monopola vil ikkje kunne halda fram med å driva utbytting utan å søkja samarbeid med okkupantane, og difor vil dei i praksis søka å leggja ned motstandskampen. Sjølv om borgarlege einskildpersonar og grup-

per er viljuge til å kjempa saman med det arbeidande folket mot okkupasjonsmakta, vil dei alltid kunna vakla og svika, dei vil aldri kunna bli noka pålitande støtte og aldri gje kampen konsekvent leiing som kan føra til siger.

Når folket har drive ein slik okkupant ut av landet att, vil motseiinga mellom borgarskapet og proletariatet på nytt verta hovudmotseiinga.

Hovudmotseiinga under ein okkupasjon må løysast gjennom at proletariatet og partiet dess sluttar seg saman med alle patriotiske klassar og grupper til ein nasjonal frigjeringsfront, byggjer ein folkehær og fører ein nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig i samsvar med prinsippa for langvarig folkekrig, for å kasta fienden ut or landet.

Ein slik nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig vil byrja under tilhøve då kapitalismen framleis finst i Noreg. Det fyrste målet for krigen vil heller ikkje vera å styrta kapitalismen, men å kasta ut åtaksmakta og frigjera landet. Det vil ikkje seia at ein slik krig kan bli leidd av borgarskapet. Det kan tenkjast at borgarlege einskildpersonar og grupper i ein slik situasjon vil vera viljuge til å kjempa saman med det arbeidande folket. Men dei kan ikkje gje kampen noka konsekvent leiing, og dei vil alltid kunna opna vegen for at frigjeringsrørsla kastar ut ei imperialistmakt berre for å opna døra for ei anna. Difor må proletariatet ikkje under noko omstende gje frå seg leiinga i frigjeringskampen.

Dersom proletariatet og det arbeidande folket lukkast med å frigjera Noreg gjennom ein slik nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig, så vil vegen og vera opna til å gå vidare med det same, til å gjennomføra den sosialistiske revolusjonen og skipa proletariatets diktatur. Om det skjer er avhengig av det politiske medvitet og den politiske viljen proletariatet har til å kjempa, og særskilt av om proletariatets parti står sterkt og fylgjer ei rett, marxist-leninistisk line for å leia revolusjonen vidare.»

Vi må holde dette perspektivet klart for proletariatet og dets allierte. Vi må gjøre det til en integrert del av den revolusjonære propagandaen vår.

Det er nødvendig at AKP(m-l) prioriterer arbeidsoppgavene og konsentrerer kreftene sine:

— *Vi må prioritere arbeidet i storindustrien.* Dette betyr at vi kjemper for å styrke AKP(m-l). Samtidig som vi kjemper for å styrke partiet, må vi også prioritere arbeidet i fagforeningene. Vi må både kjempe for å styrke AKP(m-l) i storindustriproletariatet og styrke innslaget fra storindustriproletariatet i AKP(m-l). Dette er den ene sida av saka. Den andre sida er at AKP(m-l) må prioritere arbeidet i fagforeningene. Vi slåss ikke en rinsipløs kamp om styreplasser. Vi kjemper sammen med massen av de fagorganiserte, mot pampene og klasse-samarbeidet. Vi kjemper for å gjøre fagforeningene til klassekamporganisasjoner. Fagforeningene er det viktigste arbeidsfeltet for arbeideraristokratene. Her har sosialdemokratene og revisjonistene de posisjonene som skaffer dem mest direkte innflytelse i arbeiderklassen. For å bryte klassesamarbeidets lenker må kommunister og klassebevisste arbeidere ta opp kampen her. Men for at denne kampen skal kunne vinne viktige seirer, er det ei *forutsetning* at partiet *først* styrkes i storindustrien.

— *Vi må prioritere det kommunistiske ungdomsarbeidet.* Vi må gjøre gjennombrudd i arbeidet med å gjøre RU og NKS til mye større kommunistiske masseorganisasjoner for ungdom. Vi må hjelpe RU og NKS til å drive et mye breiere arbeid blant alle deler av ungdommen til det arbeidende folket. Ungdomsforbunda må være på arbeidsplasser, på skolene der de fleste tenåringer er, i masseorganisasjoner, overalt hvor ungdommen er. Alle steder må de mobilisere mye større ungdomsmasser til kamper og aksjoner. Vi må bruke flere og bedre krefter i partiet til å hjelpe ungdoms-

bevegelsen. Det er helt nødvendig for å utvikle massekampen, og partiet vil få igjen hundre ganger så mye som det sjøl satser.

— *Vi må prioritere kampen mot supermaktene og anti-imperialistisk arbeid.* Særskilt viktig er det at vi utvikler motstanden mot den sovjetiske sosialimperialismen. Dette er viktig både fordi den ennå er dårlig forstått av mange arbeidende mennesker, og fordi den er ei oppadgående imperialistmakt som raskt blir farligere. Dette betyr sjølsagt ikke at vi kan trappe ned kampen mot den andre supermakta, USA-imperialismen. Kampen mot supermaktene er samtidig en del av arbeidet med å forberede massene på krig.

Men anti-imperialistisk arbeid er også mye annet i tillegg.

— Det er å utvikle kampen mot truslene mot Norge. Ferske eksempler er Sovjets Svalbard-politikk og rakettøvelser, og USA/NATOs Wintex-øvelser.

— Det er å fordømme norsk imperialisme, fordømme rasistisk hets som den borgerpressa driver mot palestinerne. Det er å støtte den samiske nasjonens rettferdige kamp mot undertrykking. Det er å støtte våre klassefeller fremmedarbeiderne. Det er å gå mot all norsk rasisme og sjåvinisme.

— Det er å avsløre og bekjempe sosialimperialismens og USA-imperialismens tjenere i Norge. Ved å gjøre det viser vi også hvem som er de virkelige patriotene som forsvarer den norske nasjonen og folket. Vi viser hvem som er de virkelige internasjonalistene som støtter alle verdens folk. Vi viser hvem som er de virkelige anti-imperialistene som kjemper mot *all* imperialisme.

— *Samtidig med at AKP(m-l) konsentrerer seg om noen hovedområder, må partiet evne å arbeide breitt på mange områder.* AKP(m-l) konsentrerer krefter om industriproletariatet og andre deler av arbeiderklassen. Samtidig må vi sette av krefter til å jobbe blant prole-

tariatets nærmeste allierte: arbeidende bønder og fiskere. Partiet må også jobbe blant funksjonærer, blant intellektuelle, blant alle deler av det arbeidende folket. Leninismen lærer oss at proletariatet bare kan seire ved å knytte til seg sine allierte. Det ville være antiproletarisk politikk om AKP(m-l) lot dette arbeidet ligge brakk.

Det er helt nødvendig at partiet konsentrerer mange bra krefter om *kvinnearbeid*. Vi ser ikke det som et område atskilt med «vanntette skott» fra arbeidet i industrien, ungdomsarbeidet osv. Men samtidig finnes det ei *særskilt* kvinneundertrykking. Dette har også ført med seg at store masser av jenter og kvinner er holdt nede i passivitet. Dette gjør det også helt nødvendig at det blir utført et *særskilt* kvinnearbeid, der kvinnene organiserer seg og mobiliserer seg for sine rettferdige krav, samtidig som de deltar i den felles kampen. Utviklinga av Kvinnefronten har vist den store styrken i denne typen kvinnebevegelse. Det er vår plikt å fortsette og prioritere kvinnearbeidet og støtte Kvinnefronten og andre uttrykk for riktig kvinnekamp.

Samtidig som vi konsentrerer oss om noen viktige saker, må vi evne å jobbe med mange forskjellige andre ting samtidig. Det er ikke vanskelig å se at vi har viktigere saker å jobbe med enn f.eks. *kulturspørsmål*. Men betyr det at AKP(m-l) kan ignorere dette området? Lesestoff, musikk, film osv. er en viktig del av det arbeidende folkets liv. Borgerskapet bruker kulturen som et våpen mot arbeiderklassen, men arbeiderklassen kan også bruke den som et våpen for seg. Proletarisk politikk dreier seg ikke bare om ett eller to spørsmål, uansett hvor store og viktige de er. Proletarisk politikk er en kamp for å omdanne hele verden. Det er en kamp på alle områder. Derfor kan vi heller ikke tillate at AKP(m-l) ikke jobber med f.eks. *kulturspørsmål*.

— *Vi må fortsette å styrke partipressa og utvikle et breitt propagandaarbeid.* På det første landsmøtet var Klassekampen nettopp begynt å komme som ukeavis.

Nå står vi foran de siste kampene som skal til for å få starta dagsavisa. Det skal lykkes, men det vil kreve harde løft av alle kamerater i partiet og av alle vennene våre. Men dette er heller ikke nok. Når vi har vunnet kampen for dagsavisa, må vi stille nye målsettinger og gå videre. Vi må også trykke og spre et stort antall løpesedler, blader og bøker av forskjellige slag.

Det er svært viktig at alle forstår den store politiske betydninga av dette. I den tida vi står foran, blir det viktigere enn noen gang før å få spredd kjennskap om *AKP(m-l)s politiske linje* til de arbeidende massene. Ingen andre partier enn AKP(m-l) sier sannheten om f.eks. krigstruselen fra de to supermaktene, og særskilt sannheten om utviklinga av sosialimperialismen. Vi kan heller ikke vente at noen andre enn oss skal spre sannheten om det som skjer i de store massekampene vi står foran. Vi kan ikke vente at noen andre foreslår riktige paroler for dem. Derfor er det også nødvendig at vi satser så kraftig på avisa og på annen propaganda. Dette koster arbeidskraft og penger. Dersom vi ikke ofrer det, blir stemmen vår for svak. Vi blir ikke hørt, eller vi blir hørt for seint.

Noen venner spør oss om vi trur vi får lov til å drive på lenge med store trykkemaskiner, med å spre aviser og bøker legalt og i store opplag, ha mange bokhandler osv. Nei, vi rekner med at i verste fall kan det komme til å vare bare i få år. Men nettopp det krever også at vi satser ekstra hardt. Vi må utnytte denne tida som kanskje kan være kort, til å spre svært mye propaganda nå, mens det er lett. Jo flere millioner aviser og bøker vi får spredd under legale forhold, jo mindre hjelper det reaksjonen å forby marxismen, jo lettere blir det å fortsette AKP(m-l)s propagandaarbeid under illegale forhold.

3. Om nødvendigheten av å skjerpe kampen mot revisjonisme og all oppportunisme

All klassekamp og kamp mot imperialismen må bli utvikla sammen med kampen mot revisjonismen og oppportunismen i arbeiderbevegelsen. Dette er to sider av samme sak, som i virkeligheten slett ikke kan skilles fra hverandre.

Det er lett å se at det må være slik. Når vi kommunister deltar i klassekampen på arbeidsplassene, så må kampen alltid samtidig føres mot sosialdemokratiske og revisjonistiske arbeideraristokrater. Disse folka gjør NAFs arbeid med å kartlegge kampvillige og kommunistiske arbeidere. De prøver å få dem suspendert og sparka. Når vi kjemper mot sosialimperialismen, må vi også kjempe mot de politiske agentene for den i Norge. Vi må bl.a. kjempe mot «NKP»-ledelsen, som også kaller oss «nazister» og «CIA-agenter».

At vi stiller oppgava med å utvikle klassekampen og kampen mot oppportunismen, betyr derfor også at vi stiller oss oppgava med å vinne framgang i kampen mot monopolborgerne i DNA-toppen og i kampen mot de borgerlige politikerne i ledelsen av SV og «NKP».

Vi har lært at AKP (m-l) bare kan vente framgang i denne kampen dersom den føres åpent, prinsippfast og skarpt. Vi må avsløre og fordømme hva disse borgerlige politikerne og retningene står for. Dette må vi gjøre både allment og fra sak til sak. Det betyr sjølsagt ikke det samme som å overøse dem med skjellsord. Det betyr at vi sier sannheten rett ut, og den låter ille nok uten pynt. Samtidig må vi kjempe mot dem i massebevegelsen, for ellers leder de massebevegelsen til nederlag. Det er også nettopp i dagskampene at de borgerlige arbeiderlederne blir avslørt for svært mange arbeidere. Her blir det lett å se at disse lederne ikke tjener dem, men klassefienden.

Vi går inn for skarp og åpen kamp mot de borgerlige lederne i DNA, SV og «NKP». Det betyr sjølsagt ikke at vi ser på de vanlige arbeidsfolka som sympatiserer med eller er medlemmer i disse partiene som våre fiender. Vi ser tvert om på dem som klassefeller og venner. Vi vil gjerne kjempe sammen med dem. Men *nettopp* for å hjelpe dem til å forstå at de blir ført bak lyset, må vi si sannheten om de borgerlige lederne deres. Vi må si sannheten om hva sosialdemokrati og revisjonisme er.

Stillinga i denne kampen nå er god. Taktisk må vi ta hetsen fra DNA-toppen alvorlig. Samtidig skal vi ikke glemme at den viser at vi følger ei riktig linje. Den hjelper faktisk også mange til å se at vi fører en riktig politikk. SVs tilbakeslag og åpne høyredreining gjør det også lettere for mange å se at vår kritikk av SVs borgerlige politikk er riktig. «NKP» under M.G. Knudsen er svart som aldri før, men det er også nede i en bølgedal som aldri før.

Vi har gått langt forbi det elendige «NKP». Vi er sterkere enn SV på mange områder. Det kan hende det blir mulig for oss å få et definitivt overtak på SV, og stå fram enda klarere enn før som det eneste virkelige alternativet til DNA for store masser av arbeidsfolk. Dette avhenger mye av oss sjøl, om vi kvitter oss med feila og arbeider riktig.

Samtidig må vi ikke ha illusjoner om kortsiktige seire. Det er lett å se at DNA-toppen ennå har enorme reserver. Det har vært en farlig tendens hos oss til å undervurdere den moderne revisjonismen. Vi må spesielt advare mot den nå, ettersom vi går fram, ettersom SV har så store problemer og ettersom M.G. Knudsens «NKP» for tida ikke blir behandla som et parti, men som en dum vits. Tross revisjonismens krise må vi huske på at:

1) Den moderne revisjonismen er ei forfalskning av marxismen-leninismen. I prinsippprogrammet til partiet heter det:

«Opportunismen i arbeidarrørsla er like gamal som kapitalismen og arbeidarrørsla sjølv. Så lenge arbeidarar har kjempa mot borgarar, så lenge har og borgarlege politikarar hylla seg i raud frakk for å svin-dla proletariatet og dei arbeidande massane og leia kampen deira på avveggar. Opportunisme er maskert borgarleg politikk og ideologi. Opportunismen har borgarleg klassestempel.»

Revisjonismen er den forma for opportunisme og reformisme som kler seg i «marxistiske» klede, men som berre brukar dei til å løyna at han kjempar mot marxismen og den revolusjonære rørsla. Revisjonisme er falsk marxisme. Han vil revidera dei viktigaste revolusjonære sanningane i læra til Marx og laga ein «marxisme» som er tannlaus og ufårleg for borgar-skapet.

Grunnen til at revisjonismen kler seg i «marxistiske» fraser er sjølv sagt at dei marxist-leninistiske klassikarane har stor fagnad i dei breie laga av arbeidarmassane. Lenin har synt at det alltid vil vera slik: «Kvar helst marxismen er populær, vil dette politiske straumdraget, dette borgarlege 'arbeidarpartiet', sverja ved namnet Marx.» Den same bruken har opportunistane freista å gjera av Lenin, og dei vil gjera det same med Mao Tsetung.

Den moderne revisjonismen går i dei same fotefara som den gamle revisjonismen, men skil seg frå den ved at han kler seg i «marxist-leninistiske» og «kommunistiske» klede, ...»

Den moderne revisjonismen kan derfor trekke til seg folk som ønsker å bryte med DNA. Derfor kan den også vinne ny støtte ettersom stadig nye grupper av arbeidsfolk bryter med DNA, og borgerskapet vil også støtte den kraftigere ettersom massene går til venstre (jfr. statsmillionene til SV).

2) Uansett hvor dum f.eks. M.G. Knudsen virker og uansett om svært få norske arbeidere tar han alvorlig, så representerer han *sosialimperialismen*. Den er sjølsagt verken dum eller latterlig. Den har en enorm innflytelse. Dermed blir også en narr som M.G. Knudsen farlig.

3) Moderne revisjonisme er den formen for opportunistisme som dukker opp gang på gang i *AKP(m-l) sjøl*. Det er den opportunistiske sjuken som er farligst for vårt parti.

Alt dette gjør at vi må ta den moderne revisjonismen veldig alvorlig. I framtida vil vi få se at sjøl om den blir slått ned, så reiser den seg som en fugl føniks av asken, gang på gang, så lenge det er klassemessig grunnlag for den. Det betyr at den vil reise seg så lenge det finnes klasser og klassekamp overhodet. Vi må forstå at sjøl om SV og «NKP» er svakere enn DNA i 1976, så er den moderne revisjonismen i verdensmålestokk og strategisk en langt, langt farligere form for opportunistisme enn det gamle sosialdemokratiet.

Historia viser at det ikke hjelper om et marxistisk parti fører kamp mot revisjonismen på de ytre linjene, dersom det ikke evner å se og bekjempe revisjonismen i sine egne rekker. I mange land i vesten klarte kommunistpartiene å vinne ledelsen over arbeiderklassen fra sosialdemokratene, men de klarte ikke å hindre at de degenererte sjøl.

Derfor bør vi også se på kampen mot revisjonismen i hele arbeiderklassen og kampen mot revisjonismen i våre egne rekker som to sider av samme sak, som en enhet. Kampen mot SV og «NKP» og kampen mot høyreavviket i vårt eget parti utgjør en helhet.

Det er ei forutsetning for videre framgang i denne kampen nå, at vi ikke bare kritiserer revisjonismen, men også fordyper kjennskapet til marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning. Vi må spre flere verker av klassikerne og teoretiske analyser fra *AKP(m-l)*. Vi

må utvikle studiene. Dette må gjelde partimedlemmene sjøl, men vi kan ikke stoppe med det. Vi må også kjempe for å spre den revolusjonære teorien til stadig breiere lag utafor partiet, i klassen.

4. AKP(m-l) må bli større. Partiet må styrke seg politisk og organisatorisk

Alt vi har sagt til nå blir tomme ord og fine fraser dersom vi ikke løser oppgava med å styrke AKP(m-l).

— *Partiet trenger flere folk.* Det trenger særskilt flere kommunistiske arbeidere, men sjølsagt også andre kommunister. Vi har store muligheter og det ligger enormt mye arbeid og venter, men for å klare å utnytte mulighetene og gjøre mer og bedre arbeid, trenger vi flere hjerner og hender. Partiet må bli en god del større. Vi må særlig trekke inn revolusjonære arbeidere, og fortsette den målbevisste utbygginga av partiorganisasjonen.

— *Vi må styrke det ideologiske arbeidet og studiene.* Dette er sjølsagt spesielt nødvendig når vi trekker inn mange uerfarne kamerater. Det hjelper ikke om vi får flere medlemmer, dersom de ikke kan sette politikken til partiet ut i livet. Det er ikke tilstrekkelig for oss at medlemmene *ønsker* å følge den politiske linja. Partiet vårt er ikke noe parti av roboter eller kaniner. Det er nødvendig at kameratene også *forstår* politikken. Det er nødvendig at de kan hjelpe til med å utforme og kontrollere den. Det er nødvendig at de kan sette den ut i livet på egen hånd.

Utviklinga går stadig raskere, situasjonen blir stadig mer komplisert. Derfor trenger vi partikamerater som

ikke bare handler etter beskjeder, men som kan vise initiativ på egen hånd og handle i samsvar med partilinja sjøl uten hjelp. Vi trenger kamerater som vekker tillit hos massene fordi de forstår og kan forklare det som skjer. Vi må rekne med muligheten for krig. Men da kan det oppstå situasjoner der lag og medlemmer er avskåret fra ledende organer i måneder og år. Da trenger vi kamerater som behersker politikken sjøl. Vi trenger kamerater som kan analysere og handle riktig sjøl.

Medlemmene i AKP(m-l) er entusiastiske, kampvillige og lojale, men vi behersker marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning for dårlig. Skal vi kunne handle riktig, må vi beherske teorien. Vi må skolere tusener til å bli virkelige marxister.

Dette er også et helt nødvendig ledd i korrigeringa av feila i kaderpolitikken til partiet. Nye kamerater blir medlemmer, men de blir ikke systematisk utvikla etter at de er kommet inn. En av de sakene vi må sikre, er at de politiske studiene deres ikke stopper med grunn-sirkelen. Vi har et stort behov for mer ledende kadre på mange arbeidsområder. Ett av midlene for å utvikle slike kadre er å sørge for at flest mulig av de dyktige kadrene vi har som begynner å få en del erfaring, også systematisk får gjennomgått videregående studier.

Dette krever ei kraftig utvikling av studiearbeidet i partiet. Vi må studere både marxismens ABC og drive videregående studier. Samtidig må vi fortsette oppgjøret med den revisjonistiske høyrelinja i partiet. Vi må fordype kritikken av den i samband med studier av marxismen. Vi må evne å forbedre arbeidet på forskjellige måter gjennom også å trekke inn studier av klassikerne, slik som vi har gjort i kampen for å forbedre masselinja til partiet. Et viktig tiltak i forberedelsene til forsvar mot imperialistisk angrep, er studier av verkene til Mao Tsetung om folkekrig, studier av andre verker av klassikerne og studier av marxistisk litteratur om krig.

— *Vi må styrke den demokratiske sentralismen.* Etersom partiet går framover og blir mer farlig for reaksjonen, må vi også vente stadig voldsommere provokasjoner mot oss, forsøk på infiltrasjon, splittelse osv. Samtidig vil nye og mer kompliserte kampsituasjoner stadig øke krava til partiets enhet og handlekraft. Dette krever at vi innskjerper normene for den demokratiske sentralismen. Det krever at vi utvikler kritikken og sjølkritikken. Det krever at vi sikrer et sunt demokratisk partiliv med skikkelige vedtak og styrevalg, med klare kommandolinjer og en fast sentralisme.

— *Vi må skjerpe det proletariske sikkerhetsarbeidet.* Vi kan ikke være fornøyd med at SIPO og NAF har vanskeligheter med å kartlegge oss. AKP(m-l) skal kunne fortsette å kjempe i en okkupasjonssituasjon der medlemmer blir torturert og skutt. Det er illusjonsmakeri og borgerlig legalisme å stille mindre krav enn dette, slik som verdenssituasjonen utvikler seg nå.

— *Vi må bygge partiet gjennom kamp.* Foran har vi stilt oppgaver for å styrke AKP(m-l) kvantitativt og kvalitativt. Vi oppfyller ikke disse målsettingene gjennom å trekke oss tilbake til kammerset og prioritere deltagelse i klassekampen ned, fordi «partiet må samle krefter». Tvert imot! Det er alltid gjennom å forbinde arbeidet med å bygge ut og bedre partiorganisasjonen med den eksterne klassekampen at vi har gjort de største framskritta. Det er slik vi vinner de beste kameratene. Det er på denne måten vi får prøvd partiavdelingene. Det er slik vi får prøvd alt i partiorganisasjonen. Det er på denne måten vi forbinder teori og praksis i studiene. Vi skal styrke partiet internt. Det kan bare skje sammen med mer kamp eksternt, mer klassekamp.

— *Vi må få masser av arbeidsfolk utafør partiet til å hjelpe oss med å styrke AKP(m-l)!* Partiet vårt er ikke til for partimedlemmenes skyld. Det er arbeiderklassens

og hele det arbeidende folkets tjener. Om partiet vårt står isolert fra massene, er det svakt. Det er bare når vi kjemper sammen med mange andre, at vi er sterke.

Er det ikke da også rimelig at vi ber arbeidere og andre klassekjemper utafør partiet om *hjelp* til å styrke AKP(m-l)? Vi veit at stadig flere arbeidsfolk forstår at AKP(m-l) er et nødvendig redskap for dem i klassekampen. Vi veit også at langt utafør dem som egentlig rekner seg som tilhengere av AKP(m-l), finnes det sympati, respekt og interesse for partiet vårt. Er ikke da tida inne til å gå breitt ut og si til disse folka at de bør legge skulderen til for å hjelpe partiet?

Det er mye vi kan be dem om å gjøre. Gi oss penger! Spre aviser og løpesedler. Opprette fast kontakt med oss og samarbeide med oss i forskjellige kamper. Gi oss informasjon. Komme med forslag og kritikk. Diskutere med oss. Advare oss mot etterretningsspolitets agenter og fascister. Det er sikkert også mange andre ting disse folka kan gjøre, om vi ber dem om det og oppretter kontakt med dem. Partiets styrke henger nøye sammen med antallet og bredden av kontakter det har.

Kamerater!

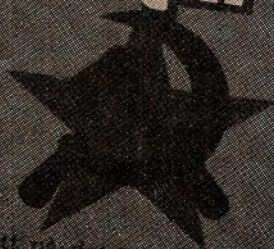
Vi går inn i ei framtid med store løfter for verdens revolusjonære folk, for proletariatet og kommunistene. Samtidig veit vi at veien kommer til å bli lang og hard for oss.

I den situasjonen vi nå er i, er det avgjørende å styrke vårt eget parti. Det er nøkkelledet vi må gripe for å løse alle andre oppgaver. Men det må ikke oppfattes som ei teknisk eller organisatorisk oppgave. Det må oppfattes som en form for klassekamp, som går ut på å styrke partiet innad og styrke partiets forbindelse med og innflytelse i de arbeidende massene. Det må oppfattes som et spørsmål om å lære å kjenne marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning og anvende den riktig i praksis.

Vi har ingen forhåndsgarantier om seier. Om vi gjør feil, kan det føre til at vi lider nederlag. Det er den politiske og ideologiske *linja* som avgjør alt. Om vi evner å holde fast på ei korrekt marxist-leninistisk linje, evner å løse oppgava med å styrke partiet riktig og evner å nedkjempe opportunisme og revisjonisme, så vil framtida vise at vi la grunnlaget for den sosialistiske revolusjonens seier og opprettelsen av proletariatets diktatur i Norge.

**PRINSIPP-
PROGRAM
OG VEDTEKTER FOR**

AKP(m-l)

Vedtatt på det 2. landsmøtet til
**Arbeidernes
Kommunistparti
(marxist-leninistene)**
november 1978

01/1978

I november 1976 avslutta Arbeidernes kommunistparti (marxist-leninistane) sitt andre landsmøte. Landsmøtet vedtok eit nytt prinsippprogram, reviderte partivedtektene frå det fyrste landsmøtet i 1973 og vedtok «Beretning til AKP(m-l)s 2. landsmøte».

Denne boka inneheld vedtekter og prinsippprogram for AKP(m-l). «Beretning til AKP(m-l)s 2. landsmøte» vert gjeve ut i ei ga bok.

Prinsipp-programmet har desse hovudavsnitt:

- I. Arbeidarklassen sitt kommunistiske parti.
- II. Imperialismen og den proletariske verds-revolusjonen.
- III. Klassekampen i Noreg.
- IV. Kampen mot opportunismen.
- V. Prinsippa for kampane proletariatet fører under kapitalismen.
- VI. Den sosialistiske revolusjonen.
- VII. Sosialismen, proletardiktaturet og utviklinga fram til kommunismen.

ISBN 82-7094-147-6

I november 1976 avslutta Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene) sitt andre landsmøte. Landsmøtet vedtok et nytt prinsippprogram, reviderte partivedtektene fra det første landsmøtet i 1973 og vedtok «Beretning til AKP(m-l)s 2. landsmøte».

Denne boka inneholder beretninga. Prinsippprogrammet og vedtektene er gitt ut i egen bok.

Beretninga har disse hovedavsnitta:

- I. Den internasjonale situasjonen
- II. Klassekreftene i Norge og AKP(m-l)s rolle
- III. Kampen mellom den revolusjonære og den borgerlige retninga i arbeiderbevegelsen
- IV. Kampen mellom de to veiene i AKP(m-l) sjøl
- V. AKP(m-l) og den internasjonale kommunistiske bevegelsen
- VI. Utviklinga i organisasjonsarbeidet
- VII. Det kommunistiske ungdomsarbeidet
- VIII. Partiet og erfaringene fra to valg
- IX. Partiet og massene
- X. Vurdering av situasjonen i partiets arbeid som helhet
- XI. Perspektivene framover og AKP(m-l)s oppgaver

